

כולנו
כאחד

ברכנו אבינו
כולנו
כאחד

כתבי-יד קודש, שיחות, אגרות קודש,
הוראות, יומנים וסיפורים

אודות אחדות החסידים
ואחדות בעבודת השליחות



שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים לבריאה
שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו



כולנו באחד

יוצא-לאור על-ידי

ועד השלוחים למדינות חבר העמים

טלפון: 737-8275 (495) 7 • פאקס: 737-8276 (495) 7

2nd Vysheslavl'tsev per 5a, Moscow 103055 Russia

דואר אלקטרוני: shluchim@jewish.ru

- • -

להזמנות באה"ק

הוצאת ספרים קה"ת

03-96061018

- • -

עימוד ועיצוב:

y.w. graphicdesign

- • -

נדפס בישראל ה'תש"פ

ISBN: 978-965-95758-8-6

ב"ה

פתח דבר

בסייעתא דשמיא, הננו מוציאים לאור את הספר "ברכנו אבינו - כולנו כאחד", והוא לקט של כתבי-יד קודש, שיחות, אגרות קודש, הוראות, יומנים וסיפורים, מכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, אודות אחדות החסידים, אחדות השלוחים, והוראות בעבודת השליחות והפצת המעיינות חוצה.

"ברכנו אבינו כולנו כאחד". זוהי הזעקה הגדולה והתחינה הנרגשת העולה ובוקעת בימים אלה מפיהם ומליבם של רבבות אלפי חסידי חב"ד שיחיו, אנשים נשים וטף, בכל מקומות מושבותיהם בכל העולם כולו.

על רקע ההתעוררות הכלל-עולמית בעת האחרונה להתעצם בכל תוקף ועוז באחדות החסידים, הננו מוציאים לאור בס"ד ספר זה, אשר בו נלקטו ונאספו לראשונה אל פונדק אחד מכלול גישתו של כ"ק אדמו"ר אודות אחדות החסידים ואחדות השלוחים - כדי שדברים אלו יהיו בידי כל אחד ואחת מאנ"ש, ובידי כל אחד ואחת מהשלוחים והשלוחות תחיינה, וזה בוודאי יסייע בע"ה לאחדות החסידים.

הספר נלקט ונערך ע"י הרה"ח הרה"ת ר' זושא שי' וואלף, וזכות הרבים תלוי בו.

ונחתום בזעקה ובתחינה לאבינו שבשמים אשר נזכה כולנו, כל אחד ואחת מהמנויים על חסידי חב"ד-ליובאוויטש שיחיו, וכל אחד ואחת מאלו שזכו להמנות על צבא שלוחי ושלוחות כ"ק אדמו"ר שיחיו, לממש ולמלא את שאיפתו ומאוויו הנפשיים של כ"ק אדמו"ר ב"כולנו כאחד", ומתוך כך נזכה כולנו ל"ברכנו אבינו", עד לברכה הכי עיקרית וכללית, הגאולה האמיתית והשלמה, וכ"ק אדמו"ר בראשנו יוליכנו קוממיות לארצנו, תיכף ומיד ממש.

ועד השלוחים למדינות חבר העמים

כ"ח אייר, עש"ק במדבר, מברכים החודש סיון, ה'תש"פ
שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

בשער הספר

"ברכנו אבינו כולנו כאחד". זוהי הזעקה הגדולה והתחינה הנרגשת העולה ובוקעת בימים אלה מפיהם ומליבם של רבבות אלפי חסידי חב"ד שיחיו, אנשים נשים וטף, בכל מקומות מושבותיהם בכל העולם כולו.

בעקבות שבועות וחדשים קשים ומרים, במהלכם לקו חסידי חב"ד, בתוך כלל אחינו בני ישראל שליט"א ברחבי תבל, במכות קשות ביותר, כאשר בתוך תקופה קצרה נלקחו מאתנו עשרות חסידים ובהם, מזכיר כ"ק אדמו"ר, רבנים ומורי-הוראה, ראשי ישיבות, שלוחי קודש ועוסקים בצרכי ציבור באמונה, חסידים ואנשי מעשה, מבוגרים וצעירים בשנים, אבות לילדים רכים במיטב שנותיהם, תהא נשמתם צרורה בצרור החיים, ורבים עדיין חולים, ישלח להם השי"ת רפואה שלימה במהרה, בתוך שאר חולי ישראל - התעוררו חסידי חב"ד ברחבי תבל להתחזק ולהתעצם בכל תוקף ועוז בנושא אהבת ואחדות ישראל במחננו.

ומתוך כך עולה הזעקה והתחינה **"ברכנו אבינו - כולנו כאחד"**, אשר אבינו שבשמים יסיר ויסלק את הנגף מעל עדת חסידי חב"ד, בתוך כלל ישראל, ויברך את עמו ישראל באהבה, בבריאות נכונה ובאריכות ימים ושנים טובות, בבני חיי ומזוני רוויחי וכל המצטרך לכל אחד ואחת, בכל מקום שהם.

.

אהבת-ישראל ואחדות-ישראל, היא מיסודות ועיקרי תורת החסידות מיסודו של מורנו הבעל-שם-טוב הק', והיא סוגיה רחבה מאוד בתורת חסידות חב"ד.

מאמרו של הלל הזקן (שבת לא, א) **"מה ששנוא עליך לא תעשה לחברך"**, זו היא כל התורה כולה ואידך פירושה, מתפרש בתורת החסידות לאורך, לרוחב ולעומק, ומצוות **"ואהבת לרעך כמוך"** מהווה יסוד גדול בעבודת ה' בדרכי החסידות.

וכמו בשאר הסוגיות של תורת החסידות - הדברים מקבלים משמעות עמוקה ורחבה במיוחד בתורתו של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו.



הדברים מיוסדים על דברי רבינו הזקן בספר התניא פרק לב, אשר בעצם, במהות הפנימית, כל עם ישראל הם כאדם אחד המורכב מאברים שונים. וכפי שכתוב בתלמוד ירושלמי, אשר "כל ישראל גוף אחד הן".

נמצא, שאהבת יהודי לחברו אינה אהבה של אדם לזולתו, אלא בעצם זו אהבת עצמו. אמנם את הזולת יקשה על האדם לאהוב אהבה עצמית, כיוון שהם שני אנשים נפרדים; אבל כיוון שהאמת היא שהקשר בין יהודים הוא קשר נפשי ועצמי, תיתכן אהבה עצמית ליהודי אחר - וזו עומק משמעות "ואהבת לרעך כמוך".

עוד נתבאר בתורת החסידות ("היום יום" - כ"ח ניסן, ועוד), אשר "החסידים שאלו את אדמו"ר הזקן: איזה עבודה נעלית יותר, אהבת ה' או אהבת ישראל? ויען: אהבת ה' ואהבת ישראל שתיהן כאחת חקוקות בנשמתו רוחו ונפשו של כל אחד מישראל. ומקרא מלא דיבר הכתוב "אהבתי אתכם אמר ה'", הרי דגדולה אהבת ישראל, דאובח מה שהאהוב אוהב".

ואם הדברים אמורים על כלל ישראל, שכולו, למרות חילוקי הרמות וריחוק המקום וכו' - "קומה אחת שלימה", וכל יהודי הוא חלק ופרט מה'גוף' הכללי השלם של עם ישראל, הרי הדברים מודגשים ביתר שאת, מנקודת מבטו של הרבי, לגבי אנשי שלומינו שליט"א, חסידי חב"ד, אשר כולם הם "קומה אחת", ו"גוש מלוכד אחד", וכלל החסידים הם כמשפחה אחת, ואחדות החסידים צריכה להיות בהתאם לכך.

כך, לדוגמה, כותב הרבי (אגרות קודש חלק ט, אגרת ב'תרמז) כי יש "להחדיר באנ"ש הרעיון אשר כולנו הננו חלקים מקומה שלימה אחת".

ובאגרת נוספת (אגרות קודש חלק י, אגרת ב'תתקפח), מתבטא הרבי בביטויים מיוחדים וכותב, "חושבני בכל זאת שבצדק גמור יכול אני לומר כי חומר אנשי הכפר הוא חומר מיוחד במינו . . בפנימיותם ועצמותם הוא גוש מלוכד אחד, שאחדותם הוטבעה בהם מדורי דורות ברוח של קרבת אחים ועוד יותר מזה, וכלשון רבינו הזקן בתניא פרק לב - "אחים ממש, רק שהגופים מחולקים".

מפורסמת היא לכל אהבתו העצומה של הרבי עצמו לכל יהודי בפרט, וידוע עד כמה דרש זאת הרבי מחסידי ותלמידיו. ועל פי הכלל האמור אשר "אוהב מה שהאהוב אוהב", אכן הבוחן למידת התקשרות החסיד לרבי - היא במידת אהבתו את אשר אוהב הרבי.

על רקע ההתעוררות הכלל-עולמית להתעצם בכל תוקף ועוז באחדות החסידים, הננו מוציאים לאור בס"ד ספר זה, אשר בו נלקטו ונאספו לראשונה אל פונדק אחד, כתבי-יד קודש, שיחות קודש, אגרות קודש, הוראות, יומנים וסיפורים מכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, אודות אחדות החסידים ואחדות השלוחים - כדי שיהיה בידי כל אחד ואחת מאנ"ש, ובידי כל אחד ואחת מהשלוחים והשלוחות תחיינה, מכלול משנתו של הרבי בנושא, וזה בוודאי יסייע בע"ה לאחדות החסידים.

•

אחדות ושלום אמיתי בין החסידים, ואחדות ושלום אמיתי בין השלוחים, יכולה לבוא, כמובן, רק ברוח הכתוב (זכריה ח, יט) "האמת והשלום אהבו", מתוך שמירה והיצמדות מלאה להוראות ולעקרונות שקבע רבינו, שכן ה'אמת' וה'שלום' יחדיו יהלכו. זוהי הדרך היחידה והצינור היחיד דרכו נמשכת ההשפעה והכוחות מהרבי לחסידים ולשלוחים.

אשר על כן הובאו כאן בהרחבה בשער מיוחד שורה ארוכה ומפורטת של כמאה-ושבעים הוראות והדרכות יסודיות מכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, בכל הקשור לאחדות הנדרשת בפעילות השלוחים והשליחות, ובעבודת הפצת המעיינות חוצה. לקט זה מבוסס על הספר "שליחות כהלכתה", בעריכת השליח הרב טובי' טלדון, וממקורות נוספים.

חלק מהמכתבים, ההוראות וההדרכות בעבודת השליחות שבשער זה - מתפרסמים לראשונה בספר זה.

עם זאת, חשוב להבהיר, אשר חלק גדול מן ההוראות המובאות בשער זה, נכתב לאנשים שונים, בזמנים שונים, ובמצבים שונים, ולא תמיד ניתן ללמוד על הכלל ממענה פרטי לאיש מסוים בתקופה מסוימת.

על כן, כל המעוניין לנהוג הלכה למעשה לפי מענות והוראות אלה, מן ההכרח שיתיעץ עם רבנים מורי הוראה, "עשה לך רב", משפיעים; ובאשר לעבודת השליחות - עם המוסדות הכלליים והמרכזיים, והשלוחים הראשיים שעל אתר.

יחד עם זאת, חשיבות רבה ישנה ללימוד ועיון בהוראותיו של כ"ק אדמו"ר שנלקטו כאן, מהם ניתן לדעת מהי דעתו הק' בשאלות רבות הנוגעות לחילוקי דעות אפשריים בין השלוחים ובין המוסדות כו'.

•



ספר זה יוצא לאור בהשגחה פרטית, לקראת שבת מברכים חודש סיון ה'תש"פ, השבת שלפני חג השבועות, אשר על שבת זו הכריז כ"ק אדמו"ר בשנת תשמ"ו, תוך שהוא מגדירה כ"ההצעה והבקשה . . בקשה נפשית", "שבה ידברו דברי תורה בכלל, ובמיוחד - בעניני אהבת ישראל ואחדות ישראל".

בעקבות כך מתכנסים חסידי חב"ד ברחבי תבל בשבת מברכים סיון, השבת שלפני ראש-חודש סיון אשר בו "ויחן שם ישראל כנגד ההר" - "כאיש אחד בלב אחד", להתוועדויות וכינוסים בעניין אהבת ואחדות ישראל. שיחת כ"ק אדמו"ר מההתוועדות האמורה מופיעה בראשית הספר שלפנינו.

ספר זה יוצא לאור בהשגחה פרטית גם בסמיכות לראש-חודש סיון, בו ימלאו 'שלושים' לפטירתו הטראגית של השליח הרב בנימין וואלף ז"ל, השליח ורב העיר הנובר שבגרמניה, אשר נפטר בליל שבת קודש פרשת תזריע-מצורע, אור לב' דראש-חודש אייר, בדמי ימיו, בעיצומה של פעילות מסועפת בהצלחה מופלאה בשליחות כ"ק אדמו"ר, ונטמן בבית החיים במקום שליחותו בהנובר.

פעולות גדולות וכבירות לאחדות החסידים כבר נעשו בחודש זה בכל העולם, הלוך ומוסיף ואור מחיל אל חיל, ובמסגרת התעוררות עולמית זו יוצא-לאור גם הספר שלפנינו.

הספר נלקט ונערך ע"י הרב זושא שי' וואלף, וזכות הרבים תלוי בו.

תודתנו נתונה להוצאת הספרים קה"ת, ולמערכת "ועד הנחות בלה"ק", על הסכמתם ואישורם להשתמש בשיחות ואגרות כ"ק אדמו"ר מתוך ספרי קה"ת.

תודתנו נתונה גם לשליח הרב משה שי' מרינובסקי, על עזרתו בעצה ובעריכה.

.

בעריכת ספר זה נעשה מאמץ לכלול כמה שיותר כתבי-יד קודש, שיחות ואגרות קודש מהרבי, בכל הקשור לאחדות החסידים ואחדות השלוחים. עם זאת מובן מאליי שבמסגרת זו קשה להקיף את כלל הכתי"ק, השיחות והאגרות מהרבי שישנם בנושאים חשובים ומרכזיים אלו, כי רבים הם.

כמו כן, במהלך עריכת הספר נעשה מאמץ ללקט ולערוך אל פונדק אחד את מכלול ההוראות, ההדרכות והמענות מהרבי בכל הקשור לאחדות הנדרשת בעבודת השליחות.

אנו פונים בזאת אפוא בקריאה של חיבה אל ידידינו השלוחים די בכל אתר ואתר,

אשר מי מהם אשר זכה לקבל מהרבי הוראות והדרכות שונות בשליחותו הנוגעות לתחומים אלו שנסקרים בספר שלפנינו, או שיש תחת ידו מענות והוראות מהרבי בתחומים אלו, שלא נכללו בסקירות שלפנינו - לשלחם אל המו"ל לתועלת הרבים, ובע"ה הדברים יתפרסמו במהדורה חדשה ומורחבת של ספר זה אשר תצא לאור בע"ה בקרוב, וזכות הרבים תלויה בהם, ותודתנו נתונה על כך מראש.

.

ונחתום מעין הפתיחה, בזעקה ובתחינה לאבינו שבשמים אשר נזכה כולנו, כל אחד ואחת מהמנויים על חסידי חב"ד - ליובאוויטש שיחיו, וכל אחד ואחת מאלו שזכו להמנות על צבא שלוחי ושלוחות כ"ק אדמו"ר שיחיו, לממש ולמלא את שאיפתו ומאוויו הנפשיים של כ"ק אדמו"ר ב"כולנו כאחד", ומתוך כך נזכה כולנו ל"ברכנו אבינו", עד לברכה הכי עיקרית וכללית, הגאולה האמיתית והשלימה, וכ"ק אדמו"ר בראשנו יוליכנו קוממיות לארצנו, תיכף ומיד ממש.



תוכן העניינים

התכנסויות של אהבת ישראל - משיחת ש"פ בחוקותי ה'תשמ"ו	15...
שער א אחדות החסידים - כתבי-יד קודש	23.....
שער ב אחדות החסידים - שיחות קודש	51.....
שער ג אחדות החסידים - אגרות קודש	73.....
שער ד אחדות השלוחים - שיחות קודש	103.....
שער ה אחדות בעבודת השליחות - שיחות קודש	111.....
שער ו אחדות בעבודת השליחות - הוראות והדרכות	125.....
שער ז יומנים וסיפורים	185.....



- שער א | אחדות החסידים - כתבי-יד קודש** 23.....
מקרבת את הגאולה • גודל ערך אהבת ישראל •
ואהבת לרעך כמוך • שלילת המחלוקת וחומרתה
- שער ב | אחדות החסידים - שיחות קודש** 51.....
שלושת האהבות - כולא חד • עם אחדות החסידים יבקעו חושך הגלות •
כלי מחזיק ברכה • נהגו כבוד זה בזה
- שער ג | אחדות החסידים - אגרות קודש** 73.....
אחדות = ברכה • איש את רעהו יעזור •
חומרת ושלילת פירוד הלבבות • לימוד קונטרס "החלצו"
- שער ד | אחדות השלוחים - שיחות קודש** 103.....
כינוס השלוחים - התאחדות כל השלוחים יחד • עבודת השליחות - מתוך שמחה
- שער ה | אחדות בעבודת השליחות - שיחות קודש** 111.....
ימין מקרבת • מהותה של ליובאוויטש • שלילת השגת גבול בפעילות
- שער ו | אחדות בעבודת השליחות - הוראות והדרכות** 125.....
עבודת השליחות - בסדר ובאחריות • התדברות ושיתוף פעולה בין הפעילים • שיתוף
פעולה וסיוע למוסדות אחרים • הפתרון לחילוקי דעות בין מוסדות • הפתרון לחילוקי
דעות בין השלוחים • מוסדות חדשים: הזהירות מהשגת גבול • שלילת השגת גבול
בפעילות • שלילת השגת גבול בהפצת היהדות • שלילת השגת גבול: בתפקיד רבני או
משרה ציבורית • שלילת השגת גבול בגיוס כספים
- שער ז | יומנים וסיפורים** 185.....
חלוקת קונטרס "אהבת ישראל" • חלוקת קונטרס "החלצו" • הרבי לא משתתף
ב'פאראד' ל"ג בעומר תשל"ג • שלילת ה"ידיים ידי עשו" • סיפורים שונים



התכנסויות של אהבת ישראל

משיחת ש"פ בחוקותי, כ"ב אייר ה'תשמ"ו

התוועדות תשמ"ו חלק ג עמוד 364

יותר בתנועת הקירוב, "גדולה לגימה שמקרבת"⁴.

וכידוע⁵ פתגם אדמו"ר הזקן אודות גודל מעלתה של התוועדות - "פתקא אשר משמי שמיא נחיתא כו" - כמשל האב הרואה את "התנהגותם הטובה של בניו באהבה באחזה בשלום ובריעות, איש את רצון רעהו ימלא, וכל אחד דואג לטובת חבירו כלטובת עצמו כו', אזי האב נתמלא עונג ונח"ר מהנהגת בניו, ומפליא לעשות לקיים משאלותיהם כו" (שע"י "שבת אחים גם יחד" נמשכים כל עניני ברכה).

א. הענין דאהבת ישראל ואחדות ישראל מתגלה ומתבטא - לכל לראש - כאשר רבים מישאל מתאספים יחד במקום אחד, "כאיש אחד בלב אחד"¹, ולא עוד, אלא שתכליתה ומטרתה של האסיפה היא - כדי ש"איש את רעהו יעזורו"² להתעורר ולהתחזק בכל הפעולות הטובות, ובמיוחד - בהכלל גדול דאהבת ישראל ואחדות ישראל.

ובפרט כאשר מקשרים אסיפה זו עם סעודה כפשוטה, כולל ובמיוחד אמירת "לחיים" על היין³ - דבר המוסיף עוד

1. להעיר מדיוק הלשון "כאיש אחד (ואח"כ) בלב אחד" - שלכל לראש צריך להיות אסיפת כולם במקום אחד, "כאיש אחד", גם כאשר נראה, לכאורה, שאין זו אלא פעולה חיצונית במעשה בפועל בלבד - שהרי "המעשה הוא העיקר"; וביחד עם זה, בודאי שסוכ"ס יבוא הדבר גם ברגש פנימי בלב - "בלב אחד", כהכלל הידוע שאחרי הפעולות נמשכים הלבבות (ראה חינוך מצוה טז), ובפרט "רוב המעשה" (אבות פ"ג מט"ו. פיה"מ להרמב"ם שם. וראה אגה"ק סכ"א).

2. ישע"י מא, ו.

3. להעיר מהקשר ד"יין" לדוד מלכא משיחא - "כסא דדוד לעלמא דאית מאתן ועשרין וחד לוגא

מחזיק, שנאמר (תהלים כג, ה) כוסי רוי', רוי' בגימטריא הכי הוי' (יומא עו, א) - כידוע (לקו"ת שה"ש ב, ד. אמרי בינה שער הק"ש פנ"ד ואילך. ובכ"מ) ש"יין" רומז לפנימיות התורה, "נכנס יין יצא סוד" (עירובין סה, סע"א. זח"ג לט, א. ועוד), ענינו וחידושו של דוד מלכא משיחא (נתבאר בארוכה בשיחות אחש"פ שנה זו).

4. ראה סנהדרין קג, סע"ב ואילך.

5. קובץ מכתבים לתהלים (אוהל יוסף יצחק - הוצאת קה"ת - ע' 199). אג"ק אדמו"ר מוהריי"צ ח"ג ע' תיג. ועוד.



תליתא¹¹ - שהרי "כל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם"¹². ולכן, בשבת מברכים חודש השלישי - שממנו נמשכת ברכה לכל ימי "חודש השלישי" - מודגש ביותר ענין השלום והאחדות.

(ב) ערב ר"ח ד"חודש השלישי": הענין דר"ח - התחלתו בערב ר"ח (יום השבת) לאחר חצות, שלכן, אין אומרים "צדקתך צדק" במנחת שבת¹³, ולא עוד, אלא מכיון שלפעמים יכולים להתפלל "ערבית של מוצאי שבת בשבת"¹⁴, שאז מתפללים ביום השבת תפלת ר"ח - "יעלה ויבוא כו' זכרוננו כו' וזכרון כל עמך בית ישראל". ונמצא, שביום השבת הבא, ערב ר"ח סיון, ישנו כבר הענין דר"ח סיון, שאז הי' ענין האחדות (כהכנה למ"ת) בפועל ממש - "בחודש השלישי גו' ביום הזה (ר"ח¹⁵) באו. ויחן¹⁶ שם ישראל¹⁷", "כאיש אחד בלב אחד".

(ג) פרשת השבוע, פ' במדבר: התוכן דפ' במדבר ("לעולם קורין פרשת במדבר סיני קודם עצרת¹⁸") הוא - מנין בני,

ב. אמנם, מכיון שבימי הספירה ישנם הגבלות בנוגע לעריכת סעודה של שמחה, ובזה גופא ישנם חילוקי מנהגים בנוגע לזמן שלאחרי ל"ג בעומר כו' - יש לבחור בזמן המתאים לכל הדעות, כדי שכאו"א מישראל, מכל החוגים כו', איש איש ע"פ שיטתו ומנהג אבותיו, יוכל להשתתף בהתוועדות זו.

ולכן, הרי הזמן המתאים לכך הוא - יום השבת, אשר, לכל הדעות אין כל חשש ופקפוק בדבר, שהרי יום השבת אין "עצב עמה"⁷, ואדרבה - "ביום שמחתכם אלו השבתות"⁸.

והדגשה יתירה בשבת הבעל"ט - שבת מברכים חודש סיון, "חודש השלישי", ובקביעות שנה זו - ערב ר"ח סיון, ופרשת השבוע - פ' במדבר:

(א) שבת מברכים (בציבור⁹ ואסיפה) "חודש השלישי": "חודש השלישי" - מורה על ענין השלום והאחדות, כידוע¹⁰ שהמעלה המיוחדת דמספר שלוש היא - חיבור והתכללות ב' ענינים שיכול להיות ניגוד ביניהם. וזהו גם הקשר עם כללות הענין דמ"ת - "אוריאן תליתאי כו' בירחא

11. שבת פח, א. וראה פי' ר"ג גאון שם.

12. רמב"ם הל' חנוכה בסופן. וראה לקו"ש ח"ח ע' 349 ואילך. וש"נ.

13. שו"ע אדה"ז או"ח הל' שבת סו"ס רצב.

14. רמב"ם הל' תפלה פ"ג ה"ז. שו"ע אדה"ז שם סרצ"ג ס"ב.

15. שבת פו, ב. פרש"י עה"פ.

16. ל' יחיד - תיכף ל"באו" ל' רבים.

17. יתרו יט, אב.

18. טושו"ע חאו"ח סתכ"ח ס"ד. רמב"ם שם פי"ג ה"ב. - ולא הודגש שהטעם הוא רק כדי להפסיק

6. שו"ע אדה"ז שם סתצ"ג ס"הז.

7. משלי י, כב. ירושלמי ברכות פ"ב סה"ז. הובא בתוד"ה מאן דאמר - מו"ק כג, ב.

8. ספרי בהעלותך י, י.

9. שלכן קבעו ברכה זו בשבת דוקא (שבלי הלקט סק"ע).

10. ראה לקו"ש חכ"א ע' 111 ואילך. וש"נ.



(שאז מתחיל כבר ענין האחדות דר"ח סיון) - יתאספו בכל מקום ומקום רבים מישראל, אנשים ונשים וטף, "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו"²³, "שבת אחים גם יחד", להתוועדות רעים, עד לסעודה כפשוטה²⁴ ("גדולה לגימה שמקרבת") - אנשים לחוד ונשים לחוד (כמובן וגם פשוט).

שבה ידברו דברי תורה בכלל, ובמיוחד - בעניני אהבת ישראל ואחדות ישראל²⁵, - החל מהמפורש בתשב"כ: "ואהבת לרעך כמוך", וכן בתושבע"פ: "רבי עקיבא אומר זה כלל גדול בתורה", ויתירה מזה: "זו היא כל התורה כולה

היינו, השלימות דכל בני" באופן של אחדות ישראל - שהרי ה"מנין" הוא באופן שכל ישראל שבמנין שוים, הגדול שבגדולים אינו נחשב יותר מא', והקטן שבקטנים אינו נחשב פחות מאחד¹⁹,

והמנין סיבתו אהבת ישראל (של הקב"ה - סיבת אהבת ישראל זל"ז - "אוהב מה שהאהוב אוהב"²⁰ - "מתוך חיבתו לפניו מונה אותם כו"²¹).

ומזה מובן שיום השבת הבעל"ט, ש"ק פ' במדבר, מברכים החודש וער"ח סיון, הוא הזמן הכי מתאים להדגשת אחדותם של ישראל.

ג. לאור כל האמור לעיל - באה ההצעה והבקשה דלקמן, בקשה נפשית:

ביום השבת הבעל"ט, ש"ק פ' במדבר, מבה"ח וער"ח סיון, בעלות המנחה²²

שבעלות המנחה נענה אליהו הנביא (ברכות ו, ב), מבשר הגאולה. ועאכו"כ מנחת שבת, "עת רצון" - שלימות התענוג דשבת ("רעוא דרעוין") - מעין ודוגמת "יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים" (המשך תרס"ו ע' תקמב).

23. ל' הכתוב - בא י, ט.

24. להעיר שבסעודת שבת כשלעצמה מודגשת אחדותם של ישראל - שגם עם הארץ, אשר, בימי החול פירותיו "דמאי", אימת שבת עליו ואינו משקר, ולכן, יכולים הכל לאכול משולחנו וסעודתו (ירושלמי דמאי רפ"ד. רמב"ם הל' מעשר רפ"ב).

25. שהרי אע"פ שבכל עניני התורה מודגש ענין האחדות - "תורה אחת" שניתנה מ"ה' אחד" לגוי אחד בארץ" - מ"מ, מודגש הדבר ביותר בענינים שתוכנם הו"ע האחדות, ע"ד "כל העוסק בתורת כו' כאילו הקריב כו'" (מנחות בסופה). ולהעיר גם מסיפור הזהר (לעיל ס"ב) שהפעולה דירידת גשמים (הכולל כל הברכות) היתה ע"י אמירת תורה על הפסוק "שבת אחים גם יחד" דוקא - פסוק שתוכנו הו"ע היחוד והאחדות.

בין קללות שבתו"כ (כבתוס' מגילה שם), מכיון שגם התוכן דפ' במדבר גופא (מנין בני" שייך ל"עצרת", ובלשון הלבוש שם: "ולעולם קורין פ' במדבר שיש בה מניין של ישראל קודם שבועות", ועד"ז בחדא"ג מהרש"א מגילה שם: "פרשת במדבר קודם עצרת כו' כדי שישונו ישראל למספרם הנזכר בפרשת במדבר" (ראה לקו"ש ח"ח ע' 18. וש"נ).

19. ראה לקו"ש ח"ד ע' 1021 ואילך, שההכנה דמנין בני" (פ' במדבר) לחגה"ש היא דוגמת ההכנה דמנין הימים בספה"ע. וראה לעיל סוס"א ש"שבע שבתות תמימות" רומז לו' הסוגים שבישראל.

20. "התמים" ח"ד ע' מה. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ג ע' תכה.

21. פרש"י ר"פ במדבר.

22. להעיר מהשייכות דתפלת מנחה לגאולה -



שאמר לו "גיירני על מנת שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת": "דעלך" ³¹ סני לחברך לא תעביד ("ואהבת לרעך כמוך") זו היא כל התורה כולה, ואידך פירושא הוא!"

ועוד ועיקר - ש"איש את רעהו יעזור", לעודד איש את רעהו (ואשה את רעותה) להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל עניני אהבת ישראל ואחדות ישראל.

ובמקומות אלו, אשר, מסיבות שונות קשה לעשות כל זה ביום השבת - יעשו זאת בימי החול, בר"ח סיון וכיו"ב (באופן המותר כו').

ד. בודאי יפרסמו את הדברים בכל מקום ומקום, [ומובן, שבנידון זה אין הכרח לומר את הדברים "בשם אומנם", כי אם, בסגנון שיביא תועלת יתירה בקיום הדברים בפועל ממש ³², ובפרט שאין זה דבר חידוש, אלא דברים המפורשים בתושב"כ ובתושבע"פ, ובמילא, כל מי שיתבונן בדבר - יבוא בעצמו למסקנא האמורה, ויעשה זאת סו"ס מפני שכך מצווהו שכלו הוא],

ויעסקו בזה ברוב מרץ חיות והתלהבות כו' (ופשיטא - לא באופן ד"מצות אנשים

ואידך פירושא הוא" ²⁶, וכן פרטי הדברים בספר "משנה תורה" להרמב"ם ²⁷, ספר "הלכות הלכות" ²⁸, הלכה למעשה, עד לביאור רבינו הזקן בספר התניא בגודל מעלת והפלאה הענין דאהבת ישראל, ועד"ז בספריהם של כו"כ מגדולי ישראל שנתקבלו בכל תפוצות ישראל -

כולל - ההדגשה שבדבר, שההוספה באהבת ישראל ואחדות ישראל מבטלת את סיבת הגלות, ובדרך ממילא מתבטל גם (המסובב) הגלות.

[להעיר: בנוגע לתוכן הדברים אודות אהבת ישראל ואחדות ישראל - הרי "אין כל השכלים והדעות שוות, ואין שכל אדם זה מתפעל ומתעורר ממה שמתפעל שכל חבריו" ²⁹, יש כאלו שיתפעלו יותר מביאור בנגלה דתורה, וישנם כאלו שיתפעלו יותר מביאור בפנימיות התורה, ולכן, יש למצוא את הביאורים והאותיות המתאימים לכל מקום וחוג לפי ענינו; אמנם, לכל לראש יש להדגיש את תוכן ונקודת הענין, באופן השייך לכאו"א מישראל, גם למי שרוצה ללמוד "כל התורה כולה (של אהבת ישראל) על רגל אחת" - כדברי הלל ³⁰ (כמענה לנכרי

26. שבת לא, א.

27. הל' דעות פ"ה ה"ג. וראה הל' אבל רפ"ד.

28. ל' הרמב"ם בהקדמתו לספר הי"ד.

29. לשון אדה"ז בהקדמתו לספר התניא.

30. להעיר ש"הלכה כב"ה (ועאכו"כ הלל עצמו) . . מפני שנוחין ועלובין היו, ושונים דבריהן ודברי ב"ש, ולא עוד אלא שמקדימין דברי ב"ש

לדבריהן" (עירובין יג, ב) - תכלית השלימות ד"נהגו כבוד זה לזה" (גם בנוגע לדברי תורה, תורת אמת).

31. שבת לא, א.

32. ראה לקו"ש ח"ב ע' 623 הע' 2.



"דרעוא דרעוין" שבו - שאז יתאחדו כל המתאספים והמתוועדים די בכל אתר ואתר, "לאחדים כאחד"³⁶,

שכן, אע"פ ש"זמן כניסת שבת . . . הוא בכל מדינה ומדינה לפי זמן הימים והלילות שבה", ובמילא, ההתוועדויות שיתקיימו בכל מקום ומקום בזמן דמנחת שבת לא יהיו למטה בכדור הארץ באותה שעה ממש - הרי מכיון ש"עת רצון שלמעלה" (תוצאה מאחדותם של ישראל) "הוא למעלה מגדר המקום והזמן"³⁷, נמצא, שכל המתוועדים בכל המקומות יתאחדו לאחדים כאחד ממש.

ו. ועוד נקודה בנוגע להכנות המעשיות - להוצאה הכספית:

פעולות אלו, ככל הפעולות, כרוכות בהוצאה כספית. וידוע השאלה [כפי שרגילים להשתמש - ע"ד הצחות - בלשון חז"ל³⁸] "כסף מגלן"...

הנה, לכל לראש ישנו המענה ב"תורת אמת" שהענין ד"כסף" נלמד מפסוק בתורה, כלומר, שישנה נתינת כח דתורה

מלומדה³³), בהתחשב עם העובדא שזהו ענין נפשי בנוגע דבר מיוחד ובלתי רגיל כו' (ולכן, גם הדיבור עתה בענין זה הוא בזמן שלא ע"ד הרגיל - לא בסיומה של ההתוועדות, כרגיל בכגון דא, אלא בהתחלת וראש ההתוועדות), מפני צורך השעה כו'.

ה. ובנוגע לפועל:

כדי שהפעולות בענין זה תהיינה בסדר מסודר ובהצלחה רבה - יש צורך להתחיל מבעוד מועד, החל מפירסום הענין בכל מקום ומקום, ועד לארגון פרטי הדברים בפועל ממש בכל מקום ומקום.

ולכן, מעוררים על כך ביום השבת, "מפקחין על צרכי ציבור בשבת"³⁴ - כדי שינצלו את כל ימי השבוע (החל ממוצאי שבת) לעסוק בהכנות הדרושות לכך, באופן ד"כל יומא ויומא עביד עבדתי"³⁵, כלומר, הגישה הכללית צריכה להיות בדרכי נועם ובדרכי שלום ("דרכי שבת"), ובזה גופא - כל יום ויום לפי אופן עבודתו המיוחד, "דרכי נועם" מצד מדת החסד (יום ראשון), "דרכי נועם" מצד מדת הגבורה (יום שני), וכיו"ב בכל ששת ימי השבוע,

עד ליום השבת עצמו, ובפרט בזמן

36. לקו"ת ר"פ נצבים. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1141 ואילך.

37. שו"ע אדה"ז או"ח הל' השכמת הבוקר ס"א ס"ח. וראה תורת חיים (לאדהאמ"צ) שמות שמט, ב ואילך.

38. ריש מס' קידושין. - ולהעיר שע"ד הרמז ה"ז בנוגע להקב"ה שאין שייך בו כל תואר ולא מדה וכו' כלל, ולכן התמי' "כסף מגלן". - ולהעיר (ע"ד הנגלה) מרמב"ם הל' אישות פ"ג ה"כ ונו"כ, ומהחולקים על הרמב"ם בזה.

33. ישעי' כט, יג. וראה תניא פל"ט. תו"א ר"פ וארא. לקו"ת אחרי כו, ד. ובכ"מ.

34. ראה רמב"ם הל' שבת פכ"ד ה"ה. שו"ע אדה"ז שם סש"ו ס"ב.

35. זח"א רה, סע"א. ח"ג צד, ריש ע"ב.



ז. ויה"ר שקבלת ההחלטה טובה (עוד לפני שיתחילו לעסוק בדבר בפועל ממש) תפעל תיכף ומיד את ה"שכר" השייך לפעולה של אהבת ישראל ואחדות ישראל⁴² - ביטול הגלות,

ובפשטות - שתיכף ומיד ממש זוכים לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו,

ובפרט - שנמצאים עתה בסיומו של השבת, בסמיכות למוצאי ש"ק, "סעודתא דדוד מלכא משיחא"⁴³,

ואז, בבוא יום השבת הבעל"ט - תתקיים "התוועדות גדולה" דכל בני"ממש, "קהל גדול ישובו הנה"⁴⁴,

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר"⁴⁵, ו"משה ואהרן עמהם"⁴⁶, ורשב"י עמהם, וכל צדיקי ונשיאי ישראל, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו - שהרי צדיקים (ועד ל"ועמך כולם צדיקים"⁴⁷) קמים לתחי' מיד⁴⁸,

ו"ראש המדברים" בהתוועדות זו יהי'

בכל הקשור לצורך ד"כסף"³⁹, ובמילא, בודאי ימצא מספיק כסף עבור פעולות אלו בכל מקום ומקום - במקום זה עצמו, ומעלה יתירה בזה - כידוע⁴⁰ שכל עניני קדושה אינם באופן של "חנם" ("אשר נאכל במצרים חנם"⁴¹), שכן, הנתינה מממונו מורה שהענין נוגע לו כו', עד שמשותף בדבר גם בממונו, ובמילא, עוסק בזה ביתר חיות כו'.

אמנם, אם ישנו מקום שיכול להיות איזה גרעון, ח"ו, בפעולות אלו בגלל ההוצאה הכספית שבדבר - אזי, לאחר גמר הפעולה (והחשבון), יודיעו למקום מרכזי מהו הסכום שנדרש לארגון ההתוועדות והמסיבה כו', ומכל המקומות המרכזיים יודיעו לכאן, ובלי נדר, ישלחו מכאן עבור ההוצאות שבדבר, מתוך שמחה וטוב לבב.

39. להעיר מסיפור חז"ל (שמו"ר פנ"ב, ג. ועוד) אודות פעולת רשב"י - "בקעה בקעה מלאי דינרי זהב, התחילה מושכת דינרי זהב". ובלשון הכתוב ריש פרשתנו: "אם בחוקתי תלכו (שתהיו עמלים בתורה - פרש"י) ואת מצוותי גו' ונתתי גשמיכם בעתם" - כל הברכות ויעודים גשמיים שבפרשה, ואין זה ענין דמשמש ע"מ לקבל "שכר", כי אם, לצורך העבודה עצמה - כדברי הרמב"ם (הל' תשובה רפ"ט): "הבטיחנו בתורה שאם נעשה אותה כו' ישפיע לנו כל הטובות המחזיקות את ידינו לעשות התורה, כגון שובע ושלום וריבוי כסף וזהב, כדי . . . (ש)נשב פנויין ללמוד בחכמה ולעשות המצוה".

40. ראה זח"ג קכח, א. וראה לקו"ש ח"ה ע' 81. וש"נ.

41. בהעלותך יא, ה. וראה ספרי ופרש"י עה"פ.

42. ראה תענית ח, ב. שו"ע או"ח הל' תענית סו"ס תקעא.

43. סידור האריז"ל כוונת הבדלה ומו"ש. פרע"ח שער השבת ספכ"ד.

44. ירמ' לא, ז.

45. ישע"י כו, יט.

46. ראה יומא ה, ב. תוד"ה אחד - פסחים קיד, סע"ב.

47. ישע"י ס, כא. וראה סנהדרין רפי"א. רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ה.

48. ראה זח"א קמ, א.



התוכן דפ' במדבר - בתכלית השלימות, "מנין העשירי"⁵², ע"י משיח צדקנו, "גואל ראשון הוא גואל אחרון"⁵³, בעגלא דידן ממש.

- משיח צדקנו, שילמד תורה לכל העם (כולל האבות ומשה רבינו כו')⁴⁹ - "תורה חדשה מאתי תצא"⁵⁰, פנימיות התורה, ובאופן של ראי'⁵¹, ואז יהי' גם מנין בני' -

49. רמב"ם שם ספ"ט. לקו"ת צו יז, א. ובכ"מ.

50. ויק"ר פי"ג, ג.

51. לקו"ת שם. שער האמונה פ"ס. ועוד. ומעין זה - בלימוד הזהר, "חיבורא דילך", שהלשון הרגיל הוא (לא כבגמרא שרגיל (משא"כ במקומות מתי מספר ממש) - "תא שמע", אלא) "תא חזי", תרגום של ראי'. ולהעיר גם מהשייכות המיוחדת לשבת זו - כ"ב אייר - השבת הראשונה לירידת המן (שהתחיל בט"ז באייר, יום א' בשבת (פרש"י בשלח טז, א - משבת פז, ב)), עליו נאמר (בשלח שם, כט) "ראו כי ה' נתן לכם השבת", היינו, שענין ה"שבת" שבתורה, פנימיות התורה (שלכן,

רבי יהודה קרי לרשב"י - מארי דזהר - בשם "שבת" (זח"ג קמד, ב)), הוא באופן של ראי' דוקא. ולהעיר, שהתחלת הלקו"ת הוא בד"ה ראו כי ה' נתן לכם השבת - וי"ל רמז עכ"פ, כי בלימוד פנימיות התורה כפי שנתגלתה בתורת החסידות מודגש ביותר הלימוד באופן של ראי', תכלית ההתאמתות.

52. ראה תנחומא תשא ט. במדב"ר פ"ב, יא. וש"נ. זח"א רסב, א.

53. ראה שמו"ר פ"ב, ד. זח"א רנג, א. וראה לקו"ש חי"א ע' 8 ואילך. וש"נ.



שער א

אחדות החסידים

כתבי-יד קודש



לאורך כל השנים הרבה רבינו לעסוק בכל עת מצוא בנושא אהבת ישראל ואחדות החסידים.

פעמים רבות דיבר רבינו בעניין זה באופן ישיר, בדברו אודות חשיבות ומעלת ערך אהבת ישראל, בבארו עניין בתורת החסידות או בפרשת השבוע ובמועדי ישראל. בדרך כלל, באו הדברים בקו החיוב, בדגש על גודל מעלתה וערכה של אהבת ישראל, מתוך ביאורים רבים ונפלאים בדברי בתורתו.

לעיתים, עסק רבינו בעניין זה על צד השלילה, כאשר אירעו מאורעות מצערים של היפך אהבת ישראל, מצא רבינו לנכון למחות על כך ולתת ביטוי לחומרת הדברים. את הדברים הללו אמר הרבי בכאב עצום ומנהמת לבו עמד על החומרה של הנהגות מעין אלו.

כך גם באגרות הקודש של רבינו. בפרקים הבאים בספר זה מובאים אגרות קודש רבות העוסקות בעניינים אלו - בדרך כלל, על צד החיוב, וכאשר היה בכך צורך וכורח - גם על צד השלילה, בדגש על חומרת איסור המחלוקת וכל הנהגה של היפך אהבת ישראל ח"ו.

כאמור, הרבי עוסק בכך רבות בשיחות ובאגרות הקודש ובמשנתו הרחבה בכלל. מתוך כלל הדברים הרבים שבכתב ושבעל-פה, קיים אוצר מיוחד המלמד על הגישה של הרבי בנושא אהבת ישראל, בהוראות ומענות שכתב בכתבי יד קודשו, בהם

ניתן למצוא זווית מיוחדת, עמוקה ופנימית, ברצונו הק' של הרבי שהמחלוקת תהא מושללת מכל וכל והחשיבות הרבה של אהבת ישראל, ועד כמה פירוד הלבבות הכאיב וציער את רבינו.

אין ספק כי מלבד תוכן הדברים כשלעצמם, גם ההתבוננות במילים וגם בהדגשות ובסימני השאלה וכד' - ניתן לחוש מבין האותיות והקווים את עומק הצער והכאב שהנהגות של היפך אהבת ישראל היסבו לרבינו, ומאידך, לשוב ולהתבונן ולהפנים את הדרישה הנחרצת לעשות כל פעולה שתקדם אהבת ישראל בין החסידים.

פתחנו אפוא את שערי ספר זה בלקט מיוחד של כשלושים כתבי יד קודש בעניין אהבת ישראל, המסודרים לפי הנושאים הבאים:

אהבת ישראל מקרבת את הגאולה; גודל ערכה של אהבת ישראל; מעלתה של אהבת ישראל הפועלת "איש את רעהו יעזורו". ולצידם - שורה של מענות קודש אודות שלילת המחלוקת וחומרתה.

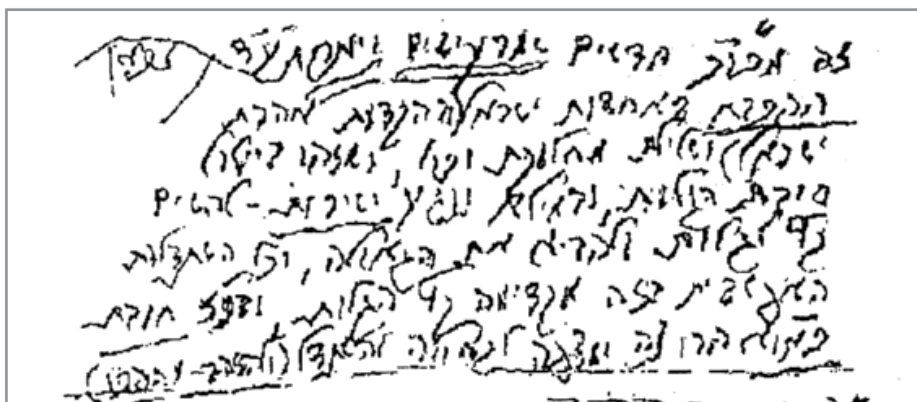
ובוודאי יש בדברים כדי ללמדנו לקח לחיי היום, להוסיף כהנה וכהנה במצווה גדולה זו.





◀ מקרבת את הגאולה ▶

אחדות ישראל - נוגע ישירות לקץ הגלות



זה מכו"כ חדשים שמרעישים ויותר מכאן ע"ד ההכרח באחדות ישראל (ובהקדמת
אהבת ישראל) ושלילת מחלוקת וכו', שזהו ביטול סיבת הגלות, ובמילא נוגע ישירות
להשים קץ לגלות ולהביא את הגאולה, וכל השתדלות האפשרית בזה מקדימה קץ
הגלות, ובכ"ז חובת כאו"א הרוצה ומצפה לגאולה להשתדל (ולהזהר מהפכו).

בפעולה אחת אפשר להכריע לכף זכות



בהימים אשר מעתה ועד חג השבועות בבוקר - זמן מתן-תורה דכללות השנה (נוסף על עניין מתן התורה שבכל יום בפרט, וכלשון הברכה "נותן התורה", לשון הווה), ובפרט בזמן שמקהילים קהילות - בימי השבת,

צריך להודיע לבאר ולהסביר לאיש ולאשה הישראלים שהשפעתו עליהם, אשר בזמן זה ביחוד חובתם וזכותם להשתדל ביתר שאת ויתר עז בהעניין דאהבת ישראל (נוסף על החיוב והזכות שבזה בכל יום בפרט. וידוע מה שכתב רבינו בסידורו, שתיקנו לכל, ושווה הוא לכל נפש: "נכון לומר קודם התפלה הריני מקבל עלי מצוות עשה של ואהבת לרעך כמוך").

להסביר את הנ"ל איך שאהבת ישראל היא הכנה למתן-תורה וקבלתה.

ולהודיע ולהסביר את מאמר רבינו הזקן "ואהבת לרעך כמוך הוא כלי לואהבת את הוי' אלוהיך" -

ונמצאו אהבת השם, אהבת התורה ואהבת ישראל כולא חד.

צריך לפרסם מאמר הרב המגיד "דע מה למעלה ממך, פירוש דע כל מה שלמעלה



הכל הוא ממך", בכל אחד ואחד תלוי הדבר, וכמאמר רז"ל אשר יראה האדם את העולם שקול, ובפעולה אחת שלו יכול להכריעו אם לכף זכות או כו' - ובנדון דידן, הנה בפעולה אחת יכול להכריע ולפעול מתן התורה.

ובפרט בפעולה של שלום ואהבת ישראל, אשר הבעש"ט קבע זה לאחד מיסודות תורת החסידות, שעל-ידי זה כולל הוא את עצמו עם הזולת ויוצא מגדר יחיד.

והוא הכנה לקבלת התורה, שכל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם, בעולם גדול ובעולם קטן - זה האדם, לעשות שלום בין הנברא והבורא.

כל אחד צריך לדבר ולפרסם את כהנ"ל, ובפרט - אלו הדורשים ונואמים ברבים במשך ימים האלו.

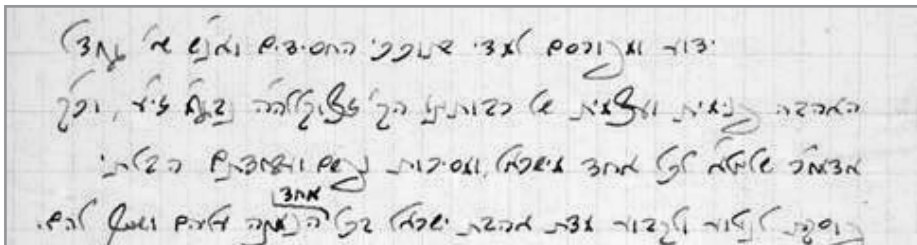
ואז יש להיות בטוחים, אשר, בתוך כלל ישראל, נזכה כולנו - כלשון ברכת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע - לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

שיחת בהר-בחוקותי תשי"ג. תו"מ התועדויות חלק ח עמוד 170



➤ גודל ערך אהבת ישראל ➤

מסירות נפש הרביים לנטוע אהבת ישראל בכל אחד

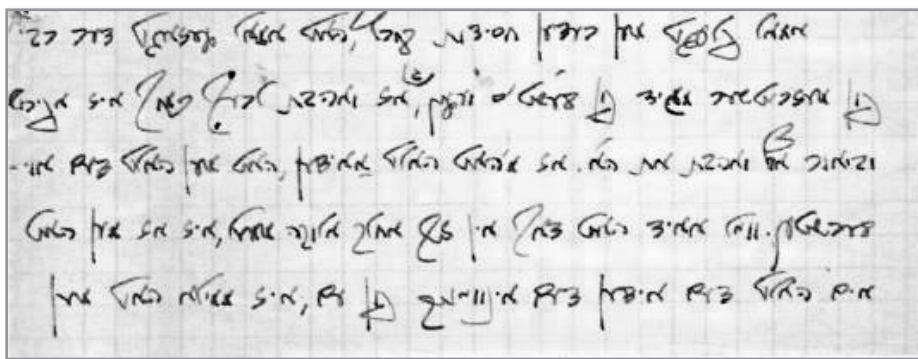


ידוע ומפורסם למדי בתוככי החסידים ואנ"ש שי' גודל האהבה פנימית ועצמית של רבותינו הק' צוקללה"ה נבג"מ זי"ע, וכ"ק אדמו"ר שליט"א לכל אחד מישראל, ומסירות נפשם ועבודתם הבלתי פוסקת לנטוע ולקבוע מדת אהבת ישראל בכל אחד הנמנה עליהם ושייך להם.

חלק מההקדמה ל"קובץ מכתבים" ב



אהבת ישראל - פירוש לאהבת ה'



אמאל פלעגט מען רעדען חסידות קורץ, האט אמאל געזאגט דער רבי (ב) פון מעזריטשער מגיד פון בעש"ט'ס ועגען (ג), אז ואהבת לרעך כמוך איז אפירוש וביאור אויף ואהבת את ה"א. אז מ'האט האלט אאידען, האט מען האלט דעם אויבערשטען. ווייל אאיד האט דאך אין זיך אחלק אלוקה ממעל, איז אז מען האלט אים האלט דעם אידען דער אינווייניק פון עם, איז ממילא האלט מען [דעם אויבערשטען].

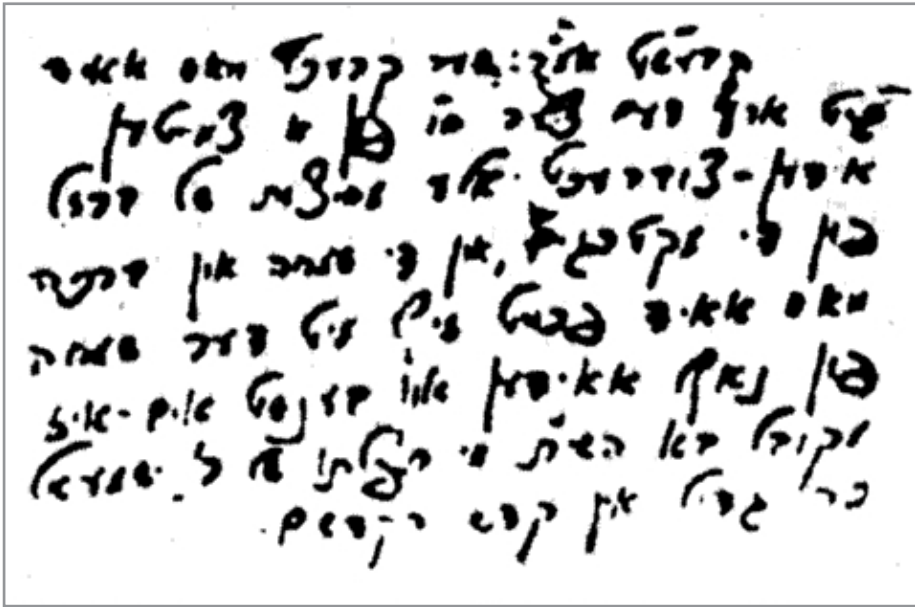
[=בעבר היו מדברים חסידות בקצרה, פעם אמר הרבי (ב) בשם המגיד ממעזריטש בשם הבעש"ט (ג), שואהבת לרעך כמוך הוא פירוש וביאור על ואהבת את ה' אלקיך. כשאוהבים יהודי, אוהבים את הקב"ה. כי הרי ליהודי יש בתוכו חלק אלוקה ממעל, וכאשר אוהבים את היהודי, את התוך והפנימיות שלו, ממילא אוהבים [את הקב"ה]].

חלק ממה שרשם הרבי מ"שיחת י"ט כסלו תרפ"ט, ריגא" - שבע ברכות,

עבור ה"קובץ מכתבים" בענין אהבת ישראל



נשברים מחיצות המקטרגים



הבעש"ט אמר: דער קרעכץ וואס א איד גיט אויף דעם צער ח"ו פון א צוויטען אידען - צוברעכט אלע מחיצות של ברזל פון די מקטרגים, און די אנחה און ברכה וואס אאיד פרייט זיי מיט דער שמחה פון נאך אאידען און בענטש אים - איז מקובל בא השי"ת ווי תפלתו של ר' ישמעאל כהן גדול בקדש הקדשים.

[הבעש"ט אמר: האנחה שיהודי נאנח על צער ח"ו של יהודי נוסף - שוברת את כל המחיצות של ברזל של המקטרגים, והאנחה והברכה שיהודי שמח בשמחתו של עוד יהודי ומברך אותו - מקובלת אצל השי"ת כתפלתו של ר' ישמעאל כהן גדול בקדש הקדשים].

"היום יום" - חלק שני

מניעת צער מיהודי - קובעת ההנהגה בכל ארץ ישראל

[illegible]

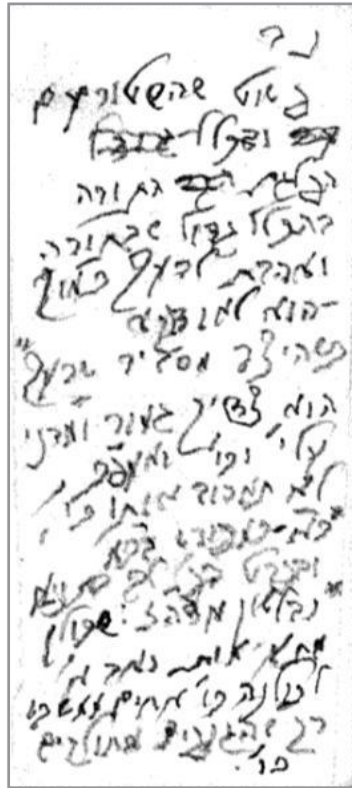
ז' מרחשון . . אפשלום: שאז יגיע האחרון שבישראל לנהר פרת (תענית פ"א מ"ג). ומכאן - שמניעת צער (שם כד, ב) של אחרון שבישראל משפיעה וקובעת ההנהגה בארץ ישראל ודכל הדברים עליי, ועד שגם עתה מתחילין לשאול בה גשמים מליל ז' במ"ח (עיין שו"ע אדה"ז חאו"ח רסק"י).

חלק מהערות הרבי ל"מכתב כללי" מז' מר-חשון תשל"ז.

אגרות קודש חלק לב, אגרת יא'תתקסח



אהבת ישראל - לא לצדיקים בלבד



לאדם שהביע במכתבו רגשות שליליים על חברו, בעקבות התנהגות בלתי אותה של אותו חבר, השיב הרבי:

פשוט שהשטורעם ובכלל - הפלגת התורה בהכלל גדול שבתורה ואהבת לרעך כמוך -

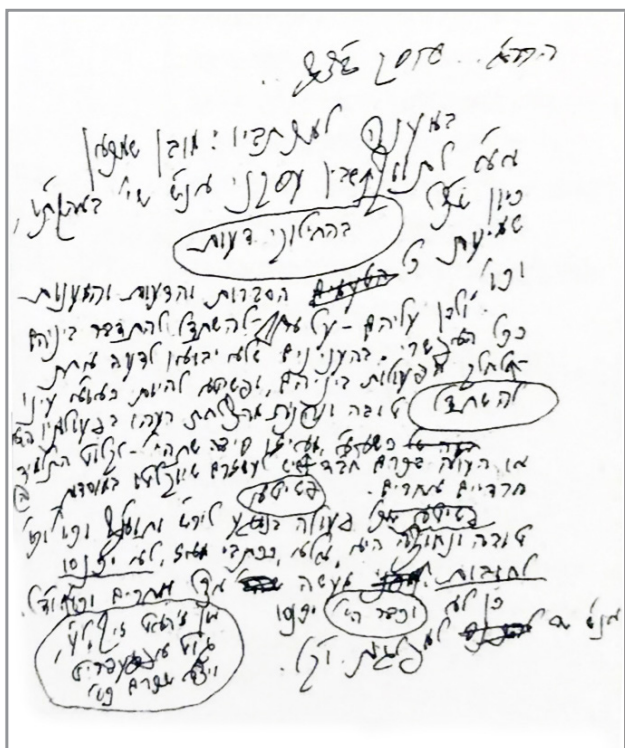
הוא לאו דוקא כשהיצר מסביר ש"רעך" הוא צדיק גמור ומבני עלי' וכו' ואעפ"כ, לא תאהוב אותו כו'.

כ"א - כמפורש בכ"מ ובפרט בפ' לב בתניא ובלשון אדה"ז: שכולן מתאימות ואב א' לכולנה כו' אחים ממש כו' רק שהגופים מחולקים כו'.



➤ ואהבת לרעך כמוך ➤

להיות כל אחד עינו טובה מהצלחת רעהו



הרה"ח . . . עוסק
בצ"צ...

במענה למכתביו:
מובן שמכאן א"א
לתווך בהחילוקי דעות
שבין עסקני אנ"ש שי'
באהקת"ו, כיון שצ"ל
שמיעת כל הסברות
והדעות והמענות וכו',
ולכן עליהם - על אתר
- להשתדל להתדבר
ביניהם ככל האפשר.

בהענינים שלא יבואו
לדעה אחת - להשתדל
לחלק הפעולות
ביניהם, ופשיטא להיות
כאו"א עינו טובה
ונהנית מהצלחת רעהו
בפעולותיו הוא.

כשא"א, מאיזו סיבה שתהי' - לקלוט התלמיד(ה) או העולה בכרם חב"ד - פשיטא
שיש לעוזרם שיוקלטו במוסדות חרדיים אחרים.

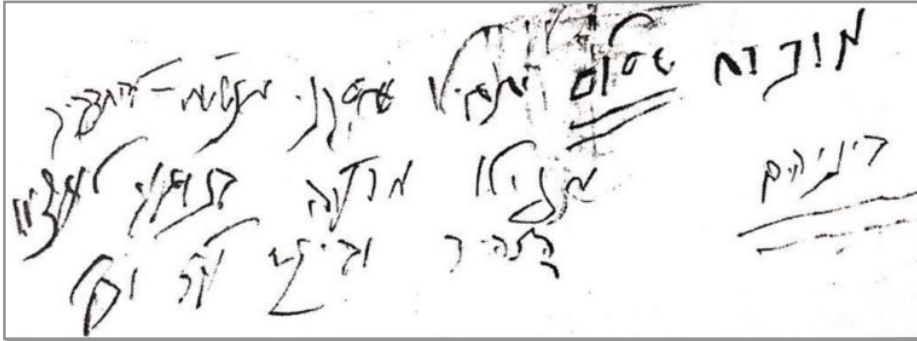
פשיטא שכל פעולה בנוגע ליר"ש ותומ"צ וכו' וכו' טובה ונחוצה היא, אלא, ככתבי
מאז, לא יכנסו לחובות, וכבר הי' מעשה אצל אחרים וכו' און מ'האט זיך, ל"ע, גוט
אפגעברייט [=נכחו היטב] ויצא שכרם כו', וד"ל.

כן לא יכנסו אנ"ש שי' למפלגות, וד"ל.

אגרות קודש חלק כז, אגרת י'שסה

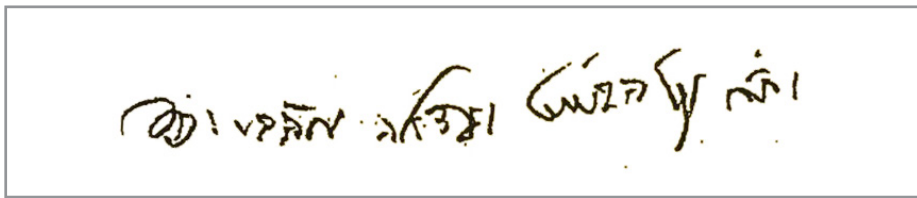


אפילו משה רבינו ביקש



מוכרח שסו"ס יתחילו עסקני אנ"ש שי' - להתדבר ביניהם.
אפילו מרע"ה בנוגע לעצמו הזהיר וביקש ע"ז וכו'.

גדולה אהבת ישראל



מענה מהרבי שנכתב במענה לדיווח על מניעת השגת גבול:
ות"ח על הבשו"ט וגדולה אהב"י וכו'.



בטח יסייעו העסקנים והמוסדות איש לרעהו

בחודש תשרי תשל"ג נסע מנהל חמ"ה הרה"ח ר' משה ניסילביץ' לרבי, וביחידות שאל את הרבי: אולי הגיע הזמן להסיר את ההגבלות אודות הפעילות באה"ק, לקבל פעילים נוספים ורכבים נוספים. אמר לו הרבי: כבר הוסרו כל ההגבלות!

ר' משה חזר לארץ ישראל עם הבשורה הטובה ובהנהלת חמ"ה החלו לחשוב על הקמת בניין לפעילות חמ"ה, ופעילויות נוספות שדרשו הוצאות כספיות. כאשר הם דיווחו על כך לרבי, זכו לקבל מהרבי תשובה ארוכה ומפורטת, בה השיב הרבי גם על שאלות נוספות ששיגרו באותה תקופה. וכך כתב הרבי:

מכ'[תב] זה והקודמיו נת' ות"ח [נתקבלו ותשואות חן]

כפי שמסרתי מכבר - עתה בטלו ההגבלות (דשכירות אנשים רבים וכו'), לבד:

(1) לא ללוות מעות לצורך העסקנות - אפילו אם פ' [לונ] יאמר שלאחר זמן קצר יתן לו מעות לשלם החוב - ומפני מעשה שהי' (וכמה פעמים) וק"ל.

(2) בענינים שחשש שקשור במפלגתיות או בפוליטיקה וכיו"ב - לעשות כהוראת מבינים מאנ"ש שי הנמצאים באה"ק כו"כ שנים. וכו"ל - אפילו רק ספק בדבר.

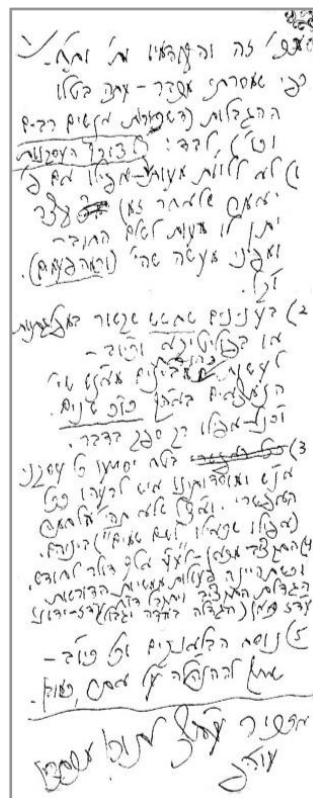
(3) בטח יסייעו כל עסקני אנ"ש ומוסדותינו איש לרעהו ככל האפשר. ואצ"ל [ואין צריך לומר] שלא תהי' מלחמה (אפילו שכאילו "לשם שמים") ביניהם.

(4) התקציב מכאן - לע"ע [לעת עתה] אלף דולר לחודש. וכשתהיינה פעולות ממשיות הדורשות הגדלת התקציב ויתקבל דו"ח עד"ז - ידונו עד"ז כאן (הגדלה במדה וגבול)

(5) נוסח הבלאנקים וכל כיו"ב - שייך להנהלה על אתר, כמובן.

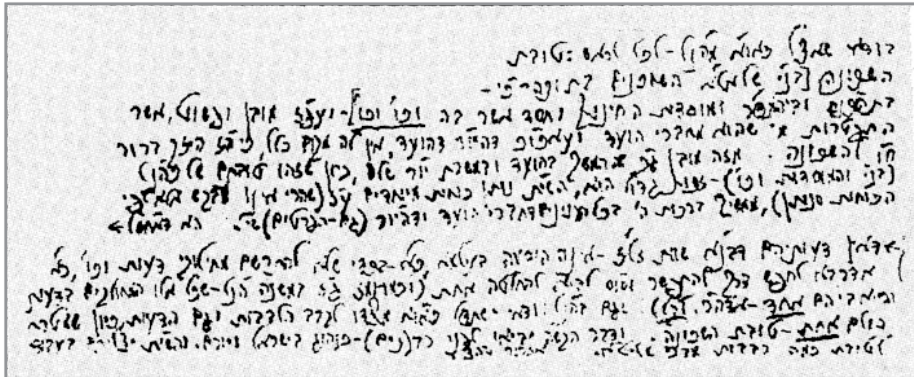
אזכיר עה"צ [על הציון] לתוכן מכתביו עוה"פ [עוד הפעם]

"אדמו"רי חב"ד ויהדות בוכרה" עמוד 560





לחפש דרך להתפשר



מענה משנת תשל"ה ליו"ר ועד שכונת קראון הייטס:

בודאי שאצל כאו"א מהנ"ל - לכל לראש: טובת השכונה [בנ"י שליט"א השוכנים בתוכה - כ"י - בתהכנ"ס וביהמדר"ר ומוסדות החינוך וחסד אשר בה **וכו' וכו'**] - ועפ"ז מובן ופשוט, אשר התפטרות מי שהוא מחברי הועד ועל אחת כמה וכמה דהיו"ר דהועד, אין לה מקום כלל, כי הרי זה היזק ברור ח"ו להשכונה.

מזה מובן גם כן שההמשך בהועד ובמשרת יו"ר שלו, כיון שזהו טובתם של כהנ"ל (בנ"י והמוסדות וכו') - זכות גדול הוא, השי"ת נותן כוחות מיוחדים ע"ז (שהרי אינו מבקש אלא לפי הכוחות שנותן), ממשיך ברכות ה' בכל הענינים דחברי הועד ודהיו"ר (גם - הפרטים) שי'.

הא דאחז"ל דאין דעותיהם דבנ"א שוות זל"ז - אינה הודעה בעלמא, כ"א - בכדי שלא להתרשם מחילוקי דעות וכו', כ"א אדרבא לחפש דרך להתפשר וסו"ס לבוא להחלטה אחת (וכמרומוז ג"ז במשנה הנ"ל - שכל אלו המחולקים בדעות הרי אביהם אחד - אדה"ר. וק"ל).

וגם בהנ"ל: ודאי ישתדל כאו"א מצדו לקרב הלבבות וגם הדעות, כיון שמטרת כולם אחת - טובת השכונה. ודבר הקשה יביאו לפני רב(נים) - כנהוג בישראל ויורם. והשי"ת יצליחם בעבודתם לטובת כמה רבבות מבנ"י שליט"א.

אזכיר עה"צ.

אגרות קודש חלק ל, אגרת יא'תרסז

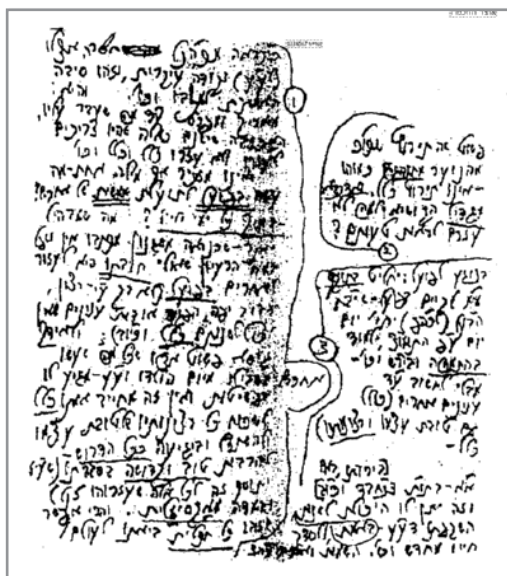


הנקודה העיקרית - עשייה ממשית לטובת אחרים

כנראה מכהנ"ל חסרה אצלו (לע"ע) נקודה עיקרית, וזהו סיבה האמיתית למצבו וכו'. והיא:

מאריך ומפרט ע"ד מה שעבר עליו, האכזבה שישנם כאלה שהיו צריכים לעזור ולא עזרו כלל וכלל וכו',

ואינו מזכיר אף מילה אחת - מה עשה בפועל לתועלת ממשית של אחרים? - במשך כל ימי חייו? מה שמבהיל יותר - שכנראה מסגנון מכתבו אין נופל במח' הרעיון שאולי חובתו היא לעזור לאחרים בפועל (לא רק ע"י רצון, דבור יפה, הפגנה אודות ענינים שאין יכול לשנותם



כלל וכיו"ב); ולאידך גיסא פשוט אצלו שכל מה שעשו אחרים בשבילו מיום הולדתו וע"ע - מגיע לו בפשיטות ואין זה מחייב אותו כלל לשכוח כל רצונותיו שלטובת עצמו ולהשתדל בביגעה ככל הדרוש - להרבות טוב וקדושה בסביבתו (שעי"ז יתוסף זה לכל אלה שעזרוהו כנ"ל) ובמדה מאקסימלית. והרי אפשר שזהו כל תכלית ביאתו לעולם!

פשוט שהתירוש שכו"כ מהנוער מתנהגים כמוהו - אינו תירוץ כלל. ואדברה מגדיל הקושיא: למה לא עזרם לראות טעותם?

בנוגע לפועל: יחליט בתוקף ע"מ לקיים בפועל - שיב"ח הבע"ל (לכה"פ) יחי' יום יום ע"פ התומ"צ, ילמוד בהתמדה וביר"ש וכו' - מבלי לחשוב ע"ד ענינים אחרים (כולל גם טובת עצמו ורצונותיו) כלל -

[בירות"ו, באם א"א - בתו"ת דכחב"ד וכיו"ב] וזה יתן לו היכולת לשנות באמת השקפתו דע"ע ולסדר חייו מחדש וכו'.

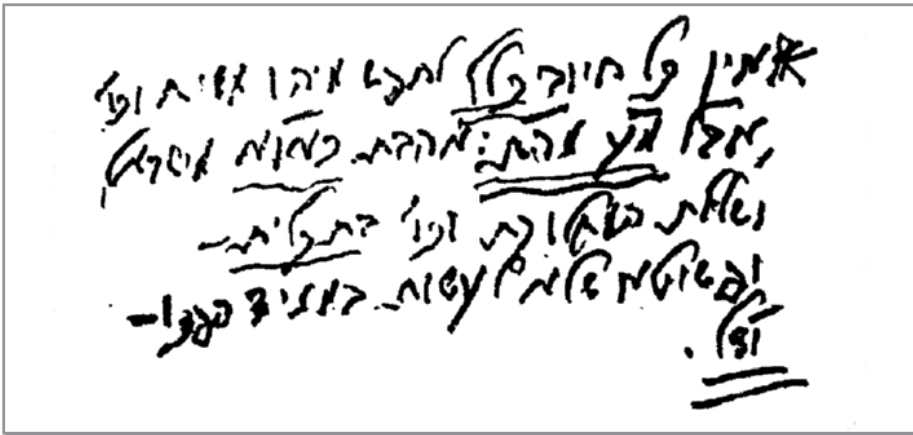
השמות ואזכיר עה"צ.

לקוטי שיחות חלק לח עמוד 173



➤ שלילת המחלוקת וחומרתה ➤

מצוות עשה - אהבת כל אחד מישראל

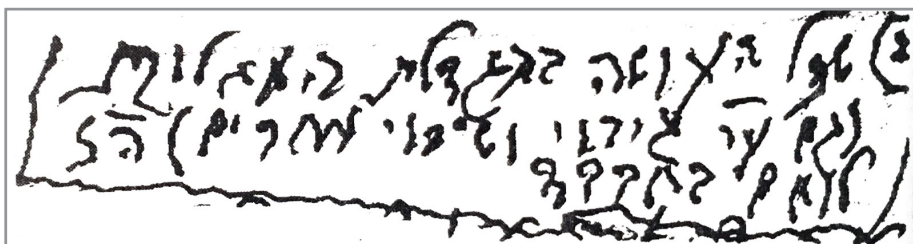


בראשית שנות הנו"ן, כאשר היו מי שעסקו בחיפוש אחר זהותו של המשיח, והדבר אף עורר מחלוקות ומתחים בקרב חסידי חב"ד פנימה - כתב הרבי כי חובת הציפייה לגאולה אינה כוללת כלל חיוב לחפש מיהו המשיח, בעוד החובה לאהוב איש רעהו ולהימנע ממחלוקת היא מצוה מן התורה:

אין כל חיוב כלל לחפש מיהו משיח וכו', אבל מצות-עשה מהתורה: אהבת כל אחד ואחד מישראל, ושלילת המחלוקת וכו' בתכלית, ופשיטא שלא לעשות במזיד הפכו - וד"ל.

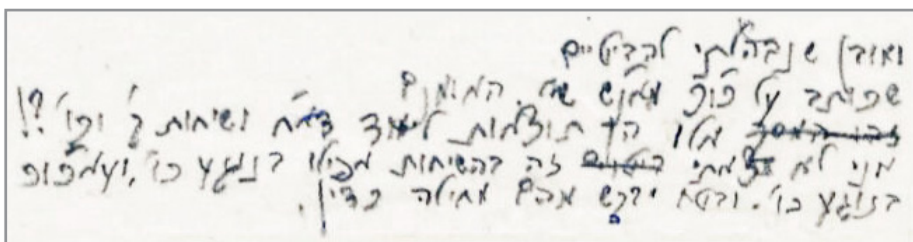


כל העושה מחלוקת - הרי זה לוחם בחב"ד



שכל העושה בהגדלת המחלוקת (גם ע"י גירוי ושיסוי אחרים) ה"ז לוחם בחב"ד.

האומנם אלו תוצאות לימוד דא"ח?!



...ומובן שנבהלתי להביטויים שכותב על כו"כ מאנ"ש שי' האומנם אלו הן תוצאות

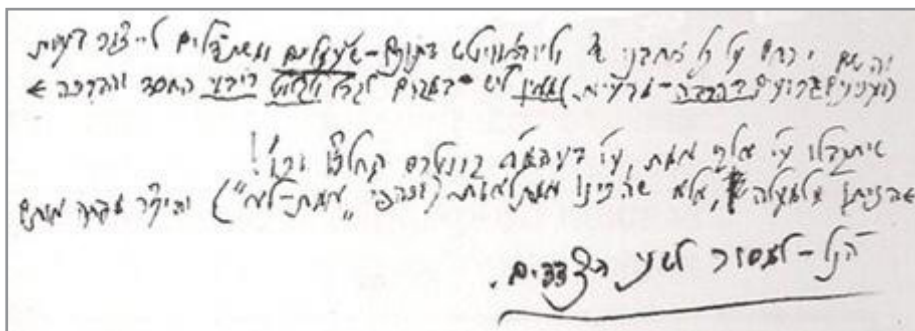
לימוד דא"ח ושיחות ק' וכו'?

אני לא מצאתי זה בהשיחות אפילו בנוגע כו' ועאכו"כ בנוגע כו'. ובטח יבקש מהם

מחילה כדין.



יוצרים בעיות - במקום לקלוט ריבוי החסד



והשם ירחם על כל אחבני"י שי' וליובאוויטש בתוכם - שעמלים ומשתדלים לייצור בעיות (וענינים גרועים בהרבה - מבעיות) מאין ליש - במקום לקבל ולקלוט ריבוי החסד והברכה הניתן מלמעלה, אלא שהכינו אמתלאות (וכהפירוש "אמת-לא") והיצר מפתה אותם שיתקבלו ע"י אלקי אמת, ע"י בעהמ"ח קונטרס החלצו וכו'!

הנ"ל - למסור לשני הצדדים.

חומר פירוד הלבבות - אפילו כשמספרים אמת

ב"ה. איני "נכנס" בנוגע לעבר, כיון שההיזק והבעירה דהמחלוקת כבר הזיקו - ושייך לכ"ק מו"ח אדמו"ר, ובודאי יפסיקו תומ"י (ואין מה לקנאות בהם כלל, באם לא יעשו תשובה אמיתית בהקדם, וירחמו על עצמם ועל ב"ב שי' וד"ל).

ועל של עתה באתי ובהקדמה:

אין לי ברירה (וכן - לא לכל מסייע הקהל דכאן, ולא להורס אותו היל"ת) כיון שיש אלה שמסיבות משונות - פועלים פירוד הלבבות כאן ע"י שהולכים רגיל (ראה רש"י קדושים יט, טז, ואע"פ שמספר אמת - ועיין שו"ע אדה"ז חאו"ח סקנ"ו סעיף י - יא).

היינו שבפועל מכניסים היל"ת מלחמת מדן בשכונת כ"ק מו"ח אדמו"ר (אם באסיפות או בביהכנ"ס

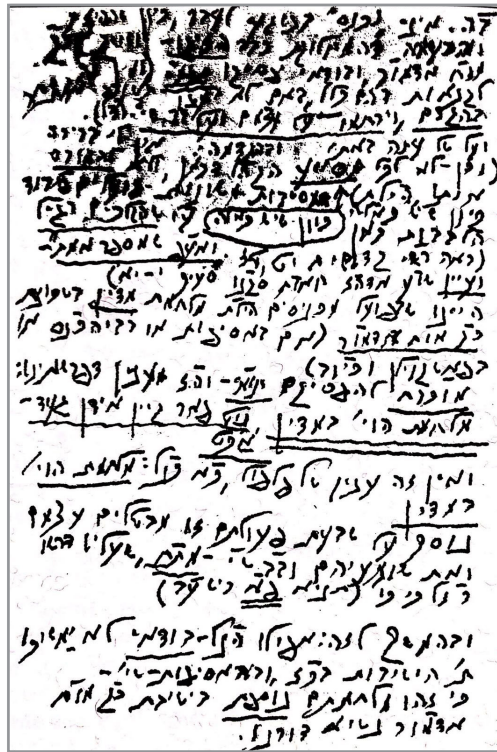
או בפאשקוילן וכיו"ב) מוכרח להפסיקם תומ"י - וה"ז מענין דפרשתינו: מלחמת הוי' במדן ניט פאר קיין אידן געדאכט.

ואין זה ענין של פלפול כ"א כנ"ל: מלחמת הוי' במדן.

נוסף על שבעת פעולתם זו מבטלים עצמם ואת שומעיהם וב"ב שי' - מת"ת, שעליו דרשו רז"ל כי כו' (תניא פ"א ריש ע"ב).

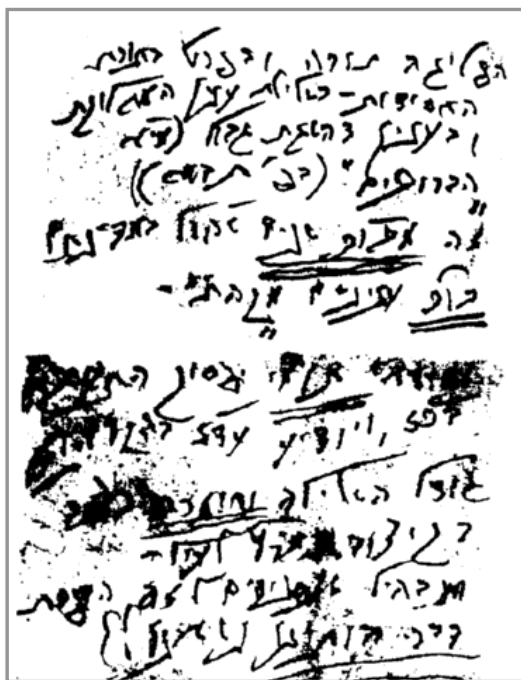
ובהמשך לזה: אפילו הנ"ל - בודאי לא ימשיכו ת' הישיבות בכ"ז, ובהאסיפות - שי' כי זהו מלחמתם נוספת בישיבת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו.

ראש הישיבה הרב מענטליק ע"ה דיווח לרבי על מסירת ההוראות לתלמידים והרבי ענה לו: "ויהי רצון שתהא פעולה נמשכת וכו' ומתוך שמחה".





הפליגה תורת החסידות בשלילת המחלוקת



מענה ע"ד שלילת ענין דהשגת גבול בהדפסת דברים השייכים לקה"ת:

הפליגה תורה ובפרט בתורת החסידות - בשלילת ענין המחלוקת ובענין דהשגת גבול (מי"א "הברוכים" (בפ' תבוא)) זה מכו"כ שנים שהו"ל במדינתם כו"כ ענינים מ"קה"ת" - ובודאי תומ"י יפסיק התעסקותו בכ"ז, ויודיע עד"ז בהקדם ות"ח.

גודל השלילה וחומרתה נזכר בקיצור נמרץ לעיל ומבהיל שמכניסים לזה הדפסת

דברי רבותינו נשיאנו!!

[illegible]

מצילום גוכתי"ק על גיליון אגרת מח"י שבט תשכ"ו,
בהוראה למזכירות "להוסיף" זאת בשוה"ג ולשלחה

ואה שמואל דרשות הענין. וכן המורה וכן - היום אה אוקס (אעסות, וואס
יחיד עתה המאמרים על. שמואל דרשות. ואוקס, אה אוקס. יאזג כל נח
נחל שמואל.

ומה שכותב בכללות הענין שעלי החובה וכו' - הנה מה אוכל לעשות ולא ניתנה עתה האפשריות מבלי שאכנס במחלוקת. ומובן אז איך יאג זיך ניט נאך דעם [=איני להוט אחרי זה].



גם הצודק יהא רך כקנה

הערה (ל) - שמוכרחת הנהגה בהתאם לפס"ד רז"ל - בנוגע לכל אדם ומקום:
לעולם יהא אדם כו' ואל יהא כו' (תענית כ, ב) ולא חילקו מי הצודק כו'.
משיב ערב. אהתיב האצור.

הערה כללית שמוכרחת הנהגה בהתאם לפס"ד רז"ל - בנוגע לכל אדם ומקום:
לעולם יהא אדם כו' ואל יהא כו' (תענית כ, ב) ולא חילקו מי הצודק כו'.
וק"ל. להחזיר המצור"ב. אזכיר עה"צ

בוודאי ירחם השם

פנחס זאב
עכ"פ
הנאמר פה ירחם השם
בבר שאלתי אודות זה פ"ק. אכן כחוב אהב החילוק. ובקש עוד הפעם.
ג' ינואר ה'תשנ"א. עוד הנהגה. ירחם השם. ובדאי ירחם - ירחם
השם ותהא כוח"ט הנרונ"ג.

מהיר

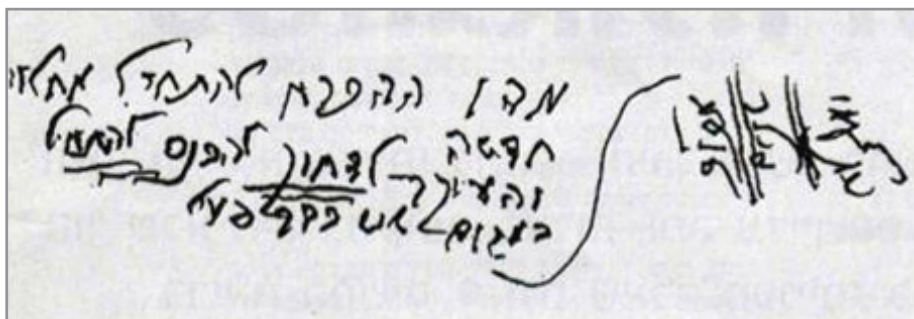
ח [=חשאי]

כנראה מאכט ער זיך [=עושה את עצמו, מתחזה]

המענה כאז ואדרבה כי "קירוב הלבבות" עוד הוגרע ר"ל, באנ"ש, ובדאי - ירחם
השם ותהא כוח"ט הנרונ"ג.



מהו ההכרח להתחיל מחלוקת חדשה?



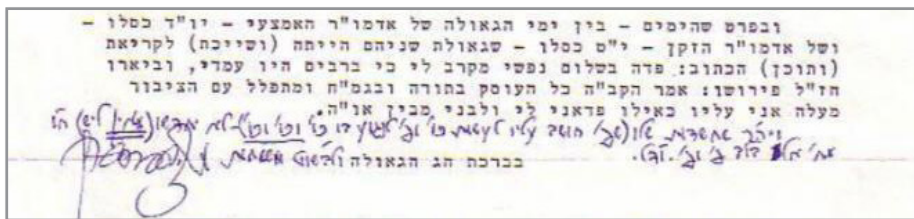
בתחילת שנת תשמ"ה, אחד המוסדות המרכזים האחראים על שילוח השלוחים, החליטו שרוצים למנות שליח עבור קמפוס בעיר בה כבר פעל שליח (במסגרת מוסד מרכזי אחר), והשליח לא הסכים שיעשו פעולות באזורי ללא רשותו.

הנהלת המוסד הראשון רצו לשלוח מכתב להמוסד האחראי על השליח הנ"ל להסביר להם מדוע זה באחריותם ולא באחריות המוסד האחר, ושלחו נוסח המכתב אל הרבי. וקיבלו מענה (כ"א חשון תשמ"ה):

מהו ההכרח להתחיל מחלוקת חדשה,

והעיקר - לדחוק להכנס להתחיל במקום שיש כבר פעיל מכמה וכמה שנים ומצליח.

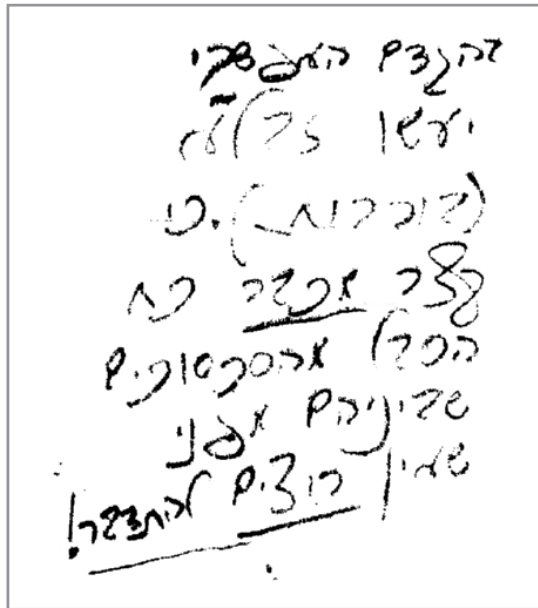
לא יחדשו מאין ליש



ויה"ר שחשדות שלו (שפ' חושב עליו לעשות כו' ופ' לנגוע בו כו' וכו' כו') - לא יחדשו (מאין ליש) ח"ו מח' אלו בלב פ' ופ' וד"ל.



קצר כח הסבל מהסכסוכים



באחד המקומות היה חילוקי דעות בין הפעילים, ולאחר מכן הם ביקשו להשכין שלום ביניהם. באותה השעה כתב אחד הנוגעים בדבר אשר הוא מבקש את מעורבות הרבי בעניין:

...ועכשיו בדבר ההתווכות מרוצים אנחנו, ומשתוקקים אנו ומוכנים אנחנו להביא את ההתאחדות לפועל. אבל עבור זה אין שום ברירה אחרת כמו שאני רואה את הדבר, רק שכ"ק אד"ש יתן לנו איש או ועד שהוא יעסוק בענין הזה, ובמסירה ונתינה אמיתי, ומצדנו אנו מסכימים לכל מי שיאמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, ואז תקוה שהשני צדדים יעשו שלום ביניהם.

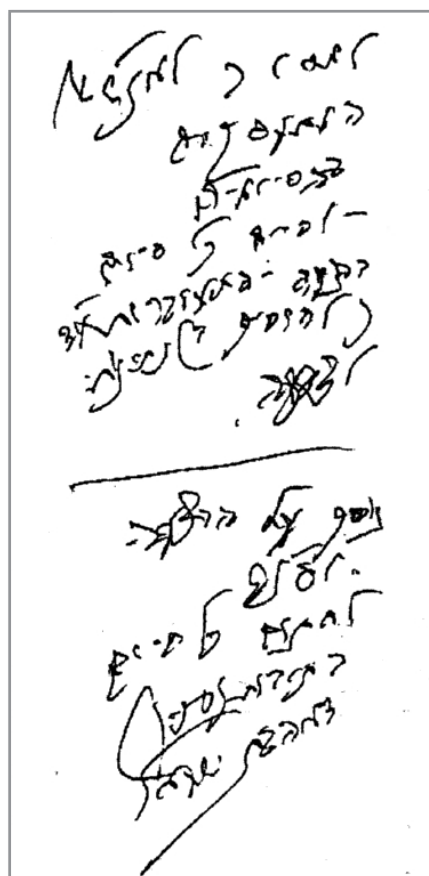
כבר דיברתי בעצמי אודות ענין זה עם . . ולא יכולתי בשום אופן לבוא להחלטה. ואם יבוא הדבר מכ"ק אד"ש, אז יהי' הדרך ארץ והמשמעת לזה באופן אחר לגמרי.

על כך כתב הרבי:

בהקדם האפשרי יעשו זבל"א (בוררות), כי קצר מכבר כח הסבל מהסכסוכים שביניהם מפני שאין רוצים להתדבר!



לחתום כל סיום מסכת בט' הימים באהבת ישראל



למסור לאנ"ש שי' המתעסקים בהסיומים - לסיים כל סיום בהצעה - התעוררות
 ע"ד (להוסיף ב)נתינות לצדקה.
 נוסף על ההצעה לפנ"ז לחתום כל סיום בתיבות (ענין) דאהבת ישראל.



שער ב

אחדות החסידים

שיחות קודש



החל מתקופת הבראשית של הדור השביעי לחסידות חב"ד, ולמעשה כבר במעמד קבלת הנשיאות בהתוועדות יו"ד שבט תשי"א, השתית הרבי את הנהגתו ואת עבודת הקודש שלו על אדני אהבת ישראל ואחדות החסידים.

במאמר המפורסם של קבלת הנשיאות, דיבור המתחיל "באתי לגני" שאמר הרבי באותה התוועדות, סיפר הרבי על כל אחד ואחד מרבותינו נשיאינו, קודמיו בנשיאות חב"ד, סיפור מופלא אודות הנהגתו בקודש באהבת ישראל.

בדברי קודשו הדגיש הרבי כי הדבר הוא בדוגמת דברי רז"ל על הכתוב בתהילים "מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל" - "מה שהוא עושה, הוא אומר לישראל לעשות". "ועל דרך זה הוא בהוראות נשיאינו, שמה שתבעו מהמקושרים ושייכים אליהם, הנה הם בעצמם קיימו ועשו כן. ומה שגילו לנו שקיימו זה, הוא כדי שיהיה לנו יותר נקל לקיימם. וכמו בענין דאהבת ישראל שיש בזה כמה וכמה סיפורים מכל אחד ואחד מהנשיאים..."

באותו מעמד גדול של התוועדות קבלת הנשיאות, עמד הרבי על נקודה מרכזית נוספת בעניין זה, והיא שאחדות החסידים תביא את הגאולה האמיתית והשלמה.

הרבי קישר זאת עם הכתוב, "כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון" - כאשר כל אלה המקושרים אל הרבי יהיו באחדות ובשלום, אזי הדבר יסייע וימהר את המשך הכתוב, "וכל עצי השדה ימחאו כף", הרומז לגאולה העתידה.

במספר הזדמנויות הביא הרבי את הסיפור המפורסם אודות כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק" שאחדות החסידים תוביל אותם עד ביאת המשיח, שכן האחדות תיתן להם את הכוח להתמודד עם קשיי הגלות ולהגיע לגאולה.

אולי גם משום כך, עניין השלום והאחדות בין החסידים תפס מקום כל כך מרכזי אצל הרבי, שהשקיע זמן רב, מאמץ רב וכוחות מרובים, לחיזוק וביסוס אחדות החסידים, ומנגד - עד כמה הכאיבו לרבי וגרמו לו עגמת נפש תופעות של היפך האחדות.

ואכן, פעמים רבות דיבר רבינו בעניין זה בהתוועדויות הקודש. בדרך כלל, באו הדברים בדגש על גודל מעלתה וערכה של אהבת ישראל ואחדות החסידים, מתוך ביאורים רבים ונפלאים בדברי תורתו. ולעיתים, בדרך כלל בעקבות אירועים מצערים, דיבר הרבי בכאב עצום, מנהמת ליבו, על שלילת המחלוקת ופירוד הלבבות.

חלק משיחות הקודש של הרבי בנושא נכבד זה של אחדות החסידים באו בשער שלפנינו.





שלושת האהבות - כולא חד

בדוגמת רבותינו נשיאינו

...והנה כל הענינים שתבע מאתנו כ"ק מו"ח אדמו"ר וכמו"כ שאר הנשיאים קיימו זה בעצמם, והוא ע"ד דרו"ל עה"פ מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל מה שהוא עושה הוא אומר לישראל לעשות ולשמור, וכן מה שהוא מצווה לישראל הוא עושה, ועד"ז הוא בהוראות נשיאינו שמה שתבעו מהמקושרים ושייכים אליהם הנה הם בעצמם קיימו ועשו כן. ומה שגילו לנו שקיימו זה, הוא כדי שיהי' לנו יותר נקל לקיימם. וכמו בהענין דאהבת ישראל שיש בזה כמה וכמה סיפורים מכאו"א מהנשיאים.

ולדוגמא מכ"ק אדמו"ר הזקן שהפסיק בתפילתו והלך וקצץ עצים ובישל מרק והאכיל בעצמו ליולדת, מפני שלא היו אנשים שם בבית.

מכ"ק אדמו"ר האמצעי, איך שנכנס אליו אחד ליחידות והתאונן על הענינים שאברכים מתאוננים עליהם. וגלה אדהאמ"צ את זרועו וא"ל הלא תראה שצפד עורי על עצמי גו' וכ"ז הוא מהח"נ שלך. אשר מובן הפלאת ורוממות מעלת כ"ק אדמו"ר האמצעי בכלל ובפרט מאלו ששייכים לענינים כאלו, ומ"מ הי' ההתקשרות עמהם כל כך עד שמצד הענינים שלהם שהיו שלא כדבעי למהוי, פעל עליו חלישות הבריות ביותר, עד שצפד עורו על עצמו.

מכ"ק אדמו"ר הצ"צ, איך שהלך קודם התפלה ללות גמ"ח לאיש פשוט שהי' נוגע לו בפרנסתו.

מכ"ק אדמו"ר מהר"ש, שפעם נסע ביחוד מקוהרָאָרט לפאָריז ונפגש שם עם אברך אחד ואמר לו: יונגערמאַן יין נסך איז מטמטם המוח והלב, זיי אַ איד. והלך האברך לביתו, ולא שקט עד שבא לכ"ק אדמו"ר מהר"ש, חזר בתשובה ויצאה ממנו משפחת יראים וחרדים. אשר ידוע שאצל כ"ק אדמו"ר מהר"ש הי' הזמן יקר במאד, עד שגם אמירת החסידות הי' בקיצור, ובזמנים ידועים הנה בשעה השמינית בבוקר הי' כבר אחרי התפלה, ובכ"ז נסע נסיעה רחוקה ושהה שם משך זמן בשביל אברך כו'.

מכ"ק אדמו"ר נ"ע בתחילת נשיאותו, אשר גזרו אז גזירה חדשה והי' צריך לנסוע ע"ד זה למוסקבה. ואמר לו אחיו הגדול הרז"א נ"ע, הזמן יקר אצלך ואין אתה יודע היטב שפת המדינה (הרז"א הי' מלומד בשפות) וגם אתה צריך לחפש היכרות, ולכן

אסע בענין זה כפי הוראותיך. אבל כ"ק אדמו"ר נ"ע לא הסכים ע"ז ונסע בעצמו והצליח.

וכן ישנם כמה סיפורים מכ"ק מו"ח אדמו"ר אודות השתדלותו לעשות טובה ואפילו לאיש פרטי, ברוחניות או בגשמיות. והניח את עצמו ע"ז, לא רק הגשמיות שלו כ"א גם הרוחניות שלו, אף שזה שהי' מטיב עמו הנה לא זו בלבד שלא הי' כלל בסוג של חברך בתורה ומצות אלא שהי' שלא בערכו כלל.

ממאמר ד"ה "באתי לגני" תשי"א אות ו.
תורת מנחם ספר המאמרים "באתי לגני" חלק א עמוד יא

כשהסר באהבת ישראל - חסר באהבת ה'

בבואו לאמריקא אמר הרבי: "אזלת לקרתא עבד כנימוסא". כאן באמריקא אוהבים לשמוע כרוז, הצהרה ("סטייטמענט"), דבר חידוש, ומה טוב - דבר המבהיל את הרעיון. אינני יודע אם יש צורך בסדר כזה, אבל - "אזלת לקרתא עבד כנימוסא":

שלשת האהבות, אהבת השם, אהבת התורה ואהבת ישראל, כולא חד. אי אפשר לחלק ביניהם, כיון שכולא חד, כעצם אחד. - בתורת החסידות מובא מאמרו של הבעש"ט בשם ראשונים: העצם כשאתה תופס במקצתו אתה תופס בכולו. ובנידון דידן, כיון שג' האהבות הם עצם אחד, מובן, שבכל אחד מהם יש שלשתם, כי, כשאתה תופס במקצתו אתה תופס בכולו.

כשישנה אהבת ה', אבל אין אהבת התורה ואהבת ישראל, הרי זה הוראה שחסר גם באהבת ה'. לאידך גיסא, כשישנה אהבת ישראל, עם היותה מהמצוות שכליות שהשכל מחייבם, הרי, סוף סוף, מגיעים לאהבת התורה ואהבת השם. וכידוע הסיפור אודות הרבי הצמח-צדק, שעל ידי נתינת גמילות חסד ליהודי הגיע לענינים כאלה שלא הגיע אליהם ע"י תורה ועבודה.

"הצהרה" ("סטייטמענט") זו צריכים להכריז ולהודיע. כאשר רואים יהודי שיש לו אהבת ה' ואין לו אהבת התורה ואהבת ישראל, צריכים לומר לו, שעליו לדעת שאהבת ה' לבדה, ללא אהבת התורה וישראל, אין לה קיום. לאידך גיסא, כשרואים יהודי שיש לו רק אהבת ישראל, צריכים להשתדל להביאו לאהבת התורה ואהבת ה'. וכן צריכים להשתדל שפעולתו באהבת ישראל תתבטא לא רק בנתינת לחם לרעבים ומים לצמאים, אלא שמצד אהבת ישראל יקרב יהודים לאהבת התורה ואהבת ה'.

וכאשר יהיו שלשת האהבות יחדיו, יהי' זה "חוט המשולש" ש"לא ינתק".



ועל ידי זה תבוא גם הגאולה, שכן, כשם שהסיבה ל"גלינו מארצנו" בגלות האחרון היא בגלל ההיפך דאהבת ישראל, כך על ידי אהבת ישראל תבוא הגאולה במהרה בימינו ממש.

שכל השייכים אל הרבי יהיו באחדות

[טרם צאתו אמר]:

"כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון וגו'".

כשתהיה שמחה, שאז יהיה במילא שלום, שכל אלה שמקושרים אל הרבי יהיו באחדות - אזי (כהמשך הכתוב) גם "ההרים והגבעות", לא רק שלא יעכבו, אלא שיסייעו, "וכל עצי השדה", אילני סרק שאינם עושים פירות, יעשו פירות, כמאמר רז"ל "עתידים אילני סרק שיעשו פירות"; אלא שכל זה הוא בתנאי שיהיה שלום, שכל השייכים אל הרבי יהיו באחדות.

ואז יעזור השם יתברך להשלים את הכוונה שהרבי הטיל על כולנו ומסר לנו, שזהו תכלית הטוב האפשרי.

משיחת יו"ד שבט תשי"א. תו"מ התוועדויות חלק ב עמוד 210 ואילך

➤ עם אחדות החסידים יבקעו חושך הגלות ➤

ללא בנים, אבל עם אחדות החסידים

ידוע מה שסיפר רבינו נשיאנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר, אודות הצמח-צדק, שנסע לפטרבורג להשתתף באסיפה הידועה, ובפני כל הנאספים יצא בתקיפות הכי גדולה נגד באי-כח הממשלה, באופן של מרידה בפועל, וכשחזר, שאל אצלו א' הגדולים: היתכן שהעמיד את עצמו בסכנה, בהוסיפו, שגם אם לא חשב על עצמו, הי' לו לחשוב אודות החסידים וכלל ישראל?

והשיב לו הצ"צ שתי תשובות: התירוץ - שיש לו בנים, ואיבעית אימא - שכאשר חסידים יתאחדו ביחד, "וועלן זיי דאָס דורכטראָגן".

ולכן: בעמדנו מאה שנה לאחרי ההסתלקות, וגם ללא הענין דבנים - אזי מתאחדים החסידים ביחד "און טראָגן דאָס דורך", ובוקעים את החושך כפול ומכופל של הגלות, וממשיכים - ע"י האל"ף זעירא - הגילוי ד"הוי' יהי' לך לאור עולם".

ופועלים זאת ע"י האחדות של חסידים (ע"פ המענה של הצ"צ), שמבטלת כל עניני גזירות כו', ופורצת כל הגדרים, וממשיכה את הענין ד"אמת הוי' (עד) לעולם".

משיחת י"ג ניסן תשכ"ו. תו"מ התוועדויות חלק מו עמוד 283

בניגון מתוך אחדות החסידים - ימלאו את שליחות הבורא

א. כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר פעם שני סיפורים, ומצירוף שני הסיפורים יכולים אנו להסיק מסקנא בנוגע אלינו - כפי שמצינו בהמדות שהתורה נדרשת בהם (והרי דברי נשיאי ישראל תורה היא וללמדה אנו צריכים), שע"י שני ענינים באים לידי מסקנא בענין שלישי.

סיפור הא':

בשנים הראשונות של רבינו הזקן, הי' אצלו הסדר, שבחזרתו ממעזריטש למקומו (ע"פ רוב, או רוב הדרך - רגלי), הי' עובר בדרכו במושבים ועיירות של בני"י, והי' עושה נפשות לתורת המגיד, תורת החסידות.

הסדר הי' - שכדי לכבוש נפשות לפנימיות התורה, הי' מדבר עמהם תחילה בנגלה דאורייתא, וזו היתה ההכנה והמעבר לדבר עמהם בהנוגע לתורת החסידות, הדרכותי' והנהגותי'.



פעם אחת בעברו דרך שקלאו, ונכנס לבית-המדרש הגדול, ושאלו אותו כו"כ קושיות בנגלה דתורה - אמר רבינו הזקן שינגן ניגון, וניגן ניגון כפי שרבינו הזקן הי' מנגן... ואז הרגיש כל א' מהנאספים בביהמ"ד שנפתחו אצלו שערי חכמה שבנפש, ונתיישבו אצלו כל הקושיות ששאל אצל רבינו הזקן.

וסיפור הב':

כאשר הזמינו את הצמח-צדק להשתתף בוועידת הרבנים בפטרבורג, כדי שהרבנים יביעו את הסכמתם להצעות המלכות - התייצב הצ"צ בכל התוקף ובגלוי נגד (ובגלל זה אסרוהו כמ"פ במשך האסיפות במאסר ביתי), ובסופו של דבר הצליח.

כאשר חזר משם, שאלו אותו: כיצד העמיד בסכנה את חייו, בידעו שבו תלויים רבים מבני הנשמעים לקולו והמחכים להדרכתיו, ובלעדו יהיו טועים בדרכי החיים? ואמר הצ"צ: אשיב לכם בסגנון הגמרא - תירוצו וגם אי בעית אימא: התירוצו הוא - הבנים, ואי בעית אימא - שהאחדות של החסידים תנהיג אותם לקראת משיח.

ב. והענין בזה:

ענינו של ניגון שפושט קושיא בתורה - בודאי שמבטל קושי שישנו בעניני העולם, שנעשה כתוצאה מקושיא שבתורה.

דהנה, אמרו חז"ל "אסתכל באורייתא וברא עלמא", כמשל האומן שבונה בית ש"דיפתראות ופינקסאות יש לו לדעת היאך הוא עושה חדרים כו', כך הי' הקב"ה מביט בתורה ובורא את העולם", והיינו, שהקב"ה אסתכל באורייתא שנאמר בה "יהי אור", אזי "ויאמר אלקים יהי אור", "ויהי אור".

ומזה מובן גם בנוגע לקושיא בתורה, שבתורה, שענינה "דיפתראות ופינקסאות" - הרי זה ענין של קושיא, ובעולם - נעשה מזה קושי בעבודת ה' בעוה"ז הגשמי.

כלומר: כשם שקושיא בתורה מפריעה להבנת שכל התורה - כמו"כ קושי בעולם פירושו דבר שמפריע לראות השגחה פרטית בעולם, כיצד "גם זו לטובה", וכיצד צריכה להיות ההנהגה בעולם באופן המתאים לרצון הבורא, לעשות דירה לו ית'.

והעצה לזה היא - ניגון:

ניגון - אינו ענין של הבנה והשגה, אלא מעלת הניגון היא שנוגע בהרגש שבלב, וכאשר מנגנים את הניגון כדבעי, הרי זה קשור עם פנימיות הלב, היינו, לא רק מדות חיצוניות, אלא גם מדות פנימיות - פנימיות המדות, ועד לפנימיות הלב שלמעלה ממוחין, שלכן, ביכלתו לתרץ קושיא שישנה במוחין.

ומזה מובן גם כיצד ענין זה משתקף בעולם - כאשר מתבטלת הקושיא בתורה, אזי מתבטל גם הקושי שישנו בעניני העולם.

ג. ובנוגע אלינו:

אע"פ שאין כאן ניגון שניגן רבינו הזקן כבסיפור הא', מ"מ, בצירוף הסיפור הב', יש כאן ניגון שניגנו מתוך אחדות של חסידים, ובכחו לפתוח ולפשט העקמומית שבלב - שיהי' נקל יותר בהבנה והשגה בתורה לכל אלו שנמצאים בד' אמות של תורה, ויהי' נקל יותר בעבודת התפלה (מבלי הבט על המחשבות המבלבלות) לכל אלו שנמצאים בד' אמות של תפלה, ויהי' נקל יותר בעבודה ד"בכל דרכיך דעהו" בכלל, ועבודת בעלי-עסקים בפרט, שבלכתם ברחוב ימלאו את השליחות של בורא העולם ומנהיגו. משיחת פורים תש"כ. תו"מ התוועדויות חלק כז עמוד 457 ואילך



כלי מחזיק ברכה

חסרון באהבת ישראל מפריע לקבלת ברכות נשיא הדור

א. בעזרת ה', ובהשתתפותם של תושבי כפר חב"ד ותושבי נחלת הר חב"ד, נבנו כפר חב"ד ונחלת הר חב"ד, והם נמצאים בתהליך של התפתחות והתפשטות, "כפורחת עלתה ניצה".

אבל, לצערנו, ההתפתחות אינה באותה מידה ובאותה שלימות, כפי שרצה מייסד כפר חב"ד, שהוא גם מנהלו בפועל.

כיצד יתכן דבר שכזה? והרי הקב"ה נותן את ברכתו מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה? והרי ה"ממוצע המחבר" - נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר, "טוב עין הוא יבורך", נותן גם הוא את ברכותיו והצלחותיו, ובאופן ד"מוסיף והולך ואור"?! מדוע אם כן לא נוצלו הברכות במילואן?! ומאד מאד לא נוצלו במילואן?!

ההסבר היחיד שיתכן לכך: משום שבעוונותינו הרבים היה חסר בענין של "ואהבת לרעך כמוך"!

ההסברים והתירוצים המונעים אהבת ישראל

ב. בודאי יש לכל אחד הסברים שהוא הצודק, ואם כן חסר לחבירו, ומדוע אם כן עליו לקיים את "ואהבת לרעך כמוך"?!

אך מבואר בחסידות - וגם בנגלה דתורה - שכל הסברים אלו באים מה"לעומת זה" שאינו רוצה להניח ליהודי לקיים את שליחותו - "לשמש את קוני" - מתוך שמחה וטוב לבב.

ובפרט כפי שהבעש"ט פירש - ונשיא דורנו חזר על כך פעמים רבות - שאהבת ישראל צריכה להיות "כמוך" בפשטות: בדיוק כפי שיודע את חסרונות עצמו, ובכל זאת אין הדבר פוגע כלל באהבתו את עצמו, כך צריך להיות גם בנוגע לזולת.

ובפרט שחסרונות עצמו הריהם ודאי, ואילו חסרונות השני הריהם ספק בלבד - שהרי יתכן שהוא מגזים או שהוא רק מדמיין שחסר לשני, בודאי ובודאי, אם כן שצריך להיות "על כל פשעים (אם ישנם בכלל פשעים) תכסה אהבה". אם האהבה (לעצמו) מכסה על פשעיו הוא, על אחת כמה וכמה שצריכה היא לכסות על פשעי הזולת, שיתכן שכל ה"פשע" אינו אלא דמיון או גוזמא שלא בערך.

ובפרט שרואים בעיני בשר כיצד הנהגה זו (שלא באהבת ישראל) מזקת לקבלת ברכות ה' וברכות מייסד כפר חב"ד - כ"ק מו"ח נשיא דורנו!

והרי בודאי ניתנה גם הברכה (בברכות ה' שניתנו ע"י נשיא דורנו לכל יהודי, ובפרט לתושבי כפר חב"ד ונחלת הר חב"ד, אנשים נשים וטף) לקיים את הציווי "ואהבת לרעך כמוך" בשמחה ובטוב לבב ובמילואו.

והרי ציווי זה הוא "כלל גדול בתורה" לכל ישראל. על אחת כמה וכמה כפי שתורת החסידות מבארת זאת בארוכה, וגם בדברים פשוטים. מובן א"כ מעצמו עד כמה צריכה אהבה זו להיות בכל ה"שטורעם".

ואם כן, כאשר ישנו איזושהו הסבר הגורם להתנהג בעצמו היפך "ואהבת לרעך כמוך", או שגורם שהשני יעשה היפך "ואהבת לרעך כמוך", או שעושה עצמו כאילו אינו מבין מה השני רוצה ממנו, ועושה משהו בלי לתת לעצמו דין וחשבון (משום שאינו רוצה לתת לעצמו דין וחשבון) שזהו נגד "ואהבת לרעך כמוך", הרי אם כן זהו נגד "ואהבת את ה' אלקיך" ונגד רצונו של מייסד כפר חב"ד ונחלת הר חב"ד ומנהלו בפועל!

ואם כן אין זה משנה כלל אילו הסברים יתן לעצמו - עליו לדעת שכל הסברים אלו אין להם עסק עם נשיא דורנו! נשיא דורנו רואה את האמת כמו שהיא, והוא רוצה אך ורק את טובתו האמיתית, בטוב הנראה והנגלה, של כל אחד ואחת!

וסוף סוף הרי נשיא דורנו יבצע את רצונו, שיהיה "ואהבת לרעך כמוך".

אך - כפי שאמר נשיא דורנו כמה פעמים - הלא חסיד הוא פיקח, למה אם כן להמתין ולדחות למחר דבר שאפשר לעשות היום?!

נשיא דורנו מתחנן: "עמדו הכן כולכם"!

ג. וממילא צריכים כולם - אנשים נשים וטף - לזכור שצריך להיות "האמת והשלום אהבו". ואם לכל ישראל נאמר שצ"ל "האמת והשלום אהבו", הרי על אחת כמה וכמה שצריך להיות כן במקומות שיש להם ברכה מיוחדת מנשיא דורנו, ברכה שהולכת ונמשכת, ובאופן דמוסיף והולך ואור.

אלא שנשיא דורנו מתחנן ומבקש: "עמדו הכן כולכם לנצל את הברכות באופן הכי טוב, בטוב הנראה והנגלה".

וה"כלי" לכך הוא, לכל לראש - כפי שמסר נשיא דורנו את מאמר הצמח-צדק - אל"ף-בי"ת: אהבה - (מביאה) ברכה. [הוא פירש גם את ההמשך: גימ"ל - דלי"ת,



אלא שאינני רוצה לחזור על כך, כי בודאי לא שייך הדבר כלל, ולא יראה ולא ימצא, בכל עניני כפר חב"ד ונחלת הר חב"ד].

מה שעבר - עבר, ומכאן ולהבא שלא יהיה צורך לדבר על ענינים אלו, שכן עתה נתבטל מה שפעם היה מיעוט והיה רוב - עתה מוכרח שתהיה אחדות אמיתית מיוסדת על אהבת ישראל אמיתית.

ואפילו אם נדמה שהדבר קשה לביצוע - אין זה אלא פיתוי של ה"מלך זקן וכסיל" המנסה להוליך שולל יהודי ולפתותו שקשה לו לקיים "כלל גדול בתורה". ובפרט ש"כלל" זה נתפרש ונתבאר ע"י נשיא דורנו במכתביו המיוחדים לכפר חב"ד, במאמריו, דברי אלקים חיים, ובשיחותיו הקדושות בארוכה.

ובודאי יהיה מעתה "כפלים לתושי": אפילו אם פעם היה נדמה שלא מרוצים וכו' (ואולי היה זה יותר מדמיון), הרי מכאן ולהבא נדרש "כפלים לתושי" - לבסס ולחזק ולהפיץ את כל עניני כפר חב"ד וכל עניני נחלת הר חב"ד, וכמו כן בישובים שיוקמו בע"ה באה"ק, ובאופן דמוסיף והולך ואור.

וכפי המסופר בתורתנו, שהיא "תורת חיים" - הוראה בחיים: "אין דבר העומד בפני הרצון" - אם רק יהיה רצון אמיתי (רצון כפי שצריך להיות ליהודי, שהרי זהו רצון הקב"ה ורצון נשיא דורנו) יוכלו לבצע זאת לכל לראש בפועל. ויתר על כן: יעשו זאת בקרוב מאד בפועל ובשמחה ובטוב לבב, ובאופן דמוסיף והולך ואור.

כוחן הגדול של נשי ובנות ישראל

ד. התורה גם מספרת לנו כי לנשי ובנות ישראל יש השפעה גדולה מאד על בעליהן, וכן על הוריהן, אחיהן ואחיותיהן. מובן, אם כן, שקיום כל ענינים אלו תלוי בהן. ובודאי הן תראינה דוגמא חיה בכך, ובשמחה ובטוב לבב. וכך לא תהיה ל"מלך זקן וכסיל" שום דריסת רגל לא בכפר חב"ד ולא בנחלת הר חב"ד.

ו"קרוב אליך הדבר מאד בפיוך ובלבבך לעשותו". צריך רק לרצות באמת, לא לשים לב לחישובים אישיים, ולסמוך על חישוביו של נשיא דורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר.

שהרי נשיא דורנו הורה ברור, שכל ישוב יהודי (ומכל שכן ישוב שנתייסד על פי רצונו וכפי רצונו, וזכה לברכותיו באופן דמוסיף והולך ואור) צריך לנהוג בדיוק כפי הוראות הרבנים "מארי דאתרא".

...וכולם יחד ניצבים ב"קהל גדול", ומפיצים, מתוך שמחה וטוב לבב, את מצות "ואהבת את ה' אלקיך". וכפי שהוזכר לעיל מאמר רבנו הזקן, שנשיא דורנו חזר עליו, ש"ואהבת את ה' אלקיך" חד הוא עם "ואהבת לרעך כמוך".



כח הנשים בהפצת ואהבת לרעך כמוך

ה. ואם אפילו היו פעם טענות לזה - על זה הרי באים אנו עתה מראש השנה ויום הכיפורים, בהם מחל ה', סלח וכיפר לנו במחילה וסליחה וכפרה גמורים; ותוך כדי כך אמר, שבודאי זה יביא למחילה וסליחה וכפרה גמורים בין איש לחברו, בין יהודי אחד לזולתו. ובפרט שכולם שייכים לאלו ההולכים באורחותיו של נשיא דורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר.

לפיכך, בנוגע למכאן ולהבא: מה שהיה - היה מפני טעות או מפני צער וכיוצא בזה, ו"אין אדם נתפס על צערו". אך מכאן ולהבא תראינה הנשים דוגמא חיה בכך.

וכפי שהנשים הראו זאת במשכן, שהן הן הראשונות להביא מהדברים היקרים ביותר שלהן, ובנדיבות לב, לבנין המשכן. זאת כדי שהמשכן יבנה מה שיותר מהר ומה שיותר טוב, כרצון ה'. וכן צריך להיות בנוגע לבנין ה"מקדש מעט" - בנין כל בית יהודי, ובפרט בנין הרבה בתים יהודים בעיר או במושב. ובפרט שזהו מושב חסידי, ישוב חסידי אמיתי.

לפיכך, מכאן ולהבא בוודאי יוסיפו כולם, והנשים והבנות בראשם, בהפצת "ואהבת לרעך כמוך", באופן שיביא למעשה בפועל בהנהגה יום יומית באופן כזה.

מנוחה אמיתית ושלווה אמיתית

ו. וזה יוסיף בברכות ה' בכלל, ובמיוחד בברכות ה' על ידי נשיא דורנו לכפר חב"ד ונחלת הר חב"ד שיהיו באופן דמוסיף והולך. וימלאו תפקידם מתוך הרחבה, ובאופן דמוסיף והולך ואור - להפיץ את המעיינות בכל ארץ הקודש, "ארץ אשר עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה". ולעשות זאת מתוך הרחבה, ומתוך בני חיי ומזוני רויחי, ובכולם רויחי.

וכפי שנאמר בפרשת השבוע: "אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים הי' בדורותיו". ומפרש רש"י: "תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים". ועל ידי כך נעשה "נייחא בעליונים ונייחא בתחתונים" (פעמיים "נח") - שתהי' מנוחה אמיתית ושלווה אמיתית, שזה קשור בשלום אמיתי, בין כל תושב לכל התושבים, ובין כל התושבים בינם לבין עצמם. וכל אחד מהתושבים וכולם יחד יהוו דוגמא לשלום אמיתי לכל בני ישראל בכל מקום שהם.

וכך יהוו גם דוגמא לכך שהשלום הוא "כלי מחזיק" את ברכתו של הקב"ה; שהשלום מוסיף בברכה בכל המצטרך מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה.



אין זו "אהבת חינם" אלא אהבה מוצדקת

ז. ובקרוּב ממש יוכל כל אחד לומר בלבו פנימה, בינו לבין נשיא דורנו, כי הנו מקיים וממלא (וכן יעשה גם להבא, ובאופן דמוסיף והולך ואור) את רצון נשיא דורנו, שיהיה "האמת והשלום אהבו", "ואהבת לרעך כמוך".

ואפילו אם נדרשת לשם כך "אהבת חינם", הריהו מקיים את "ואהבת לרעך כמוך". ובפרט שאין זו "אהבת חינם", אלא אוהב הוא יהודי נוסף שחי יחד עמו שנים רבות כל כך, ושניהם יחד שייכים לאותו "רועה נאמן", כ"ק מו"ח אדמו"ר, שהוא ה"רעיא מהימנא". אם כן, אין זו "אהבת חינם" ח"ו, אלא אהבה מוצדקת ב"מאה אחוז" ובשלימות.

ואפילו אם יש לו ספק (אם גם במקרה כזה צ"ל כן), הריהו פועל עם כל ה"שטורעם" ב"ואהבת לרעך" עד אפילו "כמוך". וכן דואג הוא שיהגו כך גם כל אלו שיכול להשפיע עליהם.

משיח מחכה שיסיימו ההכנות לקבלתו

ח. וכשהיה רצון אמיתי, יהיה הדבר גם מתוך עונג אמיתי - לכל לראש שיהיה נחת יהודי חסידותי אמיתי מהילדים והנכדים; ולקבל נחת זו מתוך בריאות טובה ופרנסה טובה ומצב רוח טוב. ולהתכונן לקבלת פני משיח צדקנו מתוך שמחה וטוב לבב.

שכן משיח צדקנו מחכה שיסיימו את ההכנות לקבלתו. שההכנה לכל לראש היא - אהבה אמיתית בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו. וכאמור, זהו "כלל גדול בתורה", ויש לעשות כן אפילו אם תהי' זו "אהבת חינם" (אם יש צורך בכך).

ועי"ז מתגלה מיד מה שכתוב "אהבתי אתכם אמר ה'". וכפי שסיפר נשיא דורנו בשם רבנו הזקן, את גודל הנחת רוח והתענוג של הקב"ה כאשר הוא רואה את ילדיו נוהגים בינם לבין עצמם באהבה ואחווה וריעות אמיתיים, ואינם מניחים לעצמם ללכת שולל אחרי פיתויי ה"מלך זקן וכסיל". אין הם מתפתים כלל לדבריו באיזה ענין שיהיה, ובפרט בענין שהוא "כלל גדול בתורה".

וכשנוהגים כך, אזי רואים, כנ"ל, ש"תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים" (כפרש"י), ובאופן דמוסיף והולך ואור.

ונעשה "נח נח" - "נייחא בעליונים ונייחא בתחתונים", מנוחת עצמו, ומנוחת כל הישוב, ומנוחת כל ארץ ישראל. ומנוחה הקשורה בעונג ובשמחה אמיתיים, ובריאות טובה, ופרנסה טובה.

ועי"ז יתרחב ויתפשט ויגדל מעלה מעלה, הן כפר חב"ד, הן נחלת הר חב"ד והן הישובים האחרים, ועד שכן יהיה בכל ארץ ישראל, הן בכמות והן באיכות.
מ"יחידות כללית" לתושבי כפר חב"ד ונחלת הר חב"ד, כ"ו תשרי תשד"מ.
ספר "כפר חב"ד" חלק א עמוד רלג ואילך



➤ נהגו כבוד זה בזה ➤

העצה היעוצה לשבת יחד ולמנוע מחלוקת

א. מערכת הבחירות בארץ ישראל התנהלה באופן של היפך האחדות לגמרי, כולל גם אצל יהודים שומרי תורה ומצוותיה בהידור, שביניהם גופא נוצר מצב של מחלוקת, ועד למעמד ומצב ש"נלחמו איש באחיו", ויתירה מזה - "חרב איש באחיו", רחמנא ליצלן.

מחלוקת בכלל הוא עניין שלילי ביותר, היפך יישובו של עולם, ועל אחת כמה וכמה אצל בני ישראל, אשר מכיוון שכל אחד ואחד מישראל הוא "חלק אלקה ממעל ממש", לא ייתכן ש"חלק אלקה" ו"חלק אלקה" יהיו במצב של מחלוקת (ועד למצב חמור יותר ממחלוקת סתם, כאמור "נלחמו איש באחיו") - דבר הכי מופרך ומושלל - לא רק מצד עניינים שלמעלה מהשכל, אלא גם מצד שכל אנושי! ועל אחת כמה וכמה בנוגע ליהודים שדרים בארץ הקודש, שמצד קדושת הארץ גדול ביותר החומר דעניין המחלוקת.

ואין להאריך בביאור שלילת עניין המחלוקת, להיותו דבר המובן ופשוט לכול, ומה גם שאין הכוונה לאמירת מוסר בעלמא, כי אם למצוא עצה איך לתקן מצב זה, לבטל המחלוקת ולהביא למצב של אחדות, כדלקמן.

אי אפשר שתהיה דעה אחידה

ב. חילוקי דעות - הוא עניין טבעי, שהרי הקב"ה ברא את בני האדם באופן ש"אין דעותיהם שוות", ובמילא אי אפשר (ואין צורך) לפעול דעה אחידה אצל כולם; מה שכן שייך לפעול הוא - שלמרות חילוקי הדעות יגיעו כולם להכרעה שבפועל ממש יעשו כך וכך.

דוגמה לדבר - בכל אדם, שאף שיש לו כמה סברות לכאן ולכאן (ולא זו בלבד שאין זה חסרון, אלא אדרבה, מעלת כוח הבינה שיש בה ריבוי סברות לכאן ולכאן) הרי המסקנה בנוגע לפועל ממש היא אחת ויחידה (שהרי בפועל ממש מוכרח לעשות באופן אחד).

אמנם כדי שיוכלו לבוא לידי הכרעה - צריכים להתיישב כולם יחדיו סביב השולחן ולהתדבר זה עם זה. אבל כשנמצאים במצב של מחלוקת, "נלחמו איש באחיו" - לא יכולים לשבת סביב שולחן אחד, כאשר כל צד מנסה לזרוק את הצד השני (ובמקרה

הטוב ביותר מוכן שישב על יד השולחן בתנאי שלא יוכל להשמיע את דבריו, וכיוצא בזה).

להגיע להידברות בצורה אנושית ומכובדת

אי לזאת, העצה היעוצה היא:

למצוא נושא מסויים שמוסכם על כל הצדדים, ולקרוא לכל הצדדים להתאסף יחדיו כדי לדון ולהתדבר בנושא זה שמוסכם על כולם (איך להביאו לידי פועל וכיוצא בזה), ואז יראו וייווכחו כל הצדדים שקיימת אפשרות של התדברות בצורה אנושית ומכובדת (ללא צעקות, דפיקות על השולחן עד למריבות כו'), שיכולים להתיישב לשולחן אחד ולשתות תה...

פגישה כזו בוודאי תתרום לקירוב הלבבות בין כל הצדדים, שכל צד יוכל לשמוע ולהקשיב לדבריו של היושב בצידו השני של השולחן, ואולי אפילו לראות ולהכיר במעלתו!

ולאחרי זה - יוכלו לדון ולהתדבר גם בנושאים שיש בהם חילוקי דעות, נושאים השנויים במחלוקת, לנסות לגשר ביניהם, ולמצוא דרך שתהא מקובלת על כל הצדדים. ובזה גופא - מן הקל אל הכבד, כלומר לדון תחילה (לאחרי ההתדברות בנושא המוסכם על כולם) בנושאים שאינם מחולקים כל כך, ולעבור אחר כך לנושאים מסובכים יותר וכו'...

שינסו וייווכחו בפועל ממש

ג. והתקווה חזקה שתתקבל הצעה זו - שנקל לקיימה... ובכוחה להביא לקירוב הלבבות.

ולהוסיף, שהצעה זו באה גם בשמם של כל השלוחים (שעוסקים בהפצת התורה והיהדות מתוך אהבת ישראל ואחדות ישראל) בכל רחבי העולם, שבשבת זו מתקיים כאן הכינוס העולמי שלהם - אשר, להיותה הצעה שמקובלת על כמה וכמה אנשים בעלי דעות שונות, ובפרט כשבאים ממקומות שונים ברחבי העולם, שעל ידי זה ניתוסף עוד יותר בשינויי דעותיהם, ואף על פי כן, מסכימים כולם להצעה זו, הרי זה הוכחה שזוהי עצה טובה ונכונה.

והבחינה לזה - שינסו עצה זו בפועל ממש, ובלשון הידוע - "ובחנוני נא בזאת", ואז ייווכחו ויראו שעל ידי זה יתוסף בקירוב הלבבות, עד למצב של שלום ואחדות.



ולהוסיף, שעצה זו יכולה להביא תועלת בכל שאר המקומות שבהם יש מצב של מחלוקת (ולדאבוננו, לא חסרים מקומות כאלו) - להביא לקירוב הלבבות כו'.

ועוד ועיקר - שעל ידי ההוספה באהבת ישראל ואחדות ישראל, תתבטל סיבת הגלות (מחלוקת ושנאת חינו), ובהיבטל הסיבה יתבטל בדרך ממילא גם המסובב, ונזכה תיכף ומיד לגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש.

משיחת שבת קודש פרשת חיי שרה תשמ"ט.
התוועדות תשמ"ט כרך א עמוד 355 ואילך

"איך מניחים למוסד של הרבי להיחרב?!"

א. אין "דור הפלגה" גדול יותר מעכשיו - שאנשים לא יכולים להתדבר ביניהם כלל, האחד אינו מבין מה השני מדבר. ולא משום שהלה אינו מדבר ענינים פשוטים, הלה במפורש מדבר ענינים פשוטים, אלא שכיון שהשני אמר זאת - מוכרח הוא לומר להיפך - איפכא מסתברא!

ישנם מוסדות שברור כי הם צריכים אדם נוסף - אבל כיון ששני אנשים במוסד לא יכולים לא יכולים להתדבר, לא מכניסים אדם חדש.

ומדוע? הוא חושש שאם הוא יכניס עוד אדם, זה יגרע מהמציאות שלו: עד עכשיו הוא היה מנהל ומנהיג הכל ("דער גאנצער אנפירער"), וכעת יאמרו שגם לעוד משהו יש חלק בזה!

ומה שהמוסד סובל מזה, והוא יודע זאת - הכל כדאי לו, ובלבד שלא לאפשר כניסה של שני או שלישי במוסד, שאז הוא לא יהיה המנהל ומנהיג הכל לבדו! ולכן, את העובדה שהמוסד סובל מכך - את זה הוא מכסה בטלאים, את זה הוא לא מספר ועל זה הוא מכסה וכו'!

ב. אדם אחד או שניים או שלושה מנהלים את המוסד, ורואים שצריכים עוד אנשים - אלא היות שהוא לא רוצה שגם לאדם נוסף יהיה חלק במוסד ולא הוא ינהל הכל - הוא לא מניח שאחרים יכנסו למוסד.

ישנם שני אנשים שמנהלים את המוסד, וצריכים לשלישי - אבל מצידו גם שני אנשים זה יותר מידי, ואיך הוא יכול להכניס שלישי.

וכשיש שלושה אנשים או יותר, וזקוקים לרביעי, אדם חמישי וכו' - גם לא מאפשרים להם להיכנס.

למה שלא תניח לעוד אדם, הרי זה לטובתך, כי הרי כך המוסד שלך יצליח יותר ויתרחב יותר - ואף על פי כן איננו רוצה שגם לשני יהיה משהו מזה!

הרי זה ממש מדת סדום: הרי הוא רואה שזקוקים במוסד לעוד אדם וזה לתועלת המוסד - אבל אם הוא יכניס עוד מישהו, הוא לא יהיה מי שעושה הכל, וגם לעוד מישהו יהיה חלק בזה - ואינו מאפשר זאת בשום אופן!

מה אכפת לך שהלה יכנס, הרי זה יוסיף למציאות שלך: כך היית מלך, ועל ידי הכנסת יותר אנשים תהיה מלך מלכי המלכים! וככל שתכניס יותר אנשים, כך אתה תגדל יותר, וכשתכניס עשרה אנשים, תהיה מלך עליהם; אבל בינתיים הלה יהיה מלך - ואת זה הוא לא מסוגל לסבול!

ממש מדת סדום! ולכאורה, מדוע המשנה מספרת לנו היום מה היתה מדת סדום - הרי סדום כבר מזמן נהפכה?! אלא זהו כדי שילמדו מכך הוראה איך צריך להתנהג כעת.

ג. הרי זה מוסד של כ"ק מו"ח אדמו"ר - ומה זאת אומרת שאתה מאפשר לו להיחרב?!

הוא יודע את האמת שבגללו המוסד סובל וסוף כל סוף לא תהיה לו ברירה, וזה מפריע לו: כשהוא שוכב לישון והיצר הרע שלו ישן - הוא מתעורר שאכן צריך לעשות משהו.

אבל אחר כך, כשהוא קם, כאשר "החזרת בי נשמת", ובא אליו ה"בכל לבבך - בשני יצריך" - היצר הרע שלו לא מאפשר לו להכניס מישהו שני, עם כל הטענות האמורות שזה יפגע בו.

מה יפגע? - הרי זה יעזור לך, יעזור למוסד שלך! אבל הוא לא יכול לפעול על עצמו להכניס את השני!

על אחת כמה וכמה כשזה מגיע להכנסת תמונה, של רמ"ח אבריו או לפחות של פניו, בעיתון - אם הוא יכניס את הלה למוסד ויכניסו גם את התמונה של השני בעיתון - הרי כולם יראו שלא הוא לבדו העושה והמנהל - והוא לא יכול לסבול את זה.

בשלמא אם בעיתון יהיה כתוב בתוך כך שהוא המייסד של המוסד והוא העיקר, השני הוא 'סתם כך' והשלישי נוסף מאוחר יותר - נחא!...



אבל הרי העיתון לא יכתוב את כל הדברים הללו, אלא רק יכניס תמונה - ואת זה הוא לא יכול לאפשר!

וכאשר מישוהו מנסה לעשות משהו בזה - "איז ניט שייך צוזאגן" וגם העונש הגדול ביותר לא יספיק עבור הלה, כי הוא "מפריע" למוסד של הרבי!

ד. יש לדעת כי כאשר העמידו אחד או שניים או שלושה (בהשגחה פרטית) לנהל מוסד, והם אכן ניהלו אותו במסירות נפש וראו פרי עמלם - אבל הסדר הוא והכוונה היא שהמוסד יתרחב. וכדי שהכוונה תתקיים, מוכרחים להכניס אנשים חדשים.

ולא רק שזה לא יפגע במציאות שלו - אלא כאמור אדרבה: על ידי זה המוסד יגדל יותר!

מה שאין כן ההנהגה באופן הנ"ל, היא היפך התועלת וכו'. וזה דבר שצריך להבהיר ולשלול לגמרי.

ומה שמדברים על כך כעת, אין זה משום שהנהגה כזו התחילה רק השבת. זה היה בשבוע שעבר וקודם לכן, לפני שבועיים ושלושה שבועות, וקודם, לפני שנה, עשר שנים ועשרים שנה - ואין פוצה פה ומצפצף!

ה. ובאשר לטענה שכך נהוג גם במוסדות אחרים, וצריך להיות "אחרי רבים להטות" - יש לדעת שבתורה אין "אחרי רבים להטות" [זה שייך בסנהדרין, אצל דיינים, אבל בכל שאר הענינים הקשורים בתורה אין זה שייך] - כי "ונפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה", ועל דרך זה יש "ונפלינו" אצל יהודים הקשורים ב"אילנא דחיי", פנימיות התורה וכ"ק מו"ח אדמו"ר.

משיחת ש"פ וישב תשמ"א.

שיחות קודש תשמ"א חלק א עמוד 612, בתרגום ללה"ק

ליבוי מחלוקת - מלחמה ברבי ח"ו

...הנני לחזור ולכפול עוד הפעם את האזהרה והאיסור שלא לומר פירושים בדברי שכוונתי לפלוני וכו', והעיקר - שלא ללכות מחלוקת כו', המצב בהוה - די והותר... וחס ושלום ללכות יותר, ואדרבה - יש להשתדל ולעשות את כל המאמצים כדי לכבות אש של מחלוקת וכיו"ב.

וזאת למודעי: כל מי שיפרש שכוונתי כך וכך, לפלוני ופלוני, וכיו"ב, ללכות מחלוקת וכו' - להוי ידוע שזוהי מלחמה בי!

ולמותר לשלול את ההנהגה של הוספת נפט למדורה, תוך כדי טענה שאין זה



"נפט" אלא "מים"... כידוע פתגם אדמו"ר מהר"ש: את הקב"ה - בודאי לא מרמים, ואת העולם - גם לא מרמים, אלא מאי, שמרמה את עצמו, מהו איפוא ה"קונץ" לרמות טפש?!...

ולאידך, כל מי שרוצה לגרום לי נחת רוח - ישתדל לעשות כל מה שביכלתו לבטל ענינים של חילוקי דעות, ואדרבה - להוסיף באהבת ישראל ואחדות ישראל.

ויהי רצון שמכאן ולהבא לא יצטרכו לדבר על ענינים כיו"ב, כי אם, בעניני טוב וקדושה, וכאמור, בדרכו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו - בחסד וברחמים.

משיחת ש"פ שקלים תשמ"ז. התוועדויות תשמ"ז חלק ב עמוד 494



שער ג

אחדות החסידים

אגרות קודש



אחד הנושאים הבולטים במשנתו של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, הוא הקשר הישיר וההדוק בין העניינים הרוחניים ובין העניינים הגשמיים של האדם. פעמים אינספור עורר הרבי על התחזקות בתורה ומצוות, תוך דגש על כך שפרט לחשיבות הדבר מצד עצמו שכן ציוה הקב"ה, הרי זה גם הצינור לקבלת ברכות השי"ת בכל המצטרך.

מכאן יתד ויסוד לדרכו ושיטתו של הרבי כי כל אימת שיש צורך בתוספת ברכה בגשמיות, בבני חיי ומזוני, הרי לצד ההשתדלות הנדרשת בדרכי הטבע, ראוי לחזק ולתקן את כל הדרוש חיזוק ותיקון בחיים הרוחניים - תוספת בתורה, תפילה וצדקה, בדיקת התפילין והמזוזות, דיוק בשמירת הכשרות והטהרה וכיוצא באלה, שכן אלה הם הצינורות דרכם זוכים לברכות המיוחלות, במיוחד כשיש צורך בתוספת ברכה לרפואה, פרנסה, ילדים וכדומה.

יסוד גדול זה משתקף ביתר שאת בנושא אהבת ואחדות החסידים. באגרות קדשו מדגיש הרבי פעמים רבות כי האחדות היא כלי מחזיק ברכה, וכשמדובר בקהילות החסידים ובמוסדותיהם, הרבי עומד על כך, שרבותינו נשיאינו משפיעים על עדת החסידים בכל מקומות מושביהם שפע רוחני וגשמי לרוב, שפע שיביא להם ברכה והצלחה בכל תחומי חייהם, בבני חיי ומזוני, ובכולם רוויחי, והכלי והצינור לקבלת השפע הגדול הזה הוא אחדות החסידים.

לעיתים, מפני הצורך באותה שעה, הרבי לא מסתפק בכך ומוצא לנכון להוסיף ולפרט גם כי בהעדר אהבת ישראל ואחדות כנדרש, עלולה להיות מניעה בהמשכת השפע, חלילה.

נקודה מרכזית נוספת באגרות רבינו אודות אחדות החסידים היא, אשר כשם שכלל ישראל כולו, למרות ההבדלים וחילוקי הרמות והמעמדות וריחוק המקום וכו', הינו "קומה אחת שלימה", וכל יהודי הוא פרט מה'גוף' הכללי השלם של עם ישראל - כך, וביתר שאת, כל עדת החסידים היא "קומה אחת", ו"גוש מלוכד אחד", וכל חסיד הוא חלק ופרט מתוך כלל אחד מאוחד, ובהתאם לכך צריכה להיות אחדות החסידים, כמשפחה אחת ממש.

כיון שבחסידים עסקינן, אך טבעי הדבר שמאחורי חילוקי דעות יבואו נימוקים כבדי משקל, ופעמים רבות מדובר בנימוקים 'חסדיים' שצד כזה או אחר משפיע כצידוק לעמדתו.

באגרות הקודש בנושא, הרבי מתייחס לא אחת גם לעניין זה וקובע כי כל ה'תירוצים' והחשובים השונים, גם אלה ה'כשרים', הנאמרים כהסבר וצידוק למצב של פירוד הלבבות בין החסידים או בין המוסדות - אין להם כל יסוד.

הרבי חזר והדגיש שכל הנימוקים הללו הם בבחינת "אמתלא", ראשי תיבות אמת לא. ואין זה אלא מפיתויי היצר ומקורם בלתי טהור, שכן גם הסבר הכי חסידי, כביכול, לא יכול להצדיק פירוד הלבבות ומחלוקת רח"ל.

אגרות רבות כתב רבינו בנושא זה של אחדות החסידים, והן סודרו בשער שלפנינו לפי הנושאים הבאים: הברכה שנוצרת על ידי האחדות; הכרח היחס בין החסידים באופן של "איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק"; שלילת המחלוקת וחומרתה, והדרכים להתמודד במקרים של היפך השלום חלילה.





המדור האחרון בשער זה מגיש לקט של אגרות קודש, בהם הרבי מעורר את החסידים ללמוד את "קונטרס החלצו" בעקבות מאורעות של העדר אהבת ישראל. מאמר החסידות "החלצו" נאמר על ידי כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב, והוא מתחיל בפסוק "החלצו מאתכם אנשים לצבא". את המאמר אמר הרבי הרש"ב פעמיים, בעקבות שני מאורעות.

המאמר מיוסד על מאמרו של אדמו"ר הזקן בלקוטי תורה דיבור המתחיל "ראשונים שנתגלה עוונם", שנאמר גם הוא בסיבת מאורע של היפך אהבת ישראל, כאשר בשנת תקכ"ה אדמו"ר הזקן חזר מביקורו במעזריטש דרך סמרגון שהיתה נתונה אותה שעה במחלוקת, ושם אמר את המאמר שהיה בסיס למאמר "החלצו".

הפעם הראשונה בה נאמר המאמר, הייתה בעקבות העובדה שבמהלך התוועדות חסידית הבחין אדמו"ר הרש"ב כיצד חסיד מזג לחברו 'משקה' בכוס שקודם לכן שתה ממנה אחר, והלה נטל את הכוס ורק לאחר שטיפה שתה ממנה. אדמו"ר הרש"ב הקפיד על כך, ובעקבות זאת אמר את המאמר.

מספר שבועות אחר-כך, בשבת פרשת נח תרנ"ט, בעת סעודת השבת בביתו של הרבי הרי"צ, אמר הרבי הרש"ב את המאמר בפעם השניה. בסעודה נכח באותה עת החסיד רבי לייב מוועליז שהיה ירא שמים גדול, נטול פניות אישיות, אבל אדם קשה, ללא רחמים, ובייחוד התייחס בביטול רב לאנשים פשוטים. בוועליז הייתה אז מחלוקת גדולה, ורבי לייב התנהג באותה מחלוקת בנוקשות רבה.

במאמר מסביר הרבי הרש"ב באריכות את מהותה של שנאת חנם (עמוד נו): "וזהו

הנקרא שנאת חינם, שהוא שונא אותו חינם על לא דבר כו'. ולפעמים יש בזה ג"כ איזה פרטים, דהיינו שיש לו איזה טענה למה הוא שונא אותו כו', אבל זהו שבא אחר כך, והיינו שלא שהטעמים הפרטים הם סיבת השנאה, רק שמצא לו תואנה ועלילה להצדיק את עצמו לפני זולתו לבד, אבל אינה אמיתית, כי אם השנאה הוא מצד שלא יכול לסבול את הזולת. והסיבה הוא הישות שלו שהוא חשוב בעיני עצמו, ובכלל ענין הישות והרגשת עצמו שמרגיש את עצמו מאד בכל פרט ופרט שלו כו'. ולכן אינו יכול לסבול את הזולת כו', דמפני הישות שלו אינו נותן מקום לזולתו דהזולת בהכרח ממעט מציאותו, ולכן אינו יכול לסבול אותו. נמצא דעיקר הסיבה הוא הישות שלו..."

בהמשך המאמר מבאר הרבי הרש"ב, ששנאת חינם נפוצה ביותר בין עובדי ה' (עמוד סא): "כל אחד בונה במה לעצמו, בתורה ובעבודה, על-פי דעתו ושכלו דווקא, ואין אחד מתאחד ומתחבר עם רעהו. כל אחד מבטל את הטוב שבעבודת חברו, וכל חיסרון שימצא בה - יגדיל וירחיב עשרת מונים (אף אם אינו אלא חיצוני, שאינו נוגע בגוף ובעצם עבודתו). התנהגות זו מעידה ששונא הוא את חברו בליבו ואינו חפץ כלל בטובתו. ומהי הסיבה לשנאה זו? ישותו והרגשת עצמו, או בלשון אחרת: העדר הביטול והעדר הנחת עצמותו".

במשך השנים, עורר הרבי נשיא דורנו כמה וכמה פעמים את החסידים ללמוד קונטרס זה בעקבות מאורעות של היפך אהבת ישראל. בכ"ף מרחשון תשמ"ח הרבי אף חילק את הקונטרס בידו הק' לכל אחד ואחת תוך איחול נדיר של 'א הצלחה'דיקער לערנען' [=לימוד מוצלח].

חלק מאגרות אלו מופיעות במדור האחרון בשער זה.





➤ אחדות = ברכה ➤

אחדות החסידים - עד ביאת המשיח

...ד) פשוט ומובן והוא העיקר מכל ובכל הנקודות האמורות, שצריך קירוב הלבבות שביניהם להיות גדול והולך, וכיון שרז"ל אמרו בזה, הלשון דמעביר על מדותיו, הרי זה הוראה ברורה, שאפילו אם נדמה לאחד שצודק הוא בטענות שלו, ואפילו אם אין זה דמיון אלא האמת, בכל זה עליו להעביר על מדותיו, וגדול השלום שימשיך ומחזיק ברכותיו של הקב"ה שהם עד בלי די להמשיכם למטה מעשרה טפחים ולהחזיקה גם בכלים גשמיים היינו בהנוגע לענינים גשמיים בבני חיי ומזוני רוויחא, אשר פשיטא שלזה דרושה ובמילא ניתנת גם הרחבת הדעת ומנוחת הנפש, ובידי תושבי הכפר כל זה ובבחרתם חפשי, ובודאי יקויימו ציווי תורתנו תורת חיים והוראת נשיאנו הק',

וכפתגם כ"ק אדמו"ר הצמח צדק ששמענוהו מפי כ"ק מו"ח אדמו"ר, "אחדות פון חסידים וועט זיי פירן ביז משיח'ן", ומתאים לדברי בהמברק, תקותי ובטחוני חזקים שבקרוב ממש אוכל להשתתף בשמחתם אמיתית ופנימית - אף אם מרחוק במקום - אבל בקירוב אמיתי ברוח, ומתוך מנוחת הנפש והרחבה שלהם ושל כל בני ביתם, ד' עליהם יחיו בכפר חב"ד, מקום אשר התגלה ותתגלה מדת הרחמים שהיא גדולה ממדת החסד שלפני נחלה בלי מצרים מבריה מן הקצה אל הקצה.

אגרות קודש חלק יג, אגרת ד'שיח

כשיוסיפו באל"ף - מבטיח הקב"ה להוסיף בבי"ת

נתקבל הפ"נ שלהם אשר קראתיו לפני ר"ח מנחם על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע נשיאנו ונשיא ישראל ובודאי מעורר ר"ר על כל אחד ואחת מהם בהמצטרך להן הן בגשמיות והן ברוחניות.

וכבר מלתי אמורה כמה וכמה פעמים על פי המבואר בכ"מ בדא"ח שצ"ל ההמשכה מן המקור כוונתנו להמשיכה למטה ממש בעולם הזה שדוקא הוא הדירה לו ית', והנה זה נעשה על ידי מעשה הצדקה וכמבואר באגרת הקדש בכו"כ סימנים והכלי הוא ענין השלום וכסיום וחתימת תורתנו בש"ס לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, וכבר ידועה הכרזת כ"ק אדמו"ר הצמח צדק; אל"ף בי"ת, אהבה, ברכה. וככל אשר יוסיפו בהאל"ף - מובטח הקב"ה להוסיף בהבי"ת והאריכות לדכוותיהו בודאי אך למותר.

ובימים האלו שכיבוד נביאנו יהפכו בקרוב לששון ולשמחה במילא תתקן ג"כ הסיבה לזה סיבת גלותנו האחרון כמרז"ל יומא ט, ע"ב, ובתקון דאתהפכא מן הקצה אל הקצה חשוכא לנהורא ומרירו למיתקא ריבוי השלום ריבוי האהבה ובד"מ ריבוי השפעה הן בגשמיות והן ברוחניות.

אגרות קודש חלק ט, אגרת ב'תתמד

כלי מחזיק ברכה

במענה על מכתבו בענין הסכסוך שהי' לו בדבר . . הנה מאז כתבו אלי בפעם הראשונה על דבר זה, עמדתי בקישור מכתבים עם באי כח אנ"ש באה"ק ת"ו בדבר זה, ובמכתב האחרון שקבלתי משם מודיעים הם אשר באו ל . . גם ב"כ אנ"ש מ . . ובמסיבה שבה השתתף גם כת"ר התפשרו ביניהם בהסכם כולם יחד.

ומאד שמחתי בקבלי ידיעה זו, ובטחוני אשר אמת נכון הדבר כי שלום על ישראל בכלל ועל אנ"ש בפרט ובאה"ק ת"ו בפרטי פרטיות, אשר ידוע כמה יראו ופחדו מענין של מחלוקת באה"ק ת"ו, ובטח גם כת"ר ישמחני במכתב אשר שקטה הארץ ושלום על ישראל.

ואסיים במה שדובר בהתועדות י"ט כסלו זה, לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, ולכאורה סתירה הוא מני' ובי', דברכת הקב"ה היא כמאמר הנביא והריקותי לכם ברכה עד בלי די, וכלי מחזיק עומד בסתירה עם זה, דאי הא לא הא ואי הא לא הא.

והתירוץ לזה בקיצור הוא, שהם הם מגדולתו של הקב"ה וגבורתו של הקב"ה שמחבר שני הפכים יחד, ברכה עד בלי די עם כלי המתאים, אלא שאי אפשר להיות כלי כזו אלא השלום שענינו הוא לחבר שני הפכים: אש המצמצם ומכווץ ומים המתפשטים ומתרחבים, ואין מכבין זה את זה, וכמאמר רז"ל במדרש על הפסוק המשל ופחד עמו עושה שלום במרומיו.

וגם בזה כן הוא על דרך מאמר רז"ל בחגיגה שלגדודיו אין מספר וכל גדוד הוא גבולי אלף אלפין ישמשוני וגו' אף שכידוע בספרי החוקרים והובא בספר החקירה להצמח צדק, על פי שכל אי אפשר להיות בלי גבול מענינים גבוליים.

וזהו שלא מצא הקב"ה כלי מחזיק לברכתו, כי ברכתו היא עד בלי די, אלא השלום שהוא מחבר שני הפכים כלי וברכה עד בלי די. ועל פי זה מיושב גם כן דיוק המשנה שנקט בלשון שלילה, דלכאורה הי' לו לומר בלשון חיובי, דהכלי מחזיק ברכה הוא רק השלום ולא לשלול מתחילה שלא מצא אלא כו'. ואכמ"ל.

אגרות קודש חלק ד, אגרת תתלד



להיאחזו בצינור שהראה הרבי

אחד הענינים הנעלים ביותר לקבל ברכות, הוא ענין האחדות, וכמ"ש בתניא פרק ל"ב, ומבואר בכמה מקומות בדא"ח, וגם בספרי מוסר, ומובן בשכל אנושי.

עוד ענין בזה הוא, שצריך להאחזו בצנור, שנשיא הדור, כ"ק מו"ח אדמו"ר, הראה, כי כאשר מנסים בצנורות משלהם, לפעמים מכוונים, ולפעמים ח"ו לא.

עוד ענין שלישי בזה, שבכדי שההשפעה תעבור במילואה ע"י הצנורות, יש להאחזו בהוראות ודרכים של מי שהורה על צנורות אלו, ואשר הוא הממוצע המחבר מקור כל ההשפעות למקבלים.

המורם מכל הנ"ל, שענין היפך האחדות ופירוד הלבבות... אין זה רק היפך הרצון של נשיאנו כ"ק מו"ח אדמו"ר, שעל ידו נמשכות כל ההשפעות, אלא כל אחד שיש לו חלק בזה, ח"ו, הוא בגדר החובל בעצמו והחובל באחרים, וידוע פתגם כ"ק אדמו"ר הצמח צדק: אל"ף ב"ת גימ"ל דלי"ת. אל"ף - אחדות (או אהבה). ב"ת - ברכה. גימ"ל - גאווה, דלי"ת - דלות.

אגרות קודש חלק ז, אגרת א'תתקעא, בתרגום ללה"ק

המצב הכספי - מפני העדר קירוב הלבבות

...כבר כתבתי דעתי ברורה שהמצב הכספי הוא אך ורק מפני העדר קירוב הלבבות שבין אנשי הכפר. ולדאבוני ולצערי עוד יותר מהעדר קירוב לחוד. ובאמת - גם בשכל אנושי ואפילו בשכל דנפש הבהמית מובן, אשר כשכל אחד מביט על חבירו שהוא מתחרה (קאנקורירט) בו, משתלשל מזה לא רק העדר סיוע של אחד לחבירו אלא - הפכו. ובפרט על פי המבואר בדברי רבותינו ז"ל ובתורת החסידות ביחוד, אשר השלום דוקא כלי מחזיק ברכתו של הקב"ה, וברכנו אבינו כולנו כאחד וק"ל.

מכתב להנהלת כפר חב"ד, כ"ח אלול תשט"ז. "כפר חב"ד" חלק ב עמוד קנח

האחדות תעמוד כחומה בצורה

במענה על מכתבו... הנה אזכיר את כולם כל אחד ואחת מהם על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, שבודאי יעורר ר"ר אשר שומר ישראל שלא ינום ולא יישן ישמרם מכל ענינים הלא טובים ח"ו, ואך טוב וחסד ימצא את כאו"א מהם בטוב הנראה והנגלה.

ואחדות של תושבי הכפר ד' עליהם יחיו, כאיש אחד, תעמוד כחומה לבל יוכל לחדור לשם כל ענין בלתי רצוי ח"ו בגשמיות וברוחניות, ובמכש"כ וק"ו ממ"ש אשר עם אחד

ושפה אחת לכולם לא יבצר מהם כל, עאכו"כ כשיהי' בפנימיות ומצד הקדושה ובתוספת הצלחה הנשפעת ע"י נשיאינו הק' זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

אגרות קודש חלק י, אגרת ג'קצ

הקושי - מוכיח שבכך מדובר

...כבר כתבתי פעמים רבות לאנשי הכפר בכללות, אשר כפתגם הצמח צדק: אל"ף בי"ת - אחדות ברכה - וככל שתגדל האחדות, לא רק בענינים רוחניים אלא גם בענינים גשמיים, כך תלך ותגדל ברכת השי"ת, לא רק בענינים גשמיים אלא גם בענינים רוחניים. וזה גופא שלהגיע לאחדות קשה, הוא הוכחה נוספת שבזה המדובר.

אגרות קודש חלק י, אגרת ג'לח, בתרגום ללה"ק

אנ"ש אינם מתחרים - אלא מסייעים

...והנה זה כמה כתבתי שהצלחת אנ"ש בכלל ואנשי הכפר בפרט תלוי בזה שיסכימו להאמת, שאין הם קאנקורנטין אלא מסייעים איש לרעהו. אבל כל מה שאין זה ניכר בפועל ובמעשה, הרי מקלקלים הצנורות וההשפעות, וע"פ מאמר הצ"צ: א. ב. אחדות ברכה כו'.

אגרות קודש חלק ח, אגרת ב'תקיד

בפירוד הלבבות מאבדים ההצלחה

בענין העסקנות - במשך אלפי שנים ה' המלך בחביון עוזו וכשנתגלה מנצלים זאת לפירוד הלבבות ולפוליטיקה.

על ידי פירוד הלבבות מאבדים בידים ההצלחה המופלאה שמשפיעים מלמעלה.

קובץ "אהבת ישראל" יט עמוד 14

אין הדבר תלוי אלא ברצון

במענה על מכתבו . . הנה בטוחני אשר מייסד הכפר ומנהלו הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע מעורר רחמים רבים השומרים ומגינים על הכפר ועל כל אחד ואחת מתושביו, וביתר שאת וביתר עז מכאן ולהבא וכלשון רבנו הזקן המועתק גם בהמברק שלי: "במדת הרחמים שהיא גדולה ממדת החסד שבתחלה נחלה בלי מצרים מבריה מן הקצה כו'" (עיין דרך מצותיך דף קי"ד ע"ב).

ודא עקא כמו שכתבתי כ"פ אשר העדר הקירוב לבבות ועוד יותר מזה פירוד הלבבות מפריע ח"ו להמשכת הברכה והצלחה האמורה למטה מעשרה טפחים... בודאי קבל



מכתבי מענה על מכתביו הקודמים שגם זה שייך להנ"ל, ומובן שאיני בא להצדיק את הצד השני, כיון שאיני יודע פרטי הסכסוך אשר קרוב לומר שיסודו בכבוד המדומה ועכ"פ בענינים של מה בכך ועכ"פ שאין ערכם גדול כ"כ עד כדי להפסיד כלשון רבנו הזקן בתניא קדישא (פל"ב) השראת הקב"ה וכמ"ש ברכנו אבינו כולנו כאחד באור פניך, יעוין שם, והוא מבואר ע"פ דרושי החלצו והאותיות המבהילות בענין זה אשר בספר המצות להצ"צ, מצות אהבת ישראל, וברור הדבר אשר בסכסוכים כגון אלה במדה מסוימת אשמים שני הצדדים אף שחלוקים בנוגע לריבוי ומיעוט, וד"ל...

ואין הדבר תלוי אלא ברצונו כי הכחות ניתנו לו והחפץ גם כן ישנו כי החפץ (פנימיות הרצון) כבר נפסק אשר כל אדם מישראל חפץ באמת לאמיתו לגמרי בכל לב וכו' לדבקה בה' כו' (תניא פרק מ"א עיי"ש) שקליפת מדין המנגד לזה, וכמבואר בדרושים הנ"ל, שתומשך הברכה וההצלחה למטה מעשרה טפחים ויבשרני טוב תכה"י בטוב הנראה והנגלה.

אגרות קודש חלק יג, אגרת ד'רצז

➤ איש את רעהו יעזורו ➤

כל אנ"ש חלקים מקומה אחת שלימה

...להחדיר באנ"ש הרעיון אשר כולנו הננו חלקים מקומה שלימה אחת, וכאשר האחד רוצה לעשות "שבת פאר זיך" אין התוצאה מזה שמקבלים חלק יותר גדול בלוייתן ושור הבר וכבוד יותר גדול בעולם הזה הגשמי וביותר בעולם הזה החומרי, אלא אדרבה, ואי אפשר שחלק אחד מקומה שלימה יה' כדבעי ובתוספת בה בשעה שהוא משתדל ארויסצוחאפען בא א צווייטען חלק או עכ"פ שלא להניחו למקומו השייך אליו ושיטה כזו מביאה לקלקולים הן מצד חשבון מוטעה הנ"ל והן מפני החפזון והסודיות הבלתי רצוים כלל וכלל, ועיין גם כן באגה"ק סי' ל"א.

אגרות קודש חלק ט, אגרת ב'תרמז

אנ"ש - גוש מלוכד אחד

...עוד דבר רוצה אני להדגיש, אף על פי שהנני קרוב ונוגע לענין ובמילא אפשר לחשדני שמהפך אני בזכותם, אבל חושבני בכל זאת שבצדק גמור יכול אני לומר כי חומר אנשי הכפר הוא חומר מיוחד במינו, לא רק כשהם לעצמם ובהנוגע לכפר, אלא גם לכל הסביבה.

כי אף אם תמצא גם ביניהם, כמו בכל שאר המושבות, חילוקים ופירושים בנוגע לענינים טפלים ואולי טפל דטפל, הרי בפנימיותם ועצמותם הוא גוש מלוכד אחד, שאחדותם הוטבעה בהם מדורי דורות ברוח של קרבת אחים ועוד יותר מזה, וכלשון רבינו הזקן בתנאי פ' לב - "אחים ממש, רק שהגופים מחולקים".

ומובן אשר גוש מלוכד כזה יש בו כדי להביא תועלת עצומה אם רק יתנו לו התנאים המתאימים להתפ[ת]חותו הוא, וכנ"ל לקחת בחשבון אפיו המיוחד.

אגרות קודש חלק י, אגרת ב'תתקפח

רבותינו נשיאינו מסרו נפשם להשריש אהבת החסידים

אם הסיבה היא חיכוכים פנימיים בין . . . הרי פשיטא ופשיטא שצריך לבטל את זה ולשרש אחריהם ובפרט בארץ ישראל שהענין דמחלוקת וכו' צריך להשמר מזה ביותר, ומי יאמר בין חסידי חב"ד וכידוע מרבוה"ק נשיאינו הק' זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, עד



כמה מסרו נפשם להשריש בלב החסידים המקושרים השייכים ואפילו בתוך סתם בנ"י, הענין דאהבת ישראל, והאריכות בזה אך למותר.

(אגרות קודש חלק ה, אגרת א'שפב)

מהי אחדות? השתדלות באהבת הזולת

במענה למכתבה . . שבו מבקשת לבארה בדיוק מה זאת אומרת "אחדות". הנה בכלל עבודת דורנו היא, שמבלי הבט על כך שתובעים מאתנו ללמוד ענינים עמוקים בתורה בכלל ובתורת החסידות בפרט, מ"מ עיקר העבודה מתבטאת בעבודה עצמית - עם עצמו, וכן בהשפעה על הסביבה - בדברים פשוטים ביותר ובחיי היום יום. ובנוגע לאנשי כפר חב"ד בכלל הכוונה באחדות, ההיפך ממחלוקת, היא ההשתדלות באהבת הזולת, אפילו כשהלול לגבות מחיר מסויים מעצמו.

ובודאי כאשר המדובר הוא בזהירות שלא לפגוע במה ששייך לזולת. וכאמור, הכוונה בזה גם כאן היא לענינים פשוטים, שמהם צריך להתחיל, ולאחר מכן להתקדם ולעלות מעלה מעלה

כמי שנמצאת בכפר חב"ד רואה היא בודאי את העימות שנוצר בין התושבים . . ואינני רוצה להאריך בדבר הכואב (וביטוי זה הוא חוור מדי, מכדי לבטא את הרגשות שבזה). מובן מאליו, שאיש לא יחשדני בכך שאני רוצה לחפש חסרונות על יהודים בכלל, ואנ"ש בפרם ואנשי הכפר בפרטי פרטיות.

אבל בהתבוננות במצבם הכללי, ובידיעה עד כמה כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע רצה בהתפתחות הכפר, לא רק ברוחניות אלא גם בגשמיות, וגם במובן הפשוט ביותר, ואכן רואים את ההצלחה שמרעיפים מלמעלה, שמקבלים עזרה מכאלה שלא ציפו כלל לקבל מהם וסיוע כזה שלא עלה על הדעת בכלל . . ומנגד רואים את המצב כפי שהוא בפועל, מובן שבנסיון להעלים את סיבת הדבר, לא גורמים שום סובה אלא אדרבה.

כשחולה רוצה להתרפא - מובן שהדרך לכך אינה ברמי' עצמית ובהטעי' עצמית, ובודאי כשהמחלה בולטת לא זו הדרך לעשות עצמו כלא רואה. וכהכלל הידוע, שהכרת המצב היא עצמה כבר חלק חשוב מרפואת החולה.

הנני כותב את כל האמור בלשון כללית וסתמית מבלי להכנס לפרטי המאורעות, שכן אין זה מעניני לכתוב לאחד על חברו בענינים לא טובים במקום שאין הכרח לכך לטובתו. ובמקרה דנן בודאי אין זה הכרחי, שכן הנמצאים במקום מכירים היטב את המצב כפי שהוא לאשורו. ושלא חסרה אלא המידה המתאימה של רצון ומרץ לתיקון



הדבר, שאז - תוך זמן קצר ביותר - ישתנה מצב הכפר, ושל אנשי הכפר, והמוסדות הנמצאים שם - יהיו לשם ותפארת...

הנני תקווה כי הן היא וגם כל מי שתראה להם את המכתב, יקבלו את מכתבי לא כהטפת מוסר והעלאת טענות אלא כהשתדלות חוזרת ונשנית למסור לאלה שיכולים לתקן את מצב הכפר, את השקפתי על המצב כפי שהוא באמת. והשי"ת יצליחכם לבשר בשורות מובות בכל האמור לעיל...

ממכתב י"ג טבת תשט"ו, בתרגום חופשי מאידיש. "כפר חב"ד" חלק ב עמוד קנא

כל הגדול מחבירו - האחריות גדולה יותר

...ע"פ כל הנ"ל מובן ששיפור המצב ותיקונו תלוי בעיקרו בהנמצאים על אתר, וכל הגדול מחבירו - אם בחכמה או בשנים - אחריותו וגם זכותו גדולים יותר, וכבר פסקו רז"ל שמצות הוכחה היא עד כדי וכו' (ערכין טז ע"ב) ועדיין רחוקים הם המוכיחים מזה, וכבר האריכו רבותינו נשיאנו הק' נשיאי חב"ד ע"ד אופן ההוכחה, שגם זה יהי בדרכי נועם וכו', והאריכות בדבר הפשוט אך למותר.

מובן שכל האמור לעיל מכוון לא רק אליו, אלא גם לשאר אנ"ש בכגון דא, אשר בכפר חב"ד ואפילו אלו שמחוצה להכפר.

"כפר חב"ד" חלק ב עמוד קנה

מרובה מידה טובה

בנועם קבלתי מכתבו מד' מנ"א וכן הקודם לו ואף שאינו כותב פרטים במכתבו השני אבל כיון שתוכנו הוא שמכאן ולהבא השלום שורה בינו ובין כל אנ"ש שיחיו הרי נהניתי מזה במאד מאד.

ויה"ר שיהי' לאריכות ימים ושנים טובות הן בגשמיות והן ברוחניות. וכבר אמרתי שכאשר בחדש זה הרי הקלקול הי' ע"י שנאת חנם הרי התיקון צ"ל מדה כנגד מדה אהבת חנם אלא שמדה טובה מרובה ובמילא צריך שתהי' האהבה כמה פעמים ככה, ואם לעמא דבר כך הרי על אחת כמה וכמה בתוככי אנ"ש שנתחנכו והולכים בדרכי נשיאי חב"ד ונשיאי חסידות הכללית ובראשם הבעש"ט, הרי ידוע פתגמם שאהבת ישראל ואהבת השם חד הוא.

אגרות קודש חלק ז, אגרת ב'קצז



לדון לכף זכות

קבלתי מכתבך מי"ז באדר, שבו כתבת בקשר לדרך שבה מנוהל בית חב"ד בעירך. והזכרת מספר אנשי חב"ד שאותם אתה מעריך, ואחרים שאינם מרשימים אותך באותה מידה וכו'.

אם נשפוט לפי מכתבך, אני מניח שידוע לך על הנאמר בתורתנו שאין לשפוט אדם בחופזה. ובמידה ונעשה שיפוט, צריך להעשות על פי מידת מעלותיו. כשתשוחח עם אלה שהנך מעריך אותם, וודאי יעזרו לך להפיג חששותיך לגבי אלו שלא התרשמת מהם.

אני ממליץ בחום שתלמד בקפידה את פרק לב בתניא שמופיע גם בתרגום אנגלי. אגרת מר"ח ניסן תשמ"ב, בתרגום מאנגלית. קובץ "אהבת ישראל" גליון לח עמוד 10

חלוקת עבודה בשילוב התייעצות

במענה על מכתבו מכ"ה דאדר, נוסף על המכתב מאגו"ח,

הנה מובן ופשוט שלחכות בהתחלת העבודה עד שיקוימו התנאים שכותב אודותם. (א) שתהי' אחדות גמורה בין וכו'. (ב) שיהיו אנ"ש ומוסדותיהם כפופים כו' - הרי זה, במלות אחרות, להתיאש אפילו מהתחלת עבודה. והאמת ניתן להאמר שעדיין לא מצאתי תקופה אפילו בשנות נשיאות כ"ק מו"ח אדמו"ר - שבה שררה אחדות גמורה ושאנ"ש ומוסדות היו כפופים למי שהוא (מלבד חלק חשוב מהם - בהנוגע להנשיא הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר).

ופתרון המצב הוא - לאו דוקא בתנאים הנ"ל (שהם הלכתא למשיחא שאז נאמר ומלאה הארץ דיעה את ה', ובמילא לא יהי' זמן פנוי לענינים של כו') אלא חלוקת העבודה, רצוני לאמר שכל אחד ואחד יקח על עצמו ענין מסוים ומפורש, מובן שצ"ל מתאים ליכולתו, ושיעבוד בזה בכל המרץ, ובענין זה יהי' הוא הראש, ומתפקידו יהי' גם כן להתייעץ בזה עם שאר חברי ועד הפועל, וההחלטה ברוב דיעות כנהוג, ובענינים חשובים ביותר ע"י שאלה במכתב ולחכות עד קבלת מענה.

ומובן שישנם כמה ענינים שאין ביכולת איש אחד למלאותם. ובדוגמא כשצריך לבקר בתור ב"כ במלאכות כו' וכו', אבל כיון שיהי' לכל אחד אבנא דהוא מתגושש בו ויראה בזה הצלחה - קל יהי' לפעול ההכנעה בענינים הנ"ל.

מובן ופשוט, שמה שמתלונן על הנעשה עד עתה שהביא למצב כזה וכו' - הנה מבלי להכנס

בהבירור אם צודק הוא במאה אחוז או לא, עדיין אינני רואה ברור למאי נפק"מ עתה, כי אחת משתי אלה, אם יחליטו כנ"ל כאו"א מהם באמת לאמיתו, יש תקוה שסוכ"ס יסתדרו הענינים, ואם לא תהי' החלטה כזו הרי לא תועיל הטפת מוסר לפלוני ופלוני או גם למוסד פלוני ופלוני, כי כבר נסיתי גם בזה, והתוצאה היתה - איבוד זמן עלי בכתיבת המכתבים (ועוד יותר על הזהירות בלשוני שלא לכתוב יותר מדאי ושאעפ"כ תשאר תקוה שיפעלו דברי) וגם איבוד זמן של מקבלי המכתבים בעריכת מענה אלי (ובודאי גם הם היו שוקלים את דבריהם שיהי' להמכתב צורה של מענה בגוף הדבר ושלא יפגעו בכבודי כביכול ועוד כאלו), אבל במשך ארבעת השנים לא ראיתי פעולה מהחליפות מכתבים, ובמילא חוששני שתהי' "פעולה" כזו גם להטפת המוסר בהתאם לבירור הנ"ל. ויה"ר שנבשר איש את רעהו בשורות טובות ובהקדם האפשרי.

מאגרת לרב אליעזר קרסיק, ו' ניסן תשט"ו. "עבד אברהם אנוכי" עמוד 399

התעניינות בטובת הזולת

...מה שהודגש כמה פעמים ובמשך כמה שנים, הוא הענין דקירוב הלבבות, ופשיטא שלא תהי' תנועה הפכית. במכל שכן וקל וחומר מזה, שלא יהיו מעשים הפכים מהענין דקירוב הלבבות בדבור ועל אחת כמה וכמה במעשה.

שיתוף פעולה בענינים הצבורים מתאים לחשיבות ענינים אלו - מכאו"א, ופשיטא שלא לעשות דבר נגד ענינים אלו.

התעניינות כאו"א בטובת שאר תושבי הכפר, ופשיטא שלא לעשות היפך זה.

... לדאבוני ולצערי הכי גדול, מעת התחלתי לכתוב ע"ד האמור, וכנ"ל זה כמה שנים, לא חלה אפילו הזזה למילוי בקשותי והפצרותי בהאמור וכו'. ואף שאסור לאיש הישראלי, ועל אחת כמה וכמה ע"פ תורת נשיאינו תורת החסידות, להתיאש ח"ו מאיזה ענין של טוב וקדושה, ובפרט מענין עיקרי כמו אהבת ישראל, אשר בכל יום לפני התפלה ז.א. בהתחלת היום "נכון לאמר הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך", אבל פשיטא, שאין מקום לחיצוניות בהאמור, בה בשעה שאפילו באיזה פרט מאיזה הענינים האמורים לא לבד שאין הטבה בהפנימיות, אלא וכו'.

אין רצוני להאריך בהאמור ולהביא ראיות ממאורעות. . . ובודאי הנמצאים על אתר אין צריכים לאריכות בהאמור.

ממכתב כ"ז אדר תשי"ח, "כפר חב"ד" חלק ב עמוד קנה



חיזוק והתעוררות לנמצאים במקומות אחרים

... במענה על שאלתו אם לכתוב לצעירי אגו"ח באה"ק ת"ו אודות פעולותיהם בלונדון, נכון הדבר, ובכלל כל ענין של קירוב הדעת שבין החסידים בפרט ובני ישראל בכלל וחיזוק ההתקשרות שמאחד לרעהו נכון וטוב במאד ובפרט שיש בזה גם כן לחיזוק והתעוררות להנמצאים במקומות אחרים שידעו שכל אחד מוכרח לעשות במקומו בעניני יהדות בכלל ובעניני חסידות בפרט, ודוקא באותו מקום ששם הביאתו ההשגחה העליונה כי מזה גופא רא' שביכולתו לפעול שמה ובמילא מחויב הוא בזה ליזכותו הוא. אגרות קודש חלק י, אגרת ג'נד

פירוד הלבבות - נסיון

מענה כ"ק אדמו"ר לבקשה הכללית של כפר חב"ד בקשר עם המאורעות שהתרחשו שם:

להגביר השלום, ולאחד ולקרב הלבבות של כאו"א זל"ז, ולהתחזק בבטחון - אשר בודאי הוא רק כמש"נ כי מנסה ה"א אתכם. וכשמבחינים שזהו רק נסיון - בטל לגמרי - ומתגלה פ' הפנימי דהנ"ל - מנסה (ומגבי') ה"א אתכם למע' מכל העלמות והסתרים עד כדי לדעת (ולהתקשר בקשר אמיץ וחזק מאוד) גילוי פב"פ (לקו"ת פ' ראה יט, ב ואילך) והטוב דלמעלה נעשה טוב נראה ונגלה למטה גם כן הטוב לנו - בגו"ר גם יחד, שמחתנו (ל' רבים).

אגרות קודש חלק יט, אגרת ז'מח

הכרח אחדות בתוך מוסד חינוכי

באיגרת מה' בטבת תשכ"ג, כותב הרבי לאחד ממחנכי אנ"ש:

מובן שנבהלתי לכתבו אודות פירוד הלבבות שחדר לסביבתם. והתקוה שתיכף ומיד יאחזו בכל האמצעים לתיקון המצב. ובמענה לשאלתו בנוגע להצעות המנהל שי' - מובן גם כן, שבכל דבר ציבורי שרבים משתתפים בו - מוכרחת השתדלות מיוחדת שתהיה תופעה אחידה, ובפרט במוסד חינוכי, ושל אנ"ש, ושל צעירי אנ"ש ביחוד.

ולכן אחרי השקלא וטריא ביניהם (בדרכי נועם דוקא - ודלא כפי הנשמע) - הנה או שיתדברו ביניהם, או שיעשו כדברי המנהל (כיוון שהוא האחראי וכו').

מצילום האגרת



כולם חברים אמיתיים

יהי רצון שתתוסף הברכה וההצלחה הן בגשמיות והן ברוחניות בכל עניני הכפר, הן הענינים הכלליים והן בענינים הפרטים של כל אחד ואחת מתושבי הכפר, שהרי הכפר הוא מיסודו ובהנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל בעל השמחה.

ובפרט אשר נתוסף ענין השלום בין תושבי הכפר, כאו"א למגדול ועד קטן, שזהו גם כן בין איש לרעהו, כיון שהנפש והרוח מי יודע גדולתן ומעלתן וכו' (תניא פרק ל"ב עיי"ש).

ובפרט שכולם חברים אמיתיים בתורה ומצוות ועד שנעשו חברים לנותן התורה והמצוה, רעך ורע אביך (עיין רש"י שבת ל"א א' ד"ה דעלך) והובטחנו בתורתנו תורת חיים, לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום.

וביחוד בכפר חב"ד שהוא כנ"ל מיסודו ובהנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל.

אגרות קודש חלק כב, אגרת ח'תרמב



חומרת ושלילת פירוד הלבבות

ביאת המשיח תלויה באחדות החסידים

בתשרי תשמ"ב כתב הרב ישראל לייבוב, יו"ר צא"ח ארץ הקודש, מכתב לרבי על הקשיים בעבודתו, וכתב "אילו היו כל עסקני חב"ד מאוחדים". הרבי סימן מילים אלה וכתב:

[אילו היו כל עסקני חב"ד שיחיו מאוחדים] היה משיח בא מכבר, ולכן היצר הרע משתולל באופן ובפיתויים היפך השכל לגמרי, ולעת עתה הצליח רחמנא ליצלן במלחמת אחים וכו' וה' ירחם.

מוכרחת מלחמה נגד פירוד הלבבות

...לכל לראש - שמוכרחת מלחמה בהחלט נגד פירוד הלבבות, ואין זה מספיק אלא שמוכרח קירוב הלבבות. ולצערי הכי גדול כל הענינים הנ"ל "מתנהלים" במשך כל שנים אלו בכבדות הכי גדולה. ולאחרי כל זה מתפלאים על מה שישנם ענינים המוכיחים שאין הנהגה כדבעי.

וכואב הלב להאריך ולהאריך בדברים המצערים, ושבהתבוננות קלה אפילו נפש הבהמית היתה מודה שאין זה הנהגה כדבעי. ובאתי בשורותי אלה רק להדגיש שתקוּתִי חזקה, שעל כל פנים מעתה יפעול שתשתנה ההנהגה מן הקצה אל הקצה. . ובודאי יתוסף על ידי זה בברכות השי"ת כמה פעמים ככה, אשר הגין על כל יושבי הכפר חב"ד שליט"א עד עתה, וירבו כלי הקבלה לברכה בכפר חב"ד כמה פעמים ככה מאשר עד עתה, וקירוב הלבבות והשלום שביניהם ימשיך הברכה למטה מעשרה טפחים - בהנוגע לדרי הכפר להאורחים אשר בו ולכל הסביבה. . ואחכה לבשו"ט ומפורטות. ממכתב י"א אייר תשט"ז. "כפר חב"ד" חלק ב עמוד קנז

אובד עצות הנני מה לעשות להטבת המצב

...מ"ש אודות הענינים בכפר, ברשת, ובצעירי אגו"ח, הנה מובן שפירוד הלבבות הולך ומבהיל ביותר. כי כנראה שלא נתמעט, אלא עוד כו' - ואף שרואים בעיני בשר שנמשכת הצלחה בלתי משוערת, ובכל זה אין זה פועל הזזה עכ"פ למעט פירוד הלבבות, ועכ"פ כפירוד התלוי בעניני שטות, היינו הפכו של שכל האנושי ולא רק שכל דקדושה. ותיכף כשאחד אומר הן, כמה טוענים ודוקא בקול גדול, לא. ולא עוד אלא שמלבישים

באיצטלא דיראת שמים ושפיץ חב"ד. ואובד עצות הנני מה אפשר לעשות בזה עוד, להטבת המצב, כיון שכנראה לא חלי ולא מרגיש - הן אלו שבעובי הקורה והן אלו העומדים מן הצד.

ויהי רצון שיערה השי"ת על כאו"א מאתנו בתוך כלל ישראל רוח טהרה ממרום, מבלי התחשב כלל עם הכלים למטה. ויהי רצון שיהי' זה בקרוב ממש ובחסד וברחמים.

ממכתב כ"ד שבט תשט"ז, ב"אחד היה אברהם" עמוד 244

עד מתי יהיה זה לנו למוקש

מאשר הנני קבלת מכתבו שהתחיל לכותבו בי"ב טבת, ומובן עד כמה מזיק פירוד הלבבות בתוככי אנ"ש בכלל, בתוככי התמימים בפרט, ובאגו"ח וצעירי אגו"ח ביחוד.

ועד מתי יהי' זה למוקש ולמניעה בקבלת ברכת השי"ת והצלחתו שמשפיע מלמעלה בענינים הכללים של חב"ד ובמילא גם בענינים הפרטים של כל אלו המשתדלים והעובדים בזה.

ועד כמה גדול החושך דעקבתא דמשיחא, שאין רואים כל זה ואין משימים לב לזה שמאבדים בכל יום ויום על ידי העדר הקירוב, ועל אחת כמה וכמה ע"י הפירוד.

מאגרת לר' זושא וילימובסקי, י"ג שבט תשט"ז

עד מתי יהיה זה מרקד בינינו?

מצטער הנני על העדר הידיעות מפעולות צעירי אגו"ח בקשר עם יום ההילולא יו"ד שבט העבר, ובקשר עם ימי הפורים האלה, וכנראה שגרם לזה פירוד הלבבות... ועד מתי יהי' זה מרקד בינינו! ובפרט אחרי שרבוה"ק צועקים על ענין זה בפרט זה כמה וכמה דורות, והאומנם א"א שיהי' מוח שליט על הלב עכ"פ בנוגע להבפ"מ?

מובן מעצמו אשר דבריי אלה מכוונים לא אל פרט אלא לכללות הצעירים ובטח זה שענין זה הולמו יקבל ע"ע לתקן את זה בהקדם היותר אפשרי, ובפרט בימי הפורים שזהו ענין אתהפכא, ונהפוך הוא, וכמבואר גם כן בדא"ח בתו"א ובכמה מקומות שזהו ענין אתהפכא חשוכא לנהורא, הרי ישתמשו בהתלהבות שהיתה מקודם בענין הפירוד שתהי' קאי מרתחא להם בעניני התיקון ובענינים של פועל... יתבוננו עד כמה גדולה הרחמנות עלי ועליהם, אויף וואס מען ניט מיך אויס, ועל מה הם "צריכים" לתת הכחות גשמיים ורוחניים.

אגרות קודש חלק ה, אגרת א'תנה



ההתקשרות לנשיאינו תפעול שליטת המוח על הלב

נצטערת במאד מאד לקבל מכתביהם, וכן הידיעות ע"י הבאים מהתם להכא, מפירוד הלבבות ומהחיכוכים השונים ששוררים בין . . ובין . . ואף שבכל מקום הנה שנואה המחלוקת ביותר, הרי בארץ ישראל, אשר שם ענין זה יש לו מקום ביותר, וכמרז"ל שמפני חטא זה גלינו מארצנו, הרי על אחת כמה וכמה שצריכים בזה השתדלות ביותר להמנע ממחלוקת ואביזרייהו, כיון שתוקף קליפה זו במקום פרטי, מורה גם כן על נחיצות שבירתה באופן מיוחד במקום פרטי זה.

נוסף על זה, הנה, כנראה, מפני חיכוכי מחלוקת הנ"ל, לא ניצלו יו"ד שבט ופורים, באופן המתאים, להחזקת ולהפצת תורת החסידות בכלל ותורת חסידות חב"ד בפרט, ככל האפשרי.

אמור אמרתי, שבאם לא אתערב בזה משך זמן, הנה בלית ברירה, תגיעני ידיעה משמחת, אשר הושוו שני הצדדים באופן הרצוי לשניהם, ויעשו צד אחד ואגודה אחת לעשות רצון אבינו שבשמים, כפי שגילוהו לנו נשיאינו רבוה"ק, אבל כנראה שעדיין לא באה העת לזה, ולכן מוכרחני לבוא במכתב זה, ובהצעותי דלקמן:

א) כמ"ש בכמה מכתבים, הנה כלפי חוץ, אין כדאי, ומחליש כחותינו אם נחלק לשתי מחנות, אף אם אפילו היתה כוונת שתי המחנות רק לשם שמים. אבל כיון, שלאידך גיסא, יש חיכוכים בלתי פוסקים, וא"א לחכות בהעבודה, עד ששני הצדדים יעשו תשובה, וישלימו ביניהם, הנה הצעתי...

ויה"ר שההתקשרות של כאו"א מאתנו לנשיאנו הק' תפעול שליטת המוח על הלב, אשר במילא ימשיך זה השלום במחננו, ונזכה כולנו למלאות שליחותינו בעלמא דין מתוך מנוחת הנפש ושמחת לבב.

בברכת הצלחה בעבודה היא עבודת הקדש העמוסה עליהם ועלינו מאת נשיאנו.
אגרת מכ' אדר תשי"ב. תשורה חיתריק תש"ס

רבותינו נשיאינו דרשו אחדות בכל התוקף

...ועל של עתה באתי שמוסג"פ העתק המענה למר... וכנראה שהוא מיאוש בעצמו ועיקר הסיבה בזה הוא מה שלדעתו אין אנ"ש מקרבין אותו וכנראה שאין משתדלים כפי הדרוש בטובתו.

והנה איני נכנס בעובי הענין אודות הסיבה שגרמה לזה אבל בכל אופן הוא היפך כוונת נשיאינו רבוה"ק שדרשו בכל תוקף ענין האחדות בין אנ"ש שי' וא"כ על אחת

כמה וכמה לאלו שאינם מאנ"ש געבארענע אבל נעשו געווארענע חסידים וכידוע המשל במדרש (במדב"ר פ"ח, ב) איך שצריך לקרב את הצבי המסתפח על העדר יותר מהשיות הנמצאות מכבר בהעדר והאריכות אך למותר.

אגרות קודש חלק ז, אגרת ב'מז

מה שגרם פירוד הלבבות

...דרך אגב - במה שמזכיר במכתבו, כיון שזוהי שנה של ופרצת וגו' - לצערי הכי גדול מוכרחני לאמר, שכמו שה' עד עתה [בכפר חב"ד ועניניו ובמוסדות חב"ד בכלל באה"ק ת"ו וכו'] שהשפיעו הצלחה מרובה מלמעלה, ותחת לנצלה התעסקו בענינים של פירוד הלבבות בהעדר שימת לב להתפתחות עניני חב"ד באופן מסודר וכו', נראה שמתנהגים גם כן בהענין דופרצת, שישנה יכולת הכי גדולה, אבל נמשכת ההנהגה דאנ"ש כמאז, וכמו שנראה בכפר חב"ד וכו' שפרוד הלבבות לא נתמעט ואדרבה וכו'.

הנקודות שבהן תועלת הרבים, באם לא ניכרת על אתר תועלת היחיד - אינן זוות ממקומם. . ואין להאריך בדבר המצער עד להבהלה. ואיני יודע מה אוכל עוד לעשות בזה - עכ"פ בשביל לקדם מאורעות מבהילים. ובמ"ש מאז ע"ד מה שגרם פירוד הלבבות לפני זמן, וזה עתה באה עוד אזהרה.

ויהי רצון שחדש כסלו הבע"ל יפעול לו יהי' בדרך נסי לשלול מאנ"ש הבחירה במה שהוא היפך החיים והטוב, ובחסד וברחמים. וינצלו את כל האפשרי ובמילואו לטוב להם בגשמיות וברוחניות בזה ובבא.

מאגרת לר' זושא וילימובסקי, כ"ח מר חשון תשי"ט. "כפר חב"ד" חלק ב עמוד קנו

ההעלמות מבפנים מתרבים ומתגדלים

... מובן שהנני בצער ביותר על גודל ההעלם וההסתר. שכאשר רואים גם בעיני בשר, שההעלמות וההסתרים מבחוץ הולכים ומתמעטים, ואדרבה שעת הכושר היא להגדיל גבולם בתלמידים מחוגים שונים, וגם פון דעם אמת'ן חוצה בתוכם, ומתחלה להגדיל מספר התלמידים בכמות, ובמשך הזמן בודאי יגדלו גם באיכות, הנה הולכים ההעלמות וההסתרים שמבפנים ומתרבים ומתגדלים, ועל ענינים שאפילו נה"ב מבין - שזהו ענינים של מה בכך.

וכאשר כבר כתבתי כמה פעמים, שדי ומספיק עבודה בשביל כאו"א, וגם כבוד האמיתי ואפי' כבוד המדומה, בשביל כאו"א. ולמרות כל זה - מושך כל אחד לצדו, וההחלטות והסברות משתנים ומתהפכים מן הקצה אל הקצה לעתים תכופות ביותר.



והוא ע"ד מה שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר באחת משיחותיו, אז באלד וועט קומען א זמן - וועט מען זיך חאפען פארן קאפ, שזוה זמן קצר לפני זה איז געווען א געשמאקע עבודה, און מען האט ניט אויסגעניצט די געלעגנהייט. ואף שהמדובר בפירוש ה' - ע"ד גאולה השלימה שאז יצטערו על מה שלא ניצלו ההזדמנויות דזמן הגלות, הנה - בזעיר אנפין - הוא בכאו"א בזמן הגלות, כיון שכמה ענינים הולכים ומתגלים, ע"י שמסירים מהם ההעלם וההסתור, ובמילא שייך כל ענין זה וטענות הנ"ל בנוגע לפרט זה. אגרות קודש חלק ח, אגרת ב'תק"ז

ללמוד אחדות מהצלחת ה'לעומת זה'

במענה על מכתבו [...] אף שחדוה תקיעא בליבאי מסטרא דא בסיבת הפעולות שכותב אודותם, אבל (ואפילו במכתבו עצמו כותב, ש) אינם בערך כלל וכלל להיכולת והאפשרויות שישנם עתה בעולם וביחוד בארץ הקודש ת"ו.

ואילו זכינו היינו לומדים זה מסטרא דקדושה, ובמצב הנוכחי יש להוכיח בה מהנעשה בלעומת זה, היינו באישים ובמפלגות השמאליות, אשר ההצלחה שלהם היא מפני שאוחזים בדרכים ופועלים בכחות שתורת החסידות דורשת אותם בעבודה דקדושה, והוא - החיות, ההתלהבות, פעולות מבלי להתחשב עם הטעם ודעת דעצמו, משמעת לפקודות של הנמצא למעלה הימנו (ורק לאחר כך להתבונן לטעמיו), התאחדות באגודה אחת להגשמת הפעולות הנדרשות, וויתור על רווחי ועיני הפרט ואפילו הרוחנים לפי דעתם בשביל תועלת הכלל כו' וכו'.

ואם בעינינו שלהם הגיעו לידי כך, אף ששאלו הוא אצלם וסוף סוף, יחזרו למקורם מקור החיים והחיות, על אחת כמה וכמה בעינינו, וביחוד במחנה החסידים, אשר הנשיאים "מה עד כאן עומד ומשמש אף עתה עומד ומשמש" במרום וממשיכים תוספת ברכה והצלחה למטה בכל המוסדות והפעולות והמתעסקים בזה. אלא שלדאבוננו ולצערנו, אין מנצלים הברכה וההצלחה כי אם לעתים ולפרקים ובמדה קטנה באין ערוך, ולא מפני סיבות חשובות על כל פנים בעיני שכל האנושי, אלא - או מפני ששקועים בעינינו דבערך דנזיד עדשים ושוכחים על הבכורה, או מפני ענינים של פירוד לבבות, ועל פי הסיסמא גם לי גם לך לא יהיה. ובינתים יום נכנס יום יוצא כו' וכו'.

וההוכחה על אמיתת כל הנ"ל הוא - שבכל מקום שעשו על כל פנים באצבע קטנה (על פי לשון המדרש קהלת רבה בתחלתו) נראית הצלחה מופלגה שלא שיערוה מראש, עד שנתקיים, במקרים רבים גם מה שכתוב ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישרים עמו... אגרות קודש חלק י"ב, אגרת ג'תתנ"ט. תשורה בלוי-גליצנשטיין תשע"ה

ה"עגלה של הרבי" מספיק גדולה

על של עתה באתי, אשר מצטער אני מה שנגרע מהתעסקותו בעניני... ותקותי חזקה שאין זה אלא ענין עובר ויעבור בקרוב ממש. ות"ח אם יודיעני בפירוש אשר אין כאן לא פירוד הלבבות ולא סכסוכים וחיכוכים וכו' וכו'.

און דער רבי'נס וואגען איז גענוג גרויס און ס'איז דא אין אים פלאץ פאר אלע חסידים ומקושרים אויף אויסניצן זיי [=העגלה של הרבי מספיק גדולה, ויש בה מקום לכל החסידים והמקושרים כדי לנצל אותם] במילוי שליחותם בעלמא דין אין דעם רבי'נס ד' אמות (וכידוע פסק רז"ל שכל העיר - גדול הוי' בעיר אלקינו - כד' אמות).
אגרת קודש חלק ו, אגרת א'תשצה

לא להתחשב בחשבונות קטנטנים של כבוד מדומה

...ובהמצאנו בימי חנוכה, אשר מצות ימים אלו להוסיף באור מיום ליום, ולא רק בד' אמות של עצמו, אלא אדרבה ודוקא על פתח ביתו מבחוץ, ודוקא בחוצה דרשות הרבים (ולא בחוצה דחצר בלבד) - הנה אור החסידות ותורתה שהנחילונו רבותינו נשיאנו, תאיר דרכו של כאו"א מתושבי הכפר בתוככי כללות עדת החסידים, שיראה האמת שהדרך האמיתי היא רק דרך המלך, מלכו של עולם, מוארה במאור שבתורה זוהי תורת החסידות, שמיסודות' אהבת השם אהבת התורה ואהבת ישראל,

ובמילא יתקרבו הלבבות ועד שיהיו כולם כאחד, ויתאגדו כולם בהמעשה הוא העיקר, שבנדון האמור הוא - ביסוס הכפר והתפתחותו בכל הענינים, הן הגשמיים והן הרוחניים, ובענין שהזמן גרמא, עניני הבני' הפרטים והכללים, שלתכלית זו מוכרח קירוב הלבבות, ופשוט שלא לעורר פירוד הלבבות, מריבות, ערעורים ומהפכות וכו', כי אם לחזק לבסס ולפתח כל הענינים ע"י תוספת שתוף פעולה בצירוף כל הכחות הפעילים אשר בכפר חב"ד,

שבדאי גם אלו שפעלו עד עתה, יפעלו ויתיעצו מכאן ולהבא באופן המתאים עם אלו המתאימים להתייעצות כאלו (אפילו באם עד עתה לא היתה התייעצות זו במילואה כדבעי), ופשיטא שכל שיש בידו לסייע לייעץ ולפעול לטובת הכפר וענינו, לא יתחשב בחשבונות קטנטנים עניני כבוד מדומה ושאר פיתוים [אשר מקורם בלתי טהור, ובמילא אין לו מקום בד' אמות של בני' בכלל ואצל חסידים במיוחד], ובפרט בימי חנוכה שענינם לכלות רגלא דתרמודאי ועד - לפד' מן המיצר דעניני כפר חב"ד באופן של שלום כי ברבים היו עמדי.

אגרות קודש חלק כד, אגרת ט"סו



לא נפקד מכל תושבי הכפר איש

בקשר עם המאורע בלתי טהור בהרמת יד וכו'... מוכרחני לכתוב בשורות הבאות לקמן הבהלת הענין, והן:

דעת לנבון נקל אשר במשך כל שנות קיום הכפר, שמרו והגינו עליו באופן שלמעלה מדרך הטבע, ת"ל. שבדאי זהו בהתעוררות רחמים רבים של רבותינו נשיאינו וביחוד כ"ק מו"ח אדמו"ר מייסד הכפר ומנהלו, עד שמיום הוסד הכפר בשנת תש"ח הנה, ת"ל, לא נפקד - מכל תושבי הכפר איש. ומובן הנס גלוי שבזה. וכיון שהתעוררות רחמים שלמעלה צריך להתאים לה כלי מתאים, וכלי מחזיק ברכתו של הקב"ה ה"ה השלום ובפרט כשהמדובר הוא בהתעוררות רחמים רבים של נשיאי חב"ד אשר מסרו נפשם על הענין דאהבת ישראל, וכמ"ש זה איזה פעמים, פשוט שעל כל תושבי הכפר להזהר ביותר וביותר בעניני השלום וקירוב הלבבות...

ויהי רצון, אשר יוצר האדם היוצר יחד לבם ויודע גודל הערמומיות דנפש הבהמית ויצר הרע וכו', קושי וחשך הגלות הכפול ומכופל, יראה בענינו בתכ"י, ויכופר כל הענין ותוצאותיו, כפרה במילואה, כלשון רבנו הזקן, שיהי' לרצון לפני הוי' ומרוצה וחביב לפני ית' וכו', ואך טוב וחסד בטוב הנראה והנגלה ימצא את כל אחד ואחת מתושבי כפר חב"ד מעתה ועד עולם. ויהי רצון שאתבשר טוב בכל האמור ובהקדם.

אגרות קודש חלק טז, אגרת ה'תשפג

אוחז ראשו של מלך כו'

זה מזמן רב לפי ערך, שהגיעתני הידיעה ע"ד המאורעות... (ענין הרמת יד על חבירו), ומה שקדם לזה בכפר חב"ד. ומובן הצער וגם התמי' על מאורעות כאלו - שאין להם מקום אפילו בין אלו שהם ללא כל שייכות לתורת החסידות והדרכותי'. ועוד יותר הצער, כשנזכרים שזהו כבר בפעם השלישית שאירע מעין זה בכפר הנקרא בשם חב"ד.

וע"פ ההוראה אשמים גם מי שיש בידו למחות ואינו מוחה כו'. ופשיטא שכמו שגדול הכשלון של המשתתפים בפועל במאורעות אלו, אפשר שעוד יותר גדול - של כל שאר בני הכפר, ובפרט אלו מהחשובים שהי' בידם למחות, והתעסקו בענינים אחרים, שבמילא גם הם הגורמים והמאפשרים שמאורע כזה יארע בפעם השני' ועתה בפעם השלישית.

ויהי רצון אשר יכירו כל הנ"ל, שהשי"ת נמצא גם בכפר, ולא רק במדינתנו לפנינו, במילא צריך לגדור ולכבוש את היצר הרע, שהרי אם לית אתר פנוי מני' אפילו במנה הרי נמצא הוא אפילו בהד' אמות של פלוני בן פלוני האומר אשר כח האגרון בידו ורוצה לעשות כשרירות לבו, וגם שם השי"ת הוא בעה"ב, אלא שהוא ארך אפים, ומחכה שאולי,



סוף כל סוף יעמדו על האמת, וידעו שאין אנו אלא בשר ודם חלשים, והריתחה שבוערת בקרבו והתוצאה מזה המתאימה לפאניע להבדיל, זהו מפני שהוא מאפשר ליצרו הרע להשתולל, אפילו אם על ידי זה הריהו כלשון רבנו הזקן - כמשל האוחז בראשו של מלך ומורידו למטה וטומן פניו בתוך בית הכסא מלא צואה. וכמבואר בתניא סוף פכ"ד.

ויהי רצון אשר בקרוב ממש - לפי ההבטחה אשר לא ידח ממנו נדח, הנה כל אחד מהם יעשה תשובה בלב שלם, ויהי גם תשובת המשקל, פירוש להתחיל לעשות בקצה השני, היינו לפני משורת הדין ליהודי אחר, ובגבורות ובקול רעש ורוגש בהנוגע ליצר הרע הפרטי שלו, שזה יביא כתיבה וחתומה טובה לשנה טובה ומתוקה.

ממכתב כ"א אלול תשט"ו. "כפר חב"ד" עמוד קמח, בתרגום מאידיש

אין להאריך בעניינים מבהילים

הגיעתני שמועה מבהילה.. והיא: שקרה עוה"פ מאורע דהרמת יד על חבריו, וכנראה שגם בא לפועל ר"ל, ועוד זאת שהי' זה בפומבי ומבלי מחאה מהנוכחים.

אפשר שכבר נשכח מה שכתבתי בזה בהמאורע עד"ז שהי' לפני איזה שנים, ואפשר יש אצלם העתקה או מכתבי שלי, אצל אנשי הכפר. ואם דברי אינם מספיקים - הנה יספיקו ודאי דברי תוה"ק בגודל חומר הענין. וד"ל.

ובאתי עוד להדגיש בזה, שאין זה רק ענין פרטי של אותו שהרים יד וכו' והשני, אלא שזהו ענין הנוגע לכל הקבוץ בה דרים, ובמקרה דין - לכל תושבי הכפר חב"ד.

ובמקרה דכפר חב"ד הדבר מבהיל עוד יותר (ובמילא גם החומר שבדבר) עי"ז שזהו בסתירה מוחלטת לאחד [מ]יסודי תורת החסידות הכללית ותורת חסידות חב"ד שהודגש ע"י רבנו הזקן בעל התניא - פוסק בנסתר דתורה - והשו"ע - פוסק בנגלה דתורה - שואהבת לרעך כמוך חד הוא עם ואהבת את ה' אלקיך, שאהבה זו היא שרש לכל רמ"ח מ"ע וממנה הן מנשכות וכו', שבכלל מ"ע היא גם מצות יראת ה' שהיא שרש לשס"ה ל"ת, כי ירא למרוד בממה"מ הקב"ה, נמצא שבכללות - האהבה היא שרש לכל תרי"ג המצוות גופא דמלכא. ומכלל הן אתה שומע וכו'.

אין רצוני להאריך בעניינים מבהילים כגון דא, ואחכה למכתב מפורט מהם בפרשת המאורע, וכן האם אחזו באיזה אמצעים בתור מחאה בהענין. ולהודיעני במברק תיכף בקבלת מכתבי זה, שם (ושם האם) האיש המרים יד למען לעורר רחמים רבים וכו' עליו ועל ב"ב ש"י, וכל ההקדם בזה הרי זה משובח.

אגרות קודש חלק כא, אגרת ח'קכח



לבער פירוד הלבבות

...כמו כן, היה צריך לעורר את תשומת ליבם של אנשי . . . ובדוקא בדברי נועם, שהיה עליהם להתבונן בכך שזהו המקרה השני ל"ע ול"ע ב . . . והלא דבר הוא, ואפשר סוף סוף יוקלטו דברי - שיבערו פירוד הלבבות שביניהם ויגבירו השלום בכל העינים.

ואם לא זכיתי שזה שכתבתי כמה פעמים, הן לאנשים והן לנשים של הכפר, אודות ההכרח הכי גדול שיהי' שלום ואחדות ביניהם, ולא נתקבלו דברי עד עתה . . . השי"ת יעזרם עס זאל זיי דורכנעמען [=שתחדור בהם] די התבוננות באתערותא דלתתא מצד עצמם.

ממכתב כ"ד כסלו תשט"ז. "כפר חב"ד" עמוד קמו

להימנע מלקיחת 'משקה'

...במ"ש אודות הרמת יד וכו' - מובן שמבהיל הדבר, וההצדקה שזה הי' אחר לקיחת משקה וכיו"ב, הנה אדרבה המסקנא מזה היא הפכית ממה שכותב, ז.א. שלקיחת המשקה לא רק שאינה מצדיקה ח"ו את הנ"ל, אלא אדרבה אותם העלולים להרמת יד ר"ל וכיו"ב - עליהם להמנע מלקיחת משקה. וכידוע דברי רבותינו נשיאינו בזה, ובפרט כ"ק מו"ח אדמו"ר, וגם זה פשוט.

ממכתב ה' מר חשון תשי"ח. "כפר חב"ד" עמוד קנא

מסיימים בדבר טוב - להתאחד כאיש אחד

...ומ"ש אודות פירוד הלבבות, הנה כ"פ כתבתי, שיעיינו בדרושי רבנו הזקן והנשיאים שלאחריו, ובמילא ידעו מאין בא פירוד הלבבות, וכן יראו עד כמה נוגעים הדברים, ואם נוגע זה בשעת שלום בתכלית, על אחת כמה וכמה וכו' וכשישנם שני צדדים הרי בעולם הזה כמעט אי אפשר שיהי' אחד צודק מאה אחוז והשני אשם מאה אחוז, אלא כאו"א אשם עכ"פ במקצת, ובפרט ע"פ המבואר בחסידות פירוש הכתוב דכמים הפנים לפנים וכו',

וברור הדבר אשר עד עתה השחיתו כמה טוב ע"י העדר דקירוב הלבבות בשביל עינים דכבוד המדומה וכו' ואל יטעו את עצמם שזהו מפני יראת שמים או מפני שפיץ חב"ד כו' כיון שרבנו הזקן וכ"א מהנשיאים בדורו כתבו להיפך, וכמבואר בדרוש החלצו מרבנו הזקן כו' עד למאמר נשיאנו כ"ק מו"ח אדמו"ר... הנדפס בהשלמה לקונטרס החלצו, יעו"ש,

ודא עקא אשר למרות שמתעוררים, הנה ישנם אחדים אשר לפעמים אפילו לאחר



ההתעוררות מחליפים הקוים, ומה שצריכים לעשות תשובה על ענינים שלו, ולדון את חבירו לכף זכות עד כדי כך, שיקוים והוי שפל רוח בפני כל האדם, וכלשון רבנו הזקן והוי באמת לאמיתו (וכמבואר במקום אחר שהביא בזה רבנו הגירסא האדם בתוספת ה"א), והם עושים ההיפך, שמצוים על אחרים בהתלהבות שיעשו תשובה, ובהתלהבות לא פחותה מזה מלמדים זכות על עצמם ובהידור ע"ד הכתוב על כל פשעים תכסה אהבה, ותובעים בהסביבה שיהיו שפל רוח נגדם,

וכבר ידוע דבר משנה שבענינים שבין אדם לחבירו, העלפט ניט דאס וואס מען עסט פסח דוקא קיילעכדיקע מצה שמורה, און וואס מען איז און שבועות א גאנצע נאכט וכו', עד שירצה את חבירו, אשר אז מועילים ענינים אלו.

ומסיימים בדבר טוב, אשר ע"פ הכתוב, והביאו רבנו הזקן פסק דין הלכה למעשה בהלכות ת"ת, שבל ידח ממנו נדח, ודאי הדבר, ויה"ר שיהי' זה בקרוב ובחסד וברחמים, אשר בקרוב ממש יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו, וכמובא בדרושי חתונה מאמר הצ"צ בזה, אשר כמו רשע כפשוטו צריך לעזוב דרכו, הרי כן ממש, איש און מחשבותיו, און מלשון און וכת, [יעו"ש בהענין, דכאשר מתפשטים בכל בית המדרש, הנה בכל מדרך רגל דוחקים עליו], ובמילא יתאחדו כולם כאיש אחד, ועי"ז - עם נשיאינו הק' - העומדים - באופן דממוצע המחבר - בינינו ובין ה' אלקינו, והשלום ואחדות זו יגיני על כאו"א ובני ביתו בתוך כלל ישראל כחומה בצורה, וכמ"ש ברכנו אבינו כולנו כאחד באור פניך, ובאור פני מלך חיים.

אגרות קודש חלק יג, אגרת ד'רצא



➤ לימוד קונטרס "החלצו" ➤

"בעת האסיפה יהיה מונח הקונטרס על השולחן"

ז"ע התקבל המברק שלהם בהנוגע להפרדת הכתות, וסיומו שבאם לא תתקבל ידיעה מכאן יחזירו הכתות לקדמותם, ז.א. שיפרידום. ובטח כבר עשו זאת ויודיעו התוצאות. ולפלא שמתחלה לא התבוננו לתגובת כמה מההורים על המיזוג כתות של עדות שונות - שיכולים היו לשערם מראש, כיון שזהו תופעה הכי רגילה באה"ק ת"ו וד"ל.

ואפשר שגם האי שימת לב ככל הדרוש בזה - באה כתוצאה מההנהגה הכללית עפ"י הנראה מהפ"כ, שרוב זמן האסיפות מבליים בחיכוכים וטענות מאחד על חבירו, שבמילא חסר זמן להתבוננות ככל הדרוש בענינים הנוגעים לקיום וביסוס הישיבה והתפתחותה. ואפשר כדאי ה' שכל אחד מחברי ההנהלה ילמוד לעצמו ובעיון הכתוב בקונטרס החלצו, ובעת האסיפה יה' מונח הקונטרס על השולחן - שנוכחותו של הקונטרס יזכר ויעורר בהדגשה אודות הענינים המתבארים בתוכו, וק"ל.

...אפשר סו"ס ובפרט בקשר עם התקלות המתחדשות לבקרים פירוד הלבבות וכו', גם הם יחליטו באמת, שנכון לצרף עוד מאנ"ש להנהלת . . וכמו שכתבתי מלפני זמן רב וכו"כ פעמים, ולא עוד אלא שיעשו זה גם בפועל ממש וע"מ שיה' הצירוף בר קיימא, ולא בכדי לומר בהזדמנות הכי קרובה, "אהא הלא זה דברי מראש און ארויסווארפען [=ולזרוק אותן].

ממכתב כ"ח אייר תשי"ז

לימוד המביא לידי מעשה

...מצו"ב העתק מכתבי להנהלת הת"ת ולהורים, ממנו מובן אשר (בסגנון חכמינו ז"ל יש מקום מגדל אוהבי שלום ויש) מקום מגדל רודפי שלום וכו', ומובן שבכל מקום ומקום צריכה להיות זהירות יתירה בהנוגע לתכונת מקום זה.

לצערי הכי גדול, בנוגע לכפר חב"ד אשר השנה נעשה בן עשרים לכה, לא זכיתי להתבשר עד עתה ע"ד קירוב הלבבות, או עכ"פ שאין המצב פוחת בזה, כי אם חדשים לבקרים מתקבלות ידיעות שנתוסף פירוד בנוגע לענין פלוני, מתחילה מחלוקת בנוגע לבעי' פלונית, ותיכף ומיד מתחלקים התושבים לשני צדדים או שלשה צדדים ויותר, וכמובן שנמשכים לזה האנשים והנשים גם יחד, ולפעמים גם הבנים והבנות, והתוצאות מובנות. ואם בזמן הרגיל כך, על אחת כו"כ בסמיכות לבחירות ממשמשות ובאות.



ויה"ר שמנ"י ובי' אבא לשדא בי' נרגא, כוונתי - שאותה ההתלהבות והקאץ שבשנים שעברו ובמושבים אחרים ובמפלגות מסוימות השתמשו בהם לפירוד לבבות וכו' וכו' - ינצלו הכוחות שמתעוררים בעת כזו והקאץ וההתלהבות למלחמת היצר, וכולם ישתפו פעולה להרחבת כפ"ח הן בגשמיות והן ברוחניות. והרי כמה שטחים ישנם שבהם הי' יכול הכפר להתרחב פי כמה באם היו מתעסקים בהם כדבעי, ולעת עתה אין איש שם על לב בזה. ותמורת זה "נופלים" על ענין שפלוני עסק בו ועוסק בו ומצליח בו וכולי ובמילא הרי "מוכרח" למצוא חסרונות ומגרעות בעבודתו ובאופניו וכו' וכו'.

ואם באמת ובתמים רוצים להביא שיפורים בכפר, הרי ימצא כל אחד ואחת מתושבי הכפר כר נרחב לפעול בעניני הכפר לביסוסו והרחבתו בכמות ובאיכות, בו יוכל לעשות גדולות ונצורות, שהרי בכפר חב"ד ציוה הוי' את הברכה על ידי מיסדו הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר, אשר מה לפנים הי' עומד ומשמש אף עתה עומד ומשמש, ובתוקף הכי גדול דרש ותבע במפגיע ובחזק הכי גדול אשר כל אנ"ש יהיו כאיש אחד חברים וכו' וכו'.

(ד) כיון שבכל ענין אמרו (זח"ב קסא, ב ובכ"מ) חכמינו ז"ל דמה קודשא בריך הוא אסתכל באורייתא וברא עלמא, כך בר נש עסק באורייתא ומתקן עלמא, כדאי שיקבעו לימוד בכל בתי הכנסיות בכפר חב"ד - ואשר ישתתפו בלימוד זה פשיטא - אלה העומדים בראש הצדדים החלוקים איש על רעהו וגם כל אלה ההולכים בעקבותיהם - לימוד השייך בנידון דידן, בקונטרס החלצו, אשר בודאי מצוי הוא, כיון שנדפס כאן בהוספת מאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר בזה. ובאם צורך בזה, הרי יוכלו להדפיסו בהקדם (על ידי פוטוסטאט) מקונטרס שנדפס מאז, ובלבד שיתחילו בהקדם בלימודו, לימוד אליבא דנפשא, לימוד המביא לידי מעשה, אשר יחלצו כל הנ"ל וכל תושבי כפר חב"ד לנקום נקמת הוי' במדין, וכפירוש רבנו הזקן בזה, ונשיאי חב"ד ממלאי מקומו ועד לנשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר.

אגרות קודש חלק כה, אגרת ט"צ

הגיעה השעה לאהבת אחים אמיתית

קבלתי מכתבו... הנה מובן הדבר מעצמו שבאם רק באפשרי הוא ראוי ונכון וטוב הוא שישפיע בכתות הישיבה והיא מילתא דשויה לתרווייהו, הן בשבילו והן בשביל הישיבה, וכבר באה העת שתי' אהבת אחים אמיתית שוררת במחננו, וכידוע שהגלות דעתה הוא בשביל עון שנאת חנם, היינו שנאה בלי כל יסוד ואפילו היפך השכל, ובמילא התיקון לזה הוא - והתיקון מוכרח הוא ובפרט עתה בעקבתא דמשיחא, שיהי' אהבת חנם, היינו אהבה שאף שאין לה כל יסוד בשכל אנושי, ולא עוד אלא היפך השכל, והאריכות בזה אך למותר



ובפרט שנתבארו הדברים וגודל ערכם בתניא פרק ל"ב בספר המצות להצ"צ, מצות אהבת ישראל, מאמר החלצו שבלקו"ת ושל כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע ומאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר הנדפס בסוף קונטרס החלצו, וה' יברך את עמו בשלום שהוא הכלי מחזיק ברכה, ברכת הקב"ה שהוא בלי די, וביותר מוכרח כל הנ"ל בכת"ר כיון שזיכהו השי"ת ומתעסק הוא בעיני מעמד שפנימיותו הוא לקשר את כל החסידים יחדיו באחדות אמיתית, וידוע שכשרוצים לפעול אצל השני לכה"פ מקצת, צ"ל אצלו גאר א סך. בברכת הצלחה ולבשו"ט בכל הנ"ל.

אגרות קודש חלק ה, אגרת א'שכח

ישערו את רגשות לבבי, והאריכות מכאיבה

...לדאבוני, הנני מסכים עמהם למה שכותבים במכתבם, שהרבה אנשים רצו להסתפח אליהם, ובראותם את הנעשה אצלם, התחילו לחשוב ע"ד הצטרפות למושב אחר, כי גם מן הצד קבלתי ידיעות אלו, וטעמם ונימוקם בזה שהוא מפני העדר האחדות השורר בהכפר, או בלשון שכתבו אלי, מפני השנאת חנם שביניהם.

ואם ישערו במקצת עכ"פ, את רגשות לבבי, בשעה שקבלתי ידיעה כזו, הרי בטח שלמותר עלי להאריך בזה. ואין הנאמר בקונטרס החלצו ומאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר הנדפס בתור הוספה לקונטרס הנ"ל, דורש הסכמה ואישור, כי הרי רואים זה בפועל ממש, ובמוחש. והאריכות מכאיבה, ובמילא אין רצוני לכתוב עוד בזה.

והשי"ת יזכה את כאו"א מאתנו, לבשר איש לרעהו אך טוב בגשמיות, ואך טוב ברוחניות.

ממכתב ט"ז כסלו תשי"ג. "כפר חב"ד" חלק ב עמוד קנח



שער ד

אחדות השלוחים

שיחות קודש



ככל שהיסוד והעמוד הגדול של אהבת ישראל ואחדות ישראל הכרחי אצל כל אחד ואחד מישראל בכלל, ואצל עדת חסידי חב"ד בפרט, מצא הרבי לנכון להדגיש ולחדד את חשיבות הדבר במיוחד אצל אלו אשר זכו להיות שלוחים של נשיא דורנו, לעסוק בהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה.

שליח אינו אדם פרטי העוסק בפעולות של הפצת תורה ויהדות, אלא מי שהשליחות היא כל מהותו. לשם כך הוא נשלח לעיר רחוקה ולמדינה רחוקה לפעול בקרב יהודי המקום, אליהם הוא מסור ונתון, לקרב את ליבם אל אבינו שבשמים.

כאשר השליח מתחזק ומתעצם בעניין האחדות, ביאר הרבי, הרי הכרה ותחושה זו נותנת לשליח תוספת כוח לחזק ולהפיץ אהבה ואחדות בין בני-ישראל במקום שליחותו. ובהקשר לכינוסי השלוחים מסביר הרבי, כי כתוצאה מהתכנסות השלוחים יחד, תהיה "הנאה לעולם" - אחדות בין כל תושבי מקומו, והתאחדות כל השלוחים מכל העולם. העולם כולו מתאחד בקיום רצון הבורא, בני-ישראל - על-ידי שמירת תרי"ג מצוות, ואינם יהודים - על-ידי קיום שבע מצוות בני נח.

הוי אומר - חיזוק האחדות אצל השלוחים, מביא למעשה אחדות בין כל תושבי עירו ומדינתו, וממילא - לאחדות העולם כולו עם בורא העולם ומנהיגו.

נמצא, שככל שעניין האחדות הכרחי אצל כל אחד ואחד מישראל, הכרחי הדבר כמה פעמים ככה אצל אלו שזכו להיות שלוחי נשיא דורנו.

וכאמור, אחד הדברים בהם אחדות השלוחים מודגשת במיוחד, הרי זה כינוס השלוחים העולמי, הנערך מידי שנה בשנה מזה כשלושים-וחמש שנה, בסמיכות ליום הבהיר ראש-חודש כסלו. כנס זה, הסביר הרבי כמה פעמים, מכנס ומאחד את כלל השלוחים, מבלי הבט על החילוקים שביניהם, ומאחדות זו מקבל השליח כוחות מחודשים למלא את שליחותו במקומו ביתר שאת וביתר עוז.

חלק מההתייחסויות של הרבי בשיחות הקודש לנושא אחדות השלוחים, מובאים בשער זה.





⇒ כינוס השלוחים ⇐ התאחדות כל השלוחים יחד

מעלת וכח הציבור

בכינוסי השלוחים נפעל חיזוק בעניין השליחות:

בכינוס השלוחים יש את מעלת וכוח הציבור, הנותנים כוח מיוחד לכל אחד מהשלוחים בשליחותו הפרטית במקומו בתור פרט, ומאידך לכל השלוחים יחד בתור כלל, להמשיך בעבודתם בהפצת התורה והיהדות ובהפצת המעיינות חוצה.

בנוסף לכך ישנה גם את המעלה של עשיית עניינים בעבודת ה' ברבים, כפי שמובא ב"קונטרס החלצו" "כשמדברים יחד ממציא כל אחד עצות לזה . . ועושים הסכם בקבלה על להבא . . וההסכם אשר עושים שנים או רבים יש לזה חיזוק הרבה יותר מההסכם שעושה בפני עצמו כו".

לכל השלוחים ישנן פעולות משותפות שבהם יכול כל אחד ללמוד ולקבל עצה עידוד וחיזוק משליח שני שהצליח בשטח מסויים, ובכלל זה גם בהפצת צדק ויושר בקרב אומות-העולם, באמצעות קיום שבע מצוות בני נח. בכינוס השלוחים ניתן להתייעץ בכל זה כיצד ניתן להוסיף ולהרחיב את העבודה בכל מיני אופנים.

משיחת ש"פ חיי שרה, מבה"ח כסלו תשמ"ז. התוועדויות תשמ"ז חלק א עמוד 544

התאחדות השלוחים העליונים והתחתונים

"כינוס השלוחים העולמי" הנו כינוס והתאחדות של כל השלוחים יחד, מבלי הבט על החילוקים שביניהם.

וכפי הדרגות השונות שבשליחות, ובכללות מלמטה למעלה: (א) מעשה השליח מתייחס אל המשלח, אך לא כוח העשייה של השליח ושאר כוחותיו; (ב) כוח העשייה של השליח בטל למשלח, אבל לא שאר כוחותיו; (ג) כל מציאותו - כל כוחותיו, חפצו ורצונו שכלו ומידותיו - בטלים לגמרי למשלח, עד ד) שהוא "כמותו דהמשלח, ויתירה מזה (ה) ממש".

עם זאת, ביחס לכינוס השלוחים, צריכים כל הסוגים שבשלוחים, הן השלוחים הכי עליונים והן השלוחים שהנם לעת-עתה תחתונים יותר (מאיזה סיבה שתהיה) - להתאחד יחד, ולהדגיש את הנקודה המשותפת בין כל השלוחים, היותם שלוחים של נשיא הדור, ועל-ידי זה מתגלה בהם עוד יותר שליחותם מהמשלח הראשון, הקב"ה.

ואיש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק. כל שליח עוזר לחברו ולשאר השלוחים בעבודת השליחות שלהם, ובכללות כולם (בכל דרגות השליחות) - שכל שליח עושה את כל התלוי בו לקיים את שליחותו בהפצת התורה והיהדות ובהפצת המעיינות חוצה.

ולחיותו "כינס השלוחים העולמי", 'עולמי' במובן של זמן ומקום ונצחיות - ישנו מזה לימוד ונתינת כוח לעבודת השליחות של כל יהודי ושל כל בני-ישראל, שהם כולם שלוחי הקב"ה.

משיחת ש"פ תולדות, מבה"ח כסלו תשנ"א. התוועדויות תנש"א חלק א עמוד 331

עידוד חיות וחיזוק

בכינס השלוחים, כאשר מתאספים שלוחים מערים ועיירות שונות, מביא הדבר תענוג שכל יחיד יכול להוסיף אצל השלוחים האחרים, "איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק", וההוספה היא לא דבר טפל, אלא דבר עיקרי ביותר.

ובצירוף כולם יחד נעשה הכלל הגדול ביותר, שכל הערים והעיירות מיוצגים על-ידי השלוחים שלהם, שזה כולל ריבוי גדול של יהודים.

וכלל גדול זה מוסיף כוח לכל שליח בפרט, שבחזרתו למקום שליחותו יהיו לו ידיעות נוספות, עידוד חיות וחיזוק למלא את שליחותו במקומו הפרטי בדברים הגשמיים והיום-יומיים, ביתר שאת וביתר עוז, ובאופן שהולך ומוסיף באור, בודעו שדווקא בפעולות אלו מוסיף השליח בכבודו של הקב"ה.

ודווקא על-ידי זה נעשית העזרה לכלל ישראל ביתר קלות, ועד ל"כיבוש" כל העולם בצדק, יושר וידיעת השם, ובנוגע ליהודים במיוחד - בתורה ובמצוות ובמעיינות החסידות, עד להבאת הגאולה של כלל ישראל וכל העולם כולו.

משיחת ש"פ חיי שרה, מבה"ח כסלו תשמ"ז. התוועדויות תשמ"ז חלק א עמוד 541

זכרונות וגעגועים

מהות כינס השלוחים היא התאחדות השלוחים מכל העולם, ובכך פועלים אחדות בעולם כולו.

זוהי אפוא מטרתו העיקרית של כינס השלוחים, לחזק ולהפיץ עוד יותר אהבת ישראל ואחדות ישראל, החל מכך שהכינס מביא לתוספת אהבה ואחדות בין כל משתתפי הכינס, שיחד עם זה שהם שלוחים נבדלים, במקומות נבדלים, בפרטים



נבדלים בעבודת השליחות שלהם, מתאחדים השלוחים בכינוס אחד למטרה אחת, להתדבר יחד ב"איש את רעהו יעזורו".

האחדות המיוחדת המושגת ב"כינוס השלוחים העולמי" ממשיכה גם לאחר שהכינוס מסתיים. בשעה שכל שליח שב למקומו, עולים בו הזכרונות והגעגועים לזמן שהיו כולם יחד, למדו תורה, התפללו וקבלו החלטות טובות יחד, כך שכל שליח מרגיש גם בהיותו במקומו שהוא עומד יחד - במחשבה דיבור ומעשה - עם כל השלוחים, ועם המשלח. ההפסק ביניהם - מרגיש השליח - הוא במקום גשמי בלבד.

הכרה ותחושה זו נותנת לשליח תוספת כוח לחזק ולהפיץ אהבה ואחדות בין בני-ישראל במקום שליחותו, ועד שכתוצאה מכינוס השלוחים ייגרם "הנאה לעולם", אחדות בכל תושבי מקומו, כך שהעולם כולו מתאחד בקיום רצון הבורא, בני-ישראל - על-ידי שמירת תרי"ג מצוות, ואינם יהודים - על-ידי קיום שבע מצוות בני נח.

כינוס השלוחים העולמי נותן אם-כן לכל שליח ולכל השלוחים יותר כוח כדי לקיים את שליחותם בעולם, לגלות שהעולם הוא עולמו של הקב"ה.

משיחות ר"ח כסלו וט"ז תולדות תשמ"ט. התוועדויות תשמ"ט חלק א עמוד 379

עומדים בקשר באמצעות מכתבים וטלפון

מטרת "כינוס השלוחים העולמי" הוא שיקויים בו הנאמר "איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק". השלוחים שיש להם אינטרסים ושאיפות משותפים, יתדברו ביניהם במהלך הכינוס ויתחזקו יחד בעזרה, מחשבות והצעות.

ומטרה נוספת בכינוס - קבלת החלטות טובות על-ידי כל השלוחים יחד כיצד ניתן להוסיף במילוי השליחות בהתאם לרצון המשלח.

לכן, כדאי ונכון ביותר להרבות בכינוסים כאלו - וזאת הן בנוגע לשלוחים והן בנוגע לכל אחד ואחד מישראל בענייני השליחות שלו, כל אחד ואחד לפי עניינו - לא רק פעם אחת או פעמיים בשנה, אלא בזמנים תכופים יותר, ובכלל זה גם שיתווסף בעריכת כינוסים אזוריים, על מנת להמשיך את פעולת הכינוס העולמי בכל אזור ואזור לפי עניינו; ולהתאסף כמה וכמה ביחד כדי לעורר ולזרז איש את רעהו בכל ענייני העבודה על-ידי ההתדברות והדיווח מהנעשה בפועל ממש.

וגם במשך הזמן שבין כינוס לכינוס - באמצעות חילופי מכתבים או הטלפון וכיוצא-בזה, שעל-ידי זה יתווסף ביתר שאת וביתר עוז בכל ענייני העבודה.

משיחת ש"פ ואתחנן תשמ"ח, בקשר עם כינוס השלוחים באה"ק.

התוועדויות תשמ"ח חלק ד עמוד 157



עבודת השליחות - מתוך שמחה

העבודה - בדרכי נועם ובדרכי שלום

א. כדי שמילוי השליחות יהיה בשלימותו - צריכים לקיימה מתוך שמחה וטוב לבב, כפי שרואים במוחש שהצלחת הפעולה תלויה במדה רבה בשמחה שבעשיית הפעולה, ובעניננו - הפצת היהדות והמעיינות חוצה מתוך שמחה וטוב לבב.

רבותינו נשיאנו נותנים את כל הכחות הדרושים למילוי השליחות בשלימותה - ומובן, שבזה כלולה גם הנתינת כח לעשות זאת מתוך שמחה וטוב לבב.

אין "לדרוך" ח"ו על אחרים

ב. ויש להוסיף בזה - ע"ד הרמז:

"שליח" בגימטריא "שמח". וי"ל הפירוש: אמיתית ענינו של "שליח" הוא - כאשר הוא "שמח", היינו, לא שמכריחים אותו למלא את השליחות (ובהרגש שלו - שכופים אותו לבטל ישותו ומציאותו להמשלח), אלא הוא עושה זאת בשמחה - הוא שמח מעובדת היותו (כמרומז בגימטריא שלו) שליח, עד - שלוחו של אדם כמותו ממש.

ולאידך - "שמח" הוא הגימטריא ד"שליח" בלבד, היינו, שענין השמחה אינו בגילוי (בתיבת) שליח, כי אם בהעלם, באופן של גימטריא:

שמחתו של השליח, ובפרט בידעו את הכחות וההבטחות שניתנו לו בנוגע למילוי שליחותו - הרי זה ענין שנוגע אליו (כדי למלא את שליחותו במילואה ובשלימותה), אבל בנוגע לסביבתו האנשים שנמצאים מסביבו כו' - צריך הדבר להיות בהעלם (באופן של גימטריא), כלומר, שאין לו להראות לכל שמכיון שהוא שלוחו כמותו של נשיא דורנו שהנשיא הוא הכל, ביכלתו ח"ו "לדרוך" על אחרים ועל כל העולם, ובבואו למקום מסויים בתור שליח, ובידעו - לעצמו עכ"פ - שהוא שליח של נשיא דורנו, ביכלתו ח"ו להצר ולזרוק אחרים, ולפעמים - גם כאלו שהיו שם לפניו, לעורר מחלוקת וכו' - הנהגה כזו מהוה שינוי בהחלט מ(רצון) המשלח, והתוצאה כנ"ל, וד"ל.

- הוא מוכרח וצריך להתנהג דוקא בדרכי נועם ובדרכי שלום, מצות עשה מן התורה וכל התורה ניתנה לזה - רצונו של נותן התורה, המשלח את המשלח!

ה"צפרניים" - כלפי עצמו

ג. אם יש לו "צפרניים" - בדקות דדקות עכ"פ - הרי זה ענין פנימי שלו, ויכול להשתמש בזה - באם יש צורך בכך - בנוגע לעצמו [ע"ד הרמז במ"ש "ועשתה



את צפרני" - "ועשתה" מלשון תיקון - רק ביחס לעצמו, ולא ביחס לזולת]. ובנוגע
לאחרים - צריכה ומוכרחת להיות ההנהגה באהבה וקירוב דוקא, בדרכי נועם ודרכי
שלום, כרצון המשלח - נשיא דורנו, ששמו "יוסף" - שכללות ההנהגה תהי' באופן
ד"טוב עין הוא יבורך" (כהנהגת יוסף), והזהיר - שדוקא הנהגה בדרך זו תצליח!
משיחת ש"פ תולדות תשד"מ, בקשר עם כינוס השלוחים הראשון.
התוועדויות תשד"מ חלק א עמוד 522



שערה

**אחדות
בעבודת
השליחות**
שיחות קודש



כפי שכבר נסקר בספר זה בהרחבה, אהבת ישראל היא יסוד גדול ועיקרי בשיטת חב"ד. וככל שהדברים אמורים ומחייבים לגבי כל אחד ואחד מישראל, וביתר שאת לגבי כל אחד מהנמנים על עדת החסידים, הדבר מוצא את ביטוי הכי נעלה בכל הקשור לשטח מרכזי בשיטת ועבודת חב"ד - הפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה.

ואין אלו שני דברים נפרדים, אלא עניין אחד ממש, והן הן הדברים. שיטת ותורת חסידות חב"ד המיוסדת על שלושת האהבות, ישראל אורייתא וקודשא בריך הוא, אשר כולא חד - היא העומדת בבסיס החובה וההכרח להביא את דבר ה' ואת דבר התורה ומצוותיה לכל יהודי באשר הוא.

ואכן, בשיחות קודשו העוסקות בנושא זה, הדגיש הרבי אשר כל הפעולות הנעשות בשטח הפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות - צריכות להיעשות ברוח של אהבה וקירוב, מתוך אהבת ישראל אמיתית, ובדרכי נועם ודרכי שלום.

כחלק בלתי נפרד מעיקרון זה, דרכם של חסידי חב"ד ושלוחי רבותינו נשיאינו בעבודתם, הדגיש הרבי, היא דרך אהבת ישראל, דרכי נועם ודרכי שלום. ואין זו רק

שיטת הקירוב כלפי המתקרבים - אלא בשיטה ובדרך יסודית זו מתנהלות כל פעולות הפצת היהדות של כל שלוחי הרבי בכל העולם כולו.

לצד ההדגשה בקו החיוב, על ייסוד העבודה בדרכי אהבת ישראל, בדרכי שלום ורעות, מצא הרבי לנכון לעורר בשיחות הקודש, כאשר הדבר היה הכרחי, על שלילת מצבים ומעשים של היפך אהבת ישראל או השגת גבול בעבודת השליחות.

חלק משיחות הקודש של הרבי בתחומים אלה באו בשער שלפנינו.





➤ ימין מקרבת ➤

הפעולות - באהבה ובחיבה

פעולות הפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות צריכות להיעשות ברוח של אהבה וקירוב, מתוך אהבת ישראל אמיתית, ובדרכי נועם ודרכי שלום.

עניין זה מודגש גם בהנהגתו של הרבי הרי"צ:

ידוע הסיפור שהרבי הרי"צ ביקש ופעל אצל אביו אדמו"ר הרש"ב נ"ע, שנשיאותו תהיה בחסד ורחמים.

ואכן, רואים בפועל שהנהגתו של הרבי הרי"צ הייתה מתוך חסד ואהבה, אהבת ישראל אמיתית לכל אדם מישראל, מבלי הבט על מעמדו ומצבו.

בהקשר לכך ישנה הוראה נפלאה מהסיפור דלקמן, אודות הנהגתו של הרבי הרי"צ:

יהודי אחד שהיה בן למשפחת החסידים - סבו היה חסיד של אדמו"ר ה"צמח צדק" או של אדמו"ר המהר"ש, למדן גדול וכו', ובעצמו היו לו כשרונות טובים והיה למדן גדול - ירד מסיבות שונות ממדרגתו, שנה ופירש. למרות זאת כתב לו פעם הרבי הרי"צ מכתב, וכינה אותו בתארים נכבדים: "הו"ח אי"א נ"נ".

כאשר שאלו את הרבי הרי"צ הייתכן שכותב תארים אלו לאחד שמעמדו ומצבו באופן כך וכך [וזאת כשהרבי הרי"צ פגש בעצמו ביהודי זה ודיבר עמו, ובכלל יהודי זה לא הסתיר את מעשיו והכל ידעו את מצבו הרוחני]?

ובפרט כאשר אחרים רואים שהרבי כתב כך אליו, החל מהמזכיר שדרכו עבר המכתב, עד ליהודי שקיבל את המכתב, שבוודאי הראה אותו לכמה וכמה!?

השיב הרבי הרי"צ: על פי פסק דין הרמב"ם שרצונו האמיתי של כל אחד מישראל הוא "לעשות כל המצוות" כו' - הרי מצבו האמיתי של יהודי זה הוא כראוי. ואם כן, כיצד הוא יכול לחלק בין יהודים, שליהודי אהד יכתוב את התארים "הו"ח אי"א נ"נ", וליהודי שני לא יכתוב תארים אלו - כאשר לצדו של כל אחד מישראל ישנו פסק-דין הרמב"ם האמור!?

בסיפור זה מודגשת הנהגתו של הרבי הרי"צ - להתייחס לכל אדם מישראל באהבה וחיבה, מתוך הכרת מעלתו האמיתית שמצד פנימיות נפשו.

וברוח זו צריכה להיות ההתעסקות במילוי שליחותו של הרבי הריי"צ בכל ענייני
הפצת המעיינות והיהדות חוצה.

התועדויות תשד"מ חלק ג עמוד 1725



➤ מהותה של ליובאוויטש ➤

יתמו חטאים

דרכה של חב"ד ודרכם של שלוחי חב"ד בעבודתם היא דרך אהבת ישראל, דרכי נועם ודרכי שלום. מהותה של חב"ד וליובאוויטש - אהבת ישראל ואחדות ישראל, כמסופר ב"ספר הזכרונות" לאדמו"ר הרי"צ במהות השם ליובאוויטש - אהבה, וכי "ליובאוויטש" היא סמל לאהבת ישראל ואהבת הבריות.

גם כאשר ישנם יהודים שמתנהגים חלילה שלא כפי הרצון, אמרו עליהם חז"ל "יתמו חטאים" ולא חוטאים חלילה. חב"ד לוחמת בחטאים אך לא בחוטאים. אדרבה, את החוטאים משתדלים להחזיר בתשובה.

וודאי שאסור לתת כל הכשר להנהגת ה"חוטאים", וצריכים להבהיר לאחרים שלא יתנהגו כמותם; אבל זוהי עדיין מלחמה רק ב"חטאים" ולא ב"חוטאים". לדוגמה, האיסור וחילול השם שבבשר הטריפה, הנה ההתנגדות היא לבשר הטריפה, אבל לא לקצב שהכין זאת.

אנו למדים זאת מאברהם אבינו שעסק בפרסום אלוקות בעולם באמצעות נתינת מאכל ומשקה לכל עובר ושב. למרות שאברהם עסק עם בריות שלא ידעו אודות "מלא כל הארץ כבודו" וכיוצא בזה, לא פנה אליהם מתוך כעס ורוגז אלא בדרכי נועם ודרכי שלום.

לתיקוני שדרתיך

זאת ועוד:

כאשר כ"ק אדמו"ר הרי"צ קיבל על עצמו את נשיאות חב"ד, התנה זאת בכך שהדבר יהיה בחסד וברחמים, ובדרכי נועם. מובן אפוא שבאופן זה הריהו גם שולח את שלוחיו.

עבודת השליחות צריכה להיעשות בדרכי נועם ובדרכי שלום דווקא, ולא באופן אחר חלילה, שכן "לתקוני שדרתיך ולא לעויתי". דרכו של המשלח נשיא דורנו היא דרכי נועם, וכך צריך להיות דרכי שלוחיו.

על פי שיחות קודש תשמ"א חלק ב עמוד 550. התועדויות תשמ"ו חלק א עמוד 349.
התועדויות תשמ"ז חלק א עמוד 547. התועדויות תשמ"ח חלק ד עמוד 93

ניתן לפעול כיום בלי להיכנס למחלוקת

בשטח העסקנות הציבורית, שונה הדור הזה מהדורות הקודמים:

בדורנו ישנם פחות עסקנים ציבוריים יהודים לשם עסקנות אמיתית כמו בדורות עברו (אפילו ביחס לדור שלפנ"ז). וודאי שישנם כאלו המוכשרים לעסקנות, אבל מאיזו סיבה (מצד ירידת הדורות או סיבה אחרת) אין הם עוסקים בכך, או שכאשר הם כבר עוסקים אין עסקנותם בזה לשם עסקנות ציבורית אמיתית, אלא כתוצאה מסיבה אחרת, כגון פרנסה, גשמית או רוחנית, או כבוד, או אפילו מסיבות טובות שילדיהם יצייתו להם, וכיו"ב - אבל אי"ז לשם עסקנות אמיתית.

ובמוחש רואים הראי' לכך: כאשר יאספו את כל העסקנים ויצרפו את פעולותיהם -- נשארים עדיין שלושת רבעי חלקים של הילדים היהודים (בכמות) אשר אינם מקבלים שום חינוך יהודי, ר"ל!

ולאידך, הרי אין בעולם דבר רע שאין בו דבר טוב כלל, במילא מוכרח להיות דבר טוב במצב העכשוי שאין עסקנים אמיתיים. והביאור בזה:

בעבר כאשר היו מגיעים לעיר להפיץ שם יהדות, היו כל המשרות הציבוריות תפוסות, ואם ברצונו הי' לפעול שם, הי' עליו להכנס לשאלות של השגת גבול וניהול מלחמות וכו'.

משא"כ בדורנו זה שאין בו עסקנים אמיתיים, הנה כאשר מגיעים העירה אין צורך לריב עם אף אחד, כיון שהמשרות הציבוריות פנויות ואין מי שיעסוק בהם. וברוב המקומות אין אף אחד עוסק ביהדות!

ואפילו בערים בהם ישנם עסקנים ספורים, הנה גם שם נשארים שלושת-רבעי חלקים (בכמות) של ילדים יהודים, וכך גם מבוגרים, שאף אחד לא חושב עליהם כלל [זה שרוב ילדי היהודים לומדים ב"פאבליק סקול" אי"ז בגלל העסקנים היהודים, אלא כתוצאה מחוק המדינה כו'].

אפילו אותם העסקנים המתנגדים לדת, אין הם מגיעים למתנגדים בדורות שלפנ"ז שהתנגדו להכעיס או לתיאבון, לא שפחדו אודות ילדיהם הפרטיים וכיו"ב, אלא כיון שלא סבלו ענינים של דת; משא"כ בדורנו קשה למצוא כאלו עסקנים, וגם במקומות שישנם עסקנים שמתנגדים לדת להכעיס או לתיאבון, הם משאירים הרבה ילדים יהודים ללא שום הדרכה.

במילא ניתן לפעול כזה בנקל מבלי להכנס למחלוקת. וגם אם ישנו בעיר מי שעוסק בחינוך באופן אחר - אף אחד לא דורש ממך להתעסק עמו. על כל ילד יהודי



שיש להם - ישנם עשרה ילדים שאף אחד עדיין לא חושב עליהם לע"ע. ולכן נצל את הכחות והזמן לעסוק עמהם [ואם נשאר לך עדיין זמן, הנה בזמן המיותר חשוב מה לעשות עם המנגד הזה].

שיחת ש"פ חיי שרה, מבה"ח כסלו, תשמ"ז. התוועדויות תשמ"ז חלק א עמוד 549

שליחת השגת גבול בפעילות

תמיהה קיימת

מנבואת ישעיהו, מהנבואות שנכתבו לדורות, הכתוב "השמים כסאי והארץ הדום רגלי אי זה בית אשר תבנו לי ואי זה מקום מנוחתי".

ידוע הפירוש בדברי שלמה המלך "השמים ושמי השמים לא יכלכלוך אף כי הבית הזה אשר בניתי" - שזוהי תמיהה קיימת. כלומר, ששכינתו של הבורא יתברך הבלתי מוגבלת, אשר "השמים ושמי השמים - כולל עולמות עליונים - לא יכלכלוך", נמשכת ושורה ב"בית הזה", מכיוון שנתאוהה הקב"ה להיות לו יתברך דירה בתחתונים, על-ידי ש"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם".

ועל דרך זה מובן גם הפירוש ב"אי זה בית אשר תבנו לי" - שזוהי תמיהה קיימת. כלומר, עם היות ש"השמים (אינם אלא) כסאי והארץ (אינה אלא) הדום רגלי", ואם-כן "אי זה בית אשר תבנו לי", מכל מקום, ב"בית אשר תבנו לי" שורה שכינתו יתברך.

ונקודת העניין - על-פי המבואר בחסידות ש"השמים כסאי והארץ הדום רגלי" משמען התורה (שמים) והמצוות (ארץ) החל ממצוות הצדקה, כללות כל המצוות, בית תורה ובית גמילות חסדים, ו"אי זה בית כו', כי הכסא והשרפרף אין דרכן להעמידן בחוץ אלא בתוך הבית, ובחינת בית היינו בכל מאודך, שהוא בבחינת מקיף . . ובית זה הוא בית תפלה".

בהתאם לשולחן-ערוך

ויש להוסיף על דרך המוסר בביאור המשך הכתוב "ואי זה מקום מנוחתי":

ייתכן מצב שה"בית אשר תבנו לי" אינו "מקום מנוחתי" חלילה, כאשר בנייתו קשורה עם עניין שהוא היפך השולחן-ערוך, השגת גבול וכיוצא-בזה, מצווה הבאה בעבירה.

ולכן צריך להדגיש שצריך לבנות בית שיהיה "מקום מנוחתי" על-פי השולחן-ערוך, כמובן ופשוט.

ומובן, שכאשר בניין הבית כרוך בהשגת גבול, הרי זה שולל את עניין "מקום מנוחתי". שכן נוסף לכך שאין הקב"ה משרה שכינתו בעניין שנעשה היפך השולחן-ערוך, מצווה הבאה בעבירה, הרי גם בפשטות - מכיוון שהניזק (שהשיגו את גבולו



ופגעו בפרנסתו) "מרעיש עולמות" על כך שפגעו בו, הרי זה מבלבל, כביכול, למנוחת השכינה, "מקום מנוחתי".

השגת גבול - יש בה כל החומרה שבהשגת גבול, והלבנת פני חבירו - יש בה כל החומרה שבהלבנת פנים, עד לעניין שפיכת דמים, רחמנא ליצלן, ועל דרך זה בשאר עניינים כיוצא-בזה!

וברור ופשוט שכל הקשור להקמת בתי חב"ד בכל מקום ומקום צריך להיות על-פי הוראת השולחן-ערוך, תורת משה, תורה נצחית ש"לא תהיה מוחלפת" חס ושלום; אמנם מכיוון שאירע בפועל עניין של השגת גבול, ויותר ממקרה אחד, מתעורר צורך והכרח להדגיש עניין זה, ולהכריז על דבר המובן ופשוט, שכל פעולות הקמת בתי חב"ד חייבות להיות על-פי השולחן-ערוך, ללא חשש השגת גבול וכיוצא-בזה.

הרחבה ב"שטורעם" מתוך זהירות מתאימה

אמנם, במקביל יש צורך להדגיש שהזהירות מהשגת גבול אינה גורעת מאומה בצורך ובהכרח ובחשיבות הקמת בתי חב"ד חדשים, ואדרבה, יש להוסיף בזה כהנה וכהנה, מתוך "שטורעם".

ושני קצוות אלו מודגשים בנבואת ישעיה, הן העניין של "בית אשר תבנו לי", הצורך בהוספת והקמת בתים חדשים, והן עניין "מקום מנוחתי", על-ידי זהירות מתאימה לאור השולחן-ערוך.

ולאידך, כגון-דא יש עניינים שבהם לא שייך השגת גבול, כפי שמצינו בנוגע למלמדי תינוקות וכו'.

בהתאם לכך, יש לשלול גם בנוגע לקצה השני את טעותם של הטפשים, החוששים מהקמת בית חב"ד נוסף בקרבת מקום, מפני שלוקחים מהם את הזכות להניח תפילין ליהודי פלוני... או שעל-ידי זה יגרע בכבודם, ועל דרך זה בשאר טעמים דוגמתם.

ועד כדי כך גדלה טפשותם - שלא זו בלבד שאינם מניחים לאחר לפתוח בית חב"ד נוסף, דבר זה הס מלהזכיר... אלא עוד זאת, שמגרשים אותו בכלל מהעיר, בהיותו בעל-הבית - לדעתו - על העיר והסביבה כולה!

עשה לך רב

ופשוט, שבכל האמור צריך לנהוג על-פי פסק-דין של רבנים ומורי הוראה, ולא על דעת עצמו וכו', כהוראת המשנה "עשה לך רב".



כל הצרות-צוררות באות כתוצאה מזה שפוסק דין לעצמו, במקום לברר ולעשות על-פי פסק-דין של רבנים.

והוראה זו "עשה לך רב" שייכת לכל אחד ואחד מישראל, מהקטן שבקטנים עד לגדול שבגדולים, גם כאשר נדמה לו שאין גדול ממנו. ואדרבה, הפירוש הפשוט ב"עשה לך רב", "עשה" דייקא מלשון כפיה, ובמילא הרי זה שייך בעיקר לגדול, שדווקא אצלו מודגש הצורך בכפיה כדי למנות ולקבל על עצמו רב. משיחת ש"פ וארא, ר"ח שבט, תשמ"ז. התועדויות תשמ"ז חלק ב עמוד 324. 337.

להזהר מכפילות והשגת גבול

בקשר עם ההתעוררות של כמה וכמה על דבר הקמת מוסדות דענייני תורה ומצוות - בתי ספר ומוסדות חינוך לבנות, ספריות תורניות, קרנות גמילות חסדים, וכיוצא בזה - על שמה... יש לעורר ולהבהיר העניינים דלקמן...

יש לפעול בזה בסדר מסודר באופן הראוי: כאשר כמה וכמה רוצים להקים מוסדות כו' על שמה, ומזדרזים בדבר - הרי, בגלל הזריזות יכולה להיות כפילות בדבר, ששניים (או יותר) יקימו אותו מוסד באותו מקום, ובמילא, יש כאן (א) פעולה מיותרת, שהרי אין צורך לכפול דבר אחד, ובפרט בה בשעה שיכולים להוסיף בעניינים שאינם קיימים עדיין, (ב) ועוד ועיקר - חשש של השגת גבול וכיוצא בזה וכו'.

ופשוט, שמלבד גודל הזהירות וחומר העניין דהשגת גבול בכלל, צריכה להיות זהירות כפולה ומכופלת בפעולות שנעשים לזיכרון, לנחת רוח ולעילוי נשמה שנמצאת בעלמא דקשוט, ש"לא יארע בו מן הדברים שמארעין לגופות בעולם הזה", שיש חשש בלתי רצוי, חס ושלום, היפך הוראת התורה (ובמילא - היפך הנחת רוח כו').

ולכן, כל אלה שמתכוונים להקים מוסדות הנ"ל - יתדברו בהקדם עם רב מורה-הוראה בעיר או בשכונה (שבה רוצים להקים המוסד), שמכיר המצב על אתר כו', כדי לברר בוודאות שבפעולה זו אין חשש של השגת גבול וכיוצא בזה, ומה טוב שיקבלו מהרב אישור בכתב על דבר הקמת מוסד פלוני בשם פלוני, ובמילא, לא יבוא אחר להקים מוסד כמותו (בנוגע לתוכן פעולת המוסד, ובנוגע לשם המוסד) במקום זה.

ועל דרך זה בנוגע למוסד השייך לכמה שכונות וערים, או אפילו לכמה מדינות - יתדברו עם איגוד רבנים השייך למקומות אלה, כדי לקבל מהם אישור בכתב על הקמת מוסד זה, כנ"ל.



ובוודאי לא יצטרכו לזרז את הרבנים ומורי-הוראה בנוגע לבירור ונתינת האישור כו' - מכיוון שזהו עניין שהזמן גרמא, ולטובת הרבים כו'.

משיחת ש"פ משפטים, מבה"ח אדר תשמ"ח.
התוועדות תשמ"ח ח"ב עמוד 368 ואילך

הסכמה להשגת גבול - לא היה ולא נברא

ישנם כאלה שאומרים שבעניין פלוני רצוני וכוונתי באופן כך וכך, ויתרת מזה, ישנם כאלה שאומרים בשמי דברים שלא היו ולא נבראו, כאילו הסכמתי לעניין של השגת גבול, וכיוצא בזה בעניינים שהם היפך השולחן ערוך, רחמנא ליצלן... ובנוגע לדברים שאומרים בשמי שהם היפך השולחן ערוך - אמרתי כמה וכמה פעמים, והנני חוזר וכופל עוד הפעם, שכל עניינים כיוצא בזה הם שקר גמור! ולפלא הכי גדול שישנו מי שמעלה על הדעת סברא מבהילה כזו (שיתעורר צורך לשלול אותה) - לא מצד עניין של צדקות, צדיק גמור וכו' עד ל"עמך כולם צדיקים", כי אם, מצד עניין של אנושיות, שכן, כל אדם שפוי בדעתו לא יאמר שיש לעשות היפך השולחן ערוך, חס ושלום!

משיחת ש"פ משפטים תשמ"ז. התוועדות תשמ"ז ח"ב עמוד 289

עסקן אמיתי אינו צועק על השגת גבול

השגת גבול - שייך רק כשמישהו אחר עוסק בענין זה. וגם אז, הרי, עסקן אמיתי אינו צועק על השגת גבול, אלא אדרבה - מעודד אחרים שיעסקו בדבר. יש עולם גדול... מספיק לכולם... אבל בנדון דידן, כשלא עושים מאומה - איזו השגת גבול יש כאן?! כל שייכותו לפעולה זו מתבטאת בכך ששמו נקרא על זה, ולא עוד, אלא, שכבך שכח גם זה, וכשמזכירים לו, אומר "אמן ואמן", ובכך נסתיים הדבר!

וכאן מתחילים התירוצים שפלוני אינו אשם וכו' וכו' - אפילו אם התירוצים הם אמיתיים, הרי זה רק בכל הקשור לקבלת כבוד, שכר, עד לש"י עולמות... (נשמה בגוף, לאורך ימים ושנים טובות), אבל, בנוגע לפעולה בעולמו של הקב"ה, כאמור, לגלות בכל עניני העולם שלא נבראו אלא לכבודו של הקב"ה - לא נפעל מאומה על ידי כל התירוצים למיניהם!

ועד כדי כך חמור העדר העשיה - שיש להתבייש בפני אינם יהודים, שישאלו, מהי מטרתו של המוסד והארגון וכל הממונים שבו כו', אם לא יכולים להראות מה עשו בפועל ממש?!



האם זקוקים באמת ל"איום" על דבר בושה בפני הגוי - הרי בנוגע למצב כזה צריכים להתבייש אפילו בפני ה"אל זר אשר בקרבך"!!!

ב. בענין הנ"ל משתווים חוץ לארץ וארץ ישראל, ואדרבה, מבחינה מסויימת המצב בארץ ישראל גרוע יותר:

בארץ ישראל מרוכז ציבור גדול של יהודים (כן ירבו), ובמילא, נקל יותר לפעול בהפצת התורה והיהדות על כל אחד ואחד שפוגשים ברחוב (לא כמו בחוץ לארץ, שלכל לראש יש לברר אם האדם שפוגש ברחוב הוא יהודי וכו'), ואף על פי כן, מוזנחת לגמרי הפעילות של הפצת התורה והיהדות, וכתוצאה מזה ישנם יהודים רבים שמנוערים ממכל זיק של תורה ויהדות - מאות אלפי ילדי ישראל שאינם יודעים אל"ף בי"ת של יהדות!

[הם יודעים אמנם אל"ף בי"ת כפשוטו, מכיון שזוהי השפה המדוברת, אבל, אין להם ידיעה באל"ף בי"ת של יהדות, החל מהוראת כ"ק מו"ח אדמו"ר על דבר סדר הלימוד דאזותיות עם נקודות, שאל"ף בניקוד קמץ, "קמץ אל"ף א", הוא ענין האל"ף ד"אנכי", תיבה הראשונה דעשרת הדברות הכוללים כל התורה כולה, אפילו מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש].

מלבד ארגון אחד או שנים כו' (ואינני רוצה לנקוב שמות כדי שלא יבואו בטענות כו') - אין בארץ ישראל מי שעוסק בהפצת התורה והיהדות!

ישנם אמנם כמה וכמה מוסדות וארגונים כו' שמנוהלים על ידי אנשים בעלי מעלה, צדיקים גמורים, בעלי תשובה וכו', ש"להם דומי' תהלה", ועושים דברים גדולים וטובים, ולדוגמא, חברות של גמילות חסדים, תמחוי של צדקה, להגיש עזר וסיוע לנצרכים (לפני שיבואו לבקש מהם) בכל ערב שבת, וכיוצא בזה; אבל בנוגע לפעילות בהפצת התורה והידות - אין איש שם לב! ויתירה מזה - ישנם כאלו שבאים בטענות על הפעילות בהפצת התורה והיהדות: היתכן - טוענים הם - לבזות "דבר ה'", "כתרה של תורה", על ידי זה שמביאים ליהודי שאינו מניח תפילין ענינים כאלו שנדמה להם שהם בגדר "מעשה מרכבה"...

... ועוד ועיקר - שאין פוצה פה ומצפץ! וגם אם נמצא מישהו שדופק על השולחן ומעורר על זה - אומרים לו, כן, אתה צודק וכו', ובזה נגמר כל הענין!

... עסקן ציבורי אמיתי - צריך לדאוג בראש ובראשונה שינתן חינוך תורני לכל אחד ואחד מילדי ישראל, ובפרט בבואנו מקבלת התורה בחג השבועות זה, כמו ב"זמן מתן תורתנו" בפעם הראשונה - "הימים האלה נזכרים ונעשים" - שכל בני ישראל,



כולל גם כל הנשמות עד סוף כל הדורות, עמדו על הר סיני וקיבלו את התורה (לאחרי הקדמת נעשה לנשמע), על ידי זה ש"בנינו עורבים אותנו" - אזי מודגש יותר הצורך וההכרח לתת לילדים חינוך על פי התורה.

ויש להאריך בכל זה, אבל, ככל שתגדל האריכות יהיה זה עדיין "קיצור" לגבי האריכות הדרושה מצד חומרת המצב. ולאידיך, כבר דובר על דבר זה וכיוצא בזה כמה וכמה פעמים, ובענין זה עצמו ניסו לעורר בדרכים שונות כו', ולא נעשה שינוי ממשי, ובמילא, נשאלת השאלה מה תועיל אריכות הדיבור עתה!?!... ואף על פי כן, חוזרים ומדברים עוד הפעם ועוד הפעם, שכן, העדר הדיבור בזה נכלל בהעדר העשיה... ואינני מחוייב לישון בגלל שמסביבי רוצים לישון...

משיחת יום ב' דחג השבועות תשמ"ח. התוועדויות תשמ"ח ח"ג עמוד 431 ואילך



שער ו

אחדות השלוחים

הוראות והדרכות



ס יפורו של מפעל השליחות העולמי, הוא סיפורו של הדור השביעי בחסידות חב"ד.

במאמר קבלת הנשיאות, מאמר דיבור המתחיל "באתי לגני" שאמר הרבי ביו"ד שבט תשי"א, הגדיר הרבי את מטרת ותפקיד דורנו:

"והנה זה תובעים מכל אחד ואחד מאתנו דור השביעי, דכל השביעין חביבין, דעם היות שזה שאנחנו בדור השביעי הוא לא על פי בחירתנו ולא על ידי עבודתנו, ובכמה ענינים אפשר שלא כפי רצוננו, מכל מקום הנה כל השביעין חביבין, שנמצאים אנחנו בעקבתא דמשיחא, בסיומא דעקבתא, והעבודה - לגמור המשכת השכינה, ולא רק שכינה כי אם עיקר שכינה, ובתחתונים דוקא".

לשם השגת יעד זה שלח הרבי שלוחים לכל קצווי תבל, להביא את אור התורה והמצוות לכל יהודי באשר הוא. זהו גם היעד שעומד בבסיס עבודתו של כל חסיד מחסידי חב"ד, להיות מן העושים והמעשים בפעילות ה'מבצעים' וחיזוק התורה והמצוות.

ואם כי ראשיתו של מפעל השליחות, בשנים הראשונות לנשיאות הרבי, היה מצער, במשך השנים הלך המפעל והתפתח וגדל מאד. כיום יש בס"ד למעלה מחמשת אלפים משפחות שלוחים כ"י הפועלים בכל קצווי תבל, להשלים את המטרה והתכלית של המשכת השכינה למטה ולעשות לבורא דירה בתחתונים.

ולצד עבודת ופעולות השלוחים, שהפצת היהדות והמעיינות חוצה זהו כל עבודתם ופעולתם, פועלים גם עשרות אלפי חסידים בכל מאודם בפעילות של הפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה, כל אחד במקומו הוא ובהתאם לאפשרויות ויכולותיו.

אולם, ברא הקב"ה את עולמו כדברי חז"ל, "כשם שאין פרצופיהן שווים כך אין דעותיהם שוות". מטבע הדברים, במהלך השנים התעוררו מעת לעת חילוקי דעות בין העושים והמעשים במסירה ונתינה בעבודת הקודש להפצת התורה והמעיינות חוצה, ובעבודת השליחות, במגוון נושאים ושאלות שעלו על הפרק מעת לעת.

במהלך השנים התייחס הרבי רבות לחילוקי דעות אלו שהובאו לפתחו, והוראות רבות ניתנו בשטח זה.

בשער זה אנו מביאים כמאה-ושבעים הוראות והדרכות יסודיות מכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, בכל הקשור לאחדות הנדרשת בפעילות השלוחים והשליחות, ובעבודת הפצת המעיינות חוצה, לצד הדרך הנכונה לפעול במקרים של חילוקי דעות בין הפעילים והמוסדות.

הנושאים בהם עוסק פרק זה רבים הם: עבודת השליחות - בסדר ובאחריות; התדברות ושיתוף פעולה בין הפעילים; שיתוף פעולה וסיוע למוסדות אחרים; הפתרון לחילוקי דעות בין מוסדות; הפתרון לחילוקי דעות בין השלוחים; מוסדות חדשים: הזהירות מהשגת גבול; שלילת השגת גבול בפעילות; שלילת השגת גבול בהפצת היהדות; שלילת השגת גבול: בתפקיד רבני או משרה ציבורית; שלילת השגת גבול בגיוס כספים, ועוד.

ויצוין, אשר חלק מהמכתבים, ההוראות וההדרכות בעבודת השליחות המובאות לפנינו בשער זה - מתפרסמים כאן לראשונה.

בהקשר זה חשוב להבהיר, כמודגש בראשית הספר, כי חלק גדול מההוראות וההדרכות המובאות בשער זה, נכתב לאנשים שונים, בזמנים שונים, ובמצבים שונים, ולא תמיד ניתן ללמוד על הכלל ממענה פרטי לאיש פרטי, בתקופה מסוימת ובנסיבות מסוימות.

על כן, המעוניין לנהוג הלכה למעשה לפי מענות והוראות אלה, מן ההכרח שיתיעץ עם רבנים מורי הוראה, "עשה לך רב", או משפיעים; ובאשר לעבודת השליחות - עם המוסדות הכלליים והמרכזיים, והשלוחים הראשיים שעל אתר.

עם זאת, בוודאי יש חשיבות רבה ללימוד ועיון בהוראותיו של כ"ק אדמו"ר שנלקטו כאן, מהם ניתן לדעת מהי דעתו הק' בשאלות רבות.





עבודת השליחות - בסדר ובאחריות

כל פעילויות ליובאוויטש תחת הנציג הראשי

בראש חודש אדר שני תשל"ג, כתב יו"ר המזכירות הרב חיים מרדכי אייזיק חדקוב את הדברים הבאים אל כלל השלוחים, תחת הכותרת "הנחיות כלליות - לכל המשרדים האזוריים, הסניפים והמוסדות":

בכל עיר ומדינה שיש בה נציג מיוחד שהוסמך מהמטה הראשי של ליובאוויטש בברוקלין (בין אם מונה ע"י ה"מזכירות" או ע"י ה"מרכז") כמנהל של הנציגות האזורית. כל הפעילויות של ארגון ליובאוויטש המקומי ושל המוסדות בכלל ומוסדות החינוך בפרט, יתפקדו תחת ניהולו ופיקוחו של הנציג הנ"ל כמנהל הראשי של האזור.

האמור לעיל לא שולל את האפשרות, ואדרבה ממליץ, על קיומם של גופים מנהליים שונים כדי לנהל את עניניהם של המוסדות המקומיים הנ"ל - אך כל הצוותים האלו כפופים לנציג הנבחר הנ"ל, לפיקוחו ולהדרכתו בהתאם להנחיות שסוכמו עם הנציג.

באם יתהווה איזה אי הסכמה בין הצוות המנהלי לנציג, ומסיבה כל שהיא אי אפשר לפתור אותה דרך איש ביניים מקומי כמו רב של אנ"ש או בורר אחר, שני הצדדים הנוגעים בדבר יכולים ליצור קשר ישירות עם המזכירות או ההנהלה של "מרכז לענייני חינוך" בברוקלין להדרכה ולהכוונה כדי לפתור את העניין.

קובץ "סדר בשליחות" עמוד 30

מצילום כתי"ק, תשורה לויין-קלמנסון תשס"ה

שיתוף פעולה - ומשמעת להעומדים בראש

אחד השלוחים כתב לרבי שיש לו השגות שונות על סדרי עבודת השלוחים במדינתו, ושלדעתו צריכים שינוי ותיקון. על כך ענה לו הרבי:

לכתבו אודות כו"כ פרטים הדורשים לדעתו שינוי ותיקון - בודאי יודע שבכל מקום שנסעו לשם בעלי כשרון ומרץ, ה"ז מפני שהי' דרושים שם דוקא פעולות גדולות וכו', וכן הי' בכל הזמנים והצליחו.

אלא שיש מקום ובא קודם יותר או מאוחר, והסדר הוא - שיתוף פעולה דהפעילים, משמעת להעומדים מראש מתוך רצון, ועוד ועיקר - פעולה צעד אחר צעד (ולא באופן דתפסת מרובה) ומתוך סבלנות ובטחון אמתי בהשם ומתוך שמחה וט"ל - והובטח יגעת ומצאת (כולל גם השמחה).

מצילום האגרת



מנהג ליובאוויטש - הנשלח ראשונה ואין לשנות

מענה הרבי לאחד השלוחים במיאמי, פלורידה, שנשלח למיאמי לפעול בבית הספר בעיר, וגביר מסוים הציע לו להרחיב פעולותיו, והרבי מורה לו שהכל צריך להיות בהסכמת השליח שהביאו למיאמי (ח"י סיון ה'תשל"ג):

(1) כמדומה נאמר לו ברור בהיותו כאן שענינו במיאמי הוא - ביה"ס [אהלי תורה DAY SCHOOL] וכל ההתפתחויות דביה"ס: ישיבה גדולה, גן ילדים, P.T.A. - הפצת היהדות והפצת המעינות הם בראשותו של הרה"ח כו' קאָרף שי' ואלו שהוא (קאָרף) יבחר שנשלח לשם בשמי לעבודה זו (ובודאי - זוכר - שקאָרף הביאו למיאמי, ולא יהי' כפוי טובה). וענינו במיאמי - כמו דהרב גראַנער שי' במעלבורן. ובטוחני שכן ינהג בדיוק. ובאם יש צורך יבאר למי שנצרך שכן הוא מנהג ליובאוויטש - בכ"מ - שהנשלח ראשונה כו' ואין לשנות.

(2) כ"ז שייך ובראשותו של הרב קאָרף - והוא לא יתערב בזה גם לא בחשאי, (כ"א באם יבקשהו קאָרף יסייעו).

ואמרתי אני זה לו פא"פ בהיותו כאן. ובודאי יעשה כן, ובדרכי נועם ושלום. ויודיע עד"ז.

(3) המסובב לעיל - הוא ענין בפ"ע, ולא שייך לביה"ס.

(4) צ"ל חו"ד אלו המכירים אותו בטוב ובאופן שלא ישאירו מקום לספק.

(5) עפ"ז לא יוכלו לשלוח כלל ת' ממוסדותינו מכאן, כפשוט.

(6) אזכיר עה"צ לכהנ"ל.

[לשלוח לו המצו"ב מהיר ובאירון]

מצילום כתי"ק. אגרות קודש חלק כח, אגרת י'תתי

בכל מדינה לשכה מרכזית שתקשר הסניפים

מענה משנת תשל"ה לרב משה לחיאני ממרסיי, צרפת, מנהל "מוסדות גן מרדכי ליובאוויטש":

כהנ"ל נת' ות"ח על הבשו"ט וגודל הנח"ר - מהפצת היהדות התנומ"צ וכו', ויה"ר שיוסיפו בכהנ"ל, הוסיף ואור, וכהוראת ימי חנוכה ובהצלחה רבה.

כיון שכו"כ אופני הפעולות תלויים בתנאי המדינה והעיר וכו', וכן - צ"ל תיאום ושיטה אחידה בהפעולות דכל מדינה - לכן סודר דבכל מדינה צ"ל לשכה מרכזית שתקשר הסניפים, תתן הוראות וכו' - ובצרפת ה"ז לשכתנו המרכזית בפריז בהנהלתו של



הררבא"ג שליט"א, ולכן יפנה אליו בכל שאלות והצעות צא"ח במרסייל (וה"ה נמצא עתה בברוקלין).

קובץ "סדר בשליחות" עמוד 30

הסדר הוא: המנהל הוא המחליט, וצריך אחדות במוסדותינו

ממכתב לרב יהודה ליב ראסקין ממרוקו (חורף תשכ"ד):

...לכתבו על דבר חילוקי דעות שבינו לבין כו' - מובן שיכול (וצריך) לומר להנ"ל (וכן להרה"ג והרה"ח וכו' הרב בנימין אליהו גורודצקי שי') סברותיו בטובת בית הספר וכו' (שלא במעמד אחרים), אבל בנוגע להחלטה והבפועל ממש, וכן כלפי חוץ - אין לשנות הסדר שהוקבע בכל מקום שהמנהל הוא המחליט, ושהאחדות צריכה להיות במוסדותינו, וק"ל.

"ספר השליחות" עמוד 219

הסכמה מלאה ממשלחי השלוחים

מענה לאחד השלוחים בארצות הברית, שכתב אודות תוכנית בנייה באזורו, והרבי ענה שבאם רבני חב"ד יפסקו שישנה הסכמה מלאה מהשליח הראשון אז יכול להתעסק בזה (שנת תש"ן):

הדו"ח והמצו"ב נת' ות"ח. אין ענינם להתעסק בבנין (ביהכנ"ס, בתים) אפילו לא על קרקע שיקנו.

בכללות צ"ל החלטת (רוב) עסקני אנ"ש שי' שעל אתר - באם ועד רבני חב"ד שי' (המרכזי) יפס"ד שמצד הר"ר . . שי' הכל בסדר גמור וישנה הסכמה מלאה ממשלחי השלוחים - והוא בתוכם - שי'.

קובץ "סדר בשליחות" עמוד 18

"אין להם אלא מה שמסר להם ובהגבלות שמסר"

מענה מט' אלול תש"ל על מכתב בנוגע לשאלה בין השליח הראשון לשליח שהביא אחריו:

מובן ופשוט שהמביא אנשים למקום פ' ושכרם ומסר להם מקצוע לפעולה פ' וכו', אין להם אלא מה שמסר להם ובהגבלות שמסר להם ולפלא כתבו עד"ז.

קובץ "סדר בשליחות" עמוד 18



כהוראת הנהלת בית חב"ד

לאברך הרה"ח ר' מרדכי צבי ליבעראוו, במענה למכתבו בצירוף עלון "ממעייני החסידות" עם עניני חסידות שחולק מידי עש"ק באנטוורפן (כ"ד טבת תשנ"ב):
מכ' והמצו"ב נתקבל... בכל עניני הפצה (ודחב"ד - בכלל) כהוראת הנהלת (בית) חב"ד בעירו.

מצילום המכתב

הדרך להצליח: כל אחד יעסוק בתחומו

ממכתב למרת שפרה מרוזוב (כ"ד סיון תשכ"ט):

...עוד להוסיף, אף שאינני יודע אם נוגע כל כך לעניננו, והוא שלכל אחד ואחד מבני ישראל יש מעלות וחסרונות, שהרי אין שלם אלא הקב"ה. שלכן לכל אחד ישנו תפקיד שהוא מסוגל אליו במיוחד ותפקיד שאינו ראוי לו כלל, והשני להיפך אינו מסוגל לתפקיד הראשון ומסוגל במיוחד לתפקיד השני.

ולכן כשצריכים השנים לעבוד ביחד, מובן שההשתתפות מצליחה כשהראשון עוסק בתפקיד הא' והשני בתפקיד הב', ולא כשאחד נכנס לתחומו של חברו, בפרט בנוגע לניהול עבודה רבת גוונים כמו הנהלת צא"ח, הרי אפשר שמישהו מסוגל ליזמה רחבה ולמעוף גדול והוא בעל מרץ גדול, אזי צריך לנצלו בענינים הזקוקים לתכונות האמורות, ומי שהוא מסודר ועקבי ובעל חשבון וההשערה שלו בנוגע להכנסה והוצאה ולתגובת הציבור היא מציאותית ומעשיית יותר, הרי הוא שייך לניהול כללות הענינים, והרי מובנות התוצאות כשההוצאה היא שלא בערך ההכנסה והחובות הולכים וגדלים, שעלול להזיק לכל הענין ולכללות הענינים ועד לכללות עניני חב"ד.

אגרות קודש חלק כו, אגרת ט'תש

לאפשר לעובדים לצמוח ולגדול

ממכתב לרב זושא ווילימובסקי, מכ"ז ניסן תשי"ב:

בנוגע למה שכותב שיש מעוזריו העובדים כנראה רק מצד קבלת עול ובמילא חסר אצלם המרץ הראוי,

הנה שמענו בזה כמה פעמים בהוראה לעסקנות צבורית "אז מען וויל אז יענער זאל ארבעטען, צריכים לתת לו מקום לצמיחה וגידול". זאת אומרת אשר לכל העוזרים בדבר צריך לתת להם אפשרית לחוות דיעה ג"כ בנוגע למהלך העבודה ולהראות היזמה - אינציאטיוו - שלהם, שלא יהיו רק כמו ממלאים פקודות אחרים וכו' וכו'.

ומובן שאין צריכים לקפוץ מקצה אחד לקצה השני שיגרום אנארכיע בהעבודה, אבל



בטח יש למצוא הדרך המיצוע, שיתיעצו כולם יחד בנוגע להעבודה, וכיון שכל אחד מחווה על כל פנים דעתו, הנה גם אם יהיו פרטים שיפסקו ברוב דיעות נגד המחווה דעתו, הרי בכל זאת תהי' לו השביעת רצון ששמע את הטעמים, ועכ"פ ידע את הנימוקים שבשבילם דחו אותה, וד"ל, כי קשה להאריך בענינים כאלו התלויים באופי האנשים הצריכים לעבוד יחד בענין אחד, ותקותי שישמיעני בשורה טובה שהסתדר הענין גם בזה.

אגרות קודש חלק ה, אגרת א'תקיב

לדבר עם ההנהלה הראשית

מענה לאחד שהציע לרבי להטיל עליו את התפקיד ואת האחריות לפעילות ב'מבצעים' במקום מסויים:

ישנם המתעסקים בכל הנ"ל זה כו"כ חדשים - האמנם, לדעתו עלי לסלקם ח"ו ולמסור התפקיד והאחריות לו?!

באם יכול לפעול בהנ"ל - אז ודאי יכיר בגודל ענין המבצעים ובחזרתו לאה"ק ידבר בכל הנ"ל עם הנהלה ראשית דהמבצעים - וכנ"ל לא שרוצה לקחת מהם תפקידם וכו', כי אם שרוצה להשתתף בהמבצעים וכו'.

"מבית המלכות", 'כפר חב"ד'

שילוב בני משפחה במוסד - באוטונומיה מוחלטת

מענה למנהל מוסד חינוך, בו מציע הרבי את הדרך באופן הכנסת חתנו ובתו לעבודה משותפת עמו במוסדות (ועיין מכתב הבא):

(1) כיון שהזמן כבר מתחיל,

(2) הוא מרעיש עולמות וגם מרעיש את הבנ"א אשר סביבו,

(3) דוקא לאחר הצלחה ביותר ב . . (בענין המגרש וכו' וכו') שאפשר להרחיב ביותר כל הענינים אשר שם,

משקיע מרצו בענינים אשר גם אחר יכול לעשותם, ובמילא מוזנחים הענינים שרק הוא מסוגל להביאם בפועל,

אשתדל בתכנית הבאה - אף שחשש יש בה - באם הוא ישתף פעולה במלוא מובן המילה, בלא טעמפער כ"א בשמחה ובטוב לבב:

אבל בכדי (1) שיצליח (2) שלא יגע כלל בהשלום בית (ששכינה שרui בין איש לאשתו)

מוכרח:



שתהי' לו אוטונומיה גמורה ואמיתית בעבודתו - היינו שלאחרי שיתדברו ברור ובפרטיות ע"ד תפקידו לא יתערבו כלל בעבודתו (לבד באם הוא יבקש בעצמו את זה) - לא הוא ולא זוגתו ולא בתו. . שיחיו.

וע"ד שהבטיח בזמנו מבלי שיבקשוהו עד"ז לקרובו של. . שי' משכורתו ושאר התנאים - עכ"פ כפי שהוצע להנ"ל [אף שלדעתי איז א חבד'ניק מער ווערט ווי א מוסר'ניק].

בנוגע לבתו תי' כהנ"ל - בתורת נסיון למשך שנה אחת. ולאח"ז - אין כל טענה כלל באם א' מהצדדים לא ירצה להמשיך, ובמילא לא הי' כל הענין במציאות מעולם. אלא שבטחוני שבאם יעמדו בתנאים הנ"ל ככל הדרוש, הרי גם חותן וחתן - יצליח שיתופם ככל הדרוש ועוד יותר. והמוסד יעלה מעלה מעלה. וזכות מייסד המוסד תעמוד לכאו"א מהם.

קובץ "סדר בשליחות" עמוד 24

בהמשך להאמור, כתב הרבי לחתנו של הנ"ל:

[א] (1) כיון שהמוסד ב... הוא של כ"ק מו"ח אדמו"ר,

(2) וזקוק הוא לעובדים בו המסורים ונתונים לרצונות כ"ק מו"ח אדמו"ר,

(3) ובפרט שעתה שעת הכושר להרחיבו וכו' וכו',

[ב] כיון שלע"ע לא הסתדר לא הוא ולא זוג' תי' ושנת הלימודים כבר מתחילה ורק משרות גרועות (ע"פ רוב) פנויות עדיין - כדאי שיתענינו בהצעת. . , אלא שיתדברו ברור:

(1) מהו תפקידם. (2) שלא יתערבו בתפקידם (לבד באם בעצמם יבקשו עד"ז). (3) ברור גם ע"ד המשכורת. (4) בברור שזהו רק בתור נסיון לשנה אחת - ולאח"ז כ"ז כענין חדש לגמרי. (5) ידורו בפ"ע (ולא בבית חותנו - אבי' שי'). - וזכות מייסד המוסד תעמוד לכאו"א מהם.

קובץ "סדר בשליחות" עמוד 24



➤ התדברות ושיתוף פעולה בין הפעילים ➤

מוכרח שעסקני אנ"ש יתדברו ביניהם

מענה:

מוכרח שסוף סוף יתחילו עסקני אנ"ש שי' - להתדבר ביניהם. אפילו משה רבינו עליו השלום בנוגע לעצמו, הזהיר וביקש על זה וכו'.

מצילום כתי"ק

הדרך להצליח: עבודה בשיתוף פעולה

ממכתב להנהלת צעירי אגודת חב"ד בארץ הקודש (י"ד טבת תשי"ז):

...מובן ופשוט שלהצלחת האסיפה - מוכרח שיתוף פעולה של כל חברי הנהלת צעירי אגודת חב"ד, ומה טוב שיזמינו חברים פעילים ואפילו שלא מההנהלה להשתתף בהאסיפה [האמורה], כי הרי מוכרח השינוי, וזה מכריח גם ניצול כוחותיו של כל אחד. והרי על כל אחד ואחד קאי דבר משנה ולא אתה בן חורין להבטל ממנה. ובפרט שידוע שחובת התמימים, אנ"ש, המקושרים, שייכים, או שנמנים על עדת חב"ד - גדולה ביותר וביותר.

ספר "צעירי אגודת חב"ד" עמוד 103

שיתוף פעולה של כל ההנהלה

ממכתב לרב דוד חנוזין, מהנהלת "רשת אהלי יוסף יצחק" באה"ק (י"ג תשרי

תשי"ח):

...כופל הנני עוד הפעם מה שכתבתי זה כמה פעמים שמוכרח שיתוף פעולה של כל חברי ההנהלה, ודי ומספיק ההיזק שהי' עד עתה על ידי העדר השיתוף, ואין הדבר תלוי אלא ברצון הטוב של כל אחד מהם, והעיקר אשר כשנפגשים זה עם זה לא יכנס הדבר בעיני מדות, ועל [אחת] כמה וכמה וחס ושלום במדת נצחנות אשר רבים חללים הפילה.

ספר "דוד עבדי" עמוד 401

מוכרח קירוב הלבבות בין חברי ההנהלה

ממכתב לרב יצחק גנזבורג (כ"ה אדר תשי"ח):



כמדומה שגם זה הדגשתי איזה פעמים, שמוכרח קירוב הלבבות ושיתוף פעולה בענייני הרשת, לא פחות ממה שמוכרח בכל ענייני חב"ד ואנ"ש, ואפשר עוד יותר, שהרי כל גרעון וחסרון ואפילו העדר השלימות האפשרית בפעולות הרשת, משפיע על החינוך ובמילא גם גורלם של כמה וכמה מבני ישראל המתחנכים על ידם.

אגרות קודש חלק טז, אגרת ו'קלו; "חייל בשירות הרבי" עמוד 241

אין לעכב הפעולות עד שיהיה שלום

מאגרת הרבי לרב אלכסנדר יודאסין מתל אביב (י"ט אייר תשט"ז):

במענה על מכתבו מ"ד אייר . . . ובמ"ש שיש אומרים שצריך לחכות בתעמולה ופעולות עד שיש שלום בין . . . כי השלום ביניהם גדול מהכל, מובן שאף שצודק האומר בפתגמו שגדול השלום, וכידוע בכמה דרשות רז"ל ומובן גם מסיום המדרש אסתר רבה בסופו, שברוב השלום תלויים כל העניינים, אבל פשוט גם כן שאין לעכב שאר הפעולות אפילו לרגע, וע"פ מכתב הידוע של כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע הועתק במבוא לקונטרס ומעין (עמוד כב) שבזמננו זה אין זה סדר לבירורים, וצריך להתעסק בכל הבא לידו יעו"ש...

אגרות קודש חלק יג, אגרת ד'שמח

אי אפשר להכריח לא את מקבל המשרה ולא את הנותן

מענה לשליח שהתעוררו בעיות במהלך שליחותו, ושאל שבאם לא יתדברו ביניהם (עם השליח הראשון שהביאו) האם ימשיך במקום שליחותו, או שמא עליו לנסוע למקום אחר בשליחות המל"ח או צאגו"ח. על כך ענה הרבי:

באיזה תנאים צ"ל החוזה דעבודתו ב . . . תלוי בהסכמת שני הצדדים.

כשמקבלים משרה לזמן מסויים - הרי לאחר זה צ"ל התדברות מחדש בהסכמת ב' הצדדים, ואא"פ להכריח ע"ז - לא את מקבל המשרה ולא את הנותן (וגם אין תועלת, כי לא יהי' לזה קיום).

באם מאיזו סיבה שתהי' לא יתדברו בניהם ולא יקבל המשרה - אינו ענין כלל שידור ... או אפילו לבקר שם בתקופה הראשונה לאחר העתקתם שם. וק"ל ופשוט.

בנוגע לשליחות מהמל"ח, פתיחת סניף דצאגו"ח וכיו"ב שייך להנהלות מוסדות אלה, כפשוט.

אגרות קודש חלק כט, אגרת יא'רנד

בהסכמה או בלחץ גדול?

מענה להנהלת צעירי אגודת חב"ד המרכזית, שכתבו ע"ד שליח מסויים שנמצא



בשליחותו כבר שנתיים, והודיעו לו קודם שיצא לשליחות, שבהמשך הזמן יפתחו עוד בתי חב"ד במקום שליחותו, ועתה הודיעו לו שחושבים לפתוח בית חב"ד חדש באזור סמוך, והסכים על זה (כ"ה אייר תשמ"ה).

הרבי סימן בעיגול את התיבות "והסכים על זה", וכתב:

בלחץ גדול, או כו'?

ועל מה שכתבו "והננו שואלים על כל הנ"ל, ובאם נכון מבקשים ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א להצלחה רבה וכו'", כתב:

הניצלו "הבית" שכבר ישנו כדבעי או כו'?

ספר "מענות קודש" ה'תשמ"ה, עמוד 83

אין לפתות שילחץ על משלחו

כמפורסם - אין לקחת שליח וכיו"ב ממקום א' לשני, מבלי הסכמת משלחו, כולל גם לא לפתותו שילחץ על משלחו וכו'.

במכתבם כהנ"ל עסוקים מכבר - הדברו על המשלחים?

"צדיק למלך" חלק ז עמוד 525

אין לחטוף ממוסד אחד לשני

מענה מט"ו מנחם אב תשל"ה:

מפורסם - שבחב"ד אין גורסים כלל חטיפת אדם ממוסד אחד ע"י מוסד שני ואפי' לא שקו"ט אתו - מבלי רשות ע"ז מקודם - מהנהלת המוסד הראשון.
אגרות קודש חלק ל, אגרת יא'תקצג

להיטיב התנאים בדרכי שלום בודאי כדאי

לדבר עם הר"ר... שי' להיטיב התנאים - בדרכי שלום בודאי כדאי, ואינו מובן מהו הספק.

פתיחת "בית חב"ד" וכיו"ב בכל מקום שיהי' - מובן שזהו ענין כללי של עסקני אנ"ש שי' שבמקום, ולכל לראש צ"ל דיון בניהם עד"ז.

אגרות קודש חלק כט, אגרת יא'רנה

הלוואי לא היה הענין ד"דין נצח" בין אנ"ש

ממכתב לרב דוד חנזין, אז ב"רשת אהלי יוסף יצחק" באה"ק (י"ח חשון תשט"ו):

נהנתי במאוד מאוד, מה שהולכים בדרכי שלום בכל המקומות, ובפרט בכפר סבא -



שנוסף על הציווי ופתחת בשלום, שהוא אפילו בנוגע להבדיל אינו יהודי, הרי על אחת כמה וכמה [בנדון דידן]. וכן, הרי רואים במוחש שעל ידי זה מצליחים הרבה יותר וגם במוקדם יותר, והלואי לא היה הענין דדידן נצח בין אנ"ש - שגם זה היה בנועם ובהצלחה יותר.

ספר "דוד עבדי" עמוד 386

כל הירא את ה' - חלק אין לו אפילו בהדומה להנ"ל

מענה (תשל"ג):

מחלוקת גדולה ומלחמה, ובפרט נגד הרב . . שליט"א. וכל הירא את ה', חלק אין לו אפילו בהדומה להנ"ל.

אגרות קודש מילואים

על ההנהלות להתדבר זה עם זה

מענה על מכתב אחד המוסדות, על כך שיכירו באגו"ח ולא יתחילו במחלוקת עמהם (כ"ב אדר א' תשנ"ב):

בעניני [שם המוסד] ואגודת חב"ד וכיוצא בזה, יש הנהלות לכל אחד ואחד ומכבר ה' עליהם להתדבר זה עם זה, ועל כל פנים יתחיל זה עתה בדרכי נועם ושלום. אזכיר על הציון.

"אגודת חב"ד במדינות חבר העמים" עמוד יא

מהסיבות לאי הצלחה - פירוד הלבבות

ממכתב לרב זושא וילימובסקי (א' דראש חודש אדר תשט"ו):

כינס תלמידי בתי ספר הרשת בכפר דבר גדול הוא ביותר. ובהתאם לזה הנה מובן שאי ההתדברות אפילו בכגון דא בין שאר בתי הספר ובית הספר . . מכאיב ביותר וביותר. ומה שכתב שהסיבה שבתחלה היתה המחשבה והמטרה לללוד ולבסוף דבר מצאו מקום בכפר, הרי אין זה שייך להנ"ל - כי כמו שבאו משאר בתי ספר הרי גם הנ"ל יכולים היו להשתתף, וכבר ידוע מכתב רבנו הזקן שצריך להזהר ביותר ממחלוקת ובפרט ממחלוקת, שלפי דבריו, אלו החולקים, הוא לשם שמים ובפרט בארצנו הק' אשר חורבנה בבית שני ה' אקמצא ובר קמצא וכו'.

אגרות קודש חלק כא, אגרת ח'מה

מהסיבות לחסרון ממון - פירוד הלבבות

בשנת תשכ"ד, חודש לפני י' שבט, נערכה אסיפת הנהלת "רשת אהלי יוסף יצחק"



באה"ק להתארגן לכינוס המרכזי של תלמידי הרשת ביום י' שבט, ובין הדברים דיברו על כך שבשנים שעברו לא הי' הצלחה. לאחר האסיפה, שלח הרב יצחק גנזבורג פרטי-כל של האסיפה לרבי, וקיבל את המענה הבא (כ"ז טבת תשכ"ד):

במענה למכתבו מי"ד טבת עם המצורף אליו פרטי כל מפגישת המנהלים וכו'.
ולפלא שבכל השקלא וטריא לא העיר מי על סיבת העדר ההצלחה בשנים הקודמות בנוגע לכנוס יו"ד שבט, שהרי בשלילת הסיבה תלויה ההצלחה גם בעתיד, וכפי שכתבו בשנים הקודמות הסיבה היתה בשנים:

(א) והוא העיקר, אי ההתדברות בין מנהלי בתי ספר מסיבות שונות ומשונות.
(ב) והיא טפלה, וכנראה באה כמסובב מסיבה הראשונה - חסרון כסף להוצאות...
אגרות קודש חלק כג, אגרת ח'תשנ

החלטתו . . שלא כפי שהותנה כלל

מענה מב' מ"ח תשל"ז לאחד השלוחים שהיו לו קשיים כספיים וירידה בהצלחת פעולותיו:

בטח - החלטתו בהנוגע הרב . . שי' שלא כפי שהותנה כלל (ובמילא גם שלא כהציווי מה דעלך סני לחברך לא תעבד), והמסובב מזה - מדה כנגד כו'. וק"ל.
קובץ "סדר בשליחות" עמוד 19

אם היה קירוב הדעות - היתה ההצלחה פי כמה

ממכתב (אדר תשכ"ה):

דבר פשוט שלו בא קירוב הלבבות ואיחוד אנשי חב"ד - היתה ההצלחה פי כמה בהנ"ל, אבל אפילו בהמצב בזה עתה - גם כן כר נרחב לפעולות מוצלחות.
אגרות קודש חלק כג, אגרת ח'תתקנ

אם יש מחלוקת - לא צריך את המוסדות

בתקופה שהיה חילוקי דעות בין שני שלוחים באחת המדינות, והמחלוקת התפרסמה בקהל הרחב, התבטא הרבי ב'יחידות' על המחלוקת:

אויב עס גייט אין אזעלכע מחלוקת, דארף איך ניט [שם המדינה] מיט אלע אירע מוסדות.

מפי חסידים



שיתוף פעולה וסיוע למוסדות אחרים

שיתוף פעולה הוא לתועלת רבה לשניהם

ממכתב המזכירות לרב ישראל לייבוב, יו"ר צא"ח ארץ הקודש (כ"ז אדר תשכ"ד):
בדבר הדרישות של צעירי אגודת חב"ד דכאן וכו', הלא ידוע לו שלפי עניית דעתי
פעולה משותפת בזה, שלכם ושל צעירי אגודת חב"ד דכאן, היא לתועלת רבה לשניכם,
וכדאי להשתדל בזה גם אם לפעמים בהשקפה ראשונה נדמה אחרת.
ספר "צעירי אגודת חב"ד" עמוד 92

בטח יסייעו כל העסקנים והמוסדות איש לרעהו

ממענה לארגון חמ"ה (תשרי תשל"ג):

בטח יסייעו כל עסקני אנ"ש ומוסדותיו איש לרעהו ככל האפשרי ואין צריך לומר
שלא תהיה מלחמה (אפילו שבכאילו "לשם שמים" ביניהם).
"אדמו"רי חב"ד ויהדות בוכרה" עמוד 560

התפתחות כל מוסד מסייע לרעהו

ממכתב להנהלת צא"ח ארץ הקודש, על דבר שאלתם אם לקנות רכב עבור
הפעילות (י"ח ניסן תשי"ז):

בשאלתם אודות הטענדער, מובן שכל ענין צריך לסדר באופן שינוצל ככל האפשרי
ולכן אין כדאי שיעמוד רק לרשותם של צעירי אגודת חב"ד (אפילו אם לא היו מניעות
כספיות בדבר).

אבל כיון שהשקפתי מאז היא שכל מוסדות חב"ד הם ארגונים שהתפתחות כל אחד
מהם מסייעת להשני, ולא חס ושלום להיפך - בטוחני אשר תומכי תמימים דלוד יעמידו
לרשותם את הטענדער בכל עת שיהיה דרוש להם, כיון שעניני התעסקות צעירי אגודת
חב"ד אי אפשר לדחותם ולהקדימם (בהיותם תלויים גם באחרים), מה שאין כן הענינים
שתומכי תמימים דלוד זקוקה להטענדער בטח רובם ככולם יש להקדימם או לאחרם.
והיות מפני קדושת המועד אי אפשר להאריך בכתובה לתומכי תמימים לוד ביחוד,
ובודאי יספיק במה שיראו להם הכתוב במכתב זה.

ספר "צעירי אגודת חב"ד" עמוד 93



לסייע לפעולות המוסדות האחרים

ממכתב להנהלת ישיבת "תומכי תמימים" המרכזית בלוד (כ"ב אייר תשכ"א):

... ובהנוגע לענין הקייטנא, משני הבנינים שכותבים, בית ספר למלאכה או בנין הישיבה החדש. מובן וגם פשוט - שקדימה לבנין הישיבה החדש, ומכל הטעמים שכותבים. והנמוק המשונה לשלילה, שבאם יהיה בבנין דהישיבה, ישפיל זה כבוד הישיבה, לכאורה, אפילו בתור חוכא וטלולא - אין לו אחיזה בשכל. לתוכן הענין - נשלח המכתב מהיר דחוף.

"ימי תמימים" חלק ג עמוד 63

ובאותו ענין, ממכתב להנהלת ישיבת "תומכי תמימים" המרכזית בלוד (ח' סיון תשכ"א):

במענה למכתבו . . בו כותב עוד הפעם בשאלת הבנינים בשביל הקייטנא. ואף כי כבר ענתי ברור דעתי בזה, הנה כיון שנראה ישנם אחרים הרוצים דוקא לבלבל ענין הקייטנא (מטעמים משונים, כמובן). כופל הנני דעתי עוד הפעם, והוא: שמהנכון שימסרו הבנין שעדיין צריך לגמור אותו ועוד לא התחילו ללמוד בו, בשביל הקייטנא, למשך הזמן הדרוש. וידועה דעתי מאז שהקייטנא היא חינוך (וגם סיוע לחינוך) על טהרת הקודש - כמצווה עלינו מה' יתברך ומבואר מרבתינו נשיאינו נשיאי חב"ד, ולא ענין שצריך להילחם בו ועל כל פנים להציר צעדיו, ונוסף על הכל להלביש המלחמה באיצטלא של יראת שמים.

ומובן שברשותו למסור את זה - לאלו הטוענים ונלחמים בקייטנא...

"ימי תמימים" חלק ג עמוד 56

ובהמשך לכך, ממכתב נוסף להנהלות "בתי ספר למלאכה" ו"תומכי תמימים" בלוד (כ"ה סיון תשכ"א):

בקשר להקייטנא, לכאורה אינו מובן כלל מה זה ה' כל השקלא וטריא אודות הבנין החדש בה בשעה שכתבם לא היה שייך לפועל, מפני שאין שם בתי שימוש וכו'. מובן משאלה שהנ"ל הוא - באם הענין גלאט - או שמלכתחילה החליטו שלא לתת הבנין, וניסו בכל שאר האופנים והנימוקים, וכיון שאף על פי כן נשארתי בדעתי שתהיה עינם של הנהלת תומכי תמימים טובה וגם בענין הקייטנא ולתת הבנין, לא מצאו כל מוצא אחר וכו'.



ומכמה טעמים ראוי היה - שהסעודות להקייטנא תבואנה מהמטבח דהמוסדות שבלאו הכי כבר ישנו בכפר חב"ד. וגם בענין זה לדעתי טובה היא לתרווייהו וגם טובה בגשמיות - כמובן בעד תשלום מקופת הקייטנא כל ההוצאות הכרוכות בזה, אבל לאידך גיסא - הריווח הגשמי אין מוכרח להיות דוקא שיעלו בדמי הסעודות כהנה וכהנה. ואתענין לדעת מה שהחליטו בזה בהנוגע לפועל. ובטח יודיעוני על דבר האמור וגם בהנוגע לשכירות בעד הבנינים דבית הספר למלאכה או דבנין החדש, דכמדומה גם לקחו בשנים שעברו, שגם בזה אתענין לדעת הטעמים לקביעות השכירות בסכום פלוני ולא יותר או פחות.

"ימי תמימים" חלק ג עמוד 58

במענה למברק ה"רשת" שכתבו "ועד הכפר ואלטהויז הסכימו למסור בנין בית הכנסת החדש למקום אוכל לקייטנה, המנגדים לזה מעבירים בכפר חתימות נגד זה, אין אנו רואים מקום מתאים אחר", כתב הרבי למזכירות (קיץ תשי"ח):

להבריק מהמזכירות: להכפר שבטח יסייעו כדרוש לענין הקייטנא ובזה שהבית הכנסת החדש לחדר אוכל.

אגרות קודש מילואים



➤ הפתרון לחילוקי דעות בין מוסדות ➤

שיתוף פעולה בין המרכז והסניפים

לפנינו אגרת מהרבי העוסקת בהצעת ביסוס וחזיון סניף של בית חב"ד וסדרי עבודתו, ביחס לבית חב"ד המרכזי. האגרת נכתבה אל הרב שמואל אַזימאוו, כשפתח את "בית ליובאוויטש" המרכזי בפאריז, ולרב פנחס גדליה פאשטער שפעל בבית כנסת ברח' דיוק בפאריז (כ"ה אלול תשל"ב):

נעם לי להודיע על דבר התפתחות עבודת צא"ח בפאריז וסביבותי. ותקותי חזקה אשר לא יסתפקו בהמצב דעתה, ויקויים בכל אחד מהם מאמר חכמינו ז"ל: מי שיש לו מנה רוצה מאתים, מאתים רוצה ארבע מאות.

ובפרט אשר בא לפועל קנין בית המרכזי של צא"ח בשעה טובה ומוצלחת.

התפתחות העבודה בהווה, על אחת כמה וכמה ההתפתחות בעתיד לפי תקותי האמורה, דורשת פעילות מלאה של כל אלה שזכו והצליחו לעבוד בזה עד עתה, ונוסף לזה צירוף אישים וכוחות חדשים המתאימים לזה, וגודל הזכות בודאי אינו צריך ביאור.

(ב) כיון שההצלחה תלוי ברצונו של אדם, וכמבואר בדא"ח בארוכה שהרצון שולט בכל כוחות הנפש מתחיל מחב"ד, כמאמר חכמינו ז"ל לעולם ילמד אדם במקום שלבו חפץ, ורצונו של אדם חזק יותר כשמרגיש שזהו מעשה ידיו (בעזר השי"ת). צריכה להיות אוטונומיה במדה חשובה, ובנוגע בהוה: אוטונומיה בהפעולות הקשורות בביכ"נ ברחוב ד'יוק. ובטוחני שלא רק שלא יהי' בזה גרעון, אלא אדרבה, אוטונומיה זו תעזור להתפתחות פעולות אלו וגם להתפתחות הפעולות בבית המרכזי של צא"ח, שיוכלו הפעילים בבית המרכזי להתרכז יותר בפעולות דבית זה.

(ג) כיון שבראש פעולות סניף ד'יוק עמד עד עתה הו"ח אי"א נו"נ פנחס גדלי' שי' הכהן (פאשטער) והצליח, בודאי שימשיך בזה גם מכאן ולהבא. ואדרבה באופן דמוסיף והולך כנ"ל; וכנ"ל אם הרפ"ג ידרש לפעולות אלו שיתוף פעולה מבית המרכזי והפעילים שם, בודאי שיעשו זה בעין יפה ובטוב לבב ואיש את אחיו יעזורו.

(ד) בכדי להקל התרחבות הפעולות, הרי כמו שמזמן לזמן הלשכה המרכזית תומכת בתקציב הבית המרכזי, תעשה זה גם בנוגע לפעולות דסניף ד'יוק. והסכום והקביעות בזה והזמן - כפי ראות הנהלת הלשכה המרכזית.

(ה) באם יהיו חילוקי דעות בין הנהלת הבית המרכזי והנהלת סניף ד'יוק, יביאו



הדברים בפני הרה"ג והרה"ח וכו' מאנ"ש שי' אשר בצרפת, והם הרר"נ שי' נעמנוב, הרר"ה שי' פעווננער והרר"י שי' גולדברג, שיחליטו בזה, כנהוג בישראל. מובן גם כן ששלושה הנ"ל ברשותם למסור ההחלטה בדבר לשנים מהם וכו', ובפרט אם אין כולם נוכחים בעיר בשעה הדרושה.

בברכת הצלחה ומתאים לדברי רבינו הזקן בס' תניא קדישא (פ' לב) אשר כאשר כולנו יחד הרי זה ממשיך ברכנו אבינו...

בכמה מדינות פועלים מוסדות זה לצד זה ואין פוגע אחד בשני

בהמשך לכך, לפנינו חלק מאגרת שהרבי שלח לרבני חב"ד בצרפת, הרב ניסן נמנוב, הרב יוסף גולדברג והרב הלל פעווננער בנוגע סדר העבודה בין הרב שמואל אזימאוו מצא"ח פאריז, והרב פנחס פאשטער מ"הדר התורה" (ז' ניסן תשל"ו):

... (ב) פשוט אשר אפשרי הדבר, ומתוך שלום אמיתי, שהרי כאן ובכמה מדינות פועלים צעירי אגודת חב"ד ו"הדר התורה" כל אחד ואחד בשטח שלו, ובשלום ובהתדברות וכו', ולא רק שאין הסדר פוגע בפעילותו של אחד מהם, אלא אדרבה, וכנראה במוחש כאן ובכמה מקומות, וכנ"ל.

ג) באם ישנם ענינים שאפשר להיות התנגשות, ובדוגמא התועדות במועדים וביומי דפגרא בכלל, ובמועדים חסידיים במיוחד, הרי כמה וכמה שעות ישנן במשך מועדים אלו כדי חלוקה ויותר. על דרך זה גם כן בנוגע למקומות חדשים. ובאם יראה הבית דין לטוב ולמועיל הרי באפשריותו וביכולתו שיזמין שני הנ"ל להתדבר עמהם. ושהשנים ידברו ביניהם בנוכחותם לקבוע על אתר גם כן בנוגע לשעות שבמועדים ובנוגע למקומות, ולשאול הצעות הנ"ל וכו'. ובאם תהיה בזה אי התאמה, להכריע ביניהם.

ד) מהאמור מובן גם כן בהנוגע לשאר ענינים ושאלות ובעיות שישנם או שיתחדשו. ויהי רצון אשר הקב"ה אשר שלום שמו, ישכין השלום בכל מקום ומקום, ובפרט על פי המבואר בקונטרס "החלצו" גודל הענין וגודל ההצלחה הנמשכת על ידי זה. ואשר חלקם של כל אחד ואחד הלוקח חלק בזה. ומזה מובן גם כן, כנ"ל, אשר כל ההקדם ישובח.

אגרות קודש חלק לא, אגרת יא'תתי

יש מספיק עבודה לכולם, ואין להתעסק במחלוקת

ממכתב (ט"ו סיון תשט"ו):

מה שכתב אודות החיכוכים שבהנהלת צעירי אגו"ח בתל אביב, הנה מובן עד כמה שמצערתי אותי הידיעה, כי אשר אמרתי שעל כל פנים בין הצעירים, שדי ומספיקה



עבודה לכולם, וכמו שנאמר במלאכת המשכן די והותר, הנה לא יהיה להם זמן להתעסק בקליפת מדין, וכמבואר בארוכה בדרוש החלצו בלקוטי תורה, ובדרושי החלצו שלאחר זה ועד נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר בקונטרס החלצו רנ"ט בהוספה, וכנראה שעדיין לא זכינו לזה, ומרקד בינינו להחריב כל חלקה טובה.

אגרות קודש חלק כא אגרת ח'נג

הנהוג בענייני מחלוקת

מענה אודות מחלוקת בין שני מוסדות חב"ד בעיר מסויימת, וביקשו שהרבי יתערב וישכין שלום ביניהם או שימנה ועד שיהיה אחראי לעשות פשרות:

פשוט [...] שה[שם המוסד] ב[שם העיר] צריך להיות ולהתקיים גם לעתיד, כי "כן צווה עלינו מרדכי" דדורנו - הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר - לעשות של"ה בכל מקום דאפשר, ועל אחת כמה וכמה - לקיים הקיימים.

בנוגע לפרטים שחילוקי דעות בין מוסדותינו דשם - הנהוג בכגון זה: כל אחד ואחד בורר לו א' והשנים בוחרים בשלישי, ולפני הג' יבוא דבר שני הצדדים.

מצילום כתי"ק, אלבום "שיעורי לימוד הדת" עמוד 204

כאשר אי אפשר להתפשר: לפנות לרבנים

ממכתב המזכירות לסניפי צא"ח בארץ הקודש (כ"ו סיון תשל"ז):

...באם נתעוררות לפעמים אצלכם איזו טענות להמרכז דצעירי אגודת חב"ד שאי אפשר להתפשר בהן - יורם הבית דין הרבני המרכזי דחב"ד שבירושלים ת"ו.

ספר "צעירי אגודת חב"ד" עמוד 100

בחילוקי דעות: כעצת אגו"ח או רבני חב"ד

מענה (כסלו תשנ"ב):

כבכל המדינות - כשיש חילוקי דעות במוסדות חב"ד - כעצת אגו"ח המרכזית שבמדינה או ועד רבני חב"ד המרכזי שם. אזכיר על הציון.

אגרות קודש מילואים

מענה להנהלת "לשכת עזרת אחים" בנוגע חילוקי דעות בינם ובין אגודת חסידי חב"ד רוסיה על דבר פעולות (כ"ז סיון תנש"א):

בהשאלות וכו' כהנהלת אגו"ח העולמי, כועד רבני אנ"ש הכללי המרכזי, וכן לעתיד לבוא, אזכיר על הציון.

מהעתקת המענה



כאשר יש חילוקי דעות: כהוראות ועד רבני אנ"ש

מענה לוועד רבני אנ"ש בארץ הקודש (ב' ניסן תנש"א):

כפי שאמרתי מכבר וכמה וכמה פעמים - שכל עניני חב"ד שבארץ הקודש שייכים להחלטת והוראת ועד רבני אנ"ש שבארץ הקודש ועליהם להחליט ולהורות בזה, כי עניינים פנימיים של עיר מסויים קהילה מסוימת - שייכים להמרא דאתרא שלהם כמבואר בשולחן ערוך.

אגרות קודש מילואים

הוספה למכתב כללי להנהלת "תומכי תמימים" קרית גת (מוצאי ט' באב תשד"מ):
וכמפורסם כשיש חילוקי דעות בין המוסדות וכיוצא בזה - כפסק דין ועד רבני אנ"ש שליט"א.

מצילום האגרת, תשורה אלפרוביץ-לסקר תשס"ג

מענה (חורף תשנ"ב):

כמפורסם בכיוצא בזה בארץ הקודש, בכל החילוקי דעות בארץ הקודש כהוראות ועד רבני אנ"ש בארץ הקודש.

מצילום כתי"ק, תשורה גורדון-איטקין תשס"ז

מענה לאחד ממוסדות חב"ד בארץ הקודש (תשנ"ב):

בכל עניני חב"ד שבארץ הקודש שבספק, צריך להיות פניה לוועד רבני אנ"ש שיחיו בארץ הקודש כולל שמיעת הטענות ויחליטו ויודיעני ובפירוט יותר.

מהעתקה, תשורה שפירא תש"ס

מענה מהשנים תשמ"ו-תשמ"ז לאחד השלוחים באה"ק והיה חילוקי דעות בעירו:

ככתבי כמה פעמים - בכל צרכי ציבור שבספק או בחילוקי דעות וכיוצא בזה - כהוראת ועד רבני אנ"ש שבארץ הקודש.

ועוד מענה אליו מאותה תקופה:

מוכרח שבהקדם יהיה בכתב - פסק דין ברור מוועד רבני אנ"ש שי' שבארץ הקודש - בנוגע לענינים ב... וההעתק (מהיר אלי).

ספר "צעירי אגודת חב"ד" עמוד 101

בחילוקי דעות בין סניף והנהלה: ההכרעה בידי הנהלה הראשית

ממכתב המזכירות להרב ישראל לייבוב, יו"ר צא"ח בארץ הקודש, והרב מאיר



פרידמן מנהל הסניף של צא"ח בכפר חב"ד בנוגע לחילוקי דעות ביניהם על התנהלות הסניף (ב' אייר תשל"ח):

בקשר להשמועות על דבר חילוקי דעות ביניכם לפעמים בנידון לאופן הנהלת סניף צעירי אגודת חב"ד בכפר חב"ד וכו', הננו לחזור ולהודיעכם - מה שבאמת מפורסם כבר - כי באם אין מכאן בדבר הנדון הוראה ברורה, והצדדים בעצמם אינם יכולים להתפשר, ההכרעה בידי ההנהלה הראשית של צעירי אגודת חב"ד בארץ הקודש ת"ו, כל זמן שאין הכרעה זו בסתירה לפסק דין של רבני אנ"ש שי', כתוב וחתום על ידם, ואשר העתק מזה ישולח לכאן. ופשוט שכל זה צריך - ואפשר - להעשות בדרכי שלום ובדרכי נועם.

ספר "צעירי אגודת חב"ד" עמוד 111



➤ הפתרון לחילוקי דעות בין השלוחים ➤

בירור חילוקי דעות - תפקיד ועד אגו"ח או רבני אנ"ש

מכתב שכתב המזכיר הרב חיים יהודה קרינסקי אל כללות השלוחים שיחיו, בכ"ד

טבת תשנ"ב:

סוכרות
כ"ק ארמור מנחם מענדל שליט"א שניאורסאן
ליובאוויטש
1111
SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
the Lubavitcher Rabbi
770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN, N. Y. 11213

ב"ה, כ"ד טבת ה'תשנ"ב

לכל השלוחים שיחיו

בהתאם להוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א לפני זמן בקשר לחילוקי דיעות
בין שני שלוחים:

"כפשוט זהו מתפקידו העיקרי דועד אגודת חב"ד או דרבני אנ"ש
שיחיו דא"צ"ב, לברר חילוקי דיעות כירב, וז' יברך את עמו בשלום".

הנני להודיע לכל השלוחים שיחיו שבאם תהיינה חילוקי דיעות באיזה
ענין באופן ש"א להכריע הדבר ביניהם,

עליהם לחביא הדבר בהקדם הכי אפשרי לפני ועד אגודת חב"ד או לועד
רבני אנ"ש שיחיו בניו יארק לבירור ופתרון. ובהמדינות שיש שם ועד אגודת
חב"ד או בירד דרבני אנ"ש מארגן יביאו הענין לפניהם, ויעשו כהוראתם.

ועל כ"א"א מהצדדים החובה והזכות לא לעכב את הדיון או יישוב הדעת
שבדבר. גם מובן ופשוט לא לדבר תועה ח"ו איש על רעהו, לא לפני הדיון ולא
אח"כ, וכשר"א לא לערב בע"ח"ב בזה, ולהתנהג כיאות למי שיש עליו התואר
"שליח". וגדול השלום.

בכל חכבוד ונט"ס
י. קרינסקי

בהתאם להוראת כ"ק
אדמו"ר שליט"א לפני זמן
בקשר לחילוקי דיעות בין
שני שלוחים:

"כפשוט זהו מתפקידו
העיקריים דועד אגודת
חב"ד או דרבני אנ"ש שיחיו
דארצות הברית, לברר
חילוקי דיעות כיוצא בזה.
וה' יברך את עמו בשלום".

הנני להודיע לכל
השלוחים שיחיו שבאם
תהיינה חילוקי דיעות
באיזה ענין באופן שאי
אפשר להכריע הדבר
ביניהם, עליהם להביא
הדבר בהקדם הכי אפשרי

לפני ועד אגודת חב"ד או לועד רבני אנ"ש שיחיו בניו יארק לבירור ופתרון.

ובהמדינות שיש שם ועד אגודת חב"ד או בית דין דרבני אנ"ש מארגן, יביאו הענין
לפניהם, ויעשו כהוראתם. ועל כל אחד ואחד מהצדדים החובה והזכות לא לעכב את
הדיון או יישוב הדעת שבדבר.

גם מובן ופשוט לא לדבר תועה חס ושלום איש על רעהו, לא לפני הדיון ולא אחר כך,
ובשום אופן לא לערב בעלי בתים בזה, ולהתנהג כיאות למי שיש עליו התואר "שליח".
וגדול השלום.



כשיש ספק אודות שליח: ההחלטה על ידי המשלח

בכינוס השלוחים העולמי תשמ"ח הכריז הרבי שיתן מענקים וגמ"ח לתשלום חובות השלוחים. לאחר השבת כתב הרבי הוראות בעניין למזכירות, ביניהם על מצב של ספק אם משהו שליח או לא:

בספק: השליח פלוני או לא - על ידי המשלח. בעוד ספקות - על ידי הבית דין דהשכונה. [ועל שורות אלה הוסיף הרבי:] לא על ידי.

חילוקי דעות: סוף סוף מסתיים בשלום אמיתי

מענה לרב ישראל צבי גליצנשטיין מאילת, על מה שכתב שהוא חייב לעזוב את עירו למען השלום (אדר תשמ"ו):

מובן וגם פשוט שלפתור (1) בעיות ומצבים וחילוקי דעות כהנ"ל מתפקידו העיקריים דועד רבני אנ"ש ש' בארץ הקודש; (2) יפנה להנ"ל ויעשה בהתאם. (3) בטח יודע שעל דרך הנ"ל אירע בתוככי אנ"ש שיחיו מזמן אדמו"ר הזקן ועד עתה, וסוף סוף מסתיים ברובא דרובא בשלום אמיתי.

מצילום האגרת, תשורה גליצנשטיין-וולפא תשע"ד

הפתרון לחילוקי דעות: זבל"א ואוטונומיה

מענה לאחד המוסדות בעת מחלוקת בין המנהל לבין אחד מחברי ההנהלה, והמנהל הודיע לרבי שאינו רואה אפשרות לאחדות, ורוצה שהרבי יחליט מי יהיה המנהל:

בהקדם האפשרי יעשו זבל"א (בוררות), כי קצר מכבר כח הסבל מהסכסוכים שביניהם מפני שאין רוצים להתדבר!

מצילום המענה

ליישב הטענות, ולא לבלוע איש את רעהו

מענה למנהל מוסד שכתב לרבי, שהוא מתפטר מעבודתו כי להבנתו הוא גורם בעיות במוסד, ומבקש שהרבי ימנה אחראי חדש כדי לא יהיו בעיות נוספות. על זה בא המענה:

[על ההצעה שיעביר ההנהלה לאחר:] שהוא בעצמו דוקא יהיה [מנהל המוסד].

ועתה יעשו זבל"א לברר הטענות וליישבם, ואחר כך צריך להתאחד באופן של אוטונומיה ולא לבלוע איש את רעהו.

מצילום כתי"ק, תשורה מונדשיין תשע"ג



בעת ויכוח: לדבר בענין אחר

מדברי הרבי ביחידות לאחד השלוחים בנוגע חילוקי דעות בינו ובין השליח האחר בעירו (תשכ"ו):

מאז שנדפס "החלצו" רואים שיכול להיות דבר כזה אצל חסידים. צריכים ללמוד "החלצו". ובשעה שמדברים ונעשה "עקסייטעד" [=נרגש], אז צריכים לדבר בנוגע לענין אחר ולהפסיק.

תשורה טלזנר-גולדשמידט תשע"ד

לעשות שלום, ואם לא - כהחלטת ההנהלה או בי"ד רבני חב"ד

ממענה לאחד השלוחים על חילוקי דעות בינו ובין שליח אחר בעירו (ג' טבת תש"מ):

בתמהון גדול קראתי הנ"ל (שמבקש הוראות ברורות, שפלוגי אומר שאמרתי כך וכך וכו' - ועוד), אמרתי ברור וכמה פעמים שעל פי שולחן ערוך בטענות של אחד לחברו ידונו על דבר זה באסיפת הנהלת אנ"ש שי' שעל אתר. באם לא יחליטו או שלא יקיימו ההחלטות וכיוצא בזה - יפנו לרבני אנ"ש שי' שיפסקו דין. באם צורך שיהי' הפסק דין בכתב...

ומענה נוסף באותו ענין:

על פי שולחן ערוך בסכסוכים שבין אדם לחברו (ובפרט שקורא לזה "שפיכת דמים"), וכמה פעמים - יכול וצריך כל אחד ואחד לעשות שלום בעצה טובה, על ידי שליח (כהרב רייטשיק שי' וכיוצא בזה), אבל לא בתור פסק דין כלל. - כשהעצות והשלוחים לא נתקבלו מאיזה סיבה שתהיה אזי על פי שולחן ערוך - באם לא התדברו הצדדים ביניהם - על התובע להזמין הנתבעים לבית דין רבני חב"ד, כפשוט...

אגרות קודש מילואים

מי הראוי להיות דיין בענין זה

מענה לעסקנים באחד ממסדות חב"ד, שרצו להתדיין בפני רבנים שאינם מאנ"ש:

א וילדע הצעה בתכלית.

אין זה דין תורה במסחר וכיוצא בזה, כי אם ענין פנימי ומצער של עסקנות ליובאוויטש, [ולכן] צריך להיות בדוקא מאלו: [א] שלא יפרסמו כלל בחוץ, [ב] שעניני ליובאוויטש צריכים להיות יקרים להם, [ג] שזכו להיות חסידי כ"ק מו"ח אדמו"ר מייסד ה[...]

שאז יש לקוות שיתבוננו מהו המתאים לרצונו של המייסד.

מצילום כתי"ק, תשורה ריבקין-סימפסון תשס"ט



תפקיד ההנהלה המרכזית: לשמוע הטענות ולטפל בזה

מענה לשאלה בנוגע ליחסי עובד מעביד באחד ממוסדות חב"ד:

מפורסם שאמירתי לאחד - אינו מחייב כל אנשים זולתו (שבאם לאו - הייתי מוסר הדברים להם באמצעות המזכירות, או ישר).

הנאמר על דבר מחלוקת - אינו חידוש משלי כי אם מאמר רבותינו ז"ל, והאם זה שייך לפלוני או לפלוני בפרט - פשוט שצריך להיות שמיעת ב' הצדדים ומבלי זה - אין בידי לומר הוראה בזה, ושמיעת הטענות וכו' - שייך להנהלה המרכזית (ואינה מענייני כלל) ובמילא עליה לחוות דעתה בזה...

בנוגע לפועל - יציע כל המצב והנימוקים וכו' לפני ההנהלה המרכזית וכו', כי אליה שייך כל הנ"ל.

מצילום כתי"ק, תשורה כינוס השלוחים צרפת תשע"ו

מענה בנוגע לחילוקי דעות בין הנהלת אחת הישיבות והצוות החינוכי (תשל"ד):

כיון ששני הצדדים הם חלק מתומכי תמימים - פשוט שלכל לראש צריכים לפנות למרכז תומכי תמימים וק"ל.

אגרות קודש חלק כ"ט, אגרת יא'רמט

בחילוקי דעות: כדעת הרוב

ממכתב (כ"א חשון תשכ"ה):

...מובן וגם פשוט, שכשיש ועד, בן כמה אנשים, ועד שנמנה לפני מאורע פלוני, אי אפשר לבטל החלטה שלו, אפילו באם לא נראית לצד א' החלטת הוועד, אין לגרוע סמכות הוועד, שהרי סוף סוף אין דרך אחרת לנהל ענינים בהם מעורבים כמה אישים, מבלי שיהיה איזה גוף שיתווך ביניהם ויחליט במקום שיש חילוקי דיעות, החלטה (על פי תורה) דאחרי רבים להטות.

אגרות קודש חלק כג, אגרת ת'תתקג

ממכתב להנהלת צא"ח בארץ הקודש (ט"ז טבת תשכ"ח):

פשוט שהפסק דין אחרי רבים להטות חל גם על הנהלת צעירי אגודת חב"ד. ותוכנו שגם על המיעוט לעשות כדעת הרבים ובאופן כאילו גם מלכתחילה הייתה זו דעתם, היינו עשיה שלימה ובמסירה וכו'. וק"ל...

ספר "צעירי אגודת חב"ד" עמוד 97



חילוקי דעות: להתאסף ולהחליט מה לעשות, ומי בראש

ממענה בנוגע לחילוקי דעות באחת הערים בארצות הברית על דבר "כולל אברכים" שעמד להפתח שם:

להתקבץ יחד עם עסקני אנ"ש שיחיו דשם להחליט מה ואיך לעשות בכל הנ"ל, ויעשה בזה בהקדם הכי אפשרי, ועוד ועיקר לקבוע מי בראש.

מהעסקת המענה

תפקיד מנהל המוסדות: לסדר הענינים ולהשכין שלום

ממכתב לרב דניאל עמרם, אז שליח בליאון, צרפת (כ"ה שבט תשל"ז):

לכתבם אודות החיכוכים בעבודת ההפצה שיש להם עם כו' - יתקשרו בהקדם עם הרה"ג והרה"ח הו"ח אי"א נו"מ וכו' הרב"א שי' גאראדעצקי שנמצא עתה בפאריז ויספרו לו בפרטיות ובטח יסדר הענינים וישכין השלום.

אגרות קודש חלק לב, אגרת יב'נה

כשיש חילוקי דעות: לחלק הפעילות

ממכתב לרב אפרים וואלף (ד' ניסן תשל"ב):

... בהענינים שלא יבואו לדעה אחת - להשתדל לחלק הפעולות ביניהם, ופשיטא להיות כל אחד ואחד עינו טובה ונהנית מהצלחת רעהו בפעולותיו הוא.

אגרות קודש חלק כז, אגרת ישסה

מדברי הרבי ביחידות לאחד השלוחים בנוגע לחילוקי דיעות בינו ובין שליח אחר במקומו (תשכ"ו):

זה תלוי בשניהם. לא אמרתי בפירוש שצריכים לעשות חלוקה, אבל אם אי אפשר באופן אחר אזי יותר טוב [לעשות חלוקה]...

מרשימה שרשם לאחר היחידות

תפקיד הבית דין: לשמוע הטענות ולפשר ביניהם

ממענה לאחד מרבני אנ"ש, שפסק בענין מסויים ואמר שמאחר שהוא שליח, אזי יש לו את כח הרבי וכולם מחוייבים להשמע לו, כתב הרבי:

...מפורסם שאין מתערבין מעבר לים בפסקי דין רבני אנ"ש שי' שבארץ הקודש באם יש חילוקי דעות - כי זהו תפקידו והעיקרי של בית דין חב"ד שבארץ הקודש. ואינו מובן כלל וכלל מהי השייכות להשליחות ותוקפה!?



יש בארץ הקודש כמה וכמה שלוחים, האומנם הפירוש שאף שאמרו חכמינו ז"ל שאין דיעותיהן שוות - אומר המשלח שכל אחד ואחד צודק נגד כל חבריו! כשיש חילוקי דעות בין השלוחים - פשוט שעל הבית דין לשמוע טענות ב' הצדדים בפרטיות הדרושה, ולפשר ביניהם, וזהו תפקידו וכנ"ל. מצילים כתי"ק, ספר "תפארת יהודה קלמן" עמוד 63

אין לדיין אלא מה שענינו רואות

מענה לאחד השלוחים על חילוקי דעות בינו ובין שליח אחר במדינתו:
ריבוי פעמים הבאתי פסק דין השולחן ערוך דאין לו לדיין אלא מה שענינו רואות - ותמיהני אם יש מי שאומר בשמי שאני מצווה ההיפך!!

מענה נוסף לאותו שליח, באותו ענין:

...עניתי כמה פעמים כיוצא בזה וכתבתי שזהו על פי שולחן ערוך ובמילא לא שייך בזה שינוי וכל אחד ואחד שואל עוד הפעם וכו', על פי שולחן ערוך אין לו לדיין אלא מה שענינו רואות וישאלו חוות דעת רבני אנ"ש שיחיו על אתר.

מענה נוסף לאותו שליח, בענין דומה (פורים קטן תשנ"ב):

מכבר הזמן שאנ"ש בהמדינה יסדרו עניניהם על אתר, ובפרט אין עצה אחרת - כי אין לו לדיין אלא מה שענינו רואות.

מהעתקת המענות

להזמין ולדון על פי תורה

מענה לאחד השלוחים, שהיה לו סכסוך עם שליח שהביא לעבוד תחתיו:
באם חושב שפלוני מזיק לו יזמין לו לדיין על פי תורה ובהקדם כמובן. מהעתקת המענה

לא לפרסם חילוקי דעות לאנשים מבחוץ

ממכתב לרב שניאור זלמן גרליק, רבה של כפר חב"ד (כ"ח טבת תשי"ז):
מנהגן של ישראל ומנהג אנ"ש והחסידים ביחוד, שבמקום שיש סכסוך וחילוקי דעות וכו' אין מפרסמים ומוציאים הסכסוך החוצה, ומשתדלים בכל תעצומות עוז לברר הענינים בפנים ובהקדם ולקרב הלבבות, ואדרבה - עוד בתוספת על המצב שהיה קודם הסכסוך, וכהוראת רבנו הזקן באגרת התשובה סוף פרק ט', ובלשון רבותינו ז"ל - כמעלת רחוק שנעשה קרוב. ופשיטא שכן צריך להיות בכל עניני כפר חב"ד. "צדי"ק למלך" חלק ו, אגרת מה



ממכתב לרב זושא וילימובסקי (ב' שבט תשט"ו):

נהניתי ממה שכתב אודות התועדות דיום הגאולה בכפר חב"ד, ואשר הי' ברוב עם והמתאספים נתעוררו. ולכן פליאה בעיני ותמיהני וגם נצטערתי, כשראיתי מכתב כתוב ביד אחד שאינו שייך לאנ"ש שאינו שבע רצון מהתועדות הנ"ל ומביא לראיה שמר [...] אמר לו בקורת (קריטיקע) במלים מבהילים בהנוגע להתועדות הנ"ל. ואם גם באמת לא היה שבע רצון מאיזה פרטים שבהתועדות - צריך היה להתדבר על דבר זה מקודם עם הנהלת הכפר מסדרי ההתועדות.

ואפילו לאחר זה אם יש לו קובלנא או טענות או גם יותר מזה, הרי לא זה המקום לספר לאנשים המשמיצים את חב"ד, שבודאי לא הם יתקנו אם יש דבר הצריך תיקון. והאריכות בדבר הפשוט אך למותר. מראש אמרתי שאפשר לא היה דברים מעולם, אבל שוב נתודע לי שהנ"ל אומר ברור ששמע זה ממנו ומביא את הדיבורים שאמר! אגרות קודש חלק י, אגרת ג'רמה. תשורה וילימובסקי תשס"ח

ממכתב להנהלת אגו"ח ארץ הקודש (כ"ג אב תשט"ז):

...בהמשך להנ"ל מוכרחני להוסיף עוד נקודה, אף שגם היא מבוארת ופשוטה, שפשוט הדבר שאין להוציא ולפרסם בחוץ הסכסוכים וחילוקי דיעות שבין עסקני חב"ד, וכל העושה כן - מביא הוא נזק לכללות עניני חב"ד. ואין זה רק חובל בעצמו שפטור בדיני אדם, אלא גם חובל בעניני חב"ד בכללותה.

השלמה לאגרות קודש חלק יג, אגרת ד'תרמו

מדברי הרבי ביחידות לאחר השלוחים בהיותו בעיר מסויימת, ואירע סכסוך בין מנהל המוסד בו עבד לבין השליח האיזורי (כסלו תשל"ג):

ווען ליובאוויטשער יונגערלייט האבן עפעס צווישן זיך, מ'טאר ניט אריינמישן קיין בעלי בתים.

"שליחות כהלכתה"

לא לערב אנשים מבחוץ בחילוקי דעות

ממכתב להנהלת כפר חב"ד (כ"ח אלול תשט"ז):

במה שכתבו אודות המדריך מארגון פלוני ודוקא הוא יציל את המצב ויהפכנו מן הקצה אל הקצה. - כבר כתבתי דעתי ברורה שהמצב הכספי הוא אך ורק מפני העדר קירוב הלבבות שבין אנשי הכפר. ולדאבוני ולצערי עוד יותר מהעדר קירוב לחוד. ובאמת - גם בשכל אנושי ואפילו בשכל דנפש הבהמית מובן, אשר כשכל אחד מביט על חבירו שהוא מתחרה (קאנקורירט) בו, משתלשל מזה לא רק העדר סיוע של אחד



לחבירו אלא - הפכו. ובפרט על פי המבואר בדברי רבותינו ז"ל ובתורת החסידות ביחוד, אשר השלום דוקא כלי מחזיק ברכתו של הקב"ה, וברכנו אבינו כולנו כאחד וק"ל.

ובהנוגע לעצם השאלה דהבאת איש מבחוץ, מובן שיש להביא בחשבון מה שיראה ויתגלה לעיניו בכל האמור. כי הרי אינו דומה אורח הבא לשעה והתבוננות שלו - לזה שבא על מנת להיות מדריך מנהל ומייעץ בענינים היום יומים. וכיון שאי אפשר לפעולות בני אדם והסתדרותם שיהיה בשלימות, קודם שעושים צעד אחראי - יש להתבונן הדק היטב אם אין חשש להיזק ראייה...

מכתב להנהלת כפר חב"ד, כ"ח אלול תשט"ז. "כפר חב"ד" חלק ב עמוד קנח

מענה להנהלת סמינר "בית רבקה" בכפר חב"ד (כ"ז תשרי תשל"ז):

(2) כמנהג כל העולם כולו - הבית רבקה מתנהל על פי החלטות ההנהלה שלו, וכפי שאמרתי מפורש וכמה פעמים [כולל, כפשוט, החלטות האחרונות]...

(5) באם חס ושלום, ימצאו אנשים שירצו לערב בפתרון דהנ"ל - משרדים ואנשים מבחוץ וכו' - יתבוננו אשר הבית רבקה הוא מוסד כ"ק מו"ח אדמו"ר וק"ל.

אגרות קודש חלק לב, אגרת יא'תתקסב

מדברי הרחמ"א חדקוב לרב אפרים וואלף בטלפון, ערב ראש חודש אלול תשל"ג:

בענין הודעתו של ר' [...] על דבר [...] שהדבר נמסר למשרד החינוך, היו צריכים לדבר בענין זה ביניהם או על כל פנים דורך קומען, אבל מדוע למסור הדבר לשלישי. כל הענינים בין אנ"ש ומוסדות צריך להיות דין בחב"ד שאנשים צדיקים לא יכנסו ולא ידעו מהדבר. הנ"ל בכלל אינו מובן בפרט שאחר כך עושים מה מצינו ואפשר ללמוד קל וחומר.

"ימי תמימים" חלק ו עמוד 197

לא להוציא הענין מחוץ לחב"ד כלל

מכתב לרב שלמה יוסף זוין בענין מחלוקת שהתביעה הגיעה לידי בד"ץ העדה

החרדית (כ"ד תמוז תשל"ה):

בודאי זכורה לכת"ר פרשת החלוקי דיעות בנוגע לקרית גת ומצורף בזה מענה על

מכתב שקבלתי, שאינו זקוק לביאור נוסף.

וכיון שבראש הבית דין המוזכר במכתבי עמד כת"ר (בפסק דין מיום כ"ו טבת

תשכ"ה), הרי בקשתי שגם עתה ימשיך בהנ"ל, אפילו באם זה קשור בטרדות וכו'.

וכראב"ד ביכלתו לצרף החברים דאז, או בהוספה עליהם או בלעדם וכו' כמבואר



בפוסקים. ובלבד שסוף סוף יהיה שלום בהנ"ל, לא "יוציאו" הענין מחוץ לד' אמות של חב"ד כלל.

אגרות קודש חלק ל, אגרת יא'תקפ

בהמשך לכך, שלח הרבי באותו יום מכתב לספרא-דדיינא של בד"ץ העדה החרדית, שצורף למכתב להרש"י זוין:

במענה למכתב כת"ר אודות החילוקי דיעות בקשר עם מוסדות חב"ד בקרית גת, ולפלא קצת שכנראה נעלם מכת"ר שעוד מקדמת דנא כשהיו חילוקי דיעות בנוגע למוסדות האמורים, הביאו דבריהם בפני בית דין שנבחר על ידי כל הצדדים, אשר התווה קוי הנהלת המוסדות מאז ולהבא, ובזה כמה נקודות הנוגעות גם בחילוקי דעות דעתה. שעל פי זה הרי ההמשך צריך לבוא לפני בית דין האמור.

אגרות קודש חלק ל, אגרת יא'תקפא

חילוקי דעות בין רב העיר ובין השליח

מענה לרב מאיר גרינברג, חבר ועד רבני ליובאוויטש, בנוגע לשאלתו על דבר חילוקי דעות בעיר מסויימת, בין השליח והרב במקום שהוא מאנ"ש (אדר"ח כסלו תשנ"ב):

כפשוט בכל ענינים הנוגע לרבנות וכו' שייך לוועד רבני אנ"ש המרכזי.

מהעתקת המענה

חילוקי דעות: להתדבר ביניהם או לפנות לרבני אנ"ש

מענה לרב צבי הירש רביסקי, כשהיה בשליחות בלדיספול, איטליה, בעקבות חילוקי דעות בין הפעילים שם:

מוכרח שאנ"ש שיח' יתדברו ויתאחדו און אן פשט'לאך. ובמקום ספק כפסק דין רבני אנ"ש, וגם כן בלי פשט'לאך. אזכיר על הציון.

מהעתקת המענה

מענה בנוגע לסכסוך בין אחד העובדים לבין מנהל המוסד (תשנ"ב):

בודאי ועד הרבנים שי' יעיינו ויסדרו או שיתדברו ביניהם.

"בית חיינו" גליון 123

חילוקי דעות: להתדיין בפני רבני אנ"ש שאינם נוגעים בדבר

ממכתב לרב מנחם בנציון וילהלם מירושלים, בענין מחלוקת מסויימת (כסלו תשכ"ה):



וכנוהג ישראל בכגון דא (שמנהגם - תורה היא) יציעו כל הענין לפני ג' רבנים מאנ"ש שאינם נוגעים בדבר כלל - הרב זווין שי' שיצרף אליו עוד שנים וכפי שמבקש הנני אותו - ויורום דרכי תורתנו הקדושה ופסק דין בזה, וכן יעשו.

"מקדש מלך" חלק א עמוד 202

ממענה ל"וועד ספר תורה לילדי ישראל", כאשר היה חילוקי דעות בין הסניף שלהם בניו יורק ובין ועד רבני אנ"ש בארץ הקודש (תשמ"א):

באם יהיו פרטים שלא יתדברו ביניהם - כהחלטת בית דין רבני אנ"ש שי' ניטראלי. מהעתקת המענה

ממענה לאחד ממנהלי מוסדות חב"ד המרכזיים בארץ הקודש (סיון תש"נ):

להיות שכמה וכמה מהענינים הם בארץ הקודש, וכן כמה וכמה מהרבנים נמצאים שם על אתר, ואם יש רבנים שהם נוגעים בדבר או צד בזה... [יפנה] לרבנים שאינם מעורבים בזה...

מהעתקת המענה

חילוקי דעות בעיר: לא בפני רבני אותה העיר

ממכתב לוועד רבני אנ"ש בארץ הקודש (ג' שבט תשמ"ג):

מכאן ולהבא נכון הדבר אשר בחילוקי דעות שבין המוסדות והארגונים שבעיר עצמה, לדוגמא ירושלים וכפר חב"ד וכו', שיהיה הבירור והדין תורה לא על ידי הרבנים שבעיר זו עצמה.

ההדגשה בזה מכאן ולהבא, כי בפסקי דינים והוראות שכבר ניתנו באיזה אופן שיהיה - בתוקפם עומדים.

"מקדש מלך" חלק א עמוד 209

אין לשער ההיזק אם יגיע לערכאות

מענה:

אמרתי ברור לכל ששאלוני בנדון זה, שכל זה צריך להיות אך ורק על ידי רבנים (נוסף על העיקר שכן הוא על פי שולחן ערוך) הרי אם רחמנא ליצלן יגיע לערכאות, אין לשער ההיזק (לכל לראש - להצד שהתחיל והגיש לערכאות) והחילול השם הגדול וכו' וכו' וד"ל.

מה עליו לעשות בזה - גם כן כנ"ל על פי הוראות רב שאינו נוגע בדבר.

מצילום כתי"ק, "כפר חב"ד" גליון 770



בעל הגאולה יגאלו מהגוזמאות

מענה לאחד השלוחים שהרגיש שיש כאלו בעירו המצירים את עבודתו ומשיגים את גבולו, ומקשים על עבודתו בניהול המוסד (י"א תמוז תשל"ז):

(1) בהנוגע לנותני המודעה וחבריהם שי' - איך להשפיע עליהם, תלוי בהבירור ממך מקבלים השפעה.

איך להתנהג עמהם - תלוי בהסיכויים מה יצליח יותר.

(2) בטענותיו לאנ"ש שי' שם - כיון שלאחרי כל זמן זה כותב בחריפות כזו, הרי יזמינם לרבני אנ"ש שי' וסוף סוף - יבררו הרבנים הטענות ויעלו חוות דעת שלהם בכתב.

כל הנ"ל כתוב לפי דעתו וסגנונו - במכתבו . . איני מבין כלל וכלל, ואף שמתוך צער עלול אדם להגזים ובגוזמא כפולה וכו' - אין כל הכרח כלל להביא בפועל כל מה שעלול להיות וכו'.

ויהי רצון שבעל הגאולה (שהוא שלחו לייסד המוסד ב . . ואין מובן כלל כתבו שימסרו וכו') יגאלו מהגוזמאות ואפילו ממנה שישנו במציאות הענינים שאינם רצויים...

אגרות קודש חלק לב, אגרת יב'קנז



➤ מוסדות חדשים: הזהירות מהשגת גבול ➤

בלי הבית חב"ד המרכזי אין לייסד בית חב"ד בעיר

מכתב יו"ר מזכירות הרבי הרב חמ"א חדקוב, אודות בית חב"ד הפועל בעיר מרכזית (כ"ח אייר תש"נ):

במענה לכמה שואלים הנני להודיע כי הבית חב"ד שב... ואשר מתנהל ע"י הרב... הנה הבית חב"ד הזה הוא היחיד ב... המוכר ע"י המרכז העולמי של ליובאוויטש (מזכירות, מחנה ישראל ומרכז לענייני חינוך) שמשרדם המרכזי הוא בברוקלין ניו יארק, ובלעדו אין הרשות למי שהוא ליסד ולנהל ב... בית חב"ד אחר או לפעול איזו פעולה שהיא בשם ליובאוויטש, מבלי שתהי' רשות ברורה ומפורשת בכתב מהמרכז הנ"ל.

ובאם מי שהוא טעה או שגג ופעל בניגוד להאמור לעיל, שזה פשע גדול מאוד אשר מתעה אחרים ומחטיאם ר"ל. אשר ע"כ בטח כולם בחזקת תמימים וישרים וישתדלו תיכף לחזור מטעותם ויפסיקו תיכף ומיד את פעולותיהם הנ"ל.

ומה טוב שיודיעו לנו שהפסיקו בכדי שאם תגיע לידנו ע"ד פעולה הבלתי רצויה של מי שהוא, נדע גם שכבר חזר מזה וישמח לבנו. ובמקום שבעלי תשובה עומדים כו'. מצילום המכתב

לא ייעשה כן, וטעות חוזר לעולם

כשנה לאחר מכן, הוסיף הרב חדקוב וכתב עוד בעניין זה לאנ"ש באותה העיר (בדר"ח תמוז תנש"א):

לאנ"ש שי' ב... שלום וברכה!

באשר הגיעתנו שמועה מבהילה שמי שהם פתחו - או עומדים לפתוח - ב... מוסד חדש בשם מרכז חב"ד, בית חב"ד וכדו', דבר פשוט אשר בשום אופן לא יעשה כן, בלתי אם טעו, וטעות חוזר לעולם.

לכן מצאתי לנכון להודיעם שהמכתב מהמזכירות מיום כ"ח אייר תש"נ, נידון חב"ד ב... עומד על תקפו בכל הפרטים.

וליתר שאת הננו להבהיר הענין באופן ברור לכל או"א:

אשר הרב... שי' הוא השליח ב... והמוסד בית חב"ד דהתם הוא המוסד היחיד של חב"ד שיש לה שייכות ב... עם עניני חב"ד - ליובאוויטש, ובלי רשות השליח הרב



. . שי' אין רשות למי שהוא לפתוח שום מוסד או לעשות שום פעולה על שם חב"ד - ליובאוויטש ולהדפיס שום ענין הקשור עם חב"ד - ליובאוויטש ב...
ובטח מכאן ולהבא יתאחדו וישתתפו כל אנ"ש שיחיו ב . . בהפעולות דהבית חב"ד מתוך אחדות אמיתית.

מצילום המכתב

נבהלתי לשמוע, ובטח יפסיקו

אחד מאנשי העיר כתב לרבי באותה תקופה בעניין זה, ומסקנתו הייתה, "...לכן החלטנו להמשיך בכהנ"ל. ולא נפסיק רק בהוראה מפורשת מכ"ק אדמו"ר שליט"א".
על כך כתב הרבי:

נבהלתי לשמוע שהיפך אזהרה מפורשת עושים כנ"ל!! ובטח יפסיקו ויודיעני.
מהעתקת המענה

זו האמת והמציאות, ומהו הספק?

גם יו"ר המזכירות הרב חזקוני עצמו, כתב באותה שעה לרבי, אשר הוא עורך מכתב פומבי, שתוכנו "להודיע שהרב . . הוא שליח כ"ק אדמו"ר שליט"א והבית חב"ד הוא המוסד היחידי המוכר ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א ושכל עניני חב"ד ורצונות כ"ק אדמו"ר שליט"א צריכים להיות מנוהלים רק ע"י הרב . . והבית חב"ד". על כך השיב הרבי:

הרי זה האמת והמציאות ומהו הספק בהודעה ע"ד זה.
מהעתקת המענה

מהו ההכרח להתחיל מחלוקת חדשה?

בתחילת שנת תשמ"ה, אחד המוסדות המרכזים האחראים על שילוח השלוחים, החליטו שרוצים למנות שליח עבור קמפוס בעיר בה כבר פעל שליח (במסגרת מוסד מרכזי אחר), והשליח לא הסכים שיעשו פעולות באזורו ללא רשותו.
הנהלת המוסד הראשון רצו לשלוח מכתב להמוסד האחראי על השליח הנ"ל להסביר להם מדוע זה באחריותם ולא באחריות המוסד האחר, ושלחו נוסח המכתב אל הרבי. וקיבלו מענה (כ"א חשון תשמ"ה):

מהו ההכרח להתחיל מחלוקת חדשה,

והעיקר - לדחוק להכנס להתחיל במקום שיש כבר פעיל מכמה וכמה שנים ומצליח.
"שליחות כהלכתה" עמוד 298



מוסד חדש: בלי השגת גבול מאלה שכבר מתעסקים בהפצה

מענה להנהלת צא"ח המרכזית, על כתבם שאברך אחד הציע לפתוח סניף צא"ח באחת השכונות בניו יורק, ושלאחר אסיפת הנהלת צא"ח וכן לאחר שדיברו עם הרחמ"א חזקוב, מסכימים לכך בתנאי שיאסוף הכסף הנחוץ לשנה הראשונה של עבודתו בשליחות (ו' כסלו תשל"ז):

באם אין בזה השגת גבול דאלו המתעסקים בהנ"ל עד עתה (או בסמיכות - ויגרע על ידי הנ"ל). על ההנהלה לדון בזה וכו'.

מהעתקת המענה, ארכיון צא"ח

לברר שאין בזה השגת גבול

כשתכנן הרב ישראל דערען מקונטיקט לעבור לעיר חדשה, כתב על זה לרבי וקיבל מענה:

לברר אצל המל"ח וצא"ח שאין בזה השגת גבול.

מדבריו בעת כינוס השלוחים

"טיפשות לומר שאמרת... לעשות היפך פסק דין השולחן ערוך!"

בשנת תשמ"ז, אחד מאנ"ש בירושלים רצה לפתוח כולל בשכונת גבעת שאול בירושלים בתור מחלקה של "תומכי תמימים", בלי לקבל רשות מהנהלת "תורת אמת" וכולל "צמח צדק" בעיר העתיקה. על כך הוא קיבל המענה הבא:

מאין לקח הסמכות ליסד מחלקה לתומכי תמימים במקום אשר נשיאי חב"ד יסדו תורת אמת.

ומענה נוסף מאותה תקופה:

האמנם אינו יודע שכ"ק רבותינו נשיאנו יסדו ישיבה תורת אמת בירושלים ת"ו - ולשם יכוון מושפעיו שיחיו בשעה טובה ומוצלחת.

בהמשך לזה פנה אותו אברך לאחד מרבני אנ"ש לשאול אותו על הנושא, וקיבל ממנו פסק עם הסברות להתיר, ובין הדברים כתב "בנוגע למה שהרבי אמר השגת גבול, ידוע שהרבי מאוד מקפיד בנוגע להשגת גבול ובאם הוא שלח משקה (לאחר שקיבל את הדו"ח והפרוטוקול...) ברור שאין כאן השגת גבול, ובפרט שזה בעיר העתיקה וזה בגבעת שאול, זה במזרח ירושלים וזה במערב ירושלים". הנהלת תורת אמת שלחה פסק זה לרבי, וציינו על קטע הנ"ל "זה מה שהם מפרסמים על אישור כ"ק אדמו"ר שליט"א כביכול להקמת ה"מכון" שלהם", וקיבלו מענה (ט"ו שבט תשמ"ז):



כל זה שייך ויתן לועד רבני אנ"ש שבארץ הקודש.

הכרזתי בהתוועדות - שטיפשות לומר שאמרתי רחמנא ליצלן לעשות היפך פסק דין השולחן ערוך - ורק טיפש יאמין לזה.

ספר "תורת אמת" עמוד 451

כל המרבה הרי זה משובח - אבל בלי להילחם

ממכתב לרב שמעון יעקובוביץ מירושלים (ז' שבט תשט"ו):

ומה שכתב אודות התיסדות בתי כנסת חב"ד בירושלים ת"ו במקומות שונים, הנה, בכלל, פרטים ופרטי פרטים יש בזה המשתנים מזמן לזמן ותלויים בתנאי המקום, שלכם קשה לאמר דבר החלטי בזה בריחוק מקום, ורק בנקודות כלליות, אשר, בכלל, כל המרבה בתי כנסיות כאלו הרי זה משובח, כיון שריחוק המקום, לפעמים, מונע מכמה מאנ"ש להתפלל בבית כנסת דנוסח חב"ד, ועל אחת כמה וכמה שאותם שאינם מאנ"ש לעת עתה אינם נמשכים.

לאידך גיסא מובן, שאין עניין בית כנסת אחד להתחרות עם בית כנסת חב"ד השני, כי אף שקנאת סופרים תרבה חכמה, אבל אין צורך להיות באופן שילחמו על מתפלל פלוני או פלוני זה מושך לכאן וזה מושך לכאן.

אגרות קודש חלק י, אגרת ג'רנד



שליטת השגת גבול בפעילות

יישנו בעל הבית - ולא לעשות פעילות שאחר עושה

מדברי הרחמ"א חדקוב בטלפון לרב אפרים וואלף (כסלו תשל"ח):

הגיע מכתב מ[...] בענין פעולותיו בין אנשי הצמרת בצבא, יש למסור להנ"ל שאת הפעולות החינוכיות והטובות בהשפעה בעניני תורה ומצות בין אנשי הצבא בכלל צריך להמשיך בזה.

אבל בענין הפעולות בין הגדולים שבצבא, צריך לדעת מה יאמרו הבריות, כי כבר עשרות בשנים שישנו אחד שהוא הבא כח לדבר ולפנות אל הגדולים שבצבא ואי אפשר להתערב בענינו ולהראות לאנשים שישנו שני שגם כן עוסק בפעולות אלו ושאינן אצלנו ארדננג.

משום כך אינו צריך לעשות פעולות המוטלות על השני, שהשני לא יצטרך לחשוב אולי כבר היה משהו שפעל בענין זה.

לא צריכים שיהיו שני חד בדרא, בכל פעולה ישנו ראש יד ולב, אבל הראש הוא רק אחד, ולדוגמא כאשר מביאים אנשים לכפר חב"ד צריך אחראי לפעולות אלו לדעת מזה ויש לתאם הדבר אתו.

כאמור כאשר הנ"ל עוסק בעניני חינוך זה טוב, אבל צריך לדעת שישנו אחד אוטוריטיט, והוא אינו יכול לפרסם לכל אחד הפעולות שעושה ולכן כש... מדבר עם משהו בענין מסויים כשיבוא אחר וידבר זה יכול להפריע וכו'.

ממילא ר'... אינו צריך לעמוד דוקא בא' משני הקצוות או לפעול דווקא עם הגדולים או שלא לפעול בכלל, אלא צריך להמשיך בפעולות החינוך הטובות ושענין זה לא יפעל בו חלישות, כי אפילו בחינוך בעניני היהדות ולדוגמא בקיבוץ, זה לא טוב שיבואו יום אחד יום שני פעילים שונים מאחרים, וכאן בענין זה שזה בדקות הרבה יותר צריך לדקדק בזה יותר...

תשורה פישר-לבקובסקי תש"ס

מה דעתו בעניין השגת גבול ?

ממענה בקשר לפעילות מסוימת:



מה דעתו בעניין השגת גבול? או שמזומנת אצלו ההסכם העסקנים דאנ"ש שי' שעל אתר.

מצילום כתי"ק, תשורה קרומבי-גאנזבורג תשס"ה

"ברצונו הטוב, של השליח שי' דשם"

מענה הרבי לאחד שכתב שרוצה לשליחות במקום מסויים (שלחי אלול תש"נ):
כל הנ"ל הוא באם: 1) בהסכמה מלאה, וברצונו הטוב, של השליח שי' דשם. 2)
שלילת השגת גבול בתכלית.

יומן "פאקס א שיחה"

לא להעתיק פעילות קיימת

בשנת תשי"ד, רצה הרב שניאור זלמן קייזן לייסד סניף נשי חב"ד בעירו קליבלנד, עיר בה היה קיים כבר ארגון של נשים יהודיות, וקיבל מכתב מהרבי (י"ז טבת תשי"ד):
בהנוגע למה שכתב אודות ארגון נשי ובנות חב"ד, אשר יש כבר ארגון מעין זה שמתאספים בכל שבת. הנה פשיטא שאין כדאי לגרום לפירוד הלבבות, אבל לאידך גיסא, אין לוותר גם על עניין הפצת הוראות החסידות דרכי' ומנהגי'.

ושני דרכים בזה, אם באפשרי - להפוך הארגון שכבר ישנו שיתאים גם לתכלית זו הרי מה טוב. ואם יגרום זה למחלוקת וכיוצא בזה, אזי יש לארגן ארגון כנ"ל אשר יתאסף בזמנים שונים מאסיפת הארגון שכבר ישנו, והלימודים יהיו גם כן כעין העדפה ותוספת על הלימוד שכבר קבעו בהארגון שישנו, אבל לא כעניין התחרות (קאנקורענציא).
ובוודאי יש למצוא דרך דיפלומטי לזה.

מצילום האגרת, תשורה קוטלרסקי-הערץ תשע"ד

מענה להנהלת צא"ח המרכזית על ההצעה לעשות משהו בדומה לפעילות "איגוד למען קיום היהדות" שעסקו בפעילות לתיקון חוק "מיהו יהודי" (אייר תשל"ב):
כיוון שהאיגוד מתעסק מכבר בכל הנ"ל אין כדאי להכפיל העניין כו' (אלא שיכולים להציעם שישלחו גם לפלוני ופלוני כו').

אגרות קודש חלק כז, אגרת י'תב

שנתיים אחר כך, במענה על דו"ח הנהלת צא"ח המרכזית, כתב הרבי (ר"ח ניסן תשל"ד):

... (2) [הנהלת צאגו"ח] צריכה להתעסק בענייני צאגו"ח, מה שאין כן ענייני האיגוד למען קיום כו'.

אגרות קודש חלק כט, אגרת יא'קא



מדברי הרבי ב'יחידות' יום ה' פ' דברים תשכ"ו לחברי הנהלת ישיבת "תומכי תמימים ליובאוויטש" המרכזית:

בעניין הקמת מוסד בבוסטון בדומה לישיבת "הדר התורה" בברוקלין - צריכים לברר האם אין כאן עניין של כניסה למחלוקת וכו' שכן, לפי השמועה, הרי הרב לוי יצחק הורביץ נ"י הנקרא האדמו"ר מבוסטון פתח מסגרת ישיבה כזו, לומד עם צעירים שיעורים ופועל עמם גדולות והשפעתו עליהם רבה עד כי כמה וכמה מהם (הרבה) נתקדשו ליהדות מסורתית.

על כן צריך לברר תחילה האם לא יכנסו על ידי זה למחלוקת כו'.

"משבחי רבי" עמוד 197

לא לפתוח בית הכנסת או מוסד במקום מחלוקת

ממכתב (ז' טבת תשכ"א):

ה) אודות בית כנסת חב"ד - צריך לברר באם אינו קשור במחלוקת וכיוצא בזה ובמקום ספק, הרי הכלל הוא, שב ואל תעשה עדיף, ובפרט שיש מקום בשכל לומר, שכשאין בית הכנסת חב"ד מיוחד, יש לדרוש בכל בית הכנסת עניין חב"ד, מה שאין כן שיוכלו לומר שלעניינים אלו הוקצב בניין פלוני וכו', ובפרט שצריך עיון אם יש כדאי לחלק לאיזהו מקומן.

אגרות קודש חלק כ, אגרת ז'תקל"ג

ממענה לאחד השלוחים על השאלה אם לקנות בניין לבית חב"ד (תשל"ג):

באם על ידי הקנייה - א) לא יכנס למחלוקת...

מהעתקת המענה

מניין לשבת - רק אם אין עניין השגת גבול

ממכתב לר' מאיר נתן האפשטיין (י"ט אלול תשט"ז):

באם אין בזה עניין דהשגת גבול, נכונה הסברא שיתקן בבית דירתו מניין לשבת ואיזה שיעורים. ובטח יש בזה גם כן עניין לפרנסה בגשמיות.

"צדי"ק למלך" חלק ז, אגרת עא

חסרה להם מחלוקת חדשה?

ממענה לעסקני אנ"ש בארץ הקודש על ההצעה לייסד יישוב חב"ד חדש בעיר

חצור הגלילית, מקום ישוב חסידי גור (טבת תש"מ):



יחפשו עד שימצאו - איש מבין בעסקנות וישאלו חוות דעתו: החסרה להם מחלוקת חדשה עם מייסדי המושב החסידי בחצור הגלילית...

מהעתקת המענה

לא להתחיל אם יתפרש כתחרות

ממכתב לאחד השלוחים (תשמ"א):

לשאלתו אודות יסוד מוסדות חב"דיים בעירו עתה - כיוון שלא ה' ביכולתו לעשות זה עד עתה, ואלה מ... שמזכירם במכתבו לא עזרוהו בכלל בכלום עד עתה - מאין תבוא היכולת עתה?!

ובפרט - שהתחלת פעולתו עתה עלולה שתתפרש כהתחרות וכהפרעה לאלה שהתחילו בזה דווקא עתה ועלולה לעורר התנגדותם וכו'. ואם אנשי... שמזכירם רצונם באמת לעזור - ינצל זה לביסוס מעמדו בה... להטבת יחסיו עם המועצה וכו'. והלואי שעל כל פנים בזה יעשו.

להתדבר עם עסקני אנ"ש המקומיים

מענה על דו"ח של פעילות בעיר מסוימת שנעשתה ללא תיאום עם השלוחים במקום:

הרושם מהדו"ח שקודם ביאתם למקומות - לא התדברו כלל עם עסקני אנ"ש שי' שעל אתר איך לנצל הביקור ומתי וכו' וכו'!!

מצילום כתי"ק, כפר חב"ד גליון 736

לעשות נפרד רק אם יש תועלת בכך

מענה לר' ישראל נפרסטק כפר חב"ד בנוגע הגמ"ח בכפר חב"ד שבניהולו (י' שבט תשכ"ח):

יתייעצו בעסקני אנ"ש שי' שעל אתר - מהו הענין דכמה וכמה חברות גמ"ח במקום אחד, ולמה אי אפשר להתדבר ביניהם בענין זה, וגדול כח הרבים וכו'. ורק באם יתברר שתועלת דוקא באופן נפרד, וקנאת סופרים תרבה כו' - יעשו ככתבם. אזכיר על הציון. אגרות קודש מילואים

לא להעתיק פעילות קיימת

ממענה לרב ראובן מטוסוב קודם יציאתו לשליחות ל"לשכה" בפאריז, צרפת, ובו מתאר את תפקידו כפי שביאר לו הרב בנימין אליהו גורודצקי, והוא "מדובר בעיקר



אודות התעסקות במבצע ספר תורה וכן בשאר המבצעים ועוד כמה דברים ששייכים להלשכה..." (אייר תשמ"ב):

[הרבי עיגל המילים "התעסקות במבצע ספר תורה" וכתב:] כבר מתעסקים שם במרץ.

מהעתקת המענה

להתדבר מקודם כדי למנוע סתירות וכפילויות

מענה אודות רעיון לפעילות בתחום שיש בו פעילות של נשי חב"ד:

בכלל, כמובן, נכון הנ"ל וגם נחוץ - אבל למנוע סתירות ואפילו הכפילות - תתדבר עם מרכז נשי חב"ד בכדי להתאים הפעולה בכלל, זמנה וכו'. אזכיר על הציון. מצילים כתי"ק, תשורה רוטשטיין תשע"ה

ליובאוויטש מחפשת תחרות ויוצרת תחרות

מענה לרב שלום דובער פרידמן מאיטליה, על דו"ח שכתב שישנם ארגונים יהודים נוספים שבאו לעיר לאדיספולי לפעול עם העולים מרוסיה (התוכן):

דווקא טוב הדבר שגם ארגונים נוספים רואים לעצמם חובה לפעול בקרב היהודים הללו, ומי יתן ואכן יפעלו ויוסיפו בזה כהנה וכהנה!

ספר "הפרטיזן שחיכו לו חיים אחרים" עמוד 97

זירוז - שמא יקדימנו

ממכתב לרב ארי' לייב קפלן מצפת, כנראה בהקשר לכך שהיו פעולות מסויימות שאם חב"ד לא עושים - אזי חוגים אחרים יעשו זאת (תחילת תמוז תשל"ח):

כנראה דרוש זירוז בכמה ענייני חב"ד בצפת שמא יקדמנו כו'.

"קרית חב"ד בצפת - ההוראות הדיווחים ואגרות הקודש"

ממענה לרב חיים אליעזר גרליק על ההצעה לפתוח סניף free במדינת אוסטרליה (כ"ב חשון תש"מ):

...להעיר - הזריזות בכל-זה תשובח -

לשלול מה שאירע כאן - שהרוב (וכמעט כל) הכסף וההעזר והתפיסת מקום בהממשלה והמחוז והעיר וכו' נלקח על ידי אחרים, ואנ"ש שי' (ferr בתוכם) מקבלים מכל הנ"ל פחות ממיעוטא דמיעוטא וגם זה בקושי גדול!! ומטאנצט "שיש פערל גרופן אין סופ!"

220 "נלכה באורחותיו" עמוד



כהבטחת נשיאינו - ידם על העליונה

ממכתב לרב שניאור זלמן סרברנסקי מאוסטרליה, שכתב שתנועת "מזרחי" קנתה בניין בסמיכות לבניין ישיבת חב"ד, והשמועות היו שהם הולכים לפתוח מוסד חינוך ליד ישיבת חב"ד ולפגוע בו (כ"ט ניסן תשט"ז):

...ולפלא שתמיד המסקנות שלהם א) דווקא לצד המרה שחורה, ב) בהעלם עין מוחלט ממסקנא הדורשת תוספת פעולה, ואפילו אם מבוטלת היא.

...קניין בית וכו' מוכיח בהחלט 1) שיש אנשים במדינתם מעוניינים הטבת החינוך דעד עתה. 2) שאם היו אנ"ש במדינתם כובשים שטח יותר גדול בחינוך בני ישראל, הי' החשש דהשגת גבול וכו' קטן הרבה יותר. וכמה פעמים כתבתי אז מ'דארף אריינחאפען און מ'מוז. 3) שעל כל פנים עתה מוכרחת ההתפשטות והכיבוש הנ"ל באופן הכי גדול, וכל אחד ואחד צריך להתגייס לזה, וגם הנשים כמוכן. ועד שיוכלו הנ"ל לארגן העניינים - יעברו עידן ועידנים שיוכלו אנ"ש לנצלם באופן הכי יעיל. ובלבד שיתעסקו בזה בפועל ממש. והלוואי שעל כל פנים עתה יועילו דברי.

בתור הוספה לפעולות אנ"ש - יש לדבר על דבר מה שכתב במכתבו האחרון. אבל העיקר הוא - פעולותיהם במרץ הכי גדול להרחבת כל העניינים שלהם ודהחינוך ביחוד. וידם תהי' על העליונה - כפסק דין בית דין של מעלה וכהבטחת נשיאנו הק'.
ספר "השליחות לכיבוש אוסטרליה" (נמצא בדפוס)



שִׁלְתָּ הַשָּׂגַת גָּבֹל בַּהֲפֶצֶת הַיְּהוּדוֹת

להפיץ יהדות באופן שלא ירגיז עסקנים נוספים

מכתב למר שמואל אמסלם, תושב העיר ברצלונה ספרד (ח' חשון תשל"ה):

בנועם ובשמחה קבלתי הפרישת שלום שלו ומכתבו על ידי ידידנו הנכבד הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצרכי ציבור מוה"ר אברהם יצחק שי' גליק, שסיפר לי שכ' לא רק מסייע לו בהפצת היהדות וכו' אלא שעושה בזה בשמחה ובהתלהבות. וכיון שכפי ששמעתי מהרב אברהם יצחק שי' גליק הצליחו בהפעולות האמורות, תקותי חזקה שזה עוד יעורר אצלו הרצון לעשות ולפעול עוד ביתר עוז ומרץ...

ג) להשאלה באיזו פעולה להפצת היהדות יעסוק במרץ באופן שלא יגרום רוגזה מעסקנים אחרים, הרי כיון שמר גליק ביקר במדינתו בכלל ובעירו בפרט, מהנכון שיתישב עמו בזה לברר שאלה זו גם כן, ובהוספה שאפשר להיות שאם מר גליק יסביר לעסקנים שאין הכוונה להשגת גבול וכו', הרי בודאי יוכל להרחיב פעילותו בכמה שטחים אפילו אם לא כולם.

אגרות קודש חלק ל, אגרת יא' שיד

מבצעים שייך לכל אחד ואין צריך יפוי כח ממשהו

ממענה שנמסר טלפונית להרב חנוך גליצינשטיין (אור לז' שבט תשל"ז):

...אמרתי בפרסום וכמה וכמה פעמים, שהנני מבקש ומפציר את כל אחד ואחד מבני ישראל שיחיו לעשות בכל אחד ואחד מהמבצעים ככל יכלתו, ואין זה שייך ליפוי כח של משהו, כי אם מפני שזהו הכרח השעה...

אגרות קודש חלק לב, אגרת יב'לט

יש מספיק יהודים לכולם

ממכתב לרב פרץ מאצקין (ח' כסלו תשי"ג):

...למותר להעירו, כי מובן הוא מעצמו שבודאי אין בזה ענינים של השגת גבול ופעולת נפילת רוח של אחרים כי דיה ומספיקה העבודה לכל אחד מאתנו מבלי לנגוע בפרנסתו של חבירו ברוחניות וכו'...

אגרות קודש חלק ז, אגרת א'תתקכז

**ממכתב (ב' אלול תשכ"א):**

...תקותי שמתעסק בהווה (ובעתיד) בהפצת עניני חסידות בסביבתו ובעירו ובכל מקום שידו מגעת, ויעשה זה מתוך שמחה וטוב לבב, ובאופן דמוסיף והולך. ולכתבו על דבר פעולות של איש אחר בעיר וכו' - די מספיק עבודה בהפצת המעינות והיהדות בשביל שניהם; ויספיק גם לעוד כמה וכמה, באם היו נמצאים...
אגרות קודש חלק כא, אגרת ז'תשמא



שליטת השגת גבול: בתפקיד רבני או משרה ציבורית

"אין ענייני לקחת חלק בדברים של השגת גבול"

בשנת תשי"ד ביקשו מהרב ישראל לייבוב לקחת על עצמו את ניהול צא"ח באה"ק, תפקיד שהי' בידי הרב לייב הכהן. כשכתב על זה לרבי, קיבל את המענה הבא (כ"ט תמוז תשי"ד):

במה שכותב אודות השתתפותו בהנהלת צעירי אגודת חב"ד בתור מארגן וכו' - הנה מלבד הפלא שלא קיבלתי בזה דבר מהנהלת צעירי אגודת חב"ד, הנה העיקר שאינו מזכיר דבר, אם זהו במקומו של הרה"ח לייב שי' הכהן, ואם כן הוא, מהי הסיבה לשליטת הנ"ל ואם זהו בהסכמתו כו' וכו'. ובמילא, לעת עתה, אי אפשר לי לענות בזה.

לאחר שהרב לייבוב ענה לרבי, כתב לו הרבי מכתב נוסף (ד' אלול תשי"ד):

...מהו תפקידו ומה היה תפקידו או שהוא גם עתה תפקידו של מהרי"ל שי' הכהן, שלכאורה אחד הוא, ואם הנ"ל נתפטר מתפקידו, מפני מה הוא אם ברצונו הטוב כו' וכו' - כי אין ענייני לקחת חלק בדברים של השגת גבול, אם חס ושלום יש כאן מקום לזה. ואם הכול שלום, הרי בוודאי אקבל ידיעה מפורטת וברורה על דבר זה.

ספר "צעירי אגודת חב"ד" עמוד 120

קבלת משרה הקשורה למחלוקת

ממכתב (י"ח שבט תשכ"ו):

מסיבה נתעכב משלוח המכתב בינתיים נתקבלו מכתביו על דבר בית ספר וסברא הצעה שיכנס מעתה לרשות כו' - ומובן שאין להיכנס לכל עניין של מחלוקת (ועל אחת כמה וכמה מחלוקת כזו. וד"ל). ולפלא הקא סלקא דעתך. ואין מקום לכל הצעה.

זה עתה נתקבלו מכתבו מז' אדר והקודמו - וכנ"ל אין עניינו כלל להתערב בדברי מחלוקת, ובמילא ימשיך במשרתו עתה בתפקידו עתה וכו'.

"נלכה באורחותיו" עמוד 202

אפילו מנדנד השגת גבול צריך להתרחק

ממענה שקיבל הרב יצחק מאיר גורארי' בנוגע למשרה מסוימת שהוצעה לזוגתו:



אפילו מנדנד דהשגת גבול צריך להיות התרחקות ולכן כדאי שזוגתו לא תתעניין.
תשורה גורארי-מטוסוב תשע"ב

בקבלת משרת רבנות בעיר

מענה לרב שמואל פסח בוגומילסקי על ההצעה שקיבל לכהן כרב בבית-כנסת
בעיר נוארק (ניסן תשכ"ד):

כמובן באם אין בזה עניין השגת גבול...

אגרות קודש חלק כג, אגרת ח'תתב

בקבלת משרת רבנות: שיהיה בלא מחלוקת

ממכתב לרב יעקב בעגון מבראזיל (ז' אדר א' תשי"ז):

בהנוגע להצעת הרבנות מבאי-כח כמה מבתי כנסיות, בכלל נכונה ההצעה במאוד.
אלא שאינו ברור במכתבו, אם זהו עניין של מחלוקת או שלום. ובכל אופן - יש להתעניין
בזה באופן שיפרש כוונתו שאינו רוצה ללחום במי שהוא ולנהל מחלוקת, אלא למלאות
תפקיד רב בקהילתו ועדתו, זאת אומרת לחיזוק היהדות והפצתה. ובטח אפילו אם
כוונת המציעים היא לעניין של מחלוקת, יש לסבב הדברים שלא יהי' מקום לזה, באם
ימצא כמה בעלי-בתים שיעמדו לימינו באופן עבודה מבלי להיכנס למחלוקת...
"אדמו"רי חב"ד ויהדות בראזיל" - תדפיס, עמוד 237

ממכתב להרב הלל מעדאליע מלידעז (כ"ז ניסן תשי"ז):

אודות הצעת משרת רבנות בבווענאס איירעס . . בוודאי ידוע גם לו אודות החילוק
ידיעות שיש שם בין החוגים השונים דבני ישראל הדרים בעיר ההיא - שלכן, לדעתי
לכל לראש צריך הוא לברר ההשפעה שם של אלו המציעים לו המשרה, הסיבה שקודמו
רוצה לעזוב המשרה, ובפרט שהא בהא תליא.

ממכתב נוסף אליו באותו עניין (ד' אדר תש"כ):

יש לברר הדק היטב באם אין זה כרוך במחלוקת וחילוקי דיעות וכו'.

אגרות קודש מילואים

בתקופה מסויימת סילקו את הרב דמינכן גרמניה מתפקידו, אבל הוא נשאר
להתגורר בעיר, והקהילה הציעה את התפקיד לרב חשוב מאנ"ש בירושלים. הוא כתב
לרבי את המצב ושאל האם לקחת התפקיד, וקיבל מענה:

אם כן הוא [המצב] - למה יכנס לדין ומחלוקת?

אגרות קודש מילואים



בקבלת תפקיד בארגון הקהילה

מענה למרת שרה עמאר מפאריז, על הצעת משרת "מנהלת מחלקת טהרת המשפחה" בבית-דין פאריז, להגביר עניין "ופרצת" אצל הזוגות החדשים: רק באופן שלא תהי' מחלוקת או השגת גבול אחרים.

תשורה עמאר תשנ"ז

בקבלת תפקיד ניהול בית ספר

ממכתב לרב עמוס קרניאל (י"ט חשון תשכ"ד):

לשאלתו בקשר עם הצעת משרת מנהל בית הספר לשנת תשכ"ה - כיוון שכנראה מסגנון מכתבו החינוך בבית ספר זה הוא דתי ותומכיו גם כן יראי-שמים וכו' הרי (באם אין בזה עניין דהשגת גבול) יתעניין בהצעה האמורה, והרי (בתקופתנו ביחוד) אין לך דבר חשוב כשטח החינוך דבני ישראל. וק"ל.

מצילום האגרת, תשורה גליס תשע"א

בתפקיד שחיטה

מכתב לרב זכרי' גורי (כ"ח חשון תשל"ב):

במענה למכתבו [...]:

באם: (1) לדעת רב ראוי לקחת על עצמו משרת שוחט ובודק הנ"ל. (2) ההצעה התבוא באופן שלא תהי' מחלוקת ובחווה מתאים וכו'. (3) זוגתו תחי' תסכים על זה. יתעניין בהצעה.

אגרות קודש חלק כד, אגרת י'רסה

ממענה לאחד השלוחים בבראזיל, בנוגע לאברך שרצה לעשוות יין כשר, וביקש שבית חב"ד יתנו ההכשר (חשון תש"מ):

כמובן אין עניין בית חב"ד להשיג גבול ופרנסת רבני העיר על ידי נתינת הכשרים וכיוצא בזה.

"אדמו"רי חב"ד ויהדות בראזיל" (נמצא בדפוס)

נתינת הכשר בעיר שיש בה ועד הכשרות קיים

מכתב לרב זלמן שמעון דבורקין בהיותו בפיטסבורג, בנוגע להצעה שהציעו לו לתת השגחה על מקום מסויים מחוץ לעיר (י"א אייר תשי"ז):



במענה על מכתבו . . בו כותב שמציעים לו השגחה והמציעים הם כאלה שהיו שייכים להרב . . ואחר כך להרב . שיחיו וכנראה ניט גלאטיגע.

והנה קשה לומר דיעה ברורה בעניין התלוי בכמה פרטים שאין כותב אודותם, ואפשר גם קשה להעלותם על הכתב. כי תוונא דליבאי לא כתבי, כוונתי לתוונא דליבא של הרבנים והעסקנים דפיטסבורג.

ועליו להתייעץ בזה עם אלו שיש להם השערה, מה תהי' תגובת הרבנים והבעלי בתים שלהם שיסכים לקחת על עצמו הגחה האמורה.

ומה שכותב שהעיקר המכירה תהי' מבחוץ לעיר, תמיהני אם יש לחלק בזה בין עיקר וטפל ומי הוא המודד ומגדיר, וגם זה גופא שבאו אליו בהנוגע להכשר, הרי גם זה מורה אז די זאך איז ניט קיין גלאטע, ויהי רצון אשר ה' יתברך ינחהו באופן הטוב לפניו באמת בכל הנ"ל.

"צדי"ק למלך" חלק ו, אגרת נ



שליחת השגת גבול בגיוס כספים

גם גשמיות המוסדות צ"ל על טהרת הקודש

מכתב יו"ר מזכירות הרבי הרב חזקוני, לאחד השלוחים הראשיים בארצות הברית, ולמנהל אחד המוסדות, כאשר אירעו חילוקי דעות ביניהם בענין התרמה מגבירים מסוימים (כ"ב סיון תשל"ט):

עמדתנו לכללות הענין אמרתי בשעתו ברור לשניכם, ולא היה אצלי שום ספק כי שניכם מוכנים ללכת בדרכה, וגם שבנוגע להבדיעבד דהזמנת הבעלי בתים לראיון, הסכמתם שניכם לעצתי להתדבר שניכם יחד על דבר אופן שלא יזיק חס ושלוש לשום מוסד וכו'.

ולכן מצער מאוד לשמוע שאחר כל הנ"ל היחס ביניכם בנידון להנ"ל טרם שופר עדיין כדבעי למיהוי, ומובן עד כמה שגדולות החששות בהמשך מצב כזה.

וליתר שאת הנני להעלות גם בכתב - על כל פנים בקצרה, עמדתנו המפורשת בכגון דא:

(א) כמו שבהנהגה הרוחנית של כל אחד ממוסדות חב"ד, כן גם בנוגע לביסוס מצבו הגשמית, צריך הכל להיות על טהרת הקודש, ובתוך זה להזהר מלגרום היזק אחד לשני. (ב) על פי הנ"ל על כל אחד מהמוסדות להזהר בנוגע המשכת בעלי בתים תומכים גדולים תדירים ממוסד אחד למוסד שני, ובפרט כאלה שעומדים בראש התומכים הנ"ל, ועוד יותר אלה המסייעים למוסדות בתור מעשים את האחרים.

(ג) גם במקום של ספק דרושה הזהירות מלהחליט בעצמו, הן משום נגיעה כשרה והן כדי למנוע תביעות יתרות מהצד השני, והלא טוב בראש וראשון לברר הדבר על ידי התדברות ההנהלות עצמן בינם לבין עצמם.

(ד) אמנם על הנהלת כל מוסד לדאוג בעיקר לטובת המוסד שלו, אבל יחד עם זה צריך לרצות טובתם של שאר מוסדות חב"ד. ובטח שבמקום שזה נהנה וזה לא חסר, לא יתעקש סתם, ובפרט במקום שאפשר להתדבר שזה נהנה וזה נהנה.

(ה) יסוד חזק בדרכי חב"ד היא השאיפה וההשתדלות ביגיעה עצומה להצטיין בקיום מצות ואהבת לרעך כמוך בהידור בכלל, וביחס הדדי אל אנ"ש שיחיו בפרט. ופשוט שעל כל אחד מהעומדים בראש הנהלת מוסדות חב"ד להיות כמופת לרבים בהנ"ל.



(ו) על פי הנ"ל מובן כי דרוש אשר חילוקי דיעות בין הנהלות בענינים כספיים וכדומה - צריכים להפתר בדרכי שלום, או בינם לבין עצמם או על ידי דעה שלישית, או - בעת הצורך - על ידי שאלתם דעת רב - או רבנים - מאנ"ש שיחיו.

(ז) מקווה אני שתגיעו שניכם - ובהקדם - לידי פתרון של צדק ויושר, ושלוש על ישראל. וכמובן צריכים להזהר בתכלית שהן המשא ומתן והן הפתרון אינו צריך להשאיר חלילה שום רושם של טינא בלב וכו'.

מצילום האגרת, תשורה שמטוב-הרסון תשע"ג

מהשגת גבול לא תבנה חב"ד

ממענה מב' ניסן תשמ"ז:

כנראה שגם קודם א"ב מקום ללימוד!?

זה עשירות בשנים שהן בחו"ל והן באה"ק עוסקים בהפצת (כולל גם דענינים כהנ"ל) וכן בגיוס כספים להנ"ל. וכל פעולות בזה הן השגת גבולם בתקפו הכי גדול - ותומ"י יפסיקו כהנ"ל, וישאלו הרבנים מה לעשות בהממון. מהשגת גבול לא תבנה חב"ד.

נוסף על מפורש בתורה בענין השגת גבול - הכרזתי כו"כ פעמים עד"ז בהתועדויות הכי אחרונות.

פשוט שעכאנ"א ש' לעשות להוסיף וכו' בהפצה, כולל השתדלות שיתוסף בהנעשה ע"ע - אבל זה יעשה ע"י עזר וכניסה בארגונים שבזה כו"כ שנים, ולא ע"י השגת גבולם. בודאי ימסרו להרבנים ש' דו"ח מדויק מהמגביות שעשו בכהנ"ל (ויפסיקום מכאן ולהבא כנ"ל).

מהעתקת המענה

קודם הנסיעה: לתאם עם המוסדות שאוספים באותה מדינה

ממכתב לרב אליעזר קרסיק על דבר הצעה לנסוע בעולם לגייס כספים עבור הפעולות באה"ק (א' דר"ח טבת תשי"ג):

...צריכים להתדבר עם אלה ממוסדותינו אשר מצודתם פרושה על המדינות שלשם מתכוננים לנסוע, שלא יבלבלו איש את חברו, ויקבעו את המקומות והזמנים באופן המתאים.

ספר "עבד אברהם אנוכי" עמוד 387

ממכתב להנהלת ישיבת "תומכי תמימים" המרכזית באה"ק (י"ח אב תשי"א):

מה שכותבים שעלה בדעתם לשלוח שליח מיוחד לבלגיה הולנד שווייץ וכו' בכוונה



לאסוף כספים לטובת הישיבה, הנה לדעתי בכלל נכון הדבר, אבל בשני תנאים: א) שיתדברו בזה עם מוסדות ליובאוויטש האחרים שגם הם שולחים שד"רים למדינות שונות, בכדי שלא יהיו בלבולים ותרעומות מאחד על חברו, ואולי כדאי לסדר מגבית מאוחדת עם קצת מהם...

אגרות קודש חלק ד, אגרת א'קלד

ממכתב נוסף להנהלת ישיבת "תומכי תמימים" המרכזית באה"ק (כ"ב חשון תשי"ב):

בנוגע לשאלתם בענין שילוח שד"ר, וכותבים אשר כנראה ממכתבי אין דעתי נוחה מנסיעתו למדינות אחדות, איני יודע על מה מיוסדת השערתם זו, ודעתי היא רק שהמוסדות צריכים להתדבר זה עם זה, באופן שלא יהיו סתירות ובלבולים והזיקות מנסיעות בלתי מסודרות. ובטח אפשר לסדר הנסיעות מהמוסדות השונים באופן שכזה, שגם שליח המוסד שלכם יוכל לבקר בכל המדינות.

אגרות קודש חלק ה, אגרת א'רמו

ממכתב נוסף להנהלת ישיבת "תומכי תמימים" המרכזית באה"ק (ו' שבט תשט"ז):

בהנוגע מה שרוצים לשלוח שוד"רים לאירופא, הרי כבר ידוע הסדר בזה שיש להתדבר עם אנ"ש שם, כדי שלא לבלבל אחד את רעהו. ובהנוגע לשוד"רים עצמם, זה צריך לברר על אתר.

אגרות קודש חלק יב, אגרת ד'צה

ממכתב נוסף להנהלת ישיבת "תומכי תמימים" המרכזית באה"ק (ג' אדר תשי"ח):

שילוח שד"ר לחוץ לארץ: כמדומה כבר כתבתי כמה פעמים, שבכלל נכון במאד, ומופת חותך בזה - מה שרובם ככולם ממוסדות ארץ הקודש ת"ו עושים זה, וזה משך כמה שנים. - אלא שכמו שכתבתי, וגם זה כמה פעמים, צריך להיות שהשלוח יהיה באופן שלא יבלבל מוסד אחד לחבירו, אלא שבשיתוף פעולה ודעת יתדברו בקל בכל האופנים באופן טוב.

אגרות קודש חלק טז, אגרת ו'פז

ממכתב נוסף להנהלת ישיבת "תומכי תמימים" המרכזית באה"ק (י"ד אייר תשי"ח):

בהנוגע לשלוח מכתבי אפיל (מגבית) לאנ"ש בכל קצוי תבל, מובן שעליהם להתדבר באותן המדינות שישנם מוסדות אנ"ש וביחוד בארצות הברית - באופן שלא יבלבלו אחד לרעהו.

אגרות קודש חלק יז, אגרת ו'רמה

ממכתב נוסף להנהלת ישיבת "תומכי תמימים" המרכזית באה"ק (י"ז חשון תש"כ):



בהנוגע לנסיעת הרה"ח וכו' מוה' שמואל שי' הלוי [גורביץ] למדינות אירופא - הרי כבר כתבתי שבכגון דא עליהם לדבר שלא יבלבלו עיניי אנ"ש זה לזה, ובמדינה שיש שם מוסדות אנ"ש להתדבר עם הנהלת המוסדות, ובשאר המדינות, על כל פנים לסדר שלא יבואו בבת אחת ממוסדות אנ"ש שונים, וק"ל.

"ימי תמימים" חלק ב עמוד 419

ממכתב לרב ישראל נח בליניצקי מברינואה (ט"ז סיון תשי"ב):

מה שכתב בענין הנסיעות אשר הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו' מוהרב"צ שי' שם טוב שד"ר רוצה לעשות במדינות שונות, הנה כותב הנני אליו בענין זה ואברר את הדבר. ובטוחני שהנ"ל לא יעשה ולא יחפוץ באיזה דבר של היזק, וה' יתברך יברך את עמו בשלום.

מצילום האגרת, תשורה לוי-צפתמן תשנ"ו

ובהמשך לזה, מכתב נוסף בעניין לרב בן ציון שמטוב (כ"ג סיון תשי"ב):

כותב הוא במכתבו, שבדעתו לבקר במדינות בעלגיא האלאנד וכו'. ובטח ידוע לו, שנוסעים למדינות אלו גם משיבת תומכי תמימים בפאריז. וכיון שהם קדמו לו, הרי בודאי לא יסע למדינות אלו טרם שיתדבר עם הנהלת תומכי תמימים בפאריז. ורק כשיסכימו הם, היינו הנהלת תומכי תמימים, לסדר זמנים באופן נסיעתו, אזי יעשה ויהיה להצלחה.

ובאם לא יוכלו לבוא לעמק השוה, הרי, בלא ספק, ישלח ה' יתברך עזרתו, הן לענינים הכללים והן לענינים הפרטים, גם בלא נסיעה הכרוכה וקשורה בסכסוכים וחכוכים, אפילו בדקות.

"נלכה באורחותיו", אגרת כט

קודם הנסיעה: לתאם עם המוסדות באותה מדינה

ממכתב לרב בן ציון שמטוב (ו' שבט תשי"ג):

קבלתי מכתב משיבת תומכי תמימים בלוד, שברצונם לשלוח שד"ר לטובת ישיבתם לאנגליא, והסכמתי על זה, ובתנאי שיתדברו עמו בפרטי ואופני הדברים, באופן שלא יבלבל ענין אחד לחבירו, אלא אדרבה. ובמילא בקשתי, שתיכף כשיקבל מכתב מהם אודות זה, יתדברו, ואולי כדאי שלא יחכה הוא למכתבם, כיון שהשד"ר שברצונם לשלוח, דעתו לחזור לארץ הקודש ת"ו לחג הפסח, והזמן קצר לפי ערך, ואחכה ממנו לבשורות טובות בזה.

"נלכה באורחותיו", אגרת לח



ממכתב נוסף אל הרב בן ציון שמטוב (כ"א שבט תשי"ד):

...ולפלא שבכל המכתבים שנתקבלו ממנו עד עתה אינו מזכיר מאומה על דבר השד"ר לטובת ישיבת תומכי תמימים דפאריז, כי כרשום בזכרוני דברתי אתו קודם נסיעתו מכאן, אשר נכון הדבר, אלא מכיון שכל ענינם כאלו וכיוצא בזה צריכים להיות בסדר מסודר, לכן המכתב לתומכי תמימים דפאריז בדבר זה צריך להיות ממנו, כיון שהוא הנמצא ועובד באנגליא, וכן כמדומה הגדתי לו, שאם לפי דבריו צריך להיות איזה אחוזים מהמגבית שלהם לטובת הענינים שעל ידו באנגליא, עליו לכתוב להם גם תנאי זה (מובן אשר מספר האחוזים צריך להיות כזה [אז] עס זאל זיי אויך לוינען)...
 "נלכה באורחותיו", אגרת נג

כאשר רצו הנהלת "בתי הספר למלאכה" בכפר חב"ד למנות שליח מטעמם לגייס כספים עבורם בקנדה קיבלו מענה (התוכן - כפי שמופיע במכתב הרב אפרים וואלף מי' סיון תשמ"ז):

שיהי' בהסכמת רבני קנדה שיחיו.

"ימי תמימים" חלק ח עמוד 357

מגבית: באופן שלא יזיק למוסדות אחרים

ממכתב לרב זושא וילימובסקי בענין פתיחת "רשת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש" באה"ק (ט"ז אלול תשי"א):

דעתי בכללות, שגם אם יש באפשרותו לערוך מגביות ולאסוף סכומים נכונים, צריך לסדר המגבית באופן כזה שלא תזיק להמגביות של המוסדות האחרים דאנ"ש בארץ הקודש ת"ו.

ספר "הפרטיזן" עמוד 345

שהמוסדות יסייעו האחד לשני

יחד עם זה, במכתב להנהלת אגודת חב"ד בארץ הקודש כותב הרבי (א' שבט תשי"ב):

כיון שהרשת זקוקה ביותר לאמצעים, הנה כדאי ומוכרח הדבר לסדר מגבית באופן המתאים בארץ הקודש ת"ו, ונא ונא להשתדל בזה ככל האפשרי, ובטח ימצא האופן שלא תהיה סתירה בזה לשאר המוסדות ואדרבא וכו'.

אגרות קודש חלק ה, אגרת א'שפא

"קרן לפיתוח" - ולא "מגבית כללית"

לאחר שהרבי ייסד את ה"קרן לפיתוח" - מחנה ישראל, כאמור, עורר הדבר התעניינות רחבה בין הרבה ידידים וכו', ורבים נתעוררו לפעול בענין מתוך חיות וכו'. בין הפעילים היו כמה שפנו לרבי לברר פרטים שונים במטרת הקמת "התכנית דעזר לבתי חב"ד", בין היתר - מה הטעם שבחר לקבוע את המסגרת באופן כזה שלא יעשו מגביות כלליות בכל מקום, אלא - רק "ע"י פני' לידידים אישים וכו"ב" (כמ"ש במכתב לעיל).

במענה שלפנינו, שכולה בגוכתי"ק, הואיל הרבי לבאר "בביאור קצת", באריכות יותר, את הנקודה הזאת, בין השאר:

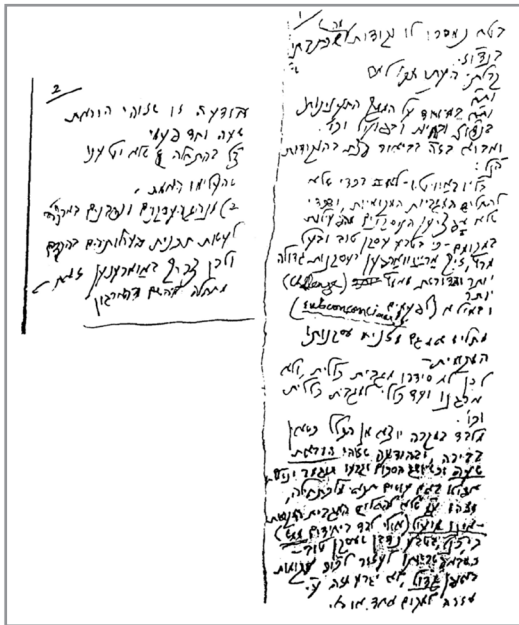
...ואבוא בזה בביאור קצת
בהנקודות הנ"ל:

בליובאוויטש - בכדי שלא
להחליש המגביות המקומיות,
ובכדי שלא אפציען העסקנים
מהפעילות במקומם - כי
בטבע עסקן טוב ובעל מרץ,
זיך אריינווארפען בעסקנות
גדולה יותר והדורשת מאמץ
(challenge) יותר, ובמילא
(subconconsciously) (לפעמים)
מחליש או גם מזניח עסקנותו
המקומית - לכן לא סידרו מגבית
כללית, ולא ארגנו ועד כללי
למגבית כללית וכו'.

מלבד במקרה יוצא מן הכלל

כשאין ברירה, ובהודעה שזוהי הוראת שעה וכשיושג הסכום שקבעו תוגמר ונשלם.

אפילו באם עושים תנאי מלכתחילה, שזהו על מנת שלא להחליש המגבית המקומית - אינו מועיל (אולי לבד ביחידים ממש) כי, כנ"ל, בטבע נדבן ועסקן טוב - כשבאפשרותו לעזור לכמה וכמה מקומות באופן גדול, לא יגרע מזה על ידי עזרה למקום אחד, או ב'.
"צדי"ק למלך" חלק ז עמוד 370; אגרות קודש מילואים



לברר באם אין נוסעים לשם ממוסד אחר

מענה לרב שלום דוכמן מנהל "כולל חב"ד", בנוגע לנסיעה למדינה מסוימת לגיוס כספים עבור ה"כולל" (תמוז תשל"ח):

יברר: באם אין הנוסעים לשם משיבת תומכי תמימים דארץ הקודש - כדאי הנ"ל לנסוע.

מדבריו בעת כינוס השלוחים

בזמן שאין נוסעים לשם ממוסדות אחרים

מענה לרב שלום דוכמן בנוגע לנסיעה לבראזיל לגיוס כספים עבור "כולל חב"ד" (תשמ"א):

באם בזמן שלא תהיינה שם מגביות אחרות מחב"ד, כדאי ונכון כל הנ"ל.

מדבריו בעת כינוס השלוחים

בקיץ תנש"א, לאחר שהרב שלום דוכמן חזר מנסיעה לבלגיה לאסוף כסף עבור "כולל חב"ד", קיבל מענה מהרבי:

בודאי כל הנ"ל בלי השגת גבול כלל דהשליח שי' באנטוורפן סלבטיצקי שי'. אזכיר על הציון.

מהעתקת המענה

ערב התרמה במדינה אחרת: רק ברשות המוסד המקומי

מענה להנהלת צא"ח ארץ הקודש על תכניתם לקיים ערב התרמה בניו יורק (כ"ח אדר א' תשמ"ט):

רק באם בהסכמה מכתב מהנהלת צאגו"ח שעל אתר (ניו יורק).

ספר "צעירי אגודת חב"ד" עמוד 121

גיוס כספים: באישור השד"ר הקודם

ממכתב לרב נפתלי הערץ מינקוביץ, שביקשו ממנו לשמש כשד"ר עבור ישיבת "תומכי תמימים ליובאוויטש" בצרפת, ושאל את הרבי האם לקבל התפקיד (י"ג אלול תשי"ב):

במענה על מכתבו מז' אלול, בו כותב אשר בדעתו לבקר איזה עיירות במדינת שוויץ בתור שד"ר משיבת תומכי תמימים (ובטח זהו בהסכמת השד"ר הקודם) - ויהי רצון מה' יתברך, אשר יהיה בהצלחה, וימלא הוראת כ"ק מו"ח אדמו"ר לכל השד"רים, אז זיי זאלן קלייבן גשמיות און זייען רוחניות....

מצילום האגרת, תשורה רוזנפלד-יוניק תשע"ה



פתיחת משרד לאסוף כספים: רק בפסק דין שאין השגת גבול

ממענה להנהלת אחד המוסדות על שאלתם בנוגע שכירת אברכים לגיוס כספים בארצות הברית עבור מוסד בארץ הקודש, כאשר בארצות הברית ישנו מוסד דומה, ולא רוצים שיהיה אי הבנות וסכסוכים וכו' בין שני המוסדות (ט"ז אדר א' תשל"ו):

כדאי שיהיה בכתב הוראות רב מאנ"ש שי' על דבר אופני הפעולות וכו' - אולי גם שינוי השם.

אגרות קודש חלק לא, אגרת יא'תשסח

מענה להנהלת צא"ח ארץ הקודש על הצעתם לפתוח משרד בארצות הברית לאסיפת כספים רק למטרות ארץ הקודש (סיון תשמ"ו):

פסק דין רבני אנ"ש שי' דכאן בכתב - שאין בזה כלל השגת גבול?

ספר "צעירי אגודת חב"ד" עמוד 121

מענה להנהלת ספריית "היכל מנחם" בארץ הקודש בנוגע מינוי נציג לפתוח סניף בניו יורק (כ"ו תשרי תנש"א):

בכל הנ"ל כעצת (פסק דין ועד רבני אנ"ש שיחיו דכאן).

מהעתקת המענה, בית חיינו גליון 62

פתיחת משרד לאסוף כספים עלול לגרום לסכסוכים

ממכתב להנהלת "בתי ספר למלאכה" (ו' אדר תשט"ו):

...על ידי משרד או איש מתאים כאן על אתר - בטח יביא לכמה סכסוכים וטענות ממוסדות חב"ד כאן... אף שמובן שאין לבטל סידור זה (למרות חלקי הסותר שבזה) עד שיכינו סדר אחר יותר טוב במקומו.

"ימי תמימים" חלק ב עמוד 154

בשנת תשמ"ב הציע עו"ד בניו יורק לפתוח משרד עבור "ארגון הגג" דארץ הקודש בניו יורק לאסוף כספים. על זה בא המענה (כפי שנמסר בטלפון מי"ד אב תשמ"ב על ידי הרחמ"א חדקוב לרב אפרים וואלף):

(נוסף על שאין להם איש מסוגל לזה) הרי זה מקום לסכסוכים תמידיים בהשגת גבול דהמוסדות כאן, תלונות אנשים וכו', ולכן מופרך...

ההתעניין ומוכן מי מהמחליטים שי' לקחת על עצמו האחריות מטעמו הטוב של העורך דין? ההתעניין לכל הפחות - לברר הפתוח משרדו בשבת ויום טוב?

"ימי תמימים" חלק ח עמוד 150



אין ענין לנסוע בכדי להלחם

מענה לאחד השלוחים בארץ הקודש (ט"ז אב תשמ"ז):

לכאורה פשוט שאין ענינו לצאת מארץ הקודש וליסע שם כדי להלחם בשליח אנ"ש שי' שם.

מהעתקת המענה

נאמנים הנהלת המוסדות ללכת בדרכים שקבע כ"ק מו"ח אדמו"ר

מכתב לרב באחת המדינות בארצות-הברית, שבא בטענות כלפי השליח הראשי במדינה, אשר לדעתו מזיק למוסדותיו, בכך שקירב כמה בעה"ב חשובים למוסדות חב"ד במדינה, שהיתה להם היכרות מכבר עם הרב הנ"ל (י' אב תשמ"ג):

מאשר אני קבלת מכתבו . . ומפני טעמים מובנים - בעינים כגון אלה - בא המענה בימי הנחמה.

כמובן קראתי מכתבו בשימת לב המתאימה, ביחד עם זה בתמהון.

ובהקדמה אשר כפי הסדר שהוקבע מעת בוא כ"ק מו"ח אדמו"ר לארצות הברית, הרי מפני ריבוי הענינים ועוד טעמים אין הזמן פנוי לניהול המוסדות הרבים ב"ה אישית, ובפרט אשר נאמנים חברי ההנהלה של המוסדות ללכת בדרכים אשר הוקבעו על ידי כ"ק מו"ח אדמו"ר, ובמיוחד אלה אשר רבות בשנים עומדים בראש המוסד.

נוסף על האמור, בהכירי אישית את ראש הישיבה . . שי' אודותו כותב, שכנראה כוונתו למנהל הכללי של המוסד, ברי לי שנטיה מקו האמור הרי זה היפך טבעו, על אחת כמה שההנהגה אודותה כותב כת"ר אינה מתאימה להנהלת (מוסד האמור בתוכני) שאר המוסדות דחב"ד בארצות הברית ובכלל.

ובודאי היתה בזה אי הבנה, או שהתערבו אנשי דלא מעלי וסילפו הדברים. וגדולים דברי חכמינו ז"ל חזקה ללשון הרע וכו'.

עם כל זה, כיון שכת"ר כתב אלי באריכות מהולה בצער, ולא עוד אלא שחושש לעתיד וכו', הרי גם לדעתי שסילוף מעשה יש כאן בהמסירה לכת"ר, על כל פנים יש ענין להבטיח בנוגע לעתיד, כיון שבנוגע לכל אחד ואחד נאמר אל תאמין בעצמך ומעשה בזה.

ויהי רצון שלפום צערא אגרא, ושיתוסף בסיוע המוסדות זה לזה עוד יותר מבעבר. על אחת כמה וכמה שזה עתה באנו מתקופת הזכרון לחורבן, שבא על ידי היפך אהבת ישראל, שביטול סיבה זו הוא על ידי אהבת ישראל ביתר שאת וביתר עוז.

מצילום האגרת, תשורה שמטוב-הרסון תשע"ג



שער ז

אחדות החסידים

יומנים וסיפורים



על הכתוב בתהילים "מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל", דרשו חז"ל במדרש רבה, "מה שהוא עושה, הוא אומר לישראל לעשות". כלומר, הקב"ה עצמו מתנהג באותו אופן ובאותה דרך שהוא מצווה לעמו ישראל לנהוג.

ועוד אמרו חז"ל במדרש, "צדיקים דומים לבוראם". הווי אומר, הנהגתם של צדיקי אמת, היא בדוגמת ההנהגה שלמעלה.

גם בעניין זה שבו אנו עוסקים, מעלתה וחשיבותה של אהבת ישראל ואחדות ישראל - ככל שהרבי הרבה לדרוש עניין זה מכלל החסידים, בתוך כלל ישראל, הרי הרבה יותר ממה שהוא אומר לאחרים לעשות, הוא עצמו עושה.

אחד המאפיינים המופלאים בהנהגות הקודש של רבינו, היא הנהגתו באהבת ישראל מופלאה, גדולה ועצומה לכל יהודי באשר הוא. זאת, לצד זהירות מופלגה ביותר לא לגרום חלילה פגיעה, ולו הקלה ביותר, בכבודו של כל יהודי, יהיה מי שיהיה.

ואכן, ישנם סיפורים ותיאורים למאות ולאלפים, הממחישים את הנהגת הקודש הנפלאה הזו.

בשער זה, האחרון בספר שלפנינו, אנו מגישים לקט של יומנים ותיאורים מ"בית חיינו" ממאורעות השייכים לפעולות של אהבת ישראל אצל הרבי; לצד זאת מובאים כאן צרור סיפורים מאלפים, בלתי ידועים, מהנהגתו הקדושה של רבינו באהבת ישראל לכל יהודי, אשר מהם יסוד ומהם פינה, ללמוד וללמד לשמור ולעשות, לחיינו אנו.





חלוקת קונטרס "אהבת ישראל"

קונטרס "אהבת ישראל" הינו קונטרס המלקט את יסודותיה של מצות "אהבת ישראל" מחלק הנגלה שבתורה ומתורת החסידות. הרבי חילק את הקונטרס פעמיים. ל"משפיעים" - במשך השנים תשל"ז-תש"מ. ולקהל אנ"ש והתמימים - ביום הבהיר י"א ניסן תשמ"ט.

הקונטרס כולל לקט של פסוקים, מאמרי חז"ל וכן ציטוטים מתורת הבעל שם טוב, הרב המגיד, ורבותינו נשיאי חב"ד לדורותיהם, בקשר למצוות אהבת ישראל. בהמשכו מובא ערך "אהבת ישראל" מתוך "ספר הערכים". הרבי היה מעורב בפרטיות בעריכת הקובץ.

בהתוועדות י"ט כסלו תשל"ז עורר הרבי לראשונה על דבר מינוי "משפיעים" בכל מקום ומקום, ובהמשך לכך, דיבר הרבי בשבועות שלאחרי זה, על אופן וסדר מינויים של המשפיעים, חובותיהם וזכויותיהם.

כשלושה חדשים לאחר מכן, באור לכ"ח אדר, השמיע הרבי שיחה מיוחדת בנושא זה. במהלך השיחה, לאחר שהרבי הודה לקהילות בהם נתמנו כבר משפיעים ועושים מלאכתם כדבעי ובזריזות, אמר הרבי, שמכיוון שיסוד כל התורה כולה, ההשפעה והתוצאות, צריכים להיות מיוסדים על "ואהבת לרעך כמוך" - הרי מובן שהמשפיעים והמשפיעות צריכים להיות חדורים, ביתר שאת וביתר עז, בידיעת ובהכרת העניין דאהבת ישראל. ולכן, בישר הרבי, ידפיסו, בלי נדר, את הקונטרס "אהבת ישראל" בהוצאה מיוחדת עבור המשפיעים והמשפיעות (שיחות קודש תשל"ז חלק א עמוד 543):

"בנוגע לפועל אלו שכבר נתמנו למשפיעים ולמשפיעות, וכבר החלו לפעול במילוי תפקידם בתור משפיעים ומשפיעות. . יקבלו את הקונטרס עם חתימתי על כל קונטרס. וכיוון שכל דבר צריך להיות מסודר, הרי כל אחד ואחת שרבים (היינו שלושה יהודים על כל פנים) מינו אותו, או אותה, למשפיע (או משפיעה) - ועל אחת כמה וכמה אלו שכבר החלו לעסוק במילוי תפקידם כדבעי בתור משפיעים ומשפיעות - ימסרו במזכירות את שמם ואת כתובתם, בצירוף שם המקום (או האנשים) שהוא (או היא) נתמנו למשפיע (או משפיעה), ולאחר ההדפסה, יישלח אליהם, בלי נדר, קונטרס הנ"ל.

כעבור זמן קצר נדפס הקונטרס, והרבי טיפל אישית בהענקתו ל'משפיעים' רשמיים,



או לאלו העוסקים בהשפעה בדרך זו או אחרת (נוסף לאלה שזכו לקבלו באמצעות ה'מזכירות'). על הקונטרסים הרבי חתם בתחילת הקובץ, או בסופו.

חלוקת ה"קונטרס" בהזדמנויות שונות

ביום ראשון ח' בטבת תשל"ח, אחרי תפילת מנחה ב"גן עדן התחתון", עמד במקום הרב ישעיהו הרצל, אז רבו של כפר תבור, יחד עם בנו. הרבי העניק לו את קונטרס "אהבת ישראל" בצירוף חתימתו הקדושה, באומרו: "כיוון שאתה 'משפיע' וזו הוצאה מיוחדת עבור המשפיעים ובו חתימתי והברכות...";

ביום שלישי ב' אייר תשל"ח, כשהגיע הרבי ל-770, עמד ליד "גן עדן התחתון" הרב דוד שקולניק מנחלת הר חב"ד. הרבי שאל אותו אם הוא נוסע היום. כשענה בחיוב, אמר לו הרבי שייכנס ל"גן עדן התחתון", שם העניק לו הרבי קונטרס "אהבת ישראל" מהדורת המשפיעים, עם חתימתו הקדושה;

בי"ד כסלו תשמ"מ כתב הרבי לרב אהרן גולד קריית גת, בשולי מכתב כללי-פרטי: "בברכה להצלחה במינויו למשפיע ומצו[רף] ב[זה] קונטרס הניתן להנ[זכר]ל[עיל] [=משפיעים] ולבשו[רות] ט[ובות]".

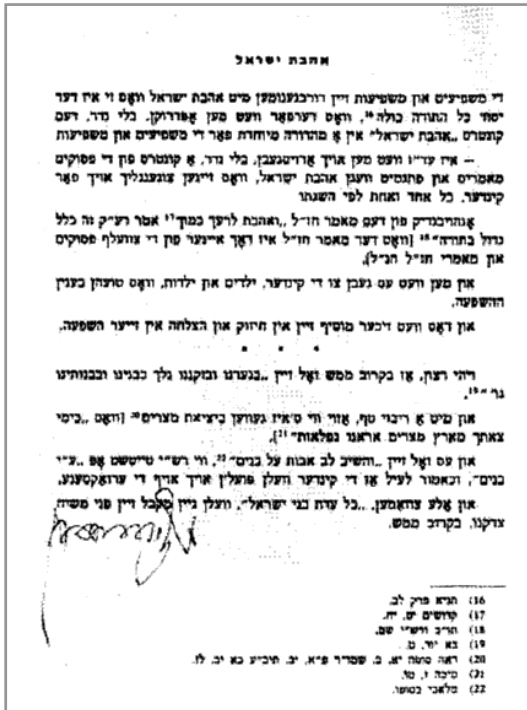
חלוקת ה"קונטרס" לתלמידים השלוחים

בנוסף ליחידים שקיבלו את הקונטרס, זכו גם קבוצות אחדות לקבלו:

ביום שלישי י"ז בטבת תשל"ח, התלמידים השלוחים לשיבת "אור אלחנן" חב"ד בלוס-אנג'לס, המתינו לרבי ב"גן עדן התחתון" לאחר צאתו מתפילת מנחה, יחד עם ראש הישיבה הרב עזרא בנימין שוחאט. הרבי נכנס לחדרו, ויצא משם כשבידו מספר קונטרסי 'אהבת ישראל' וחבילת דולרים והעניק להם;

בסיום 'יחידות' שהתקיימה ב"גן עדן התחתון" ל"תלמידים-השלוחים" לשיבת "מגדל אור" במגדל העמק, בראש-חודש אייר תשל"ח, אמר הרבי (תרגום מלקוטי-שיחות כרך י"ד עמוד 336): "כדי לקשר זאת מיד בעניין מיוחד בפועל - כיוון שכל אחד מכם צריך להיות 'משפיע', אתן לכל אחד מכם קונטרס "אהבת ישראל" שהדפיסו במיוחד עבור המשפיעים, ושאני חתמתי בסוף (השיחה שבסוף ה)קונטרס, ושתנצלו זאת תוך שמחה וטוב לבב, ובאופן דמוסיף והולך ואור";

גם התלמידים השלוחים לאוסטרליה בשנת תשל"ח שמעו מהרבי את הדברים הבאים בתוך דברי ברכה ופרידה מהם ('ספר השליחות' עמ' 527): "מכיוון שכל העניינים הרי הם מיוסדים על אהבת ישראל . . לפיכך אתן לכל אחד מכם "קונטרס



חתימת יד קדשו של הרבי בסוף קונטרס "אהבת ישראל"

אהבת ישראל" אותו נותנים
 למשפיעים, מכיוון שעניינכם
 הן ללמוד לעצמכם והן ללמד
 לאחרים."

לא ניצלו ה"קונטרס" כראוי

שנים אחדות לאחר מכן,
 בהתוועדות שבת קודש פרשת
 בא תשמ"ג, התייחס הרבי
 לתפקידם של המשפיעים וביאר
 את כוונתו בהדפסה המיוחדת
 של הקונטרס, זכות שלא נוצלה
 כראוי. וכה אמר (התוועדויות
 תשמ"ג חלק ב עמוד 859):

"כאשר דובר לפני שנים
 אחדות אודות מינוי 'משפיעים'
 בכל מקום ומקום. . רציתי
 להוסיף בזירוז ועידוד עניין זה,
 ולכן, מכיוון שהודפס בשעתו

"קונטרס אהבת ישראל" ובו פתגמים ותורות מרבתינו נשיאינו, החל מהבעל שם
 טוב והמגיד, אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי, אדמו"ר הצמח-צדק, אדמו"ר מהר"ש,
 אדמו"ר הרש"ב, וכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו - הודעתי שאחתום בחתימת ידי על
 קונטרסים אלו, ואתנם לכל אחד ואחד מה'משפיעים'. ומאז ועד היום - הנה מלבד
 "מתי מספר", לא ביקש אף אחד לקבל קונטרס זה, בצירוף חתימת ידי!

כאשר מדובר אודות מכתב עם חתימת ידי בקשר להולדת הבן או הבת - אזי
 "מרעשים עולמות" הייתכן שעדיין לא קיבלו מכתב ברכה בחתימת ידי; ואילו בעניין
 זה - כאשר הצעתי מעצמי לתת קונטרס הנ"ל בחתימת ידי - הנה מלבד "מתי מספר"
 לא ביקש אף אחד לקבל קונטרס זה! ה"לימוד זכות" היחידי בעניין זה הוא - מכיוון
 שכל אחד ידע בעצמו מה הם החלטותיו בקשר להתעסקות בעניין ההשפעה כו', ולכן
 לא רצה לבקש את הקונטרס הנ"ל, כדי שהדבר לא יחייב אותו לעסוק בזה!..."



חלוקתו לקהל אנ"ש והתמימים

במוצאי יום הבהיר י"א ניסן תשמ"ט, חילק הרבי - ללא הודעה מוקדמת - את קונטרס "אהבת ישראל" לכל אחד ואחד מגיל בר-מצוה.

קונטרסים אלו הם הנותרים מההדפסה הראשונה בשנת תשל"ז שיועדה עבור המשפיעים. לאחר שאזלו הקונטרסים המעטים שהיו, המשיך הרבי לחלק דולרים לכל אחד ואחד.

לאחר תפילת ערבית באווירת י"א ניסן, היו שציפו לשיחת-קודש לכבוד היום, ואפילו הרמקול הועמד הכן. אך, למעשה, הייתה הפתעה מיוחדת במינה. כאשר בסיום תפילת ערבית החל הרבי בחלוקת קונטרס "אהבת ישראל" (בכריכה צהובה), יחד עם דולר מצורף אליו, לכל אחד מהעוברים.

הדבר היווה, כנראה, הפתעה מוחלטת גם לממונים על ההוצאה לאור, כך שלאחר זמן קצר אזלו כל הקונטרסים שהובאו. מיד הביאו ארגז נוסף של קונטרסים לא כרוכים, וכשאזלו אף הם - המשיך הקהל לעבור לפני הרבי, שחילק לכל אחד שלושה שטרות של דולר, שליחות מצווה לצדקה. במשך החלוקה הקהל ניגן את הניגון על הפרק החדש "שיר מזמור לבני קורח וגו'".

חלוקת קונטרס 'החלצו'

בשנת תשמ"ח, ביום חמישי כ' חשון, יום ההולדת של אדמו"ר הרשב"ב, נסע הרבי לאוהל הרבי הריי"צ. לאחר שחזר ל-770 והתפללו תפילת ערבית, עלה הרבי לחדרו. אז יצאה הודעה מהמזכירות, שהרבי עומד לחלק את קונטרס 'החלצו רנ"ט' של בעל יום ההולדת. לכל אחד שעבר וקיבל קונטרס איחל הרבי "א הצלחה'דיקער לערנען".

חלוקה זו, היא הפעם הראשונה שהרבי נעמד לחלק קונטרס שלא בזמן התוועדות. החלוקה המיוחדת משכה קהל עצום שהגיע מכל רחבי ניו יורק ומחוצה לה.

לפנינו קטעים מ"יומן בית חיינו" משנת תשמ"ח, המתאר את החלוקה והאירועים שמסביב לה:

היה זה כשחזר הרבי מהציון הקדוש, לאחר ששהה בו מהצהריים. תפילת ערבית הסתיימה והרבי חזר לחדרו. והנה נמסרה לציבור הודעה: הרבי עומד לחלק עתה את "קונטרס החלצו" של בעל יום ההולדת, לגברים מגיל 12 ולנשים מגיל 11. דלה העט מכדי לתאר את ההרגשה המיוחדת שאפפה את תושבי שכונת קראון הייטס, "כאן



ציוה ה' את הברכה", באותה שעה של חלוקה. כל תושבי השכונה נהרו לעבר '770', ועמדו בתורים ארוכים לאורך שדרת איסטון פארקוויי והרחובות הסמוכים. החלוקה נמשכה כשעה. לכל אחד מהנוכחים איחל הרבי "א הצלחהדיקער לערנען" [=הצלחה בלימוד התורה]. החלוקה היתה עשויה להימשך עוד שעות ארוכות, אלא שהקונטרסים אזלו...

מן המזכירות נמסר, אפוא, כי החלוקה תימשך גם מחר. בבית הדפוס שבבניין הסמוך ל-770 עמלו קשות במשך כל הלילה על הדפסתם של כמה אלפי קונטרסים. בינתיים התאסף קהל רב בבית המדרש הגדול ב-770 ללימוד הקונטרס בצוותא, בשיעור שנמסר על ידי הגה"ח הרב יואל כהן, ורבים אחרים למדו במשך הלילה ביחידות.

בבוקרו של יום שישי, כ"א מרחשוון, עוד בטרם הגיע הרבי מביתו ל-770, כבר צבאו על פתחי הבניין המונים שהמתינו לחלוקה. מיד לאחר שהגיע הרבי, החל לחלק שוב את הקונטרס לכל אלפי האנשים, בתוספת הברכה הנ"ל. מכל ניו יורק ומחוצה לה הגיעו המוני חסידים לזכות לקבל את הקונטרס, והחלוקה הנדירה נמשכה עד שעות הצהריים.

מה נעים ומה נחמד היה המחזה לראות בכל מקום ופינה אנשים שנושאים עמם את הקונטרס שזה עתה קיבלו, מעלעלים בו או יושבים בתוך בית המדרש ולומדים את המאמר.

החלוקה הביאה עמה גל חדש של התעוררות בלימוד החסידות בכלל, ובאהבת ישראל - שבה עוסק הקונטרס - בהרחבה בפרט. מאז החלוקה, החלו להיקבע ב-770 וביריכוזי חב"ד בעולם כולו שיעורים רבים ללימוד הקונטרס בקבוצות.

הרבי לא משתתף ב'פאראד' ל"ג בעומר תשל"ג

במהלך התוועדות שבת בהר, ערב ל"ג בעומר תשל"ג, הודיע הרבי, אשר בשונה ממנהגו להשתתף ב'פאראד' ל"ג בעומר כאשר יום זה חל ביום ראשון בשבוע, באותה שנה הוא לא יצא להשתתף ב'פאראד'.

היה זה בעקבות מאורע של היפך אהבת ישראל בקראון הייטס, דבר שגרם לרבי עגמת נפש רבה.

כך כתב ביומנו הרה"ח ר' סעדיה מעטוף: בסוף ההתוועדות הודיע הרבי שהפאראד



יכול להתקיים גם ללא נוכחותו. לאחר מכן התברר כי בקראון הייטס אירע מקרה של היפך אהבת ישראל, ולכן החליט הרבי שלא יצא:

וכך תיאר את הדברים הרב יוסף-יצחק בורובסקי ע"ה: 'בסוף ההתוועדות הרבי אמר שלא יצא לפאראד (תהלוכה) שיהיה למחרת, ואז כולם קיבלו הלם ממש. היתה שיחה נוראה ודברים מבהילים ממש... בסוף השיחה הרבי התחיל לנגן 'הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד', ובסוף הניגון התחיל לבכות... בקושי היה אפשר לתפוס את הנשימה מרוב כאב. אנ"ש וזקני החסידים היו ממש מבולבלים, ולא ידעו מה לעשות, והיה ממש נורא, שאי אפשר לכתוב זאת. אחר כך התפללו מנחה. הרבי היה רציני מאוד, ועיניו היו אדומות כל הזמן'.

לפנינו קטע קצר מרשימת ה'הנחה' משיחה זו ('שיחות קודש' תשל"ג חלק ב עמוד 131):

'מתכוננים לפאראד שיהיה מחר, אך מצד עניין שהתרחש בד' אמות אלו, סובבו שלא אוכל לצאת... כשהתבוננתי למה מגיע לי שלא אזכה להשתתף בפאראד, חיפשתי ומצאתי שיחה מכ"ק מו"ח אדמו"ר מלפני 30 שנה, בה מועתק פ"נ מהצמח-צדק... ומכיוון שנשיא בישראל הורה להדפיס זאת, סימן שזה נוגע לדורות. כתוב שם שהיתה גזירה והוא כתב 'פדיון' וסיים: 'ואם אזכה, יהיה הדבר על ידי' [כשאמר זאת, התאפק הרבי מלבכות]. ולכאורה, מה הפשט בזה - שהעניין יכול להיעשות, אבל צריכה להיות לו הזכות שזה יהיה על ידו. והוא הדין בנידון-דין: כנראה אין הדבר יכול להיות על ידי...'

הרבי התייחס לאפשרות שאנ"ש יבקשו שיצא בכל זאת, והודיע שזה לא יעזור. אחד מאנ"ש כתב לרבי שאם הרבי לא יצא, זה עלול לפגוע במרץ של אנ"ש. הרבי ענה לו שיש לזכור שזה יום הילולא דרשב"י ו'תקותי חזקה שימצאו כאלה שיעשו כל הנ"ל בזכרם רבי עקיבא ורשב"י...'. (אגרות קודש חלק כח עמוד רא).

ביומנו כתב הרב מעטוף על יום ל"ג בעומר: 'במנחה היתה ניכרת על הרבי רצינות יתרה, וקשה לתאר זאת. כמה מצער לראות את הרבי במצב זה'.

שלילת ה"ידיים ידי עשו"

בחודש סיון תנש"א, הגיע לרבי ידיעה אודות עניין הקשור ל"הידים ידי עשו". הרבי ראה זאת בחומרה וביום ראשון הסמוך, בעת 'חלוקת הדולרים' שליחות-מצוה לצדקה, מחה על כך בפני המנהל הרוחני של הישיבה ב-770 הרה"ח הרב דוד רסקין



ע"ה. מאוחר יותר באותו יום הוסיף הרבי דברים בעניין בפני יבדל"ח המזכיר הרה"ח הרב יהודה קרינסקי. לפנינו רשימת הדברים (בתרגום מאידיש):

ב"ה. יום א' פ' במדבר ה'תנש"א - להר"ד רסקין, מנהל הרוחני דתות"ל המרכזית: אני שומע שגידלו תלמידים שהשתמשו ב'ידיים ידי עשו' - יש לקחת אותם ולומר שיש להם שתי ברירות:

או שהם יארוזו את החבילות ואת ה'ידיים', יסעו מכאן לבני ברק או למקום אחר, או שישתנו לגמרי בפרט זה.

כדי להשתנות - עלי לקבל מכתב מבית הדין - שהם בקשו מחילה בפני בית הדין, על כך שהם כבר השתמשו ב'ידיים ידי עשו' ובית הדין יחתום וימסור לו, ולא על ידם אלא בית הדין מעצמם.

ומכאן ולהבא - שיהיו רק בשורות שמחות ובשורות חסידיות. הצלחה רבה.

למזכיר הרב חיים יהודה קרינסקי אמר הרבי:

יש למצוא את רסקין ולומר לו כי מה שאמרתי שיעשו מיד חקירה ודרישה, התכוונתי שלא ידחו את זה.

לפני נסיעתי מחר לאוהל, עליו להזהיר אותם שיכתוב לי מה שהם יאמרו לו ואני לוקח את זה אתי לאוהל.

וזהו 'כאיש אחד בלב אחד', ומי שנוהג להיפך - ידע שאינו מנהל מלחמה עם בחור, הוא נלחם עם הקב"ה.

[הרבי נתן לרב קרינסקי דולר נוסף באמרו:] תאמר לו: יש לו זמן למסור להם כדי שיוכל לקבל את הפרוטוקול לפני נסיעתי לאוהל.

הלב בצד ימין

הרב משה צור, תושב רמת שלמה בירושלים, הנו מנהל מוסדות חינוך ומפעלי חסד בהיקפים נרחבים. בשעתו הוא סיפר על 'יחידות' עם הרבי לה זכה, במהלכה שמע מהרבי דברים שהניעו אותו להיות פעיל רבות למען טובתם הגשמית והרוחנית של יהודים רבים:

"הרבי שאל אותי מה אני עושה למען הכלל, ודיבר אתי על מצות 'ואהבת לרעך כמוך'. הרבי שאל, "מדוע ליבו של האדם הוא בצד שמאל? הרי כל דבר טוב ביהדות הוא בצד ימין, הצד המסמל את מידת החסד. אנו מניחים תפילין על ידי היד הימנית,



נותנים שלום ביד ימין, מחזיקים את ספר התורה בצד הימני שלנו וכן הלאה. מדוע אם כן הלב הוא בצד שמאל?"

והרבי ענה לי את התשובה: "כי כשאתה עומד מול יהודי אחר, הלב שלך הוא מול הצד הימני שלו והיד הימנית שלו. כי הלב שלך לא פועם בשבילך אלא בשביל הזולת, בשביל האיש שאתה צריך לאהוב כמוך".

הבנתי, סיכם הרב צור, שהמסר של 'ואהבת לרעך כמוך' הוא שפעילות הלב שלך יהיו למען אחרים והצרכים של הזולת יהיו מרכז החיים שלך. ומי שמתנהג בצורה כזו, או-אז הלב שלו הוא אכן בצד ימין.

מתוך "הסיפור שלי" - JEM, מערב ש"ק כי תצא ה'תשע"ז

לחיים ולשלום

אחד מאנ"ש תושבי כפר חב"ד, הגיע בפעם ראשונה לחצרות קדשנו לחודש תשרי תשמ"ג. ההתוועדות הראשונה בה זכה להשתתף, הייתה התוועדות ו' תשרי.

לאחר השיחה הראשונה, כאשר הציבור ניגן והרבי החל לענות לאומרים 'לחיים', ביקש החסיד אף הוא לזכות בברכת הרבי. הוא אחז אפוא כוסית יין והביט לעבר הרבי וביקש לפגוש במבטו הק', ממתין שהרבי ינהנה בראשו הק' כלפיו לברכת 'לחיים'.

ואולם, ככל שהחסיד ביקש להשיג את מבטו של הרבי אליו, הוא לא הצליח בכך. גם כאשר הוא השתדל מאוד להישיר מבט אל הרבי, הוא הבחין שהרבי מהנהן בראשו לעומדים לידו, מימינו ומשמאלו, תוך שניכר היה שהרבי מדלג עליו במבטו הק'. כך היה במשך כל זמן הניגונים שבין השיחות בהתוועדות, והחסיד השתאה מאד.

כאשר ההתוועדות התקרבה לסיומה, חרד החסיד מאוד לפשר הדבר והיה מוטרד מאד מה יכולה להיות הסיבה שהרבי נמנע מלומר לו 'לחיים'.

זמן קצר לפני סיום ההתוועדות עלה בדעתו פתרון אפשרי לתעלומה: לאחר השיחה הראשונה, כאשר הוא ביקש יין, עמד לידו בהתוועדות יהודי שחבש 'כובע טמבל' ונאמר לאותו חסיד שהוא מאמן כדורסל. הלה החזיק בקבוק יין בידו והציע למזוג לחסיד שעמד לידו יין לכוסו, אך החסיד שחשש אולי האיש אינו שומר שבת, נמנע לקחת ממנו את היין ולקח יין מאחד החסידים.

כעת עלה בדעתו שייתכן והסיבה לכך שהרבי לא ענה לו 'לחיים' משום שהוא

נמנע לקחת יין מהיהודי שעמד לידו. הוא שפך אפוא בצנעה את היין שהחזיק בכוסו במשך כמה שעות ופנה אל שכנו בבקשה שימזוג מעט יין לכוסו.

ברגע שהוא פנה אל היהודי, הבחין החסיד שמבטו הק' של הרבי מתמקד בהם. הרבי עקב במבטו במשך מזיגת היין, וכאשר החסיד הפנה את מבטו כלפי הרבי, חיך הרבי לעברו חיוך רחב ואז הנהן בראשו בתנועת 'לחיים' נמרצת לכיוונו...

[היהודי היה מר אייב זאקס, מאמן כדורסל לשעבר שהתקרב לרבי ולליובאוויטש בעקבות צפייה אקראית בשידור מהתוועדות הרבי בטלויזיה. הוא היה נוהג לבוא לעיתים קרובות ל-770, משתתף בהתוועדויות, ונוכחותו הייתה נרגשת, מאחר והוא היה נוהג למחוא כפיים ולנופף בידיו במרץ וכזכור זכה לקרובים רבים מהרבי].

עליונים ותחתונים

בתקופה מסויימת התעוררו חילוקי דעות בין כמה מארגוני הפעילות החב"דיים באה"ק, והרה"ח הרב טוביה שי' פלס היה מעורה בנעשה. כל ארגון היה משוכנע שהצדק עמו ויש לנהל את הפעילות לפי שיטתו.

באותה תקופה היה הרב פלס בחצרות קדשנו. היה זה לאחר חג השבועות, וב'יחידות' הרבי אמר לו: הרי זה עתה היה חג השבועות, אשר בו התבטלה הגזירה של "עליונים לא ירדו לתחתונים ותחתונים לא יעלו לעליונים" ועל ידי "ואני המתחיל", נפעל החידוש של "עליונים ירדו למטה".

כלומר, תחילה היו חילוקי דעות בין ה"עליונים" וה"תחתונים" והם לא קרבו זה אל זה. וכיצד הסתיימו חילוקי הדעות? כאשר "ואני המתחיל", כאשר ה"עליונים" התכופפו והתקרבו אל ה"תחתונים"...

הווה אומר, המבחן לדעת מי הוא הצודק בחילוקי הדעות, מי הוא ה"עליון" ומי הוא ה"תחתון" הוא - מי שמתכופף, מתבטל ומוותר הוא ה"עליון"...

להכניס את התולים ליד תנור

באחת משנות המ"ם, אירעו חילוקי דעות בין שניים מהמוסדות העוסקים בהפצת המעיינות בחצרות קדשנו, והדבר גרם לרבי עגמת נפש רבה.

ממזכירות הרבי פנו באותה תקופה אל הרב טוביה שי' פלס, אשר "מלמעלה" מבקשים שהוא יכנס לעובי הקורה בעניין, ויפנה אל אנשי המוסדות הללו כדיכול



מיוזמתו הפרטית, מבלי לציין שהדבר בא "מלמעלה", וישתדל להביא שלום ושיתוף פעולה בין המוסדות.

הרב פלס פנה אל אנשי אותם מוסדות והחל לפעול למען שלום, אך הוא נתקל בתגובות בנוסח "שלום ושיתוף פעולה בינינו יהיה אפשרי רק בימות המשיח"... משכך נמנע הרב פלס למסור לרבי את התשובות שקיבל, כדי שלא לצער את הרבי עוד יותר.

אולם כעבור ימים אחדים הוא נשאל על ידי המזכירות, מה נעשה בעניין ולא נותרה לו ברירה אלא למסור לרבי את התגובות שקיבל.

תגובת הרבי הייתה כי עליו למסור לאנשי המוסדות שעליהם לנקוט בגישת "להכניס את החתולים ליד התנור, ואז ירד גשם"...

ויתור על מגביות - שלא לפגוע ביהודי

במשך שנים ארוכות, היה הרה"ח הרב דובער חן הממונה בארץ הקודש על אסיפת כספי המגביות והמעמדות עבור "קופת רבינו" וכיוצא בזה. הממונים בריכוזי אנ"ש השונים היו אוספים את הכספים איש איש במקומו, מעבירים זאת אליו, והוא היה מסדר את הרשימות ומעביר את הכספים לידי הרה"ח הרב אפרים וולף, בא-כוחו של הרבי בארץ הקודש.

בחלוף השנים נחלש הרב חן, וחלישותו הביאה לידי כך שאסיפת הכספים ורישומם לא היתה מסודרת כמו בעבר. בשנת תשמ"ח לערך, אחדים מאנ"ש ביקשו להיות לו לעזר והציעו אשר מספר אברכים צעירים יסייעו בעדו, כדי להקל עליו ועל מנת שהכל יתנהל כראוי.

הם הציעו זאת לרב אפרים וולף והוא מצידו כתב על כך לרבי תוך פירוט מצבו של הרב חן וההצעה שעלתה על ידי האברכים.

הרבי הגיב במענה שתוכנו כי מאחר שאם יציעו זאת לרב חן הוא יכול לחוש אשר מתייחסים אליו כמי שעקב חולשתו אין בכוחו לטפל באסיפת הכספים וזה יצער אותו, עדיף להשאיר את המצב כפי שהוא עתה, למרות שהדבר יגרע באיסוף כספי המעמד.

ואכן כך היה. עד לפטירתו של הרב חן בשנת תשמ"ט, שהוא היה הממונה היחיד על איסוף הכספים והרישומים של כספי המעמדות והמגביות.



הזן ומפרנס לכל

באחת ה'יחידויות' שזכה להן הרה"ח הרב אברהם שם טוב בתקופת "משפט הספרים", עלה בהקשר זה שמו של זלמן שכטר, שבזמנו התגורר בפילדלפיה.

זלמן שכטר היה בשעתו 'תמים' ומקורב לרבי, אך עם הזמן התרחק מחב"ד ומדרך התורה המסורה, עד שנעשה לאחד ממנהיגי התנועה הקונסרבטיבית. במהלך ה'יחידות', הרבי התעניין אצל הרב שם טוב האם יש לו קשר אתו, והוא ענה בחיוב. בהמשך השיחה הרבי העלה שוב את הנושא ושאל: האם לזלמן יש פרנסה? והרב שם טוב ענה כי אין מידע על כך.

הרבי הגיב: "אתה אומר שיש לך קשר איתו, ועם זאת אינך יודע האם יש לו פרנסה"?...

איך לא נפגשים עם חבר?

הרה"ח הרב יצחק דוד גרונר ע"ה, השליח של הרבי למלבורן שבאוסטרליה, סיפר, פעם ביקר ר' שלמה קרליבך במלבורן. מאחר שבעבר, בצעירותם בניו יורק, הייתה ביניהם ידידות, הוא שאל במזכירות כיצד אמורה להיות התגובה החב"דית לביקורו. התשובה היתה שאין להזמין אותו לבקר במוסדות חב"ד.

אחרי שר' שלמה קרליבך עזב את העיר, ביקש הרבי לשאול את הרב גרונר האם הם נפגשו. הרב גרונר ענה כי בעקבות ההוראה האמורה מובן שלא פגש בו.

אך הרבי אמר שכוונתו היתה שאין לכבד אותו באופן רשמי אבל הרב גרונר, כידיד בעבר של קרליבך, היה אמור להיפגש עמו, ובלשונו של הרבי - "איך לא נפגשים עם חבר"?...

נתבצר לו מקום בגן עדן

בהתוועדות שבת פרשת קורח תש"מ דיבר הרבי על כך כי למרות שקורח חלק על משה רבינו, פרשה בתורה נקראת על שמו ואף הוסיף ואמר שקורח עצמו הוא טוב, וההוראה מכך היא שיש למצוא את הטוב שבכל אחד ואחד מישראל, ועל ידי זה לקרבו. .

הרה"ח ר' צבי הירש (היישקע) גאנזבורג ז"ל, שהיה מתחיל את הניגונים



בהתוועדויות הרבי, סבור היה כי לאחר השיחה אודות קורח שחלק על משה רבינו, הניגון המתאים כעת הוא "וכל קרני רשעים אגדע" ופתח בניגון והקהל אחריו.

אולם הרבי העיר מיד: הרי זה עתה דובר על כך שקורח היה צדיק, ודווקא כדי להכעיס מתחילים לנגן ניגון זה? שינגנו "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד"...

והקהל החל לנגן "הנה מה טוב ומה נעים".

מיהו חבר אמיתי?

באחד מבתי חב"ד בארצות הברית, ביקש השליח המקומי לקשר את אחד ממקורביו לשמירת תורה ומצוות אל הרבי ורצה שמקורב זה יסע לרבי ויכנס ל'יחידות'. אולם למקורב זה לא אצה הדרך ונא אמר לשליח שהדבר לא דחוף ובהזדמנות כאשר יקלע לרגל עסקיו לבנו-יורק, הוא יכנס אל הרבי. כעבור זמן הוא אכן הגיע לבנו יורק וידידו השליח תיאר לו 'יחידות'.

הלה הגיע ל-770 בשעת לילה, המתין שעה ארוכה בין הממתינים הרבים וכשהגיע תורו ונכנס, שאל אותו הרבי - האם אני יכול לסייע לך בברכה או בעניין כלשהו? אך הלה השיב שאין לו בקשה מיוחדת. משפחתו ועסקיו הם כשורה והוא הגיע אל הרבי על פי עצת ידידו השליח, רק כדי לערוך היכרות ולומר שלום, ותו לא.

אך הרבי הוסיף ואמר - אם אתה כבר כאן, אולי תרצה לשאול משהו? והלה השיב, שאם כי לא תכנן לשאול משהו, הרי בזמן ההמתנה הממושכת התעוררה אצלו התמיהה והפליאה מדוע כל האנשים הללו באים אל הרבי באמצע הלילה וממתינים שעה ארוכה? מה הם מוצאים ברבי?

הרבי השיב לו: הם מגיעים אלי כי אני "חבר טוב" שלהם...

הוסיף ה'מקורב' ושאל את הרבי בפליאה - גם אני חבר טוב של אנשים רבים, ובכל זאת לא ממתינים אצלי חברים רבים באמצע הלילה לשוחח עמי?...

השיב לו הרבי: הידוע הנך מה הפירוש להיות "חבר טוב"? חבר טוב הוא כזה שכאשר אתה משוחח עמו - שום דבר בעולם לא קיים עבורך, אלא רק החבר עמו אתה משוחח; האם גם אתה 'חבר' שכזה?...

המקורב הבין שהרבי הבהיר לו בתשובה זו לא רק מהי ההגדרה האמיתית של 'חבר', אלא גם מהו עניינו של 'רבי'...



לזכות

שלוחי כ"ק אדמו"ר שיחיו במדינות חבר העמים

- "מי ארמייא אדמורא" -

לחיוזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר

ולהצלחה מופלגה בכל פעולותיהם למילוי השליחות,

מתוך בריאות, נחת חסידותי והרחבה גדולה בגשמיות וברוחניות,

ולברכה בכל המצטרך להם בבני חיי ומזוני ובכולם רוויחי,

ושיזכו לגרום אך ורק נחת רוח למשלח תמיד כל הימים

ול"ברכנו אבינו כולנו כאחד באור פניך",

ויזכו לצעוד עם כל בני קהילותיהם שיחיו לקבלת פני משיח צדקנו

תיכף ומיד ממש





נדפס על-ידי השלוחים במוסקבה

מאיר פיודרוב ומשפחתו
אליהו פבלוב ומשפחתו
שלמה פולונסקי ומשפחתו
שגב פרידמן ומשפחתו
אליהו פרידמן ומשפחתו
יעקב פרידמן ומשפחתו
יונתן פלדמן ומשפחתו
שמעון יצחק צ'רטוק ומשפחתו
שלמה אייזיק צ'רניצקי ומשפחתו
בערל ציסין ומשפחתו
יוחנן קסנוב ומשפחתו
שניאור זלמן קסנוב ומשפחתו
זאב קורבסקי ומשפחתו
ראובן קורבסקי ומשפחתו
שמעון קרסנדומסקי ומשפחתו
שמואל קופרמן ומשפחתו
חיים יוסף אליהו קוגן ומשפחתו
יצחק הכהן קוגן ומשפחתו
יעקב הלוי קליין ומשפחתו
מנחם מענדל קמרניצקי ומשפחתו
ברוך קליינברג ומשפחתו
דוד קניאז'בסקי ומשפחתו
מאיר שמחה קנלסקי ומשפחתו
אלעזר מרדכי קעניג ומשפחתו
דוד קרפוב ומשפחתו
שמעון ישראל קראסנדומסקי ומשפחתו
דוד קארפלוויץ ומשפחתו
אברהם קשייב ומשפחתו
משה רוקלין ומשפחתו
יהושע רסקין ומשפחתו
אייזיק הכהן רוזנפלד ומשפחתו
דוד רוזנצווייג ומשפחתו
יעקב ראטנר ומשפחתו
שלום דובער שיינגארטען ומשפחתו
ישעיה משה שאפיט ומשפחתו
אלכסנדר שיינקר ומשפחתו
דוד אריאל שפירא ומשפחתו
דוד מנחם מענדל שולקין ומשפחתו
מאיר משה תמרין ומשפחתו

ברוך דערקאטש ומשפחתו
יצחק דייטש יהושע ומשפחתו
זלמן שמעון הכהן דערען ומשפחתו
לוי יצחק הולצמן ומשפחתו
שניאור הלפרין ומשפחתו
אליהו וואלף ומשפחתו
אלימלך צבי ויסברג ומשפחתו
מרדכי אברהם ויסברג ומשפחתו
יוסף משה ויסברג ומשפחתו
מנחם מענדל וילנסקי ומשפחתו
יוסף וורזוב ומשפחתו
יצחק זילברג ומשפחתו
שניאור זלמן הכהן קאהן ומשפחתו
שלמה דובער פנחס לאזאר ומשפחתו
דוד יאמפולסקי ומשפחתו
אלכסנדר לאקשין ומשפחתו
אלכסנדר לבדב ומשפחתו
ניסן לבייב ומשפחתו
גרשון ליסוס ומשפחתו
אברהם ליבשיץ ומשפחתו
נחום ליידיקר ומשפחתו
יוסף יצחק ליפסקר ומשפחתו
משה לערמאן ומשפחתו
משה חי לביא ומשפחתו
ישעיהו לסטוב ומשפחתו
דן לוקשין ומשפחתו
אריה מירצקי ומשפחתו
יוסף יצחק מרזל ומשפחתו
חיים מאכלין ומשפחתו
דוד מונדשיין ומשפחתו
מנחם מענדל מונדשיין ומשפחתו
בנימין קלמן מרקוביץ ומשפחתו
מנחם מענדל מרקוביץ ומשפחתו
מיכאל מישולובין ומשפחתו
מיכאל מסקובסקי ומשפחתו
מנחם מענדל שמואל סקאלקא ומשפחתו
מנחם מענדל סלונמסקי ומשפחתו
מיכאל סטברפולסקי ומשפחתו
משה עלקין ומשפחתו

ברוך אייזמאן ומשפחתו
שמואל אלוש ומשפחתו
משה אליעזר אוסטנייב ומשפחתו
דוד קלמן אוסאדצ'י ומשפחתו
אלכסנדר ארטובסקי ומשפחתו
חיים לייב ארטובסקי ומשפחתו
עובדיה איסקוב ומשפחתו
אברהם אלאשווילי ומשפחתו
אברהם איליאגוייב ומשפחתו
חיים עוזר אמירגוב ומשפחתו
יהושע בלעזשטיין ומשפחתו
אברהם בקרמן ומשפחתו
צמח מנחם מענדל בקרמן ומשפחתו
משה ברוך בייניש ומשפחתו
ישראל ברינבאום ומשפחתו
אלכסנדר לייב בראדא ומשפחתו
אפרים פישל זאב בלוי ומשפחתו
אליעזר בלאנק ומשפחתו
אליהו בר ומשפחתו
דוד בלון ומשפחתו
דובער געכטמן ומשפחתו
ברוך גורין ומשפחתו
מרדכי גורדון ומשפחתו
מנחם מענדל גול ומשפחתו
אברהם יהודה גבירץ ומשפחתו
אברהם אלימלך גדז' ומשפחתו
ישראל גוטליב ומשפחתו
מנחם מענדל גאלדבערג ומשפחתו
שלום דובער מיכאל גאלדבערג ומשפחתו
ישעיהו דובער גרוס ומשפחתו
שמחה ישראל גרפונקל ומשפחתו
אלעזר מרדכי גרוסמן ומשפחתו
אלכסנדר זוסמאן גורליק ומשפחתו
אהרון גורביץ ומשפחתו
אליהו דיקשטיין ומשפחתו
לוי יצחק דרוץ ומשפחתו
שלמה דישקו ומשפחתו
יוסף יצחק דליווין ומשפחתו
אברהם דעניסוב ומשפחתו

